COMMENTARII
DE REBUS
IN
SCIENTIA NATURALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

VOLUMINIS XXXV. PARS IV.

LIPSIAE, MDCCXCIII.
APUD IOH. FRIDERICUM GLEDITSCH.
Venduntur etiam
Londini apud Pr. Elmsly, Edinburgi apud Elph. Balfour, Lugd. Bat. ap. Fratres Luchtmann, Parisiis apud Barroi Iunior. Venetiis apud Io. Bapt. Pasquali, Mediolani apud Ios. Galeazzi, Augustae Taurinor. apud Guibert et Orgeas, Florentiae apud Ios. Molini, Holmiae apud M. Swederum, Lisbonnae apud M. Borell et Socios, Lausannae apud I. H. Pott.

I.

Biblioteca fiſica d'Europa, oſſia Raccolta di oſſervazioni ſopra la Fiſica, Matematica, Chimica, Storia naturale, Medicina ed Arti. Di L. BRUGNATELLI, Dottore in Filoſofia e Medicina, Socio di diverſe Accademie ec. ec. In Pavia. Nella Stamperia del R. I. Monaſtero di S. Salvatore. 8. Tom. I. 1788. pagg. VIII. et 151. tab. aen. 1. — Tom. II. 1788. pagg. 181. tab. aen. 1. — Tom. III. 1788. pagg. 167. tab. aen. 1. — Tom. IV. 1788. pagg. 158. — Tom. V. 1788. pagg. 167. — Tom. VI. 1788. pagg. 168. tab. aen. 1. — Tom. VII. 1789. pagg. 159. — Tom. VIII. 1789. pagg. 158. tab. aen. 1. — Tom. IX. 189. pagg. 160. — Tom. X. 1789. pagg. 166. — Tom. XI. 1789. pagg. 160. — Tom. XII. 1789. pagg. 88. et LXX. — Tom. XIII. 1790. pagg. 160. — Tom. XIV. 1790. pagg. 160. — Tom. XV. 1790. pagg. 160. — Tom. XVI. 1790. pagg. 160. — Tom. XVII. 1790. pagg. 160. tab. aen. 1. — Tom. XVIII. 1790. pagg. 160. — Tom. XIX. 1791. pagg. 168. — Tom. XX. ed ultimo. 1791. pagg. CXXXVIII.

i. e.

Bibliotheca phyſica Europae, ſive collectio obſervationum ſuper phyſica, mathematica, chemia,

mia, hiſtoria naturali, medicina artibusque
Edente LUDOVICO BRUGNATELLI, philoſ
phiae ac medicinae doctore, ſocio variarum
academiarum etc. Tomi viginti, cum fi
aenn.

Hanc bibliothecam clariſſimus BRUGNATELLI
eo conſilio evulgare inſtituit, ut recentiſſim
in diſciplinis experimentalibus artibusque obſerva
nes inventaque tam exterorum quam Italorum e
ſuis civibus protinus communicaret, eaque re
rum diſciplinarum ſtudium in Italia pro viribus
moveret. Quae in ea continentur, partim ab
auctoribus cum editore communicata, partim
bris iam editis deſumta ſunt; ut non ſoli Itali
exteri quoque huius bibliothecae theſauris ſuo
fructu uti poſſint. Quotannis ſex tomi prodie
viceſimusque opus, certe quatenus bibliotheca
dit phyſica (qua de re ad finem huius recenſionis
cendi erit occaſio), finiit. Nos ſingulorum tom
rum contenta iam videamus.

Tom. I. p. 1. I. H. B. DE SAUSSURE *defenſio hygrometri* *pillaris* **). In hac ſcriptione clariſſ. SAUSSURE ſuam hygrometriae theoriam omnium fere phyſi
rum applauſu exceptam inprimisque hygrometrum

*) In primis tribus tomis nulla fit BRUGNATELLI tanquam editoris mentio, ſed opus a pluribus e toribus anonymis profectum videtur. In quarti d mum titulo nomen BRUGNATELLI ut editor legitur.

**) Eſt verſio italica libelli Sauſſuriani: *Défenſe de l hygromètre à cheveu, pour ſervir de ſupplement Eſſais ſur l'hygrometrie. Par* H. B. DE SAUSSU RE. *Genève, chez Barde.* 1788. 8.

propoſitum contra virorum clariſſimorum, DE LUC, CHIMINELLI *) et IO. BAPTISTAE obiectiones defendit. Decem priora capita *Lucianas* ſpectant obiectiones. — *Cap. I* De humiditate aëris campana humectata incluſi tanquam limite humiditatis extremae. — *Cap. II.* Continuatio eiusdem argumenti. Argumenta huius rei a theoria deducta. — *Cap. III.* Confirmatio eorundem principiorum ratione habita roris tam naturalis, quam artificialis. — *Cap. IV.* De natura oſſis balenae (conſtat, huiuscemodi eſſe hygrometrum Lucianum) reſpectu hygrometriae, graduque talis hygrometri humiditatem aëris vaporibus ſaturati indicante. — *Cap. V.* De hygrometri Luciani variationibus irregularibus ſub campana humectata. — *Cap. VI.* De limite ſiccitatis extremae. — *Cap. VII.* De retrogradatione (vitio nonnullorum capillorum, qui in humiditate extrema prolongari incipiunt, poſtque contrahuntur). *Cap. VIII.* Experimenta critica clariſſimo DE LUC propoſita. — *Cap. IX.* De ſyſtemate hygrometriae Luciano. — *Cap. X.* De greſſu hygrometri capillaris in aëre rarefacto. — De CHIMINELLI et BAPTISTAE obiectionibus clariſſim. auctor diſputat in tomo huius bibliothecae altero.

*) Ricerche ſulla comparabilità dell' igrometro: memoria del Sig. Ab. CHIMINELLO, aſtronomo aſſiſtente al P. Oſſervatorio di Padova, membro delle r. academie delle ſcienze di Siena, Padova e Mantuim: che riportò un premio dall' academia delle ſcienze Teodoro-Palatina di Manheim per il 1783. traduzione dal franceſe curata dal giornale enciclopedico di Vicenza. Vicenza, appreſſo Turra. 1785. 8.

p. 45. II. *Dissertatio de effectu aëris inflammabilis in corpora organica.* *Auctore* SAGE. (Recitata in academia regia Parisina.) Docetur, aërem inflammabilem contextum corporis animalis dissolvere atque destruere. Nam cum clariss. CHARLES ranas in lagenam aëre impletam inflammabili immisisset, protinus vita perierunt, duabusque aut tribus hebdomadibus elapsis apparuit, cadavera in fluidum coloris cinerei subrubicundi soluta fuisse. Etiam partes cartilaginosae consumtae erant, adeoque ossa non amplius cohaerebant. Quod experimentum ut clarissimus SAGE repeteret, ranam lagenae aëre inflammabili plenae addidit. Intumuit animal, emisitque liquorem sanguinolentum, cuius copia quotidie crescebat. Tardius longe fuit cadaveris dissolutio, quam in clarissimi CHARLES experimento, idque propterea, quod illa tentamen mense Iulio, SAGIUS Februario instituit. — Praeterea vidit CHARLES, ranas lagenis aëre nitroso, acido mephitico, aëre dephlogisticato plenis immissas perire quidem, sed tamen suam post mortem formam conservare, neque in saniem fatiscere. — Dissolutio corporum organicorum per aërem inflammabilem SAGIO videtur haud male applicari posse ad rationem reddendam eorum morborum, qui homines in locis degentes paludosis tempestate anni calida adoriuntur. — Denique SAGIUS coniecturam super mechanismo digestionis proponit. Cum magnam vim aëris armosphaerici una cum cibis in ventriculo decomponendam deglutiamus, cumque aër dephlogisticatus, qui in principiis est aëris atmosphaerici, in aërem inflammabilem transformari, aut portionem materiae oleosae in alimentis contentae in aërem inflammabilem mutare videatur, suspicatur S., hunc ipsum aërem inflammabilem cibos solvere, adeoque eorum in chylum transmutationem promovere.

III. Ma-

III. *Meditationes de hodierno ſtatu aſtronomiae.* p. 47.
Auctore DE LA LANDE. (Praelectae in academia Divionenſi.)

IV. *De rectificatione aetheris vitriolici, inprimis* p. 63.
uſus, qui in artibus uſurpatur, epiſtola, quam ad cla-
riſſ. DE LA METHERIE *ſcripſit* PELLETIER, *mem-*
brum collegii pharmaceutici Pariſini. Qui deſtillatio-
ne partium aequalium olei vitrioli ſpiritusque vini
per apparatum Woulfianum aether obtinetur, ſem-
per inquinatus eſt acido ſulphureo, quantumvis di-
ligenter hanc deſtillationem inſtituas. Is ut ab hoc-
ce inquinamento purgetur, vulgo ſalium alcalino-
rum aut terrae calcareae interventu neutraliſatur,
poſtque denuo deſtillatur, qua deſtillatione aether
prodit rectificatus. Sed cum in his proceſſibus ali-
quid aetheris evaporet pereatque, clariſſ. PELLETIER
aliam excogitavit eius purgandi methodum, innixam
illam magneſiae nigrae proprietati acidi ſulphurei ab-
ſorbendi, atque ita comparatam, ut nihil non aetheris
recuperetur. Aetherem rectificandum lagenae infun-
dit, eique adiungit magneſiam nigram in pulverem
ſubtiliſſimum reductam ea doſi, ut omne acidum ſul-
phureum abſorberi queat, hancque miſcelam quoti-
die ſaepius verſat. Octo diebus elapſis, in fundo va-
ſis ſal apparet a vitriolo magneſii nihil prorſus dis-
crepans. Aether huic ſedimento ſupernatans omni
caret acido; cumque haec rectificatio in vaſis clauſis
fiat, ac nullum fluidum elaſticum evolvatur, nihil
aetheris perit. Adde quod haec operatio, quoniam
magneſia nigra non magno conſtat, ſumtibus per-
quam exiguis poteſt abſolvi; ut, ſi aetherem ad uſus
technicos parare placeat, nihil amplius deſiderari que-
at. — Sed quod illum aetherem ſpectat, qui uſui
medico dicatus eſt, PELLETIER ſuadet, ut per al-
cali fixum rectificetur. Scilicet hic ſal alcalinus ae-
theri aufert non modo acidum ſulphureum, ſed et-

iam oleum dulce, quod aetheri admiſtum eſt, quodque noſtro una cum aethere produci videtur. Obſervavit etiam, cum aetherem eundem ſuper alcali fixo ſaepius deſtillaret, illum in quavis rectificatione aliquid olei dulcis amittere, tandemque ſaporem nancisci longe gratiſſimum. Aetherem ab oleo dulci etiam per terras ſeparare ſtuduit, ſed variis hoc conſilio experimentis captis iam praefert alcali fixum abratum. — Aetherem oleumque dulce arbitratur eſſe producta, quae iam formata prius in vini ſpiritu non fuerunt. Utraque corpora de noſtri ſententia ſuam debent originem principiorum combinationi, quae fit, dum vini ſpiritus cum acido vitriolico tractatur, novaque experimenta, quod P. pridem ſuſpicatus eſt, confirmare ei videntur, ab aëre acidi vitriolici dephlogiſticato generationem aetheris oleique dulcis dependere, novamque doſin aëris dephlogiſticati haec ipſa corpora deſtruere novaque producere poſſe.

p. 66. V. *Relatio de vi ſentiendi Averrhoae.* Scripſit BRUCE, *M. D.*, *ad* IOSEPHUM BANKS. Averrhoa Carambola L. vi ſua ſentiendi quodammodo accedit ad illas mimoſae ſpecies, quae nomine plantarum ſenſitivarum inſigniuntur, quandoquidem ipſius folia, ſi ea contingas, motum contrahunt admodum ſenſibilem. In mimoſa facultas ſeſe movendi ad ramos extenditur, id quod in Averrhoa Carambola ob ligni ſoliditatem non obſervatur. Huius in A. C. motus phaenomena clariſſ. BRUCE diligenter hoc loco perſequitur. Vidit, demonſtratque, facultatem tum ſenſus quam motus proprie in petiolo, non in ipſis foliis, ſitam eſſe. — Folia etiam tum celeriter moventur, ſi ſcintillas electricas, etſi leves, excipiunt. — Obiter de ceteris huius generis ſpeciebus a LINNAEO indicatis genericaque deſcriptione Averrhoae Linnaeana.

VI. *Epi-*

VI. *Epiſtola* ALEXANDRI VOLTAE, *patricii Comenſis, ſocii variarum academiarum et profeſſoris publici phyſices experimentalis in univerſitate Ticinenſi ſuper meteorologia electrica. Epiſtola prima.* Cum harum epiſtolarum, ad LICHTENBERGIUM, profeſſorem Gottingenſem, a clariſſimo auctore datarum verſio germanica paretur, in iis recenſendis nunc non occupabimur, ipſarum contenta in illius verſionis recenſione enarraturi. p. 73.

VII. *Litterae* LAURENTII CRELLII, *profeſſoris Helmſtadienſis, ad* L. BRUGNATELLUM *die* 17. *Ianuarii* 1788 *datae de rebus variis ad chemiam pertinentibus.* Probat CRELLIUS BRUGNATELLI explicationem motus variorum corporum regni vegetabilis aquae innatantium, creditque hunc eorum motum non ab electricitate, ſed potius ab evolutione rapida olei aetherei repetendum eſſe *). — Acidum nitri dulcificatum cum alcali volatili gignere nubeculam longe denſiorem, quam acidum purum. — De WESTRUMBII methodo acidi Boruſſici ratione commodiſſima praeparandi. Calcinantur oſſa, donec colorem contrahant in nigrum aut cinererum vergentem, tumque cum acido vitriolico et pauxillo aquae deſtillantur. Sic in excipulo acidum memoratum obtinetur. — Si oſſa vetuſta, aut, quod etiam melius, recentia cum alcali fixo calcinentur, bonum lixivium ſanguinis ſ. alcali phlogiſticatum parari. — GIRTANNERUM demonſtraſſe, aquam deſtillatam, omnique aëre fixo puram, tamen ferrum ſolvere; ſed alcali phlogiſticatum nihil pigmenti caerulei deturbare, niſi aliquot guttas acidi adfuderis. — De Klap- p. 138.

*) Egit hac de re in peculiari ſcriptione B. annalibus ſuis chemicis (Tom. I.) inſerta. Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXV. p. 12 ſ.

rothiana chryſopraſii analyſi Achardianae oppoſita. — Clariſſimum NOSE plumbum acido phoſphori mineraliſatum reperiſſe ad Rhenum. — Si acidum muriaticum dephlogiſticatum cum acido Boruſſico iungatur, ferrum tinctu viridi imbutum praecipitari, ſed colorem protinus reſtitui, ſi acidum ſulphureum adiungatur.

Nova literaria.

p. 141. A. *Obſervationes et inventa.* De ſalutari ſaccharo uſu interno externoque in malis ſcorbuticis etc. obſervationes IMBERTI. — De HERMBSTAEDTII methodo aërem dephlogiſticatum ad uſus medicos facile paucisque impenſis parandi — De ROB. WAL. DARWINI experimentis ſuper ſpectris ordinariis lucis colorisque. Conſtat, ſi oculum in rem ſplendidam diu fixum tenueris, imaginem huius rei aliquamdiu viſibilem manere poſtquam oculus clauſus aut aliorſum converſus eſt. Hoc phaenomenon cl. riſſ. DARWIN ſpectrum oculare appellat. Species eius enumerat, ſingularumque rationem reddit. E variis obſervationibus concludit, retinam eſſe membranam compoſitam e fibris muſcularibus ſubſtantiaque medullari. — De tinctura antimonii ſaponacea a SELLIO deſcripta. — De ALEX. VOLTAE experimento, quo electricitatem oriri poſitivam, ſi vapores condenſentur, clariſſime demonſtravit *).

p. 150. B. *Relationes de libris novis* (ad hiſtoriam naturalem, phyſicam, chemiam, matheſin, artem medicam etc. pertinentibus). Nonnullorum recenſiones, nunc breviores, nunc longiores, dantur, ceterorum tantum tituli indicantur.

*) Agitur hoc de experimento in epiſtolis ALEX. VOLTAE ad LICHTENBERGIUM.

I. *Diſſertatio de mutationibus nonnullorum humorum animalium per morbos actionemque remediorum.* *Auctore* DE FOURCROY. Primo loco de immutationibus agitur, quas bilis in variis morbis aut per actionem nonnullorum remediorum ſuſtinet. Deinde alteratio urinae tractatur. Poſtremo inquiritur, quid ſit ſanguinis, quae dicitur, putrefactio in nonnullis febribus acutis inque variis affectibus chronicis. To. II. p. 1.

II. *Diſſertatio ſuper decompoſitione alcali volatilis.* *Auctore* WOULFE. Docetur, alcali volatile deſtrui, dum ſal ammoniacus cum acido nitroſo deſtillatur. Omnino phaenomena huius deſtillationis recenſentur. p. 20.

III. H. B. DE SAUSSURE *defenſio hygrometri capillaris.* (*Continuatio.*) *Cap. XI.* Reſponſio ad obiectiones CHIMINELLI. (CHIMINELLI hygrometrum eſt tubus pennae anſerinae hydrargyro repletus.) — *Cap. XII.* obiectiones P. IO. BAPTISTAE. (B. loco capilli adhibet ſegmentum tunicae villoſae inteſtinorum [*baudruche*], ceterum hygrometri Sauſſuriani mechaniſmum fere ſervans.) Ad finem huius defenſionis S. monet, ſibi adhuc perſuaſum eſſe, capillum, etſi vitio non omni careat, inter omnia corpora hoc conſilio hucusque tentata ad hygrometra conſtruenda longe aptiſſimum reperiri. p. 25.

IV. *Experimenta et obſervationes ſuper terra ponderoſa etc.* *Auctore* G. WITHERING, *M. D.* (*Recitata coram ſocietate regia Londinenſi.*) *). p. 44.

V. *Enumeratio inventorum primariarum anni 1787. in variis partibus ſcientiarum experimentalium.* *Auctore* DE LA METHERIE. Prodiit in diario phyſico p. 69.

*) Prodierunt in transact. philoſoph. Vol. 74. 1784, ac germanice verſa exſtant in *Sammlungen zur Phyſik und Naturgeſchichte*, 3. *B.* p. 737. *ff.*

ſico Pariſino anni 1788, unde eam editor huius bibliothecae deſumſit. Non finita eſt hoc in tomo.

p. 87. VI. *Epiſtola* IO. SERAPHINI VOLTAE ad L. BRUGNATELLUM *de elementis mineralogiae analyticae et ſyſtematicae.* Epitomen continet novi operis elementaris mineralogici a VOLTA in uſum ſtudioſae inventutis Italicae anno 1787 editi. Agitur inprimis de nova VOLTAE theoria ſuper geneſi corporum cryſtalliſatorum, quae deſcriptionem methodicam mineralium praecedit, quam ipſe in novis additamentis editioni Crononenſi inſertis clarius expoſuit. Cum omnis cryſtalliſatio ab attractione dependeat electiva duorum diverſorum principiorum, quae mutua trahuntur affinitate, primum VOLTA haec omnia principia ſecundum methodum ill. DE MORVEAU in *diſſolventia* atque *baſes* dividit, quod ex illorum variis attractionibus electivis oritur, *compoſitum minerale* nuncupans. Monet, principium diſſolvens, quod cum diſſolvente chemico confundi non debet, eſſe aut *incombuſtile*, aut *combuſtibile;* illud acida, hoc *phlogiſton* ſ. principium inflammabile conſtituit. Baſis aut eſt *inſipida*, aut *ſaporoſa;* illa *principium* exhibet *terreum*, haec *principium ſalinum.* Quotiescunque baſis a diſſolvente ipſi affini attrahitur, datur ſolutio, hincque tum naſcitur productum figurae ſimplicis, regularis, conſtantis, quod *cryſtalliſatio* audit. Generatio corporum organicorum pariter ratione magis minusve viſibili ſequitur naturalem duorum ſexuum diverſorum affiniumque appetitum mutuum, a quorum connubio *fecundatio*, hincque principium evolutionis figurae compoſitae regularis ac conſtantis, quae *organiſatio* vocatur, dependet. Hac analogia motus VOLTA leges evolutionis corporum organicorum corporibus cryſtalliſatis accommodat; ut adeo ſecundum has leges omnis materies creata in ſuo per tria naturae regna circuitu duas ſolas formas, orga-

organicam et cryſtallinam, evolvat ac propaget. Diſſolvens igitur definit principium maſculinum, activum, mineraliſans, quod ubi baſes affines adgreditur, eas ad corpus figurae regularis evolvendum aptas reddit. Baſis ipſi videtur principium femineum, paſſivum, mineraliſabile, quod diſſolvente affini tanquam humectatum fluidum fit, ſicque combinationem mineralem tumque cryſtalliſationem ſubit. Ad rationem vero reddendam figurarum corporum cryſtalliſatorum ſemper conſtantium ac definitarum utitur *V.* hypotheſi praeexiſtentiae germinum a phyſicis in regno animali vegetabilique probata; vulgaris enim opinio, cryſtallos per appoſitionem moleculatum figuratarum exteriorem formari, non magis ipſi probatur, quam theoria de moleculis organicis atque epigeneſi reſpectu formationis corporum organicorum probata fuit. Germina corporum cuiuslibet naturae regni conſiderat *T.* tanquam figuras ſimplices geometricas corporis generandi, quae ubique locorum ſparſae ſunt, atque facile illis locis adhaereſcunt, ubi evolvi commode poſſunt. Sed germina corporum cryſtalliſatorum ſunt ſimpliciſſima, h. e. e ſolis angulis lateribusque formata, id quod in corporibus organicis aliter habet, ubi in uno eodemque germine multae aliae figurae continentur. — Duas modo claſſes mineralium *V* conſtituit: altera *acidata*, altera *phlogiſtica* complectitur. Principium mineraliſabile, ſeu terreum, ſeu ſalinum, principio iunctum mineraliſanti acido minerale acidatum ſiſtit. Idem principium cum phlogiſto copulatum minerale exhibet phlogiſticum. Duas iſtas claſſes in duos ordines dividit, unde quatuor claſſes recentiorum ſyſtematum analyticorum, ſales, terrae, bitumina, metalla, emergunt. Sapor perfectaque in aqua ſolubilitas characteres ſunt mineralium acidatorum ordinis primi, quae ſales vocantur: inſipientia et imperfecta in aqua

ſolu-

ſolubilitas characteres conſtituunt ordinis ſecundi, terrarum. Levitas, facilis combuſtio et electricitas poſitiva mineralia denotant phlogiſtica ordinis primi, bitumina: e contrario gravitas, combuſtio difficilis et negativa electricitas notae ſunt ordinis alterius, metallorum. Quilibet porro ordo in noſtri ſyſtemate aliquot familias complectitur, quae ſubdiviſio a diverſis characteribus baſium particularibus deſumta eſt. Familiae rurſus diviſae ſunt in genera pro qualitatibus ſpecificis diſſolventium baſibus iunctorum, miſturis in ſingulis mineralibus dominantibus degradatione baſium etc. Denique genera ſpecies ac varietates continent indicatas nominibus illuſtratasque ſynonymia mineralogorum atque ſuccincta deſcriptione characterum externorum et internorum, locorum, ubi inprimis reperiuntur, uſusque, quem in medicina, oeconomia artibusque praeſtant. In appendice agit *V.* de petrefactis, eorumque originem, varias claſſes, diverſos metamorphoſis gradus, denique methodum nonnulla arte parandi breviter tradit *).

p. 95. VII. *Obſervationes ſuper viribus ſedantium in ictero. Auctore* DE CHAUX, *patre, medico noſocomii Divionenſis.* Cauſis icteri breviter indicatis, de ſalutaribus effectibus narcoticorum hoc in morbo agitur.

p. 103. VIII. *Epiſtolae* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Epiſtola altera.*

IX. *Ob-*

*) De geneſi mineralium LINNAEUS ſimiliter ſenſiſſe videtur, quod ipſe VOLTA adnotat. *Aqua oceani*, inquit (Syſt. Nat. T. III. p. 8. edit. XIII.), *obſervatur in ſinu ſuo intimo praegnans gemino foetu: maſculo ſolubili, acri, claro, cryſtallino ſalino; feminео fixato, viſcido, opaco, attractorio terreno.*

IX. *Obſervationes ſuper uſu acidorum ad linteap. 143.
alba reddenda. Auctore* KASON, Praelectae in ſocietate Mancheſtrienſi *).

Nova literaria.

A. *Obſervationes et inventa.* Deſcribitur FONTANAE methodus kermes minerale parandi **). p. 146.

B. *Praemia ab academiis propoſita.* p. 148.

C. *Relationes de libris novis.* p. 155.

I. *Examen phyſico-chemicum colorum animalium.* To. III.
Auctore Com. MOROZZO. *Pars prima.* Recitatum in p. 1.
academia regia ſcientiarum Taurinenſi ***).

II. *Enumeratio inventionum primariarum anni* 1787. p. 15.
in variis partibus ſcientiarum experimentalium. Auctore DE LA METHERIE. (Continuatio.)

III. *Diſſertatio march.* DE BRÉZÉ *ſuper granorum conſervatione, qua continetur reſponſio ad programma academiae regiae ſcientiarum Taurinenſis.* p. 41.

IV. *Obſervationes ſuper ſenſibilitate vegetabilium.* p. 61.
Auctore TH. PERCIVAL, *M. D.* Praelectae in ſocietate Mancheſtrienſi †).

V. *Sup.*

*) Evulgatae ſunt in actis huius ſocietatis, Tom. I. pag. 188. ff. verſ. german., quam debemus exper. HEBENSTREITIO.

**) Deſumta haec ſunt ex actis academiae Taurinenſis. Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXIII. p. 221.

***) Publici iuris factum eſt in eiusdem academiae actis. Vid. Comment. noſtr. Vol. eod. p. 226.

†) Prodierunt in actis huius ipſius ſocietatis, Tom. II. p. 48. ff. verſ. german. Cum horum actorum bonae frugis pleniſſimorum recenſionem mox dare conſtituerimus, hic PERCIVALI obſervationes ſilentio praeterimus.

p. 75. V. *Supplementum ad diſſertationem praecedentem complectens varias alias obſervationes ſuper planta ſenſitiva.*

p. 79. VI. *Epiſtolae* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Epiſtola tertia.*

p. 123. VII. BENIAMINI FRANKLIN *ideae et coniecturae meteorologicae* *).

Videtur FRANKLINO in atmoſphaera regio quaedam altior eſſe, ubi hiems ſemper regnat, perpetuoque gelat, quoniam in media aeſtate glacies ſub grandinis forma in terram ſaepe decidit.

Grando, nonnunquam tanti ponderis, probabiliter non prius ſuam adipiſcitur magnitudinem, quam cadere incipit. Cum aër aqua longe ſit rarior, non poteſt aquam, niſi in vaporum ſubtilitatem expanſam, ſuſtinere. Simulac hi vapores frigore regionis ſuperioris ita condenſantur, ut guttam efformet, haec gutta delabi incipit. Si in granum glaciei congelatur, glacies deſcendit. Tam gutta aquae, quam granum glaciei volumine creſcit, dum delabitur, idque propterea quod delabens vapores offendit, quos frigore cum ipſis communicando condenſat, quibusque tum iungitur.

Forſitan in aeſtate, quod tam ſaepe, ubi ſuperficiem telluris contingit, pluvia eſt, initio, cum cadere inciperet, nihil aliud quam nix fuit, quae cum ſtratum aëris calidi telluris ſuperficiei vicini penetraret, in pluviam commutata eſt.

Immenſum frigus ſit oportet primariarum grandinis particularum, quae centrum ipſius conſtituunt, quandoquidem tantum frigus communicare poſſunt, ut omnes vapores ipſas involventes congelentur, unde

*) Deſumtae, niſi fallimur, ex actis ſocietatis Americanae, Tom. II.

unde maſſa coaleſcit pondere vel ſex octove unciarum.

Tempore aeſtivo, quando ſol altus eſt, ac quotidie ſuper horizonte diu verſatur, radii eius terram recta via diutiusque, quam hieme, feriunt; igitur etiam telluris ſuperficies tum magis profundiusque per horum radiorum actionem incaleſcit.

Quando pluvia in terram calefactam cadit, inque eam ſeſe inſinuat, magna pars iſtius caloris ſimul deorſum fertur, atque etiam hoc modo terram profundius penetrat.

Ubi maſſa telluris ad certum usque gradum adque profunditatem forſitan triginta pedum calefacta eſt, hunc calorem aliquamdiu retinet. Quapropter prima nix, quae initio hiemis cadere incipit, in telluris ſuperficie raro diu iacet, ſed mox liqueſcit, atque a terra abſorbetur. Praeterea venti, qui illis in regionibus, ubi nix cecidit atque fuſa eſt, flant, non tam frigidi fiunt, quam ſi nix non fuſa fuiſſet. Ita vero acceſſus tempeſtatis frigidiſſimae retardatur, extremusque frigoris gradus non ſemper eo tempore, quo eum exſpectamus, obſervatur, h. e. tum, cum dies breviſſimi ſunt, ſed aliquanto tardius ſuccedit. Scilicet tunc cauſae quidem refrigerationis agere pergunt, ſed ſol tardius redit, vimque exerit minorem, quam ut illas frigoris cauſas vincere queat.

Anni 1783. menſibus aliquot aeſtivis, cum radiorum ſolarium vis terrae calefaciendae in his regionibus ſeptentrionalibus maxima eſſe deberet, in tota Europa magnaque parte Americae borealis nebula conſtans regnabat. Sicca erat atque permanens, radiique ſolis ei diſſipandae impares erant. Vapores penetrando hi radii adeo debilitabantur, ut in foco ſpeculi cauſtici coacti chartam fuſci coloris vix accenderent. Itaque eorum vis ad terram aeſtate calefaciendam non poterat non mirum in modum immi-

nui. Hinc telluris ſuperficies diu congelata manſit. Hinc prima nix non liquefacta eſt. Hinc aer fuit ventique frigidiores. Hinc denique hiemes annorum 1783 et 1784 acriores multis aliis, quae praeceſſerant. Cauſa huius nebulae univerſalis nondum patet. Ambigitur, utrum adventicia fuerit huic terrae, i. e. fumus fuerit oriundus a conſumtione alicuius illorum globorum ardentium, in quos tellus, dum circa ſolem rapitur, nonnunquam incidit, quique interdum, dum noſtram atmoſphaeram penetrant, deſtruuntur, an repetenda ſit ab inſigni copia fumi, quem aeſtate Hecla aliusque mons ignivomus illi vicinus eructarent, ventique in varias regiones ſeptentrionales diſſiparent. Interim quaerendum eſt, num ceteras hiemes vehementes, quarum in hiſtoria mentio fit, ſimiles nebulae praeceſſerint. Quod ſi res ſic haberet, e praeſentia talis nebulae, hiemem acrem fore, coniici, damnisque a glacie verno tempore metuendis occurri poſſet.

p. 128. VIII. *Obſervationes ſuper diſſertatione clar. ac* CHAUX, (tomo alteri huius bibliothecae inſerta) *ac ſuper variis modis icteri ſanandi.* Deſumtae ſunt e diario medico Pariſino.

p. 147. IX. *Epitome epiſtolae a* L. BRUGNATELLIO *ad* LAUR. CRELLIUM *die* 21. *Mart.* 1788. *ſcriptae.* Agitur hic de aliquot atramentis ſympatheticis novis, quae proceſſibus prorſus inuſitatis ſingularibusque parantur. Si cum ſolutione wismuthi nitroſa chartae candidae aliquid inſcripſeris, quod ſcriptum eſt, oculos fugit, ſed viſibile fit, ſi charta aquae puteae immergitur. Charta enim humectata nonnihil fit pellucida obſcuriorque, iis, quae ſcripta ſunt, ob colorem ſuum candidum omnem transparentiam impedientibus. Hoc phaenomenon dependet a ſolutionis metallicae per aquam decompoſitione, ſiquidem ab acido hoc modo diluto magiſterium ſive calx wis-

wismuthi ſeiungitur. Idem fit, ſi ſolutione ſublimati corroſivi mercuriive nitrati ſimili modo utaris. — Characteres ſolutione nitri mercurialis exarati etiam colorati exhiberi poſſunt. Si chartula hac ſolutione inſcripta aquoſae tartari vitriolati ſolutioni immergatur, characteres protinus tinctum ſubflavidum contrahunt; ſin loco tartari vitriolati utaris ſolutione alcali vegetabilis aut alcali tartari, color ipſorum fit ſaturate aureus. Characteres eadem ſolutione mercuriali formati etiam tinctum contrahunt, qualis coffeae eſt, eumque ſaturatum et lucidum, ſi ipſis ſolutionem auri regulinam illinas. — Si mercurius acido nitri in frigore ſolvitur, cryſtalli numeroſae coaleſcunt, eaeque candidae, parum arces, in aqua ſolubiles. Solutio earum aquoſa ſaturata eſt limpidiſſima. Quodſi ea tanquam atramento ſympathetico utaris, characteres facile nigreſcunt, ſi proceſſibus phlogiſticis, inprimis vaporibus hepatis ſulphuris exponantur. Si ſcriptum immergitur ſolutioni eiusdem hepatis, characteres fiunt viſibiles, cum colorem nigrum aut obſcure flavum contrahant. Notandum eſt, characteres hoc atramento exaratos brevi ſua ſponte colorari, inprimis ſi luci exponantur, celeriusque ipſa auri ſolutione. — Varia alia atramenta ſympathetica obtinentur, ſi certos quosdam aëres factitios adhibeas. V. c. ſi chartam ceruſſa aquae miſta inſcriptam aëri acido muriatico dephlogiſticato immittas, characteres prius inviſibiles mox apparent tinctu imbuti rubro in obſcurum vergente. — Inprimis efficax hoc reſpectu aër hepaticus deprehenditur. Si quis hoc aëre utitur, vices atramentorum ſympatheticorum ſuſtinent ſolutiones auri regalina, argenti, hydrargyri, plumbi, wismuthi nitroſae, denique aqua ceruſſa plena. Solutio quidem auri in aqua regia colore ſubflavo eſt; attamen characteres hac ſolutione exarati in charta candida, ubi ſiccati ſunt,

viſum penitus effugiunt. Sed hoc laborant incommodo, quod tinctum contrahunt, ſi in locis, ubi proceſſus ſunt phlogiſtici, aſſervantur, aut ſi aëri, inprimisque ſi luci exponuntur. De hac lucis vi hac occaſione noſter disputat. Arbitratur, cum lux corpora phlogiſto ſpoliet, certe ad phlogiſton ſuum mittendum disponat, characteres ſolutione auri exaratos, ſi luci exponantur, ideo colorari, quod calx auri phlogiſton, cuius avidiſſima eſt, ex ipſa charta, quae magnam eius copiam continet, ſuoque phlogiſto ob lucis actionem facile orbatur, extricat ſibique iungit. Iidem characteres etiam tum viſibiles fiunt, cum ſpiritus vini rectificatiſſimi vaporibus exponuntur; id quod etiam ex arcta calcis auri cum phlogiſto affinitate intelligitur. — Solutio aquoſa vitrioli cupri etſi colore eſt caeruleo, tamen characteres ea in charta alba exarati, dummodo ſolutio vitriolo non nimis ſaturata ſit, viſum effugiunt. Qui characteres ſi per unum horae momentum vaporibus alcali volatilis concentrati exponuntur, protinus tinctum caeruleum vividiſſimum contrahunt. — Eundem colorem nanciſcuntur characteres alcali phlogiſticato e Boruſſico impuro delineati, ſi per aliquot horae minuta vapores acidi muriatici fumantis contingunt. Ex enim hi vapores alcali phlogiſticatum decomponunt, coguntque acidum mittere Boruſſicum, quod tum particulas adoritur martiales, ſicque caeruleum Berolinenſe generat. Omnia acida, quibus maior, quam acido Boruſſico, cum alcali fixo affinitas intercedit, eundem effectum edere noſter obſervavit. — Atramentum ſympatheticum inprimis elegans ſiſtit reſinae guaiaci in vini ſpiritu ſolutio. Quae ſi non nimis concentrata eſt, characteres exhibet inviſibiles, ſed qui colorem contrahant caeruleum pulcherrimum, ſi aëri nitroſo immergantur, aut vaporibus rutilantibus acidi nitri concentratiſſimi exponantur.

Hunc

Hunc tinctum auctor cum SENEBIERIO a phlogiſto acidi nitroſi repetit. — Ad atramenta ſympathetica paranda etiam variorum ſuccorum vegetabilium uſus eſt longe ampliſſimus. V. g. ſcribatur cum acido ſaccharino, tartareo, arſenicali etc., aut etiam nitroſo, vitriolico, aqua ita dilutis, ut liquor acidus chartam ne corrodat. Characteres erunt inviſibiles. Iam iis illinatur tinctura ſpirituoſa altheae flore purpureo, aut althaeae flore roſeo etc., protinusque characteres aut colorem roſeum vividiſſimum lucidumque, aut rubrum ſcarlatinum nanciſcentur. Aut loco acidorum dictorum ſumatur ſolutio alcali mineralis (quod praeſtat ceteris ſalibus alcalinis quoniam humiditatem atmoſphaerae minus attrahit.) Illinatur characteribus inviſibilibus ea exaratis una e tincturis ſpirituoſis memoratis, characteresque apparebunt tincti colore viridi vel cupri vel maiorum *). — Characteres ſolutione auri ſcripti etiam in charta combuſta conſpicui fiunt. Ubi enim flamma deſiit, charta nigreſcit, characteresque imbuti cernuntur tinctu ſanguineo vividiſſimo. Phaenomenon huic analogum auctor in variis aliis metallicis ſolutionibus obſervavit, ſic tamen ut inter colores discrimen appareret.

X. *Nova literaria.*

A. *Obſervationes et inventa.* De vulcanis lunae. — Clariſſ. RUSH credere, famoſum illum pulverem anticarcinomaticum H. MARTINI compoſitum eſſe ex arſenico baccisque Belladonnae. Hunc pulverem utilem repertum fuiſſe inprimis in carcinomatibus extremitatum, ubi nihil una adeſſet ſcrophuloſi. — De nova methodo facilique a CAROLO BLAGDEN reperta ſcripturas tempore fere deletas reſtaurandi. Veſtigia literarum alcali phlogiſticato hume- p. 261.

*) His tincturis utitur auctor optimo ſucceſſu ad detegendos ſales acidos alcalinosque.

ſtantur, poſtque acido aqua diluto illinuntur. Etſi haec methodus in nonnullis caſibus utiliſſima eſſe poſſit, tamen omni caret uſu, quotiescunque literae ita evanuerunt, ut nulla earum veſtigia appareant. In huiusmodi caſibus BRUGNATELLI auctor eſt, ut ſcriptura tempore deleta aëri acido muriatico dephlogiſticato immittatur. Hic enim aër in vitriolum ferri partem atramenti conſtitutivam, agens calcem martialem ita dephlogiſticat, ut haec colore rubro vivido tingatur, cuius beneficio veſtigia literarum etiam obſcuriſſima viſibilia redderentur. Tum ad colorem literarum augendum methodus Blagdeniana adhiberi poteſt. — De lacerta vivipara a I. F. DE IACQUIN reperta *). — De tribus novis plantarum generibus ab eodem detectis **).

p. 163. B. *Relationes de libris novis.*

To. IV. I. *Obſervationes ſuper febre carcerum. Auctore*
p. 1. IOANNE HUNTERO, *M. D.* (Recitatae in collegio medicorum Londinenſi.)

p. 16. II. *Continuatio examinis phyſico-chemici colorum animalium. Auctore com.* MOROZZO. *Altera pars.*

p. 40. III. *Epitome epiſtolae* LAURENTII CRELLII ad L. BRUGNATELLIUM, *die* 30. *Iun.* 1788. *datae.* De cryſtallis cubicis Luneburgenſibus, in quibus clar. WESTRUMB ſalem ſedativum detexit. — De fonte petrolei in Hungaria reperto, in cuius reſiduo etiam ſal ſedativus inventus eſt. — De Klaprothiana ſpati adamantini analyſi. — De LOWITZII tentaminibus cum carbonum pulvere.

IV. *Diſ-*

*) E Novis Actis Helveticis Vol. I. p. 33. Vid. Comment. noſtr. Vol. XXXI. p. 112.

**) In iisdem actis deſcribuntur figurisque illuſtrantur.

IV. *Diſſertatio* IOS. BARONII, *M. D. ſocii academiae phyſiocriticorum Senenſis, de modo lini cannabique magnas quantitates ſumtibus minimis macerandi.* p. 43.

V. *Litterae a* TESSIE DE CLOSSEAU, *doctore regente facultatis medicinae Andegavi, profeſſore chemiae membroque ſocietatis agriculturae Andegavenſis, ſcriptae ad clar.* DE LA METHERIE *ſuper agricultura.* p. 64.

VI. *Diſſertatio de phyſiologia plantarum. Auctore* BELL, *M. D.* Praelecta eſt in ſocietate Mancheſtrienſi *). p. 73.

VII. *Tentamen ſuper phlogiſto partibusque conſtitutivis acidorum. Auctore* RICH. KIRWAN, *membro academiarum Holmenſis, Upſalenſis, Divionenſis, Dublinenſis, Philadelphicae, Mancheſtrienſis etc.* Cum huius opuſculi Kirwaniani etiam verſio germanica prodierit a LAUR. CRELLIO Helmſtadienſi curata **), eius contenta in illius verſionis recenſione enarrabimus. Non totum huic tomo inſertum eſt, ſed tantum introductio cum tribus prioribus ſectionibus. p. 100.

VIII. *Epitome epiſtolae* ALEXANDRI VOLTAE *ad* L. BRUGNATELLIUM *die* 20. *Aug.* 1788. *ſcriptae.* Obſervatum fuit a SAUSSURIO, acum magneticam in regionibus altis nunquam ſeſe figere, ſed ſemper variare. Ad hanc rem explicandam ſumit *V.* quod ipſe iam dudum docuit, magnetiſmum eſſe phaenomenon terreſtre atmoſphaericum, h. e. principium originemque phaenomenorum non eſſe nucleum quendam in terra abſconditum neque aggregatum omnium corporum terreſtrium, ſed terram una cum atmo- p. 123.

*) Prodiit in actorum huius ſocietatis Vol. II. p. 241. verſ. german.

**) RICHARD KIRWAN'S *phyſiſch-chemiſche Schriften, aus dem Engliſchen überſetzt v. D.* LORENZ CRELL, 3*r B. p.* 333. *ff.*

atmoſphaera. Aëris quidem telluri circumiecti magnam in phaenomena magnetica vim et poteſtatem eſſe, indicant reliquae obſervationes, inprimis mutationes diurnae menſtruaeque, quas acus etiam in locis, ubi conſtans regnat temperatura, ob calorem atmoſphaerae varium ſuſtinet, tum illae notabiliores, quibus obnoxia eſt, dum tempeſtates ſaeviunt, maximeque dnm aurorae boreales apparent. Itaque directio acus intenſitasque vis magneticae etiam ab atmoſpaera, non a ſola terra, dependent. — De phaenomeno a LOWITZIO, carnem putridam cum pulvere carbonario tractante, obſervato.

IX. *Nova literaria.*

p. 136. A. *Obſervationes et inventa.* De ſalutari effectu ſyrupi diacod. in delirio phrenetico a GOUBIERIO obſervato. — De NAUDEAUI obſervationibus ſuper utilitate uſtionis in variis morbis chronicis. — De WOULFII proceſſu ad oleum e materiis gummoſis ac mucilaginoſis extricandum. Materiae iſtae cum alcali fixo aut calce deſtillantur. — CIRILLO, medicus Neapolitanus, multos hydropicos ſimplici decoctione ſolani officinalis ad ſanitatem reſtituit. Vidit, hanc decoctionem augere urinae quantitatem ſic, ut nullus ſtimulus, nulla inflammatio oriatur. — Idem vir doctus utiliſſimum expertus eſt uſum generoſum opii in cura morborum acutorum cum delirio, convulſionibus pulſuque duro coniunctorum. Vehementiſſimas febres hoc medicamentum ſolum biduo profligavit. — De BRUGNATELLII obſervationibus ſuper motu multarum vegetabilium aquae innatantium. — De virtute antiſeptica acidi vegetabilis muriatici que a G. WRIGHTIO deſcripta. — De SCHRÖTERI variis obſervationibus aſtronomicis.

Clar. MARABELLI Zeam Mais L. analyſi chemicae ſubiecit. Examinavit varias huius plantae partes, h. e. calamum, ſemina tam immatura quam matura,

tura, receptaculum ſeminum, farinamque. Cum calamis varias paravit decoctiones, etiamque purum ſuccum elicuit, quem uti illas decoctiones, ad extracti ſpiſſitudinem redegit. Extractum a puro ſucco ortum dulce erat ad inſtar ſyrupi ſacchari. Cum calamis, e quibus ſuccus extractus erat, decoctum paravit, quod ad extracti conſiſtentiam reductum ſaporem amarum haberet. Decocta memorata ſolutiones metallorum lunarium decomponebant, vinique ſpiritum colore coffeae inficiebant. Temporis progreſſu extractum ſaporem contraxit amarum, ſalitum pungentemque, atque ſiccatum carbonibusque immiſſum explicuit odorem acidi nitroſi, ac verum acidum muriaticum eructavit, cum oleum vitrioli adfunderetur. Per deſtillationem dedit 1) liquorem acidum, 2) oleum empyreumaticum, 3) carbonem ſpongioſum, nonnihil ſalitum, in quo M. magneſiam ſalitam, ſalem alcalinum diliqueſcentem, terram calcaream paullumque ferri reperit. Non obtinuit acidum ſaccharinum niſi e ſucco calamorum: ſex ſcrupuli huius ſucci unum ſcrupulum et quinque grana acidi ſaccharini dederunt. Succus ſeminum immaturorum, qui facie eſt lactea ac ſapore dulci, acidis, ſpiritu vini ſalibusque alcalinis coagulatur, deponitque ſubſtantiam natura ſua amylum referentem. Ex uncia una huius ſucci ad extracti conſiſtentiam redacti M. per acidum nitroſum duo grana acidi ſaccharini obtinuit. Idem ſuccus cum fermentationem acidam ſubiiſſet, quatuor ſubſtantiae diſtingui potuerunt. 1) Illa, quae fundum vaſis petiit, indole ſua ad amylum accedens. 2) Subſtantia fibroſa coloris flavi, in qua reperta ſunt nitrum, ſal marinus, magneſia materiesque naturae animalis cum pauca terra martiali. 3) Subſtantia ſupernatans, alba, denſa, quae cum aqua cocta, uti albumen ovorum, coagularetur, atque putreſceret. 4) Liquor,

in quo ſubſtantiae memoratae inerant, quo ad extracti conſiſtentiam reducto, M. e ſeptem ſcrupulis per acidum nitroſum obtinuit quinque grana acidi ſaccharini. Idem liquor cum ſolus deſtillaretur, ab initio dedit liquorem acidum, ſed qui ad finem in excipulum tranſit, ſi ſali tartari iungeretur, odorem ſpargebat ſpiritus cornu cervini; poſtremo prodit oleum nigrum foetidum, carboque relictus eſt ſpongioſus amarusque, qui alcali volatile oleret, magneſiamque ſalitam contineret materia quadam extractiva involutam. Cineres huius carbonis dederunt paullulum alcali vegetabilis, magneſiam, calcem aëratam nonnihilque ferri. — Subſtantia ſeminum, a qua ſuccus expreſſus erat, aliquamdiu aſſervata corrupta eſt. Tum deſtillata dedit primum liquores, ad finem acidos, ſalemque ammoniacalem; poſtremo oleum nigrum empyreymaticum, quod teneret alcali fixum vegetabile, parum ferri, multum magneſiae, calcemque aëratam. Sed cum eadem ſubſtantia ante corruptionem deſtillaretur, liquores exhibuit tantummodo acidos, ceterum eadem producta obtenta ſunt, niſi quod maior quantitas alcali fixi appareret. — Medulla receptaculi ſeminum erat dulcior ſucco calamorum, pariterque tenuit acidum ſaccharinum. Tandem etiam ſubſtantiam exhibuit ſaccharinam, praetereaque materiam natura ſua amylum aemulantem, atque ſubſtantiam fibroſam glutini frumenti ſimilem, quae deſtillando genuinum daret alcali volatile, inflammataque odorem ſpiraret ſubſtantiae animalis.

p. 142. B. *Relationes de libris novis.*

To. V. p. 1. I, *Continuatio tentaminis ſuper phlogiſto partibusque conſtitutivis acidorum, auctore* RICH. KIRWAN. Sectio quarta quintaque hic exſtant.

p. 51. II. *Epitome epiſtolae, quam* DE LA METHERIE *ſcripſit die* 12. *Sept.* 1788. *ad* L. BRUGNATELLIUM

ſuper

ſuper nonnullis cryſtalliſationibus ſingularibus. PUJOT vitri cryſtallos prismatis exaedris truncatis reperit. Cum enim in officina vitraria prope Lutetiam, ubi lagenae conflantur, crucibula diffringi videret, in fundo crucibuli obſervare ipſi licuit maſſas vitreas, in quibus loci eſſent vacui: hisque maſſis examini ſubiectis, in iis reperit cryſtallos priſmaticas cum pyramidibus. Iam cl. riſſ. KEIR ſimilem obſervationem inſtituerat. Igitur dubitari nequit, materias vitreas perinde, ut ſuſas, cryſtalliſari poſſe. Lex adeo cryſtalliſationis ad totam naturam extenditur; quod cum DE LA METHERIE cogitaret, aſſerere non dubitavit, reproductionem corporum organicorum nihil aliud eſſe quam cryſtalliſationem humorum prolificorum. — Clariſſimum FAUJAS DE ST. FOND demonſtraſſe, baſin porphyrii, pro iaſpide adeoque natura ſua ſiliceam vulgo habitam, trapezium eſſe difficillime fundendum.

III. *Nova methodus flores ſalis ammoniaci martiales praeparandi. Auctore* SCHILLER. In nota adiecta monetur, clar. COURET, qui hanc SCHILLERI diſſertatiunculam e germanico gallice vertit, flores ſalis ammoniaci martiales ſequente methodo praeparare. Viginti quatuor uncias ſalis ammoniaci ſufficiente quantitate aquae purae ſolvit, tumque adiungit duas uncias limaturae ferri puriſſimae, hancque miſturam coquit, recentem aquam, prout ea evaporando conſumitur, addendo donec nihil non ferri ſolutum ſit. Poſt liquorem ſalinum percolat, evaporandoque ad ſiccitatem redigit. Hoc proceſſu obtinet, nullo acidi muriatici, quo SCHILLERUS utitur, interventu, ſalem ammoniacum ferro, quantum fieri poteſt, ſaturatum. p. 53.

IV. *Proceſſus ad fulminandi vim calci argenti impertiendam. Auctore* BERTHOLLET. Sumatur argentum purum, ſolvaturque acido nitrico. Ex hac p. 55.

ſolu-

ſolutione argentum aqua calcis praecipitetur, ac praecipitatum decantetur et per tres dies aëri exponatur. Clariſſ. BERTHOLLET credit, praeſentiam lucis ad ſucceſſum tentaminis ſuum conferre poſſe. Calx haec ſiccata alcali volatili diluatur. Sic formam pulveris nigri contrahet. Hic pulvis decantetur ac in aëre libero ſiccetur, argentumque erit fulminans, quod quaerebatur. — Sumatur alcali volatile, cuius interventu calx argenti in argentum fulminans converſa eſt, ingeratur exiguae phialae vitreae ſubtili, gradumque ebullitionis ad combinationem perficiendam neceſſarium ſuſtinet. Tum phiala ab igne removeatur. In pariete interna formabitur cortex cum exiguis cryſtallis, quas liquor conteget. Quod ſi ſub liquore refrigerato aliqua cryſtallus tangatur, exploſio fit, qua phiala frangitur; fluidum ad parietes laboratoriis usque diſpergitur, phialaque in fragmenta diſſilit. — Rationem huius phaenomeni eandem, quam in auro fulminante, BERTHOLLETUS reddit. Scilicet hac in operatione oxygenium argento parum tenaciter adhaerens cum hydrogenio alcali volatilis copulatur, ſicque aquam generat. Haec aqua cum protinus in vapores expandatur, primaria phaenomeni cauſa eſt, quod etiam magna ex parte ab azoto, quod ex alcali volatili evolvitur, dependet. Poſt fulminationem argentum reductum cernitur.

p. 59. V. *Obſervationes ſuper irritabilitate vegetabilium. Auctore* I. E. SMITH, *M. D.*

p. 69. VI. *Epitome diſſertationis ſuper gemma obſidiana* ADAMI FABBRONI. Qui fuerit lapis veterum obſidianus, quantumvis doctiſſimus CAYLUS in eo determinando (pro vitro eum vulcanico habuit) ingenium ſuum exercuerit, adhuc ignorari auctori videtur. Credit F., omnes virorum doctorum hac de re dubitationes ac diſſenſus inde ortos eſſe, quod Plinium minus accurate legerint. Scilicet Plinius clarif-

clariſſime, ut noſtro videtur, monet, nota fuiſſe ſua aetate lapidem ſ. marmor obſidianum, vitrum obſidianum gemmamque obſidianam; quae tres ſubſtantiae a ſe invicem maxime discrepantes tantummodo tinctu nigro inter ſe concordabant. Lapidem obſidianum veris marmoribus noſter adnumerat, inprimisque illis, quae affrictu vehementi odorem exhalant bituminoſum. Sub vitro obſidiano fere intelligendum eſt vitrum artificiale (raro naturale vulcanicum) opacum nigrumque, adeoque habitu ſuo externo lapidem obſidianum aemulans, hincque etiam nomen ſuum ſortitum. Denique gemma obſidiana (ob colorem, quo ad lapidem obſidianum accederet, ſic dicta) noſtro videtur ſchoerlus recentiorum opacus et niger fuiſſe. Hanc ſententiam noſter pluribus argumentis confirmare conatur, obiterque de iſto ſchörlo eiusque ſedibus diſputat. Mavult, vocabulum barbarum SCHOERLUS e libris mineralogicis tolli, eiusque loco antiquam denominationem obſidianae uſurpari. Vis nonnullorum ſchoerlorum calore phaenomena edendi electrica iam veteribus cognita fuit. Lapides hoc nomine in illorum libris commemoratos ſchoerlos fuiſſe, auctor aſſerit.

VII. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Epiſtola quarta.* p. 79.

VIII. *Diſſertatio ſuper radice Calagualae. Auctore* D. L. GELMETTI, *M. D.* In regno Quiti Americae auſtralis planta naſcitur, quae vulgo Calaguala audit. Foliis accedit ad linguam cervinam (Aſplenium ſcolopendrium LINN.), ſic tamen ut folia ſint breviora, anguſtiora, inque apicem acutiorem excurrant. Praeterea conſiſtentia ſuccique ubertate excellunt. In parte ſuperiore alba ſunt, in inferiore obſcure viridia, huicque adhaerent ſemina in maſſas quasdam lentiformes congregata, quae ſeriem regularem tam a dextra quam a ſiniſtra parte efformant. p. 135.

Semina

Semina a foliis ſeparari poſſunt ſic, ut nulla fiat dilaceratio, quod in lingua cervina aliter habet. Radix, e qua folia pronaſcuntur, mediocriter craſſa eſt, ac, quemadmodum radix polypodii, ſub terra proſerpit. Diſſecta quoad tinctum, formam, levitatem, fibrasque ſive radiculas lateraliter progredientes plurimum accedit, ad radicem oſmundae regalis. Fere reperitur in montibus mediae altitudinis inter ſaxa inque locis ſterilioribus. — Etſi haec radix manifeſto ſapore caret, tamen potenter aperit, attenuat, reſolvit, uti eſſe ſolent, quanquam minore in gradu, omnes plantae dorſiferae. Hinc ab Americanis vulgo uſurpatur in pleuritide, contuſionibus, internisque abſceſſibus. — Methodus eam adhibendi huc redit. Duae drachmae radicis ſufficiente quantitate aquae fontanae infunduntur, coquunturque, donec quarta aquae pars conſumta ſit. Huius decocti aliquot ſcyphi ebibendi dantur, quemadmodum theae decoctum vulgo bibitur. Nullus inſequitur calor, nulla ſenſibilis commotio, nulla evacuatio, ſi magnam vim urinae excipias, quae tanta vehementia effluit, ut nonnunquam ſanguis diſſolutus ſimul profluere viſus fuerit. Tamen nihil odoris doloriſve neque in lumbis neque in viis urinariis ſentitur. Eadem radix, quae primae decoctioni inſerviit, iterum, tertia quartaque adeo vice poteſt ad decoctionem adhiberi: ſic habetur decoctum ſecundum, quod interdiu uſurpatur, inprimis ſi criſis ſalutaris iuvanda eſt. — Habetur alia ſpecies Calagualae, quam feminam nuncupant: eſt haec foliis latiſſimis longisque, ſed ſeminibus deſtituta, habeturque prorſus inutilis. Alia etiam radix reperitur, quae Calaguala falſa audit. Huic cum genuina ſola radix communis eſt. Nonnunquam per fraudem verae ſubſtituitur; ſed nulla efficacitate pollet. Calaguala vera noſcitur foliis, quae circiter dimidium pedem longa, duos

digito

digitos transverſos lata, ſeminibusque admodum locupletata ſunt. — Sequuntur obſervationes quatuor numero ſuper pectoris contuſione, pleuritide, catarrho pectoris, colica convulſiva etc., quibus in morbis calaguala cum optimo ſucceſſu adhibita eſt. Concludit ex iis clar. GELMETTI, radicem Calagualae eſſe recteque haberi remedium maxime reſolvens, corroborans, antiſpasmodicum. Praeterea ex eius ſententia materias morboſas ac heterogeneas e corpore humano ſecretiones et excretiones augendo ſic eliminat, ut nulla cieatur notabilis aut periculoſa oeconomiae animalis perturbatio. Uſurpari itaque recte poterit in morbis pectoris, qui a congeſtione oriuntur, in catarrhis pertinacibus, in tuſſibus rebellibus, in phthiſi maxime pituitoſa, in contuſionibus, in rheumatibus, in inflammationibus ſpuriis adeoque genuinis, praemiſſa ſemper debita venae ſectione, in vomicis, in cachexia, forſitanque etiam in hydrothorace et hydrocardia.

Nova literaria.

A. *Obſervationes et inventa.* LASSONI, patris, et CORNETTI obſervationes ſuper praeparatione viribusque medicis aetheris nitroſi ac liquoris anodyni nitroſi. — Brevis enarratio obſervationum clariſſ. DE FAESNOY ſuper proprietatibus medicis rhois radicantis et narciſſi pratorum. — ROUGNONI methodus (in eius *conſiderationibus pathologico-ſemeioticis* propoſita) vulnera ab animalibus rabidis inflicta tractandi. — De clariſſ. DE SAINT-FRESNE obſervationibus ſuper bonis effectibus polygalae Virginianae cum oxymelite ſquillitico uſurpatae in duobus caſibus peripneumoniae ſuppuratae. — Deſcriptio methodi, quam fratres DUMOTIER excogitarunt, aetherem in fluidum aëriforme inflammabile expandendi, hocque fluidum commode et ad ſpectantium oblectamentum inflammandi. — De PUY-

p. 150.

MAURI-

MAURINI tentaminibus ſuper figuris vitro per acidum fluorium incidendis. — De recentioribus nonnullis PRIESTLEYI inventis. — Clariſſimus VANMARUM, a VOLTA excitatus, ut in machina Teyleriana tentaret, ad quemnam gradum thermometrum penicillo electrico immerſum eveheretur, illi reſcripſit, omne experimentum in recipiente ab aëre ſemivacuo, ubi lumen electricum nimis diffunderetur, inſtitueret, mercurium a gradu 45. ad 151½. grad. ſcalae Fahrenheitianae adſcendiſſe. — Deſcriptio methodi ab Abb. HAUY excogitatae, herbariorumque collectoribus acceptiſſimae, florum ſiccandorum coloribus naturalibus facile plerumque evaneſcentibus artificiales ſubſtituendi.

p. 161. B. *Relatio de libris novis.*

To. VI. I. *Continuatio finisque tentaminis ſuper phlogiſto partibusque conſtitutivis acidorum, auctore* RICH. KIRWAN. Sectiones octo poſteriores (VI — XIII) hoc tomo continentur. Haec opuſculi Kirwaniani verſio italica Ticini etiam ſeorſim venit.

p. 69. II. *Epitome obſervationum ſuper Benaco (Lago di Garda) terrisque adiacentibus. Auctore* I. S. VOLTA, *Canonico.* Primum Benacus geographicae deſcribitur. Non ſolum a flumine Sarca, uti volgo creditur, ſed ab omnibus omnino aquis montium Broſcianorum originem trahit. Profunditas eius permagna, etſi non ubique eadem, deprehenditur: ſecundum dimenſiones a Comite CAROLO BATTONIO inſtitutas in nonnullis locis eſt 250 pedum Pariſinorum, in aliis 400 — 500, interque Caſtellettum Gargnanum adeo 1800. Aqua limpida eſt, leviſſima, ſapore ad pluviam accedens, et ad certam usque profunditatem magis temperata, quam aër atmoſphaericus, ut potus ſit ſuavis, adeoque remedium in atonia ventriculi. Ad fundum frigidiſſima eſt tempore aeſtivo,

tepida

tepida hiemali, quando ſuperior eius columna tanquam congelata eſt. Piſces, inprimis carpiones, a piſcatoribus thermometri loco adhibentur ad huiusmodi variationes menſurandas: nam retibus e profunditate 1000 pedum Pariſ. extracti manum ipſos tangentem tempeſtate calida frigore torpidam faciunt, e contrario hieme ſuavi ipſi teporem imprimunt. Obnoxius eſt Benacus impetuoſis aëris fluminibus, quae a ſinu montium egreſſa, inprimis dum nix cadit, tempeſtates cient omnemque navigationem impediunt. Tum undae inprimis agitantur, ad altitudinem ſeptem pedum a ſuperficie aſſurgunt, ſpectaculumque omnino edunt non minus horribile tempeſtate marina. Tamen anni parte maxima in Benaco non ſpirant, niſi duo venti, boreas (*ſovero*) et auſter (*ora*). Alter vehementior ille poſt mediam noctem incipit. deſinitque mane dimidio praeterito; alter, lenior ſub meridiem naſcitur, ac ſub veſperam evaneſcit. His ventis navigatio iſtius regionis magni momenti regitur. — Benacus multas piſcium ſpecies alit, partim fluviatiles, partim marinas. Fere ſunt tum ſapore praeſtantiores, tum volumine maiores, quam in aliis lacubus. Recenſentur ab auctore, ponderibus ſingulorum maximis additis, hi: *Cyprinus* Carpio L. (*bulbero*); C. Tinea (*tineone*); C. Barbus (*barbo*); C. Idus (*cavazzino*); C. Orphus (*dorata*); C. Vimba (*muſella*); C. Griſlagine; C. Rutilus *); C. Alburnus (*avola*); C. Phoxinus (*varone*); C. Aphya (*roncone*): *Salmo* Trutta (*trotta*); S. Carpio (*carpione maſchio*); S. Umbla (*carpione femmina* **)): *Eſox* Lucius (*luzzo*): *Clupea* Aloſa

*) Utrumque *ſcardova* accolae dicunt.

**) Salmonem Carpionem et S. Umblam male confundunt piſcatores, ac pro una habent eademque ſpecie.

Aloſa *) maior (*agone*), minor (*ſardenna*), parva (*ſcarabina*): *Muraena* Anguilla (*anguilla*): *Petromyzon* branchialis (*lampreda*): *Cobitis* Barbatula (*fiuga*); C. Taenia (*foraguada: Cottus* Gobio (*magnorone*). In litoribus ſaxoſis lacus palmi profunditate ſub arena reperitur Cancer Pulex LINN. copia longe maxima, e cuius ore tumor ſtillat corroſivus, per quem terra ſolvitur, qua animalculum tanquam cibo utitur. Hoc inſectum cruſtaceum horis calidis ex ſuo latibulo progreſſum linteis ad ſiccandum in litore expanſis vehementer nocet, cum ea paucis horae minutis cribri inſtar perrodat, idque forſitan ex ipſo humore, cuius ope alimentum ſibi praeparat. — Inter plantas aquaticas frequentiſſimae ſunt collectae que facillimae variae ſpecies Potamogetonis, P. ſcilicet *criſpum*, *pectinatum*; *perfoliatum*, *denſum*, *natans* etc., quae inprimis ibi creſcunt, ubi aqua lacus facile ſtagnat. In litoribus magna copia reperiuntur Schoenus Mariſcus et Valliſneria ſpiralis. Alias plantas aquaticas illius loci iam deſcripſerunt PONTEDERA et SEGUIERIUS. — Phaenomenon in Benaco obſervatione digniſſimum videas ad S. S. O. contra Sermionem. Si enim ibi oculos ad undas huc dirigas, magna vis apparet nunquam interrupta bullarum aëreaum nonnunquam fumantium, quae a quinque locis diverſis e profunditate 200 circiter pedum ad aquae ſuperficiem emergunt. Odor ovorum putridorum ad ſulphureum vergens, qui hîc loci ſentitur, maxime quando undae quieſcunt, movit Sermionenſes, ut eius cauſam indagarent. Reperierunt quinque fontes profundos aquarum medicatarum frigidarum, quae ita hauſtae, ut nihil aquae lacuſtris adm-

***) *Agone*, *ſardenna* et *ſcarabina* male a piſcatoribus pro diverſis ſpeciebus habentur.

admiſtum ſit, ſaporem exhibent acidulum cum odore ſulphureo magis etiam manifeſto. Has aquas auctor in ipſo loco, ubi hauriuntur, examinavit. Aquam calcis, cretam aëratam generantes, turbarunt, cumque acido nitroſo praecipitatum album ſulphuris dederunt: quae duo experimenta declarant, eſſe aquas hepaticas aëri fixo remixtas. Fluidum elaſticum, quod e lacus fundo emergit, ac ſub bullularum forma aquam penetrat, argentum tingit colore fuſco, inque lagenam inverſam more conſueto collectum, ſi vas ſaepius agitatur, evaneſcit, et aquae reſiduae odorem levem hepaticum impertit. — Sequuntur obſervationes ſuper duobus litoribus Benaci, Veronenſi ac Breſciano. Inter marmora montis Baldi *) inprimis attentionem meretur celeberrimum marmor *flavum Turrium* (*giallo di Torri*) ad *flavum antiquum* (*giallo antico*) proxime accedens. Fere iacet ſub ardeſia tegulari coloris roſei. Tinctus huius marmoris in nonnullis locis multum, in aliis minus ſaturatus eſt. Ubivis abundat typolithis Nautili orthocerae LINN. et Argonautae, diverſisque nucleis Anomiarum. Strata eius planum inclinatum efformant, atque hic illic interſecta ſunt venis perpendicularibus hematitae ferri efflorescentis, unde materia colorans marmoris primum orta videtur. Haematites ſolidus eſt, ponderoſus colorisque fuſci. In nonnullis locis interpoſita ſunt ſtrata marmoris albi, hisque ſtrata marmoris maculis rubris variegati. — In eodem monte Baldo effoditur etiam terra viridis Veronenſis, quae dicitur. Sedem ſuam habet inter duas venas ſubtiliſſimas viridis aeris et caerulei montani, unde

*) Conſcripſit auctor diſſertationem de origine ac revolutionibus phyſicis Montis Baldi nondum editam, ſed quam ſuo tempore proditurum eſſe ſpem facit.

forſitan color eius repetendus eſt. Lubrica eſt tactu, continetque terram ſerpentinam, argillamque cum pauxillo calcis metallicae irreducibilis. Litoris Breſciani clima inprimis longe ſuaviſſimum ſalubberrimumque eſt. Incolae in univerſum ſunt temperamento robuſto ac ſanguineo, colore fuſci, mediocri ſtatura. Pollent activitate, induſtria, genii promtitudine, ac naturali quadam alacritate puritate aëris nata. Non alii morbi endemici cognoſcuntur, niſi febres bilioſae, hydrops, pleuritis ſcorbutusque acrimoniae muriaticae. Solum undat plantis fructibusque exquiſitis; inprimis creſcunt laurus, oleae, citri etc. Agave americana regionibus auſtralibus propria, pluribus in locis altitudinem notabilem ſponte excreſcit. Neque ſolum plantae exoticae, ſed etiam varia animalia regionum exterarum hinc incolunt: v. g. e ſerpentibus Coluber caeruleus Indiae, e lepidopteris Papilio Menelaus Surinami praeter alias raras inſectorum ſpecies.

p. 86. III. *Nova inquiſitio in attritum ſolidorum. Auctore* PAULO DELANGES, *centurione Veneto et profeſſore matheſeos in ſcholis militaribus Veronae. Ad Com.* I. A. SALUZZO, *praeſidem academiae regiae ſcientiarum Taurinenſis.*

p. 137. IV. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Epiſtola quinta.*

p. 148. V. *Epitome epiſtolae* HOEPFNERI, *ſocii variarum academiarum, ad* L. BRUGNATELLUM. Enarrantur contenta quarti voluminis promtuarii Hoepfneriani *). — De novis foſſilibus montis S. Gothardi ac Delphinatus.

VI. *So-*

*) Trium priorum voluminum huius promtuarii recenſata eſt Comm. noſtr. Vol. XXXIII. P. III.

VI. *Solutio problematis* L. EULERI, *auctore* LAURENT. MASCHERONI, *profeſſore matheſeos elementaris in univerſitate Ticinenſi.* p. 149.

VII. *Nova literaria.*

A. *Obſervationes et inventa.* De ILSEMANNI analyſi molybdaenae Altenbergenſi. — CHAPTALIUM obſervaſſe, vegetationem ſalium non fieri niſi in illis vaſorum parietibus, qui luce colluſtrati ſint, vegetabilioremque eſſe illis in punctis maiorem, quae lumen magis afficiat, ſed minorem aut omnino nullam ibi, ubi lux debilis ſit aut parietes a nulla luce illuſtrentur. Facile poſſe hocce phaenomenon obſervari, ſi ſolutiones vitrioli ferri aut zinci etc. adhibeantur. — De KLAPROTHI analyſi apatitae et quarzi cubici LASII. — De obſervatione ſuper ovario, in quo oſſa, dentes capillique reperti ſunt, a CLEGHORNO in transactionibus regiae ſocietatis Hibernicae evulgatata. — ACHARDUS repererat, glaciem, quae in temperatura paucorum graduum ſub 0 ſcalae Reaumurianae, h. e. usque ad — 8°, electricitatis conductor eſt mediocriter bonus, usque ad — 20° refrigeratam non amplius eſſe conductorem, ſed corpus vere idioelectricum, adeoque tritu poſſe electriſari. Iam clariſſ. VOLTA nuper admodum vidit, glaciem poſſe terendo electriſari, etiamſi eius temperatura — 8° ſuperet adque limitem fuſionis accedat, adeoque ſi ipſa aëri 10, 15, 20° calido expoſita colliqueſcat; denique quamdiu aliquid glaciei ſolidum maneat, quod cultello poſſit abradi. Ut vero ſigna electricitatis hac ratione appareant, ſufficit particulas glaciei abraſas dum cadunt lamina metallica, eaque inſulata, excipere. Haec electricitas, quam lamina mox prodit, poſitiva eſt, brevique adeo creſcit ut ſcintillas producat, idque ſaepius prius, quam dimidia pars laminae glacie contecta eſt. p. 163.

B. *Relatio de libris novis.* p. 165.

T. VII. p. 1. I. *Obſervationes ſuper uſu ipecacuanhae in diarrhoea exiguis doſibus datae.* *Auctore* FOTHERGILL *M. D. etc.*

p. 6. II. *Epiſtola* IO. SERAPH. VOLTAE *Canon. ad* LUD. BRUGNATELLUM *ſuper nonnullis tentaminibus ſexum vegetabilium ſpectantibus.* Theoria Linnaeana ſexus plantarum contra ALSTONI obiectiones *) mascule defenditur. Eſt haec epiſtola tanquam epitome maioris de phyſica plantarum operis a VOLTA elaborati, quod iam in Italia prodiiſſe ſuſpicamur.

p. 18. III. *Diſſertatio ſuper morbillis, auctore* G. HEBERDEN, *M. D.*

p. 30. IV. *Series propoſitionum ſuggeſtarum a conſideratione multiplicis perſpirationis et reſorptionis vaporum inſenſibilium, qui in corpore humano et extra illud ſeparantur.* *Perſcripta ab* A. MONZA *M. D. ad* L. BRUGNATELLUM, *Placentiae die* 15. *Nov.* 1788. Aphoriſmis 72. variae continentur propoſitiones doctrinam perſpirationis vaporum ſpectantes et illuſtrantes, nunc certae, nunc hypotheticae.

p. 42. V. *De modo curandi puncturas animalium domeſticorum ab examinibus apium ipſis illatas.* *Auctore* FLANDRIN, *directore adiuncto ſcholae veterinariae Pariſinae.*

p. 47. VI. *Epiſtola* SAGII *ad clar.* DE LA METHERIE *ſuper nova nomenclatura.* Deſumta eſt e diario phyſico, quod DE LA M. Lutetiae edit. Clariſſ. SAGII novam nomenclaturam, utpote barbaram, nihil ſignificantem, ab etymologia abhorrentem, ipſamque adeo antiphlogiſticorum theoriam repudiat magno ſupercilio, ſimul acidi ſui *ignei*, quod dixit, exiſtentiam contra COUSINUM, clariſſimum geometram acerrimumque novae chemiae defenſorem, propugnans.

VII. GRI-

*) Vid. Comm. noſtr. Vol. V. p. 58. ff. 701. ſ.

VII. GREGOR. FONTANA, *profeſſ. publ. matheſ. ſublim. in univerſitate Ticinenſi, de theoremate compoſitionis duarum virium duobus lateribus contiguis parallelogrammi exhibitarum in unam ſolam, expreſſam illam per diametrum eiusdem parallelogrammi.* p. 49.

VIII. *Eiusd. notiones fundamentales ad integrationem aequationum differentialibus finitis faciliorem reddendam applicandamque ad doctrinam ſerierum.* p. 53.

IX. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Epiſtola ſexta.* p. 81.

X. *Obſervationes ſuper aliquot preſteribus (trombe di mare) in mari Adriatico natis die 23. Auguſti 1785. Auctore. Abb.* L. SPALLANZANI *). Vidit SPALLANZANI in mari Adriatico verſus Conſtantinopolin navigans e nube fluido electrico gravida varios tanquam conos inverſos oriri, qui ſtalactitas e fornice cavernae ſubterraneae dependentes referrent. Mox hi coni evanuerunt. Brevi poſt ibidem natus eſt alius conus, ſed longe amplior, qui breviſſimo temporis ſpatio deorſum lapſus maris ſuperficiem apice tetigit, cum baſis ipſius inter nubem abſcondita maneret. Ut apex aquam marinam contigit, haec in monticulum elevata eſt, tamdiu viſibilem, quamdiu conus inverſus integer manſit. Hic igitur conus fuit verus genuinusque preſter, cum illi coni breviores non eſſent niſi preſteres imperfecti. Diameter coni poſterioris apparens, ubi conus mare tangebat, videbatur ad ſummum undecim pedum, ſed prout preſter ad nubem adſcendebat, volumine augebatur, ſic ut ibi, ubi nubem contingebat, ad minimum volumine decies ampliore eſſe videretur. Ma-* p. 112.

*) MICHAUDI ſuper his meteoris obſervationes actis Taurinenſibus inſertas indicavimus in Comment. noſtr. Vol. XXXIII. p. 618. ſq.

teria preſterem conſtituens a materia nubis preſterem generantis non videbatur diverſa, niſi quod magis pelluceret, nam in parte inferiore corpora a tergo preſteris ſita, etſi lumine exiguo illuſtrata, tamen viſibilia fuerunt. In arcum erat preſter incurvatus, concavitasque a vento ipſum continenter adflante producebatur. Locus, ubi mare contingeret, non perpendiculariter ſub illo poſitus erat, ubi cum nube cohaereret. — Eodem tempore ex illa ipſa nube nati ſunt duo alii preſteres, unus maior, alter minor priore, qui eadem fere celeritate ad mare deliberentur. Tempus delapſus tria minuta prima vix excedebat. Praeter ſolitam curvaturam clariſſ. SPALLANZANI in eorum ſummitate aut baſi motum animadvertit vorticoſum, cumque magis vicini eſſent, accuratius clariusque obſervare potuit duos monticulos aquoſos apicibus preſterum ſubiectos, etiam hic enaſcentes, ſimul ac preſteres mare contingerent. Iam vidit, falſum ſe prius fuiſſe, cum huiusmodi monticulum pro corpore ſolido haberet. Imo erat velum aquoſum, aliquot pedum altitudine ſuper maris ſuperficie prominens, ſpumoſum. Quoniam hic illic lacerum erat, haud obſcure apparuit, cavitatem ſub eo contineri, quae duos pedes altiusque in mare penetraret. Igitur noſter, nec ſine iure, arbitratus eſt, certam quandam potentiam ab alto deorſum in mare agentem iſtam cavitatem generare, adeoque aquam cogere, ut ſeſe a latere attolleret. Cumque cavitas velumque apici duorum illorum praeſterum ſemper ad perpendiculum ſubiecta eſſent, eundemque, quem illi, greſſum accurate ſervarent viſum eſt SPALLANZANO, iſtam potentiam aliam eſſe non poſſe, niſi flumen aëris, quod e nube per preſterem deorſum rueret, aquamque marinam cum impetu ferret. Preſteribus magis magisque ad navem, ubi SPALL. vehereretur, appropinquantibus, aliud detexit

phae-

phaenomenon, quod iſtam ſententiam magis confirmaret: nempe fragor exauditus eſt confuſus continuusque, a duabus illis cavitatibus ortus, tanquam ſi plantae a vento vehementer agitarentur. A mari quidem cauſa et origo phaenomeni repeti non poterat, nam undae non niſi leviter ac ſine ullo ſtrepitu ab aura leviſſima criſpabantur. — Dum SP. hos duos preſteres contemplaretur, primus iam evanuerat, idque hoc modo factum eſt. Arcus ſemper magis magisque acutus evaſit, paullatimque ad mediam ſui partem tanquam angulum efformans ruptus eſt, quo facto monticulus aquae apparens protinus evanuit. Duo iſta arcus fragmenta per undecim adhuc minuta prima viſibilia fuerunt, tumque inſenſibiliter evanuerunt, uti nebula disparet, quae in nihilum reducitur. — Duobus ceteris praeſteribus ad navem ſatis appropinquantibus, has noſtro obſervationes licuit colligere. Apex preſteris maioris erat diametro trium circiter perticarum, haecque diameter vehementer creſcebat, prout preſter altius ſeſe efferebat. Materia preſteris ſimillima noſtro viſa eſt materiae nubium, cumque transpareret, intus preſterem vacuum eſſe apparuit. Clariſſime auditus eſt rumor aëris, qui ex alto deorſum per preſterem irruens mare vehementer quateret, ibique, ubi preſter undis immineret; aquam marinam excavaret, quae cavitas velo aquae ſpumoſo plures pedes alto circumdaretur. Superficies huius cavitatis ebulliebat, ſpumeſcebat, inque motum circularem rapiebatur. Quae omnia ab aëre impellente erant repetenda. Similia phaenomena in preſtere minori viſa ſunt. Ibi, ubi preſteres cum nube cohaerebant, motus in nube vorticoſus apparuit, clariusque etiam in variis preſterum locis. Maior preſter duravit 27. minuta prima, minor 18. Forſitan ambo diutius perſtitiſſent, niſi ventus eos nimis incurvando ſuperiorem

eorum partem tandem perfregiſſet. Qua rupta, concavitas maris omnis motusque evanuit. Arcus preſterum rupti aliquamdiu adhuc viſibiles manſerunt, cum ſuperior cum nube cohaereret, inferior a vento agitaretur. — Ex hiſce obſervationibus haec conſequuntur. Primum haec preſteris ſpecies nihil aquae marinae elevat aut abſorbet, neque etiam mari quicquam aquae infundit, ſed conſiſtit tantummodo in aëris flumine, qui e nubibus deorſum ruens ac canali concluſus, cuius materia nubium materiae analoga eſt, in ſuperficie aquarum effectus indicatos generat. Deinde hoc aëris flumen videtur oriundum eſſe a ventis ſibi invicem contrariis, qui aërem e nube egredientem in motum vorticoſum rapiunt. Poſt canalis vaporoſus, qui preſter audit, probabiliter generatur ab iſto vortice aëris, qui nubem violenter intrans partemque eius inferiorem inflans ipſam penetrat eaque tanquam involucro indutus deorſum ruit, nunc ipſam maris contingens ſuperficiem, nunc ad minorem deſcendens profunditatem. Porro imperfecta generatio preſterum, qui conos inverſos ſiſtunt longe prius deſinentes, quam mare contingunt, aut a ceſſatione fluminis aërei dependet, aut ideo locum obtinet, quod flumini aëreo nubis materies non tantum, quantum ad canalem preſteris ſatis prolongandum neceſſe eſt, reſiſtit; ut alia generationis perfectae impedimenta taceantur. Denique cum omnis vis huiusmodi preſterum ab aëre deorſum violenter ruente dependeat, navigiis quidem parvis damnum hoc modo poteſt afferri, ſed an magnis navibus tales preſteres nocere poſſint, recte dubitaveris. — Apparet itaque, ſpeciem preſterum a SPALLANZANO in mari Adriatico obſervatam novam non eſſe. BUFFONUS quidem ſuis in ſupplementis aliquot preſteres analogos, ab aliis deſcriptos, commemorat. Credit tamen noſter, neminem effectus

eorum

eorum pari cum ſucceſſu obſervaſſe. In diario Rozieriano (ann. 1787.) clar. MICHAUD, Architectus, preſterem marinum deſcribit, quem prope Nicaeam anno 1780 videre contigit. Sed huius natura ab indole preſterum a noſtro obſervatorum multum diſcrepat; etiam M. narrat, ſe vidiſſe fluidum vaporoſum, admodum compreſſum, maxime viſibile activumque, quod mari relicto preſterem intraret, perque eum in nubem usque penetraret, ſic ut a nube ad preſterem nunquam reverteretur. In itinerariis deſcriptiones leguntur aliorum etiam preſterum ab iis, quos hucusque commemoravi admodum diverſorum. — Obiter SP. monet, in mari alto tonitruum rumorem non longum, ut in terra ſed brevem momentaneumque eſſe — Ad finem paucula adduntur de vorticibus tam marinis quam terreſtribus.

XI. *Epiſtola de compoſitione aetheris a* TINGRY *ad* DE LA METHERIE *data.* Agitur hic de methodo oleum dulce acidumque ſulphureum volatile ab aethere vitriolico facile ac fine iactura ſeparandi. Adhibet clariſſ. TINGRY alcali volatile fluidum (*alcali volatile fluore*) aqua nonnihil temperatum. Recenſentur nonnulla experimenta cum tribus aetheris vitriolici ſpeciebus vario modo rectificatis inſtituta. p. 123.

XII. *Epitome epiſtolae* HENRICI REVEL REYNOLDS, *M. D. membri ſocietatis regiae Londinenſis, ad* G. BAKERUM, *ſuper uſu feliciſſimo praeparatorum plumbi in nonnullis haemorrhagiis.* (Praelecta fuit in collegio medicorum Londinenſi.) p. 131.

XIII. *Epitome diſſertationis* BASSIANI CARMINATI, *profeſſoris medicinae in univerſitate literarum Ticinenſi etc., de viribus medicis ſaponis acidi.* Primum modus, quo C. ſaponem acidum parat, docetur. Sumatur libra olei olivarum optimi, infundaturque mortario vitreo. Tum adiungatur ſemilibra acidi vitriolici concentrati ac dephlogiſticati. Acidum hoc paullatim p. 137.

latim adfundendum eſt, ſic ut, ubi aliquid eius additum eſt, liquor refrigeſcet, priusquam nova acidi portio adfunditur. Interim piſtillo vitreo miſtura commiſceatur, donec unam ſubſtantiam efformet. Poſt in vas capacius transfundatur ut maſſa aëri expoſita frigorique acidum ſuperfluum facilius ſecedat. Hoc tum ſeparetur filtrique ope removeatur; maſſa autem reſidua denuo commiſceatur, donec albida ſit, ac conſiſtentiam contrahat. Poteſt etiam alia methodo finis obtineri. Prout in ſuperficiem emergit ſubſtantia adſpectu pingui aut ſebaceo, protinus ea auferatur toties, quoties talis ſubſtantia in ſuperficie conſpicua fit. Materies denſa uno alterove modo collecta, aqua deſtillata ebulliente ſolvatur, ut acidum ſuperfluum auferatur. Ubi aqua refrigerata eſt, materies in eius ſuperficiem emergit, ſaponemque efformat. Quod ſi poſt hanc primam loturam ſapo particulis acidis adhuc inquinatus ſit, quae medico minus ſalutares videantur, ſapo eodem modo rurſus lavetur, haecque lotio repetatur, donec ſapo lingua tentatus nulla amplius acoris indicia prodat. Obtinetur hac ratione ſapo albidus ſolidusque, qui aquam facile ſubit, concuſſus ſpumeſcit, aquamque lacteam reddit. Diſſolvitur ab omnibus corporibus, quae maiorem cum acido vitriolico, quam hoc acidum cum oleo, habent affinitatem. — Eodem modo ſapo formatur acidus cum aliis oleis reſinisque; ſed ſi oleum eſſentiale adhibere placeat, aliter procedendum eſt. Tunc excipulum olei glacie circumdari oportet; alioquin acidum in oleum tanta cum vehementia agit, ut illud in carbonis ſpeciem transmutet. — Uſus eſt clariſſ. CARMINATI ſapone acido (etiam ab omnibus acidis particulis liberrimo) felici cum ſucceſſu in hydrope, ictero, lue venerea, chloroſi, tumoribus hepatis, lienis, meſenterii etc. Sapo acidus inprimis urinam ciendo profuit. Externe

adhi-

adhibitus parum aut nihil utilitatis attulit. Sapo os ex oleis pinguibus factus ſit oportet; nam quem ex oleis aethereis paraveris, nullum praeſtat uſum medicum. In renum veſicaeque calculis nihil poteſt a ſapone acido exſpectari, ſiquidem ſecundum noſtri experimenta in huiusmodi calculos nihil valet. Nocet hominibus, quorum fibrae nimis ſunt irritabiles, iisque, qui debilem habent ventriculum. Etiam vim antiſepticam ſaponis acidi auctor expertus eſt.

XIV. *Nova literaria.*

A. *Obſervationes et inventa.* De nova praepa- p. 147.
ratione corticis Peruviani, quam DE LUNEL, membrum collegii pharmaceutici Pariſini, promulgavit. — De G. RUSSELII experimentis ſuper antimonio ad methodum facilem paucorumque ſumtuum detegendam ſolutionis reguli antimonii in acido muriatico obtinendae tartarique emetici ultimae editioni diſpenſatorii Edimbergenſis congruenter praeparandi.

B. *Relationes de libris novis.* p. 150.

I. *Novae obſervationes ſuper analyſi aquarum mi-* T. VIII.
neralium, auctore Com. G. DE RAZOUMOWSKY. De p. 1.
analyſi aquarum medicatarum *) principiis mineralibus multum ſcatentium hic non agitur, lectorque ſuper ea erudiri cupiens inprimis ad ſcripta Bergmanniana amandatur. Tractat clar. auctor eas aquas medicatas, quae particularum mineralium tam pauperes ſunt, ut, ſi vulgari methodo examinarentur, modo principia earum craſſiora (terrae abſorbentes, argilla, ſilex) in conſpectum prodirent, adeoque tales facile poſſent pro crudis terreſtribusque haberi.

Aquae

*) Cum quaevis aqua particulas terreas ſalinasque contineat, malit R. aquas diſtinguere in medicatas easque, quarum nullus ſit uſus medicus.

Aquae minerales debiles his notis agnoſcuntur: 1) habent neque odorem, neque ſaporem, nec colorem, qui ſenſus feriat, ſunt limpidae frigidae, adque bibendum accommodatiſſimae; 2) reagentia parum eas immutant; nam ſi color talium aquarum reagentibus admiſtis immutatur, is effectus vix eſt ſenſibilis; ſi praecipitatio ſic cietur, lente ea fit, ſic ut ſaepenumero plures horae adeoque dies poſt admiſtionem praetereant. Nihilo minus tantummodo reagentium beneficio detegere licet, in huiusmodi aqua minerale quid contineri, cum ſoli ſenſus nihil, quod mineralis ſit originis, indagare valeant. Examen huiusmodi aquarum per reagentia inſtitutum fere indicat, maiorem in iis numerum particularum terrearum quam ſalinarum aut mineralium proprie dictarum contineri. Igitur analyſis earum aliter inſtituenda eſt, quam ſi magis eſſent ſaturatae, adeoque proceſſus ſic ordinandus, tanquam ſi nihil niſi principia terrea continerent. Scilicet aquae medicatae parum ſaturatae ad ſiccitatem usque evaporandae ſunt, reſiduumque actioni menſtrui exponendum poſtremoque terra inſolubilis examinanda eſt. Iam cum in hac ipſa terra ſubſtantiam ſalinam, quae aquam medicinalem conſtituit, quaeri oporteat, apparet, non quodvis menſtruum adhiberi poſſe, ſed tale eligendum eſſe, quod iſtam ſubſtantiam non decomponat. Huiusmodi menſtruum credit B. acidum eſſe vegetabile ſ. acetum quandoquidem aquae medicatae fere ſales, quorum baſin acidum minerale efficit, continent. Hoc autem puriſſimum maximeque concentratum ſit oportet. Si bonum acetum radicale deeſt, praeſtat uti aceto deſtillato, quam optimo aceto vulgari, nam cum deſtillatum ſit album ac limpidum, omnia ſolutionis phaenomena viſum magis feriunt. Quod ſi etiam acetum deſtillatum deeſt, praeferendum eſt acetum vulgare album. Quando igitur pars reſidui evapo-

evaporationis ſolubilis ab inſolubili per acetum ſeparata eſt, ſubſtantia ſalina, quam hae aquae continent, in parte inſolubili eſt quaerenda, idque auctor hoc modo inſtituit. Ubi reſiduum evaporationis ponderatum, terraque ſolubilis per acetum extracta eſt, quod reſtat, flammae lampadis exponit. Cuius proceſſus haec ratio eſt, quod ſapor ſalium eo magis liguam efficit, quo illi ſunt ſicciores perque calcinationem aqua cryſtalliſationis magis ſpoliati; ut hac ratione vel minimae materiae ſalinae portiones, quarum praeſentia nullo alio modo detegi poſſit, manifeſtari poſſe videantur. Adde quod flamma illa ſubſtantiam ſalinam non modo ſaporem ipſius intendendo, ſed etiam aliis phaenomenis inter calcinandum conſpicuis prodit; e. g. ſi praeter ſaporem ſali marino proprium decrepitatio aliqua obſervatur, certo licet concludere, in reſiduo ſalem muriaticum contineri. — Ubi hoc modo ſubſtantia ſalina, cuius naturam indagari oportuit, cognita eſt, reſtat, ut a terris, quibus admiſta eſt, ſeparetur, quantitatesque relativae horum principiorum definiantur.

II. *Epiſtola* KLAPROTHI *ad* BRUGNATELLUM *ſuper duabus novis terrarum ſpeciebus, chryſopraſio, apatite, hydrophano; cubis mineralibus (Würfelſtein) et platina. Scripta Berolini die* 14. *Febr.* 1789. Terram novam KL. detexit in circonia cum terra ſilicea commiſtam. Haec terra circonia acidis facile nubit. Acido quidem vitriolico iuncta ſalem efformat, cuius ſapor nec amarus eſt, uti ſalis amari, neque dulcis ſtypticus, uti aluminis, ſed peculiaris leviterque adſtringens. Solutio huius ſalis ad cryſtalliſationem perducta, gignit cryſtallos exiguas granuloſas, quae a centro ſub forma radiorum divergentes acus ſiſtunt, tanquam zeolithes pulchre radiatus. Si ſolutionem alcali aërato decomponas, terra cum aëre fixo non coniungitur, qua re a magneſia differt, quemadmodum a terra aluminari ob ſuam in alcali fixo cauſtico

ſtico inſolubilitatem diſcordant. — Altera terra nova cum argilla copulata partem eſſentialem efformat ſpati adamantini. Quamdiu cum terra aluminari coniuncta eſt, acidis alcalibusque, etſi non ſine omni difficultate, nubit. Sed ſublata hac unione terra pura acidis non amplius ſolvitur, neque etiam ſalibus alcalinis funditur. — Chryſopraſus Sileſiae, cuius pars eſſentialis merum quarzum eſt, colorem ſuum viridem niccolo debet. Regulus niccoli, qui ex hoc lapide per reductionem obtinetur, longe puriſſimus eſt, nulloque nec ferro nec arſenico inquinatus, nihiloque ſecius a magnete potenter attrahitur. — Apatiten Saxoniae, qui cryſtallos exhibet columnares fine pyramidibus, vidit KL. nihil eſſe aliud, quam ſpatum calcareum phorphorescens. — Elegans hydrophanus Saxoniae (Oculus mundi) conſtat e terra ſilicea, miſta illa cum pauca terra argilloſa (cuius $1\frac{1}{2}$ in centum part. inſunt) nonnullisque particulis aquoſis atque phlogiſticis. Itaque proprietas eius lucem in aqua transmittendi male hucusque magnae copiae terrae argilloſae in hoc lapide contentae attributa fuit. WESTRUMBIUS in cubis mineralibus Lüneburgenſibus ſalem ſedativum, calcem ac magneſiam intime unita reperit, KLAPROTHUSque eadem principia eruit. — De methodo platinam in porcellana per ignem figendi. Platinam ex aqua regia per ſalem ammoniacum praecipitatam immittit KL. vaſi retorto ignitque, donec omnis ſal medius volatilis ſublimatus ſit. Reſiduum, quod aliud nihil eſt, quam pura platina in ſtatu metallico, faciemque habet pulveris obſcure viridis, coniungitur, uti aurum, cum fluxu fuſorio, conteritur, atque penicilli ope porcellanae illinitur; quo facto porcellana ignitur ſub fornice, atque tunc politur. Poteſt etiam platina cum tribus quatuorve partibus auri coniungi; ſed ſemper platina ſplendorem exhibet argenteum pulcherrimum. Argentum

por-

porcellanae inuſtam eam non accurate tegit, facile offuſcatur vaporibus phlogiſticis, atque nigreſcit; e contrario platina, quemadmodum aurum, ſplendorem ſuum intemeratum conſervat.

III. *Epitome epiſtolae* GIOBERTI, *chemici academiae regiae ſcientiarum Taurinenſis, et ſocietatis regiae agriculturae Taurinenſis, ad* L. BRUGNATELLIUM *ſuper platina, aceto, et magneſia alba.* De purificatione, malleabilitate atque fuſibilitate platinae. Conſtat, rem hucusque per arſenicum tentatam fuiſſe. Iam PELLETIER proceſſum hunc eumque praeſtantiorem excogitavit. Platinam commiſcet cum vitro phoſphoreo et pulvere carbonario. Sic platina fuſibilitatem nanciſcitur cum phoſphoro, qui e carbone vitroque phosphoreo exſiſtit, ignis intenditur, qui omnem phosphorum elicit, platinaque reſtat, pura ac malleabilis. — De BONVOISINI praeparatione aceti radicalis *). — FONTANA, chemicus doctus, e magneſia alba obtinuit aërem dephlogiſticatum, poſtquam calor omnem aërem fixum extricaverat. Idemque obſervavit in terra aluminari. p. 15.

IV. *Continuatio notionum fundamentalium etc.* GREGORII FONTANAE, *cum appendice.* p. 17.

V. *Epiſtola clariſſimi* DE LA LANDE *ſuper nomine planetae Herſchel.* (Data ad auctores diarii literatorum.) p. 53.

VI. *Diſſertatio praeliminaris clar.* DE LA METHERIE. Recenſentur noſtrorum dierum inventa in aſtronomia, zoologia, botanica, mineralogia, phyſica, chemia. Diſſertationis hic modo initium legitur. p. 61.

VII. *Epiſtola* I. A. GIOBERTI, *ſocii variarum academiarum, ad* BRUGNATELLIUM *ſuper variis argumen-* p. 108.

*) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXIII. p. 607. ff.

gumentis. Scripta Taurini die 6. April. 1789. De WESTRUMBII analyſi pſeudocobalti Rengersdorfienſis et waccae Hefeldenſis. — In Hiſpania CARRERE et ANGULO repererunt novum acidum vegetabile in cicere arietino LINN., quod tam forte eſſe perhibent, ut ſpiritui vitrioli vulgari non cedat. Odore accedit ad acidum formicarum, pellesque promtiſſime corrodit. — De CLOSSII ſpecifico contra taeniam. — LE DREUX varia experimenta ſuper effectibus electricitatis in animalia inebriata cepit. Semina alcohole macerata iis devoranda dedit, poſtque animalia temperaturae duodecim graduum ſub o expoſuit. Mox inebriatio ea ſtupida fecit, frigusque propemodum enecavit. Cum lethargus duas horas duraſſet, expoſuit animalia alii temperaturae unius gradus ſupra o; tumque ea, cum adhuc dura et immobilia eſſent, per horam dimidiam fluido electrico perfudit, nec tamen in vitam reſtituere potuit. E duorum ventriculo aliquot ſcintillas elicuit, haecque inter horae quadrantem ſigna motus dederunt, paucoque calore adiuvante penitus reſuſcitata ſunt. Cum duo alia eodem modo tractarentur, ſed ſine omni ſucceſſu, concuſſio electrica tentata fuit, cuius calorisque ope animalia ſemper in vitam reſtitui potuerunt. — CARRERE et ANGULO in Andaluſia, Hiſpaniae provincia, mineram plumbi viridem detexerunt, in qua metallum acido arſenicali vere mineraliſatum eſt. Formam habet granorum exiguorum, quae nunc ſparſa ſunt ſuper lapidibus quarzoſis aut feldſpato, nunc iis intermiſta. Saepe etiam obſervatur nucleus galenae corroſae, quae baſin videtur huius minerae conſtituere. Iidem repererunt genuinum vitriolum plumbi nativum. — GIORNA Taurinenſis reperit novum characterem in lepidopteris, qui pro characterе generico poteſt adhiberi, tam in

ſphin-

ſphingibus, quam in phalaenis. Sexum ſic indicat, ut nullus ſit errori locus.

VIII. WATSON *de inſigni vetuſtate ſpeculorum modique ea metallica cruſta obducendi.* p. 111.

IX G. PEARSON *obſervatio de bonis effectibus opii in caſu periculoſo retentionis urinae.* (Praelecta in regia ſocietate Londinenſi.) p. 121.

X. *Obſervationes agrariae* I. GELMI, *M. D. ſocii academiae Mantuenſis etc., per literas communicatae cum* L. BRUGNATELLIO. p. 125.

XI. *Fragmentum epiſtolae* WESTRUMBII *ad* BRUGNATELLIUM *ſuper tincal terreo Luneburgenſi.* Communicat *W.* cum BRUGNATELLIO figuram harum cryſtallorum, quae etiam in tabula aenea huic tomo adiecta ſiſtitur. p. 130.

XII. M. ROUCH *obſervationes ſuper virtute corticis benzois.* p. 131.

XIII. *Nova literaria.*

A. *Obſervationes et inventa.* De ACHARDI tentaminibus ſuper exſtinctione calcis vivae in aëre vulgari variisque aëris ſpeciebus. — Clariſſ. MALACARNE Taurinenſis evulgavit opuſculum ſuper lithiaſi valvularum obſervata in ſectione GHILINI, patris purpurati FONTANA, eiusdem urbis chemicus, illas analyſi ſubiecit, cuius hic fuit exitus. Partes oſſificatae ei traditae 194. grana pendebant. Cum fractae eſſent, apparuit, compoſitas eſſe e variis laminis, quibus interiecta erat ſubſtantia pinguis tenax, adhaerens illa variis ſtratis tunicarum arterioſarum ſubſtantia oſſea involutis, quae omnem oſſificationis ſuperficiem formaret. Partibus oſſificatis deſtillationi in retorta vitrea expoſitis, prodierunt grana 20 alcali volatilis concreti, grana 60 olei animalis, grana 12 phlegmatis aliquid olei interventu alcali volatilis tenentis, denique aërque fixus. Carbo in retorta relictus granorum fuit 94. Conſtitit e terra cal- p. 134.

carea terraque abſorbente. Apparet igitur, hanc oſſificationem eadem, quae oſſa, principia continere, etſi non prorſus eadem in proportione. — De ALLIONII ſupplemento florae ſuae. — COURET examinavit ſuccum radicis rhei rhapontici LINN. Reperit in eo acidum tartareum, terram calcaream ferrumque dephlogiſticatum. Idem ſuccus acido tractatus nitroſo acidum ſaccharinum dedit. — De nonnullis BEITLERI, profeſſoris matheſeos Mitavienſis, obſervationibus aſtronomicis.

p. 139. B. *Relationes de libris novis.*

To. IX. I. GREGOR. FONTANA *ſuper theoria pendulorum.*

p. 1.

p. 15. II. *Idem ſuper lege vis centripetae proportionali ſimplici a centro diſtantiae, ac ſuper eius applicatione ad doctrinam de pendulis.*

p. 32. III. *Continuatio diſſertationis praeliminaris clar.* DE LA METHERIE.

p. 90. IV. *Epiſtola, quam D.* LIND, *membrum ſocietatis regiae Londinenſis, medicus Windſorienſis ſociusque collegii medicorum Edinburgenſis, ad D.* SIMMONS, *membrum ſocietatis regiae Londinenſis, dedit; complectens obſervationes de efficacitate mercurii in cura morborum inflammatoriorum ac dyſenteriae.*

p. 102. V. *Fragmentum epiſtolae D.* I. PETRI FRANKII, *publ. profeſſ. in univerſitate Ticinenſi etc., ad* MALACARNIUM, *profeſſorem chirurgiae Taurinenſem, ſuper efficacitate moſchi opio iuncti ad dolores in gangraena ſicca minuendos.* (Scripta eſt epiſtola Ticini die 5. Febr. 1789.) Translata fuit in noſocomium, cui FRANKIUS praefectus eſt, aegrota gangraena ſicca laborans, quod malum a digitis pedis dextri inceperat, iamque ad ſuram, cum aegra in noſocomium reciperetur, penetraverat. Secutus eſt FR. POTTII methodum; ſed opium ſolum exſpectationi non ſatisfe-

tisfecit, quanquam ob dolorum vehementiam tandem doſis ad quatuordecim grana de die paullatim augeretur. Aegrota multum quidem ſopiebatur, ſed ſtatus ipſius manſit perinde deplorabilis, neque dolores leniebantur. Iam noſtro forte fortuna ſubiit tria grana moſchi optimi cum duobus opii granis copulare; tumque vel quatuor huius miſturae grana ad ſymptomata mitiganda ſuffecerunt. Hebdomade ſexta ſphacelus inſignem foetorem ſpargere coepit, ſuppuratio ſub genu apparuit, ſcribitque hic Fr., mox amputationem oſſium tentari poſſe, quae in parte inferiore penitus contecta ſunt muſculis ac ligamentis, (idemque de pede valet), quibus iam color nigerrimus, ſplendor duritiesque ſimilis vernici obtigerunt, ſic ut pes verae ac genuinae mumiae Aegyptiacae eſſe videatur. Quod hunc morbum prorſus ſingularem ac mirabilem reddidit, eſt aſcites, qui ad finem acceſſit, paullatimque, cum iſta FR. ſcriberet, cedebat infuſioni frigidae corticis peruviani, coniunctae illi cum terra foliata tartari et oxymelite ſcilliticо. Fatetur FRANKIUS ſe ignorare, an moſchus unquam in huiusmodi caſibus adhibitus ſit; hoc credit, opium ſolum morbum non ſanaturum fuiſſe.

VI. *Fragmentum epiſtolae* FRANKII *ſuper amputatione tumorum alborum.* (Epiſtola eſt ſcripta Ticini die 8. Mart. 1789.) Primum exitus morbi modo deſcripti enarratur. Aſcites penitus ſanatus fuit. Cum partes ſphacelo tactae ſeparatae eſſent, FR. aegrotae propinavit infuſionem corticis peruviani frigidam cum terra foliata tartari; quod remedium evacuationem aquarum in abdomine ſparſarum accelleravit. — Puella ſeptendecim annorum tumore laborans genu dextri in noſocomium, cuius curam FR. gerit, ſeſe contulit. Tumor erat colore naturali, inaequalis, durus, amplitudine capitis hominis adulti, ſumme dolens, coniunctusque cum atrophia p. 14.

perfecta cruris femorisque eiusdem lateris. Suſpicatus eſt noſter, malum ab initio fuiſſe tumorem album, ſed cum gradum ſummum attigiſſet, formatas fuiſſe concretiones, quae iam non aliud remedium minus terribile probabiliusque amputatione admitterent. Tam triſtis erat miſerabilisque conditio aegrotae ad oſſa usque conſumtae ac febre forti lenta omnibusque ſymptomatibus mortis vicinae male habitae, ut chirurgi Ticinenſes operationem inſtituere non auderent. Omnes glandulae femorales et inguinales inque aliis corporis locis ſitae affectae erant, doloribus acerbiſſimis et intolerabilibus ipſi opio reſiſtentibus. Cum nata eſſet aegrota parentibus lue venerea contaminatis, creditum fuerat, hoc malum in ipſam tanquam iure hereditario tranſiiſſe; data igitur ei fuerant in noſocomio Mediolanenſi remedia antiſyphilitica, ſed incaſſum. Tandem SCARPA, profeſſor Ticinenſis, operationem ſecundum methodum Alanſonianam inſtituit. Sic ſervata eſt puella, et intra octo dies, inquit noſter, noſocomium relinquet. Ingenue fatetur, ſe in diagnoſi forſitan falſum fuiſſe, fierique adeo potuiſſe, ut tumor albus non niſi per effectum ſecundarium locum haberet. In articulatione ipſa tumor repertus eſt ſarcomatoſus, albus, duriſſimus, mirae magnitudinis. Is ſeſe inſinuaverat inter extremitates oſſis cruris, fibulamque ſic compreſſerat, ut ad tres pollices ab extremitate fere pollicem ſesquialterum lata eſſet. Diſtantia huius oſſis a tibia ideo ſat magna erat. Tumor glandularum, qui ſymptomaticus erat, una cum febre paullatim evanuit, nutritio mire reſtituta eſt, doloresque prorſus deſierunt.

p. 107. VII. REBOUL *Examen phaenomenorum acidi nitroſi.* (Ex actis academiae Toloſanae.) Examinis huius hoc loco modo initium legitur.

VIII.

VIII. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica.* Epiſtola ſeptima. p. 129.

IX. *Analyſis ſappari, auctore* de SAUSSURE, *filio.* (E diario phyſico Pariſino deſumta.) Hic lapis vulgo ſchoerlus caeruleus audit, quod nomen ei minime convenit. Reperitur in granita, in monte S. Gotthardi, Scotia etc. Centum grana SAUSSURIO dedere argillae 66. 92, magneſiae 13. 25, terrae ſiliceae 12. 81, terrae calcareae 1. 71, ferri denique 5. 48. p. 149.

IX. *Nova literaria.*

A. *Obſervationes et inventa.* Clariſſ. FOURCROY obſervavit, aërem alcalinum in aëre muriatico dephlogiſticato ſponte ſua accendi, quod phaenomenon experimenta BERTHOLLETI ſuper decompoſitione alcali volatilis magis confirmat. Idem vidit, phosphorum in eodem aëre acido flammam concipere. — Clariſſ. PELLETIER, BERTHOLLET et FOURCROY obſervarunt, ſi alcali vegetabile acido muriatico dephlogiſticato ſaturatum in acidum vitriolicum nonnihil concentratum immittatur, miſturam ſponte accendi. Novus hicce ſal admodum caute tractandus eſt. Denique LAVOISIER reperit, eundem ſalem, ſi celeriter in locum obſcurum transferatur, lucem ſpargere plus minusve viſibilem. — De SCHILLERI praeparatione cerae ſigillaris caeruleae (e caeruleo montano). — De BLIZARDI obſervationibus ſuper uſu externo tartari emetici. — De MASONI obſervationibus ſuper uſu ſalutari opii in hydrope. p. 155.

B. *Quaeſtiones ab academia ſcientiarum Senenſi die* 12. *Martii* 1789 *propoſitae.* p. 158.

C. *Relatio de libris novis.* p. 160.

I. *Diſſertatio de methodo parandi vini, quod Tartari Koumiſs dicunt, adiectis obſervationibus uſum eius in arte ſalutari ſpectantibus. Auctore* I. GRIEVE, M. D. To. X. p. 1.

M. D. Deſumta eſt e volumine primo actorum ſocietatis regiae Edinburgenſis, cuius iam alio tempore amplam recenſionem dedimus *).

p. 19. II. *Continuatio ac finis examinis phaenomenorum acidi nitroſi, auctore* REBOUL.

p. 39. III. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica. Additamentum ad epiſtolam ſeptimam.*

p. 70. IV. E. LUTTRELL *obſervatio ſuper gangraena poſt caſtrationem oborta feliciterque curata uſu alcalinorum et acidorum ſeparatim ſumtorum.* Praelecta in ſocietate medica Londinenſi.

p. 84. V. *Relatio nonnullarum obſervationum ſuper irritabilitate, quam pedes aranearum aliquamdiu conſervant, ubi a corpore iſtorum animalium ſeparati fuerunt. Auctore Abb.* ROSA, *cuſtode muſei hiſtoriae naturalis in univerſitate literarum Ticinenſi.* Clariſſ. ROSA annos circiter ſeptem natus erat, cum inter ludos pueriles, quibus ipſe familiaresque ſui delectarentur, etiam ad hunc animum converteret. Sumtis necatisque aliquot araneis, non illis, quae magnas ſuas telas rotarum ad inſtar explicant, neque illis coloris nigri, quae in murorum latebris habitant, ſed iis colore cinereo pedibusque longis et craſſis, quae incolunt angulos habitationum neglectarum locorumve, ubi ligna aut foenum aſſervatur, quaeque telam horizontalem triangularem ab uno muro ad alterum extendunt, pedes integri a corpore ſeparati ſervabantur. Hos tum pedes alius alibi collocabat in cavernulis murorum, inprimisque in locis nonnihil humidis umbroſisque; orificio cavernulae negligenter apponebatur fragmentum tegulae aut vaſis fictilis, ſicque omnis praeparatio inſequentium obſerva-

*) Conf. Comment. noſtr. Vol. XXXIV. p. 142. ff.

ſervationum facta erat. Diebus ſequentibus ſuos quisque ſociorumque pedes aranearum viſitabant. Amovebatur tegula, gaudiumque pueris atque admiratio oriebantur, ſi pedes adhuc vivere intelligerent. Sane movebantur ſuis in articulationibus motu quodam oſcillatorio. Non meminit R., quamdiu haec irritabilitas duraverit, ſuſpicatur tamen, per hebdomadem adeo duraſſe. Non omnes tamen aranearum pedes ſic ſervati, ſed forſitan tantum pauciſſimi, ſic movebantur. Motus nonnullorum erat ſolus tremor ultimarum articulationum, alii e contrario plus minusve inflectebantur. Alii non movebantur niſi tacti, irritati, afflati oris calido halitu, baſi digitis prehenſi, contuſi. Multi denique prorſus non movebantur, quicquid pueri ad motum ciendum facerent. Suſpicatus noſter, haec experimenta menſe novembri diebus pluviis inſtituta fuiſſe. Motum hunc ſuperſtitem pueri recte comparabant cum motu caudarum lacertarum a corpore ſeparatarum; longe magis tamen motum pedum aranearum mirabantur utpote diuturniorem, etſi caeteroquin multo minor erat debiliorque. Sic inter ludos pueriles obſervatum fuit unum e pulchris irritabilitatis phaenomenis, dum magnus HALLERUS hanc mirabilem fibrae muſcularis qualitatem inter ſuas obſervationes anatomicas detegeret. Quomodo ipſe cum ſodalibus in rem inciderit, noſter non meminit. Forſitan ab aliis pueris rem traditione acceperunt; probabilius tamen ROSAE videtur, caſu ab aliquo detectam poſtque cum aliis communicatam fuiſſe.

VI. *Epitome diſſertationis ſuper furnis granis conſervandis, auctore* FOUGEROUX DE BONDAROY. (Recitata eſt diſſertatio in academia Pariſina.) p. 78.

VII. *Obſervationes ſuper virtutibus ligni quaſſiae amarae, auctore* I. C. LETTSOM. p. 86.

p. 110. VIII. *Methodus praeparandi conſervandique aves in uſum muſeorum hiſtoriae naturalis, auctore abb.* VINCENTIO ROSA, *cuſtode muſei hiſtoriae naturalis in univerſitate literarum Ticinenſi.*

p. 144. IX. *Fragmentum epiſtolae* LAURENTII CRELLII *ad* BRUGNATELLIUM. Refertur de nonnullis KIRWANI operibus.

X. *Nova literaria.*

p. 145. A. *Obſervationes et inventa.* De DOLLFUSII ac CRELLII experimentis ſuper dealbatione goſſypii ſericique per acidum muriaticum dephlogiſticatum aëremque acidum marinum dephlogiſticatum. — Spatum adamantinum, quod hucusque tantummodo in Sina reperiri crediderant, etiam in Gallia repertum fuit. Cum enim clariſſ. DE MORVEAU aliquot mineralia e variis Galliae provinciis chemice examinaret, genuinum eſſe ſpatum adamantinum vidit. — De SCHILLERI analyſi baccarum ſambuci. — De GMELINI examine ſalis murarii a clar. GIESECKE Hamburgi reperti. — Clariſſ. BRUGNATELLI chemicis proponit novum modum facilem promtumque acidum acetoſum purum ac concentratum obtinendi. Conſiſtit is ſalis acetoſi barotici per acidum vitriolicum decompoſitione. Sal iſte baroticus probe ſiccatus ſumitur; eique adiungitur acidum vitriolicum rectificatum. Hoc acidum ſalem decomponit, protinus attrahit terram ponderoſam, quacum ſpatum ponderoſum, inſolubile efformat, acetumque relinquit puriſſimum maximeque concentratum. Quo certiores ſimus, acetum acido vitriolico non contaminari, praeſtat acidi vitriolici paulo minorem copiam adhibere, quam ad terram ponderoſam penitus ſaturandam neceſſarium eſt; aut ſi quid acidi vitriolici aceto ineſſe videatur, ſufficit aliquid aceti barotici infundere, quo facto omne inquinamentum vitriolicum amovetur. — Praeter atra-

atramenta ſympathetica, quorum BRUGNATELLI in epiſtola ſua ad CRELLIUM recenſionem dedit *), etiam ſequentia reperit. Si ſolutione ſpirituoſa reſinae benzois ſcribitur, characteres inviſibiles duobus modis diverſis viſibiles fiunt: aut ſi chartam aquae purae immergas, nam tum characteres conſpicui fiunt colore candido diverſo e tinctu chartae humidae, aut ſi eam in aërem nitroſum vel vapores acidi nitroſi fumantis immittas, nam ſic characteres colorem flavidum contrahunt. Omnino omnes reſinarum ſolutiones ſpirituoſae loco atramenti ſympathetici poſſunt adhiberi, cum aquae interventu idem fere phaenomenon, quod reſina benzoina, exhibeant. Solutio ferri nitroſa, aqua deſtillata diluta, ne chartam corrodat utque perfecte limpida ſit; exhibet, ut notum eſt, atramentum ſympatheticum; etenim alcali Boruſſico admiſto characteres colore caeruleo tinguntur. Sed clar. BRUGNATELLI ad characteres detegendos hac utitur methodo. Introducit chartam in lagenam, in cuius fundo eſt bonum alcali volatile; characteresque inviſibiles a vaporibus huius alcali tacti protinus contrahunt colorem rubrum vividum, qualis ochrae martialis eſt. — SERAPHINUS VOLTA multas collegit obſervationes ſuper aquis martialibus Recoari, viditque, has aquas gaſatas in ſtatu naturali nihil vitriolici continere licet igni expoſitae reſidua dent ſelenitae ſalisque amari. Idem nuper inter petrefacta montis Bolcae varios detexit piſces marinos ac fluviatiles Indiae orientalis et Americae auſtralis, quorum ſuo tempore deſcriptionem evulgabit. — De fulgurationibus nonnullorum florum ab HAGGRENO obſervatis **).

B. *Quae-*

*) In tomo tertio huius Bibliothecae. Vid. ſupra.

**) Ex opuſculis ſelectis Mediolanenſibus, in quae

HAG-

p. 152. A. *Quaeſtiones propoſitae ab academiae Lugdunenſi pro anno* 1790.

p. 155. C. *Relatio de libris novis.*

To. XI. I. *Obſervationes ſuper aſino in ſtatu agreſti, ſive*
p. 1. *ſuper vero onagro veterum, auctore* PALLAS. E actis academae Petropolitanae.

p. 17. II. *Fragmentum epiſtolae* F. FONTANAE, *membri academiae regiae ſcientiarum Taurinenſi etc. ad* V. BRUGNATELLIUM *ſuper variis argumentis chemicis.* (Scripta eſt Aug. Taurin. die 15. Aug. 1789.) In itinere per valles Lanzenſes obſervavit F. ſchiſti in amiantum tranſitum quarzique in argillam decompoſitionem. Vidit aliquot fodinas ferri, vitrioli, cupri, fodinamque cobalti Uſſaglienſem, ad quam etiam fodina reperitur arſenici regulini. Montes primi ſunt ſchiſtoſi; paullatim conſpicuum fit aliquid quarzi, poſtque, ſchiſto relicto, penitus quarzoſi apparent; hinc exigua portione feldſpati admiſta ad naturam graniticam pedetentim appropinquant. — Obtinuit F. ſpeciem comphorae ex oleo eſſentiali terebinthinae, aniſi, menthae. In lagena oleo cerae ter deſtillato plena inter annum naſci vidit cryſtallos ſubtiliſſimas. Cum eas tempeſtate calida examinare vellet, cryſtalli rurſus evanuerant. Credit, calore ſolutas fuiſſe, exſpectatque, ut eas examinet, hiemen.

q. 28. III. *Obſervationes ſuper tinctura, auctore* VOGLER. E mercuriali perenni LINN.

p. 32. IV. *Fragmentum epiſtolae* LAURENTII CRELII *ad* BRUGNATELLIUM *ſuper partibus conſtitutionis acidorum vegetabilium.* (Scripta eſt Helmſtadii die 26. Iul.

HAGGRENI obſervationes ex novis actis Holmienſibus transſumtae videntur.

Jul. 1789.) WESTRUMBIUM reperiſſe, acida vegetabilia conſtare ex acido phosphorico acidoque aëreo.

V. *Continuatio epiſtolarum* ALEXANDRI VOLTAE *ſuper meteorologia electrica.* Epiſtola octava.

VI. *Diſſertatio ſuper urticatione, auctore* ERNESTO SETTI, *doctore medicinae Correggiano.* Iam dudum uſus urticationis medicus cognitus fuit. ARETAEUS quidem ea in cura lethargi feliciter uſus eſt, ac CELSUS eius uſum etiam in epilepſia laudat. DOLAEUS in encyclopaedia medica eam utilem reputat in apoplexia inque ſanatione paralyſeos. Ad rem magis demonſtrandam a SETTO nonnullae offeruntur obſervationes, quas aliquis amicorum eius cum ipſo communicavit. Is laborabat acerrimo rheumatismo, qui lumbos natesque occuparet, ſummosque dolores gigneret, quemcunque ſitum aeger aſſumeret. Cum medicus non adeſſet, nec facile haberi poſſet, (ruri enim degebat aeger,) aegrotusque de uſu ſalutari urticationis in nonnullis caſibus ſe legere et audire meminiſſet, ſeſe urticis recentibus caedendum curavit. Mane proximo dolores minutos eſſe ſenſit, itaque urticatio tribus veſperis deinceps repetita eſt, qua re morbus perfecte ſanatus fuit. Succeſſus in hoc rheumatiſmo obſervatus movit eundem, ut urticatione in alio morbo non diſſimili uteretur. Cum enim capitis doloribus graviſſimis vexaretur, qui inde ortum traxerant, quod in aëre humido ambulans caput nudum habuiſſet, fronte confricata, aliquot recentes urticas prehendit, clauſisque oculis partem confricatam ſaepius cecidit. Sic natae ſunt aliquot veſiculae exiguae, quarum beneficio cauſa morbifica extracta eſt, ſiquidem cephalalgia penitus ceſſavit. Nonnemo cum diuturno admodumque periculoſo morbo laboraſſet, ad ſanitatem reſtitutus non potuit amplius dextro brachio manuque uti, ſic ut ad brachium illud tantummodo attollendum adminiculo alte-

alterius brachii opus eſſet. Variis remediis fruſtra tentatis, urbe relicta rus petiit. Ibi cum in vicinia amici SETTI degeret, hic ei auctor ſuaſorque fuit, ut partem aegram fortiter fricaret tumque urticis recentibus ſaepius cedendam curaret. Hebdomade praeterita, aeger hoc modo perfecte ſanatus eſt. — Iam SETTI amicus etiam vim aphrodiſiacam urticationis tentare conſtituit. Bovis, quae taurum averſaretur, nates urticis recentibus curavit cedendas. Ita factum eſt, ut bos taurum facile admitteret. Hic tamen urticationis uſus in hominibus videtur reprobandus. — Utilis eſt urticatio in rheumatiſmis non febrilibus, inprimis in illis, qui ab acrimonia ſcorbutica, venerea aliave non dependent. Provocat ad cutem humorem transſpirabilem, qui retenſus ſaepe fit morborum cauſa, facitque, ut ille ibi depoſitus e corpore ſecedat. Eadem de cauſa urticatio etiam in ſcabie retrogreſſa iure laudata eſt. Modo prorſus contrario remedia agunt pinguia, quae tam frequenter adhibentur, nam poros obſtruendo faciunt, ut humor ſtimulans non diſſipetur, ſed in partes aliquot corporis interiores ſecedat, ibique mala ſaepe graviſſima progignat. Urticatio eundem praeſtat uſum, quem cucurbitulae, fricationes, multaque emplaſtra copioſum ſudorem promoventia, qua de cauſa ea medici in aliis morbis analogis uti poſſent. Quadamtenus etiam cum ſinapiſmis convenit, interdumque omnia remedia memorata multis de cauſis ſuperat. Tamen eius uſus vitandus eſt in articulationibus omnibusque partibus inflammatis. Stimulus urticarum in paralyſi irritabilitatem ac ſenſibilitatem fibrarum ſopitam aut imminutam reſuſcitat atque intendit. In epilepſia obſtinata urticationem feliciter adhibuit IOS. MICCOLI. Huius pater eodem remedio ſanavit in homine adulto lethargum pro incu-

rabili

rabili habitum, convulſionesque in puero vehementiſſimas inde ortas, quod cruſta lactea improviſo evanuerat.

VII. *Epiſtola clariſſ.* DE MORVEAU *ad* LAURENT. CRELLIUN *ſuper argento fulminante* BERTHOLLETI *et ſupra decompoſitione aquae.* Ex annalibus chemicis Crellianis deſumta. p. 61.

VIII. *Experimenta ſuper utilitate, quam in arte tinctoria praeſtare poſſent ſemina trifolii, auctore* VOGLER. p. 63.

IX. *Epiſtola* IOANNIS MARIAE MAZZI *ad D.* DOMINIC. LUDOV. GALMETTI *nonnullos complectens obſervationes ſuper viribus medicis olei ricini.* Adhibuit clariſſ. MAZZI oleum ſimplex ſeminum ricini expreſſorum ſine ulla additione aut coctione, quale fere ab Anglis, Gallis Genevaeque cum ſucceſſu uſurpatum fuit. Semper purum ſine ullo additamento propinavit, ſic ut aegrotus ſingulis horis cochleare ſumeret, donec bis terve alvus laxaretur; ad quem finem obtinendum ad doſin trium unciarum veniendum fuit. Conſtat oleum ricini duplici nomine vulgo laudari, primum tanquam lene laxans, deinde tanquam anthelminthicum. Tanquam laxans inprimis in illis caſibus noſtro videturprodeſſe,ubi alvus per epicraſin ita movenda eſt, ut tormina non exacerbentur, aut etiam ibi, ubi regione abdominali inflata tenſaque alvoque obſtipata metuendum eſt, ne vehementibus contractionibus inteſtini purgante, quod irritet, excitandis letalis conſtrictio accidat. Ad hanc eius ſimulque anthelminthicam virtutem declarandam clar. MAZZI hiſtorias aliquot morborum recenſet. Ad anthelminthicam quod attinet, taeniam noſter huic remedio cedere vidit. Ad finem effectus olei olivarum, amygdalarum dulcium ricniiue inter ſeſe breviter comparat. Optat ut cultura ricini magis in Europa promoveatur, ſaltim ex America ſemina afferantur a rancore diligenter defenſa. p. 69.

X. *Epi-*

p. 83. X. *Epitome epiſtolae clariſſ.* VAN MARUM *ad* BERTHOLLETUM. (Ex annalium chemicorum Pariſinorum Tomo II. 1789.) — Refertur de experimentis electricis cum machina magna Teyleriana inſtitutis ad aëris fixi carbonisque naturam rimandam.

p. 90. XI. *Obſervationes phyſicae ſuper lumine phosphorico tartari vitriolati, auctore* I. A. GIOBERT, *ſocio variarum academiarum.* (Recitatae in regia academia ſcientiarum Taurinenſi anno 1789.) *).

p. 102. XII. *Epiſtola* HENRICI CALLOUD *ad* PETRUM RUBINI *controverſiam ſpectans de tunica vaginali teſticuli aliisque, inventis anatomicis.* GIRARDUS contra CALDANUM ac BONDIOLUM defenditur.

p. 129. XIII. *Obſervationes ſuper nonnullis effectibus luminis in varia corpora, auctore* DORTHES, *M. D. ac membro variarum academiarum.* (Deſumtae ex annalibus chemicis Pariſinis.) Agitur de lucis influxu in cryſtalliſationem inſigni, vique attractiva, quam illa in ſubſtantias vaporoſas aëreas et gaſoſas exſerit, praetereaque exemplis docetur, quid lux in animalium vel mortuorum vel vivorum corpora valeat.

XIV. *Nova literaria.*

p. 137. A. *Obſervationes et inventa.* LAUR. CRELLIUS ad clariſſ. D'ARCET perſcripſit, SCHILLERUM, cum miſturam e parte una ſalis ammoniaci, tribus potaſſae, una et dimidia aquae compoſitam deſtillaret, donec omnis ſal cryſtalliſabilis tranſiiſſet, poſtque recipulum mutaret, liquorem obtinuiſſe, qui ſeſe perinde haberet, ut optimum ſanguinis lixivium. — PETR. CAMPERUS accuratis obſervationibus confirmavit, pullos piparum, quemadmodum gyrinos, caudatos eſſe. Quemnam uſum cauda in iis habeat, non

*) Ex actis academiae Taurinenſis. Vid. Comment. noſtr. Vol. XXXIII. p. 588. ff.

non audet decernere. In gyrinis quidem natationi egregie inſervit, quamdiu pedes poſteriores formati non ſunt. Obſervationes Bozzolaſci inſtitutae. — De CHAPTALI nova vernice pro vaſis fictilibus e terra argilloſa Murvielenſi vitroque viridi.

B. *Quaeſtiones a ſocietate patriotica mediolanenſi propoſitae.* p. 141.

C. *Relatio de libris novis.* p. 154.

(Reliqua proxime.)

II.

D. IOH. CHRIST. WILH. IUNCKERS, *Profeſſors der Medicin zu Halle, Gemeinnützige Vorſchläge und Nachrichten über das beſte Verhalten der Menſchen in Rückſicht der Pockenkrankheit. Erſter Verſuch für die mittlern Stände nebſt einem Anhange für Aerzte. Halle zu finden beym Verfaſſer und — zu Leipzig — bey H. Hahn.* 2792. 8. *mai. pagg.* 236. Appendix pagg. 96. Praefatio et index contentorum pagg. VIII.

i. e.

IO. CHRIST. GUILIELMI IUNCKERI conſilia et relationes de optimo agendi modo ratione variolarum, in uſum publicum. Tentamen primum pro claſſibus mediis hominum, cum appendice pro medicis.

Epidemia varioloſa Halae 1791. graſſata, neque quum librum hunc ederet Cl. Auctor (16. Apr. 1792), prorſus ceſſans, illum permovit, ut non modo civibus ſuis magnitudinem periculi, quod morbus hic, apto nomine peſtis infantum ſeu malum africanum vocandus, ſemper comitem habet, oſtenderet,

ſed etiam, qua ratione idem imminui et poſteris tem-
p. 9. poribus plane tolli poſſit, edoceret. Adſcitis igitur aliquot medicinae doctoribus et ſtudioſis ſingulae domus urbis et ſuburbiorum luſtratae, quo de numero eorum, qui variolis aut naturalibus aut inſitis laboraverint, mortuorum, poſt eaſdem aliis morbis affi-
p. 19. ctorum, et ab iis adhuc immunium, conſtaret: ex 2151 aegrotis 430 mortui, 129 morbis ſubſequentibus gravioribus, 151 levioribus affecti, 7 viſu pri-
p. 23. vati ſunt. Indices eorum, quos praecedentibus annis
p. 33. idem morbus ex vivis ſuſtulit. Quae in epidemia iſta laudabiliter, quae male geſta ſint, cum apud Halenſes,
p. 42. tum apud exteros: obiectiones celebrium aliquot medicorum adverſus inoculationem, forſan potiſſimum ingenii oſtentandi cauſſa prolatas, plus nocuiſſe quam credi poſſit; optima conſilia ideo praecipue effectu carui-ſſe, quod primum non ad populum, ſed ad prin-
p. 43. cipes directa fuerint. Argumenta, omnes univerſim, inprimis vero Halenſes, ad melius agendum impellentia: omnia haec ex flagrante commodi publici amore
p. 57. depromta et egregie expoſita. Officia neceſſaria ad finem optatum, ut morbus iſte vel prorſus evitetur, vel infantes inſitione adverſus venenum eius inſenſiles reddantur, vel in variolis naturalibus periculum mortis morborumque ſubſequentium, quantum fieri
p. 58. poſſit, avertatur. Praemittenda generalia in doctrina de variolis: diſpoſitio corporum; proprietates
p. 64. miaſmatis varioloſi; impreſſio generalis in ſyſtema nervoſum ita comparata, ut mutationes inde productae nonniſi ſemel exiſtere poſſint; mutatio humorum antea ſanorum in illud, ideoque vis eiuſdem multiplicativa; ea illius conditio, ut viribus corporis feliciter ſubigi poſſit, ſi in hoc optima via ingeratur et ſub optimis circumſtantiis idem afficiat. Diſtinctio morbi varioloſi in verum et ſpurium. Contagii diverſi modi. Benignitas et malignitas. Applica-

plicatio horum omnium ad inſitionem, et comparatio variolarum naturalium et inſitarum. Conditiones, ſub quibus inoculatio ea omnia praeſtare poſſit, quae ab illa exſpectare fas eſt: cautio, ne per eam morbus ad vicinos propagetur aut epidemia exoriatur; negotium hoc ſolis medicis committendum, et ab his ſummo ſtudio peragendum. Commoda inoculationis ſub his conditionibus. Refutatio earum obiectionum, quae vel ſpecioſiores ſunt, vel maius apud noſtrates pondus habere ſolent. Corollaria quaedam, inprimis de aucta creſcentibus aetatis annis diſpoſitione multorum corporum, miaſma aliquando ſuſcipiendum in ſe ipſis multiplicandi tamquam gravi pro inſitione argumento. Conſilia ad Halenſes, potiſſimum ad matres familias, directa de inſitione. An graſſante epidemia eadem ſuadenda ſit in genere neque affirmandum neque negandum; huius igitur quaeſtionis deciſio medicis relinquenda. Inoculationum Halae peractarum hiſtoria: mors infantis, probabiliter iam variolis naturalibus ante inſitionem infecti, accedente dentitione, omiſſis praeparationibus neceſſariis, per 15 annos totius fere urbis terror; plurimas recentioribus temporibus inſitiones Cl. MECKEL peregit. Argumenta praeter inſitionem curam peculiarem variolas naturales arcendi poſcentia. Hoc poſſibile eſſe, et hoc modo futurae morbi exſtirpationi viam poſſe pandi: ex natura morbi ipſa, felici ſucceſſu eorum, quae adverſus ſimiles morbos, peſtem et lepram, facta ſunt, et exemplis in variolis ipſis hinc inde, potiſſimum Ceſtriae, ſecundum Cl. HAYGARTH. Idea generalis eorum, quae ad aſſequendum hunc finem peragenda ſunt: medicina popularis, politiae medicae et laboribus ſingulorum amicorum populi viam ſternens; labores cum pertinaci quadam conſtantia lentis greſſibus procedentes, ne quid praecipitanter

p. 77.
p. 95.
p. 104.
p. 106.
p. 115.
p. 127.
p. 133.
p. 141.
p. 145.
p. 156.
p. 163.
p. 165.

agendo damnum emergat; varii hunc in finem a medicis ſuſcipiendi labores, ſcriptorum popularium evulgatio, diſtributio operae in plures, ſingulis certo ſtadio aſſignato, inſtitutum ad formandos miniſtros aegrorum cet. quae omnia hic repetere brevitas nos prohibet. Scriptum ſecundum, quod Cl. Auctor meditatur, hocce primum, de quo iam ad lectores referimus, excepturum, Halenſibus gratis diſtribuendum, regulas in decurſu variolarum ſervandas eractiſſime proponet. Poſt elapſum longius temporis ſpatium maioribus adhuc opus erit remediis: domo pro aegris variolis naturalibus affectis, aliaque inſitioni deſtinata; adiumentis a parte principis; legibus hunc in finem ſanciendis; ſumma circumſpectio-
p. 180. ne, ne miaſma ab exteris locis adferatur. Impedimenta primaria has cautiones difficiliores reddentia, imo paſſim ſuffocantia: inprimis reſponſiones, quas Cl. Auctor tulit, quum cives ſuos rogaret, ut cum ad curam publicam variolarum, tum ad aedes recipiendis apparenter mortuis dicandas aliquid conferp. 205. rent. Quid in variolis naturalibus agendum ſit? Curatio earum per medicamenta ſtrictiſſime medicis ſolis tradenda. Impedimenta primaria felicis curationis: hic etiam commendatio medicinae ruralis iuſtis limitibus circumſcriptae, et noxae ex ſcriptis medip. 225. cis popularibus redundantes. Commoda ex conſiliis propoſitis exſpectanda: ſomnium de felicitate tem-
p. 232. porum futurorum. Quaedam de officio ſepulturam hominum, in quibus fomes vitae nondum plane exſtinctus eſt, cavendi, ad ſupplenda ea, quae ſuperius iam ſuper hoc argumento expoſita fuerant: quaedam de morte ſubita b. patris Auctoris noſtri.

Haec omnia nonniſi pauciſſimis, indicis quaſi, ad inſtar, lectoribus noſtris tradere potuimus, fervidum in commune bonum Cl. Auctoris amorem fauſtiſſimumque ipſius coeptis ſucceſſum apprecantes.

Pro-

Progredimur iam ad appendicem, in quo ſequentia continentur:

1. Tractatus Cl. REIL, de quo iam in his commentariis relatum eſt *). p. 3.

2. De variolis Gibichenſteinii et Halae 1791. p. 52. graſſatis, auctore Cl. DOLSCIO. Sub initium eius in omnibus aegrotis curae ipſius commiſſis impuritates primarum viarum, plerumque bilioſas, vidit, quarum evacuatio neglecta tempore ſuppurationis ſtatum putrido-nervoſum inducebat, nulla arte ſuperabilem. — In duobus loco variolarum veſiculae humore flaveſcente plenae exoriebantur, quarum aliae vel affrictu vel ſponte diſruptae ſine ſubſequentibus cruſtis; aliis deſquamatis, aliis in ulcera chronica humida tranſeuntibus. — Diarrhoea faeculenta tempore eruptionis, illam non ſupprimens, ſed iuvare potius viſa. — Variolae confluentes lymphaticae, longe tardius ſolito ſicceſcentes, ſecedentibus verſus finem unguibus et epidermide utriuſque manus. — In variolis malignis remedia exquiſitiſſima et laudatiſſima effectu optato caruerunt. — Dentitio nonnunquam ſine influxu noxio in morbum varioloſum ſucceſſit; ſcrophulae variolas non mutarunt. In uno aegro tumor et exſiccatio inverſa ratione evenerunt, primo in pedibus, poſtremo in capite. Ad facilitandam eruptionem ſinapiſmi largi in ſuris et balnea emollientia maximi uſus fuerunt. — Opium uſum nullum, potius noxas attulit. Corticis autem peruviani utilitas inſignis durante ſtadio ſuppurationis et exſiccationis, et morbo ſuperato. Purgantia leniora per totum decurſum morbi, praeſentibus primarum viarum ſordibus copioſis, proficua. —

*) Vol. XXXIV. p. 656. ſeq.

p. 60. 3. Obſervationes meteorologicae Halae 1791. factae; de variolis naturalibus recurrentibus cet. Auctore Cl. DANIEL. Filiola eius, antea iam cum adverſa valetudine conflictata, nonniſi difficillime reliquias variolarum, potiſſimum a metaſtaſi ad pulmones facta, ſuperavit, quarum cauſſa vix alia quam negligentia nutricis videbatur, infanti per plures hora ſomnum capite retrorſum flexo permittentis. Variolarum redeuntium exempla adeo clara obveniſſe, ut nullum dubium ſupereſſe poſſit; ex his puerum 14 annorum diarrhoea dyſenderode obiiſſe.

p. 67. 4. De variolis naturalibus redeuntibus obſerva-
p. 69. tio Cl. IUNGHANS; 5. de eodem argumento ex litteris Cl. MÜLLER, a conſiliis rerum montaniſticarum Berolini, et 6. obſervatio Cl. WELLER, chi-
p. 71. rurgi Halenſis. Omnes hos caſus Cl. IUNCKER ſub
p. 72. examen vocat, variolas naturales aeque ac artificiales in veras, ſpurias et ambiguas dividit, et ex hoc ipſo argumento inſitionem commendat.

p. 76. 7 — 10. Excerpta ex litteris Cl. BIESTEN de uſu lotionum faciei cum aqua frigidiſſima, ſed non niſi ad ſtadium ſuppurationis uſque; Cl. OLLENROTH de iis, quae ſectiones atrophia poſt variolas demortuorum et infantis rhachitici iiſdem enecati obtulerunt; Cl. RICHTER, Prof. Hal. inprimis de corticis peruviani in variolis malignis efficacitate; Cl. POSSE de caſibus duobus variolarum lethalium, et de noxis remediorum domeſticorum exaeſtuantium.

p. 81. 11. De primis variolarum veſtigiis, Auct. Cl. SPRENGEL: in ſaeculo 4. ſecundum locum quemdam ex EL-HAMESY a Cl. BRUCE *) allegato.

12. De

*) Travels B. II. Ch. 8.

12. De epidemia varioloſa Deſſaviae 1791. graſſata, ex litteris Cl. OLBERG. Iudae inſitionem reprobabant. p. 83.

13. Demortuorum (3) ſectiones, Auctore Cl. MECKEL. In infante bienni inteſtinorum craſſorum, potiſſimum coli deſcendentis, glandulae parenchymate inflammato et medio folliculo elevato perfecte variolas nondum plenam maturitatem adeptas referebant, et hodie num in ſpiritu vini eandem faciem ſervant. In alia 20. hebdomadum, 8 morbi die variolis confluentibus et catarrho ſuffocativo demortuo, membrana epiglottidem ligamenta glottidis et ventriculos laryngis obducens oedematoſa, gluttidem anguſtiſſimam reddens, 10—12 diſtinctis variolis umbilicatis obſita.

14. Epiſtola Cl. GREN, examen ſtercoris ovilli p. 88. ſiſtens: ei parum ſalis alcalini volatilis, partes gummoſas, aliquot reſinoſas, ſine dubio etiam nonnullas glutinoſas ineſſe cum ſubſtantia fitroſa ex vegetabilibus comeſtis ſuperſtite. Vim agros fecundandi ab humo ex prompta ſtercoris ovilli putrefactione genita pendere; nitri ex terrae ovilium generationem ab urina putrefacta repetendam eſſe. Effectum igitur ſtercoris huius in variolis nihili faciendum.

Sub finem Cl. IUNCKER eruditos exteros rogat, p. 96. ut ſua cogitata communicent, quo varia doctrinae dubia capita, v. c. de infectione per inſecta, de iuſta graduum contagii determinatione, certiora reddantur.

III.

Kurzgefaßtes Syſtem der gerichtlichen Arzneywiſſenſchaft, durch I. D. METZGER, *königl. Leibarzt und Profeſſor der Arzneywiſſenſchaft. Königsberg und Leipzig* 1793. *im Verlag der Hartungſchen Buchhandlung*, 8 *mai. pagg.* 414. Dedi-

catio, praefatio et conſpectus contentorum pagg. XXVI.

i e.

Epitome ſyſtematis medicinae forenſis, auctore I. D. METZGER.

Ante aliquod tempus Ill. Auctor compendium politiae medicae medicinaeque forenſis ediderat*), cuius vero imperfectiones ipſe ſub uſu illius in praelectionibus academicis perſpexit: priorem autem eiuſdem partem quo minus denuo elaboraret, otium ipſi fecit opus Cl. HEBENSTREIT a nobis **) indictum. Iam ergo partem ſecundam ſeu medicinam forenſem amplius elaboratam, ſervato maximam partem ordine dicendorum, exhibet, ut adeo, hoc et HEBENSTREITII libro inſtructi, compendio priore carere poſſimus. Multum commodi accedit ex diligenti ubiuis ſcriptorum allegatione, omiſſis auctoribus „*levioris notae*“; optaremus tamen pace Ill. Viri, ut in talibus libris contentionis litisque occaſio, quantum fieri poſſit, evitetur, non autem conſulto et vi quaſi attrahatur, quod inprimis pp. 154. 209. 256. factum eſſe dolemus. Praeter introductionem in ſeptem ſectiones diviſus eſt liber, quarum I. *requiſita generalia*, II. *laeſiones*, III. *partus dubios*, IV. *morbos dubios*, V. *aetates durationemque vitae*, VI. *concubitum illegalem*, et VII. *dubia de generandi potentia* ſiſtit.

p. 60.

p. 1. *Introductio.* Diſtinctio politiae medicae a medicina forenſi. Brevis huius hiſtoria. Scriptores praecipui,

*) *Handbuch der Staatsarzneykunde* — *Züllichau* 1787. 8.

**) Comm. noſtr. XXXIV. p. 669.

cipui, qui vel universum eius ambitum vel singulas partes emensi sunt, vel observationes cet. collegerunt. Necessitas eiusdem ratione doctorum academicorum, assessorum collegiorum medicorum, medicorum physicorum et chirurgorum, iurisconsultorum denique, iudicum aeque ac defensorum. Quae ad legalem corporis delicti disquisitionem requirantur. Visum repertum et iudicium medicum a magistratibus petitum. Obiecta medicinae forensis. Quasnam diquisitiones medico physico declinare liceat. An eidem competat ante obductionem et sub ea in eas res inquirere, quae mortem obiecti quaestionis antecesserint vel comitatae sint? quod recentius edi- p. 31.
ctum regis Borussiae prohibet: Illustr. Auctor „qua scriptor illud negat, qua physicus huic mandato pro viribus morem gerere annisus" (de hoc argumento etiam inferius pp. 45. 80. 306.) Officia chirurgi forensis: chirurgis legionum in exercitu Borussico (1789.) licentia data in caussis criminalibus vices medici gerendi (si hic non praesens vel a loco inquisitionis remotus sit *)). Obstetricum tantum in levioribus casibus fide dignum.

Sect. I. Cap. I. Requisita necessaria medici fo- p. 36.
rensis. Cap. II. Scientiae auxiliares. Anatome in- p. 38.
primis pathologica et comparata. Ulterior elaboratio ideae, quam Cl. HAGEN in programmate **) exhi-

 buit,

*) *Repertorium für die öffentliche und gerichtliche Arzeneywissenschaft, herausgegeben von D.* IOH. THEODOR PYL. *II. Band. Berlin* 1791. 8. *p.* 333. *u. f.*

**) Isagoge ad chemiam forensem. Regiom. 1789. Conf. etiam Primae lineae chemiae forensis, Praes. HENR. FRID. DELIO, Auct. et Resp. IONATH. DAV. GUNDELACH, Erl. 1741. 4. in quibus tamen etiam politiae medicae ratio habetur.

buit, optanda. Cognitio legum, inprimis criminalium, earumque tenoris (*Eſprit des loix*). Quaedam etiam de officio medici forenſis publico.

p. 47. *Sect. II. Cap. I. Lethalitas laeſionum univerſa.* Limites in diiudicandis laeſionibus inter id, quod medicorum et quod ICtorum eſt, in eo ponendi, quod illi nonniſi damnum laeſo illatum conſtituant, hi vero ſoli crimen a laedente commiſſum diiudicent; damnum autem iſtud praecipue ſecundum lethalitatem aeſtimatur, unde eius diſtinctiones apud varios

p. 62. Auctores adeo variae. Diſtinctionem in *abſolutam, per ſe*, et *per accidens*, in iudiciis ditionum regis Boruſſiae generaliter receptam, Ill. Auctor etiam ſequitur, rationibus alibi expoſitis.

p. 65. *Cap. II Axiomata generalia.* Lethalitas *abſoluta* dicitur, ubi laeſio eſt cauſſa mortis proxima, unica, arte non ſuperabilis; *per ſe* lethales ſunt laeſiones, quae ſibi ipſis relictae morte terminantur, aptae tamen remediorum adminiſtratione interdum medelam admittunt, licet ad eam praeſtandam magnum in circumſtantiis cooperantibus poſitum ſit momentum; lethalitas *per accidens* aſſumitur, ubi laeſio non cauſſa proxima et unica, ſed tantum remota cooperans, mortis fuit, aut alia cauſſa cooperans acceſſit, aut auxilia artis probabiliter efficaciora exſtitiſſent, ſi iſto tempore et modo adhibita fuiſſent. Tempus ad determinandos lethalitatis gradus aſſumi non poſſe.

p. 78. *Cap. III. Lethalitas laeſionum ſecundum diverſas earum ſpecies.* Conditio vulneris ratione inſtrumenti laedentis, eiusque directionis; haemorrhagiae; contuſiones earumque ab ecchymoſibus per mortem inductis diſtinctio; ſuccuſſiones, theoria reſonitus etiam ad laeſiones pectoris et abdominis applicanda; luxationes et fracturae; ambuſtiones (meminimus pueri 14 annorum, ab infantia ſcrophuloſi, qui in aggerem minerarum uſtulatarum procidens integram manum

manum dextram et maximam partem pedis, calcis et ſurae eiuſdem lateris ambuſſerat; die 12. quum iam in manu hinc inde ſanationis initia ſe monſtrarent, acceſſit febris et deglutiendi difficultas, 16. perfectus triſmus cum doloris in omnibus vulneribus abſentia, inde tetanus, die 18. mors); inflammatio et gangraena laeſionibus externis ſuperveniens.

Cap. IV. Lethalitas laeſionum diverſarum C. H. partium ſecundum harum ſitum et officia. p. 91. In genere nulla exiſtit pars corporis, quantum cumque nobilis, ſolo forte corde excepto, cuius laeſiones ſine omni diſcrimine ad hanc illamve claſſem lethalitatis reduci poſſint; ſed ſimul ad ſpeciem laeſionis, quouſque ea penetraverit, et quae circumſtantiae eam comitatae fuerint, attendi oportet.

A. *Laeſiones capitis.* In vivis prognoſis difficilis p. 93. et fallax; in mortuis lethalitatis cauſſae eo difficilius eruendae, quum quaedam earum ſub morte ipſa evaneſcant neque in cadavere ſenſibus pateant, neque praeſentium adhuc effectus facile determinari poſſit. Inter vulnera cerebri et cerebelli reſpectu lethalitatis nullum diſcrimen (vulnus cerebri non lethale, in quo inflictus globus poſt annum ad latus ſellae equinae inventus eſt, commemorat LE DRAN *)). p. 96. Fiſſurae et fracturae calvae per ſe mortiferae non ſunt, graviorum cerebri ipſius laeſionum ſuſpicionem movent, licet et hae ſine illis exiſtere poſſint: laeſionum igitur capitis periculum pendet a concuſſione cerebri, effuſione et ſtagnatione ſanguinis in cerebro et eius vicinia, inde ſaepe non avertendi abſceſſus cerebri eiusque membranarum inflammatio et ſuppuratio. p. 99. Poſt lapſum ab alto ſanguinem effuſum p. 100. coagu-

*) Vid. Comment. noſtr. Vol. XIV. p. 299. ſeq.

coagulatum in cavitate praeternaturali ſub ventriculo anteriore ſiniſtro invenit Ill. Auctor (nos eamdem mutationem ſuper ventriculum dextrum poſt percuſſionem cum infima ſclopi maioris parte, illaeſa calva 10. die lethalem, femina laeſa per 12 horas noctu in ſylva, tempeſtate humida et frigida, ſub dio relicta). Vanitas praeiudicii de utilitate et ne-
p. 105. ceſſitate trepanationis, quam defenſores adeo urgere ſolent, diſtinctionisque inter inſtrumentum lethale et illethale. Exempla lentarum ſuppurationum
p. 106. cerebri (ubi non ſine dolore recordamur amiciſſimi
p. 107. REICHELII *)). Meritae SCHMUCKERI laudes in
p. 108. avertendis inflammationibus meningum. Inflammationes metaſtaticae non tantum in hepate, ſed et in aliis viſceribus, lethalitatem vix ullam niſi per accidens evincentes, ſimul vero ſecantes de diſquirendis cavitatibus reliquis monentes. Laeſionum capi-
p. 109. tis effectus chronici (cephalaeam diuturnam a laeſione externa, obſervatis tamen in cadavere aliis, quae in cauſſa forenſi iudicium omnino dubium redditum fuiſſent, commemorat b. DE HAEN **).

p. 110. B. *Laeſiones colli.* (Ad laeſiones vetebrarum colli conf. b. LUDWIGII programma de paraplegia
p. 113. ex fractura vertebrarum colli ***)). Vulnus punctura inflictum, per totum collum tranſiens, Argentorati ſine ſymptomatibus curatum vidit Ill. Auctor; aliud ibidem exorto a laeſa carotide anevryſmate intra
p. 115. aliquot hebdomadas lethale. Nonnunquam vulnera colli illaeſis etiam vaſis maioribus lethalia ob laeſionem nervorum paris vagi et intercoſtalium.

C. *La-*

*) Eorund. Vol. XVI. p. 714.
**) Eorund. Vol. IV. p. 90.
***) Vid. eorund. Vol. XX. p. 688.

C. *Laeſiones pectoris.* Vulnus gladio inflictum p. 116.
pectus perfodiens intra tres hebdomadas curatum vi- p. 118.
dit Auctor noſter. Laeſiones vertebrarum colli et p. 121.
medullae ſpinalis qualeſcunque vel *abſolute* vel ad
minimum *per ſe* lethales iudicantur, et quae HAL-
LERUS *) in contrarium adducit exempla, potius id,
quam lethalitatem *per accidens* probare videntur. In p. 125.
autochiro, vulnere ſclopetario in ſuperiorem pe-
ctoris partem penetrante et exterius omnia dilace-
rante, cor et aortam illaeſa, ſed huius annulum, ubi
ex ventriculo ſiniſtro egreditur, ſeparatum et peni-
tus nigrum invenit Auctor. Perpetuum motum cor- p. 128.
di ne minimum quidem eius vulnus, quam ſuperfi-
cium etiam cogitetur, admittere, quod excitata in-
flammatione non ſubito lethale reddatur **). Trans-
poſitio viſcerum, licet in viſo reperto annotanda, me- p. 129.
dici tamen iudicium mutare nequit. Vulnera dia-
phragmatis ſemper periculoſa (b. KALDSCHMIED in
reſponſo quodam ad ea crebrius a ſe curata provoca-
vit, quod aegre tulit b. LUDWIG ***)).

D. *Lae-*

*) *Vorleſungen über die gerichtliche Arzneywiſſenſchaft, II. Band, Bern* 1774. 8. *p.* 416.

**) Conf. b. BOSII progr. de vulneribus cordis in foro abſolute lethalibus, Lipſ. 1785. 4. Mortem ſubitiſſimam ex contuſione cordis a baculo memorat b. DELIUS in diſſ. Sugillatio quatenus infanticidii indicium, Erl. 1751. p. 20. Aegre tamen hic deſideravimus obſervationem Cl. OTTENROTH ſanabilitatem vulneris levioris probare ſatagentis, vid. Comm. noſtr. Vol. XXIV. p. 641.

***) Pr. de cauto uſu exemplorum proſperae curationis ad definiendos letalitatis gradus, Lipſ. 1765. 4. p. 7.

p. 133. D. *Laeſiones abdominis.* Praefectum militum
p. 135. novit Ill. Auctor, cui globus ex tormento bellico e
p. 139. ploſus genitalia ademerat. Vulnera ventriculi *)
p. 147. Vulnera veſicae urinariae periculoſa, ſed non abſo-
lute lethalia, niſi urina aut ſanguine in pelvim re-
interſtitia muſculorum effuſis (meminimus iuven-
ſclopeto in regione hypochondriaca dextra directio-
obliqua vulnerati, ita ut ex loco laeſionis particu-
marginis inferioris hepatis, prope umbilicum auten-
mox ſub cute globuli aliquot minores (*Schrot*) ex-
merentur, unus vero eorum per urinam excerner-
p. 149. tur; vulnerato perfecte ſanato). Uteri retroflexio-
nem lethalem, morbo a chirurgo non cognito, vide
Ill. Auctor, in quo tentati abortus ſuſpicio fuerit.
Non ſemper violentiam externam abdomini gravidae
illatam fetui vim inferre, multo minus pro naeva-
P 151. rum cauſſa habendam eſſe. Uteri exſtirpatio (vide
exempla a nobis **) adducta).
p. 153. E. *Laeſiones extremitatum.* De abſoluta vale-
p. 155. rum cruralium lethalitate: propius a genu forſan mi-
nus periculum; in obſervatione Ill. AB ACREL ***)
arterias collaterales truncum facilius ſupplere potuiſ-
p. 157. ſe. Ex decem ad minimum vulneribus genu nul-
lum ſanatum vidit Auctor noſter.
p. 159. *Cap. V. Lethalitas laeſionum ſecundum alias determinationes accidentales.* Copia laeſionum internarum
vel externarum; aetatum et ſexus diverſitas, potiſſi-
mum etiam graviditas; temulentia et ira; locus in
quo laeſus relictus eſt, conditio aeris, anni tempo-
ris, tempeſtatis, conſtitutionis regnantis, loci in quo
medi-

*) Vid. FEID. GOTTLOB DÜRR de ventriculi vulnere egregie curato, Praeſ. Cl. HAASIO, Lipſ. 1790. 4.
**) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXIV. p. 290.
***) Eorund. Vol. XXV. p. 197.

medicatio ſuſcepta; diſpoſitio corporis laeſi; tandem neglectus vel perverſa applicatio remediorum, erroresque in vitae regimine commiſſi.

Cap. VI. Suffocationes. Amplitudo et neceſſi- p. 165.
tas huius doctrinae. Vanus ſaepius metus viviſepulturae. Effectus ſuffocationis in pectore et capite. Strangulationis modi (ſingularem retulit nobis b. LUDWIG, ubi reus in carcere, ſublatis ſibi omnibus ad ſe ipſum interimendum adminiculis, emunctorium annulo ferreo, pavimento ad firmand s compedes infixo, alligaverat, illoque collo circumpoſito corpus torſerat; alius meminimus, qui taeniola ad girgillum feneſtrae alligata per eamdem apertam in plateam deſpicere viſus ſe ſtrangulaverat, praeſente nec aduertente alio captivo); eius ſignum ſugillatio in collo (de quo vide laudatum ab Auctore noſtro librum Cll. CHAMPEAUX et FAISSOLE *)). Vexatiſſima de morte ſubmerſorum doctrina: ſubita, praeſertim in iis, qui praecipiti in aquas lapſu pereunt, apoplexia; lentior catarrhus ſuffocativus poſt p. 170
irrita reſpirandi conamina. GOODWYNI hypotheſin alibi iam refutavit Ill. Auctor **). Epiglottis p. 172.
ſitum non mutat, neque ergo probabilem aquae in pulmones iutroitum prohibere poteſt. Diverſitas ſanguinis ab Ill. WALTERO aſſumta ***) ut ulterioribus obſervationibus confirmetur, optandum. Mors a vaporibus mephiticis vel catarrhus ſuffocativus, vel, quod frequentius, apoplexia: a fulmine probabiliter non ſemper una eademque, nec tamen facile aliter quam per apoplexiam vel catarrhum ſuffocativum con-

*) Eorund. Vol. XVII. p. 117 ſeq.
**) Eorund. Vol. XXXIII. p. 675.
***) Eorund. Vol. XXVII. p. 363. Conf. etiam Vol. XXXIV. p. 292.

concipienda; huc quoque, ſi vere exiſtere poſſet, mors ab aere per globum ex tormento bellico explo-ſum commoto referenda (de qua vide Ill. Auctoris chirurgiam nuper a nobis indicatam).

p. 177. *Cap. VII. Veneficia.* Diviſio eorum in externa et interna (prioris exemplum atrociſſimum nuperrime retulit Cl. MANGOR *)). Periodi, quas Cl. HAHNEMANN in venificio per arſenicum conſtituit **), in quocumque veneficio commode aſſumi poſſent, tribus ſpeciebus lethalitatis exactae reſpondentes. Femina, cui ex errore pulvis cantharidum loco temperantis porrectus fuerat, a ſymptomatibus funeſtis quidem liberata fuit, ſed per totam vitam debilitato nervorum ſuperſtite. (Exemplis effectuum huius illiusque veneni hic allatis tamquam memorabilibus adiungere liceat effectum opii ex relatione Cl. REINEGGS ***), aquae Goulardianae Cl. ROWLEY †), et emplaſtri de ſperm. ran. ab infante deglutiti Cl. WEDEKIND ††)). Negligentia maiorum in diſquirendis ſignis veneficii. (Perluſtravimus acta veneficii 1757. a matre imbecillioris mentis, uti ex iis apparebat, in filio epileptico eum in finem peracti, ne is, matre per mortem ſibi erepta, bello tunc graſſante ab omnibus derelictus, ob inopiam et epilepſiam, quae in comparandis quotidianae vitae ſubſidiis eidem maximo impedimento erant, contemtus, miſer

p. 182.

p. 184.

p. 195.

*) Eorund. Vol. XXXV. p. 242 ſeq.

**) Eorund. Vol. XXX. p. 233.

***) BLUMENBLCHS *med. Bibl. B. I d.* 383. *ff.*

†) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXIII. p. 233.

††) *Gemeinnütziges Wochenblatt phyſiſchen und medicinischen Inhalts — herausgegeben von* IOH. HEINR. RAHN, 1. *Jahrg.* 1. *Quart. Zürch* 1792. 8. *p.* 76. *ff.*

miſere periret; fecantes ventriculo eloto — fluidis in eo inventis non diſquiſitis — tunicam eius villoſam contractam, arroſam, hinc inde punctis ſanguineis aſperſam, et lapillos ſex invenerunt, pro mineris arſenici agnitos, quorum etiam quatuor adhuc ſectis adiuncta ſunt, reliquis forſan a medico diſquiſitis, quod ipſe in viſo reperto, a regiſtratura paſſim diſcrepante affirmat, licet nullibi de modo examinis vel verbulum occurrat; rea ſtatim ſcelus, uti iam diximus, faſſa, a defenſore quidem quadamtenus ob imbecillitatem mentis excuſata, ab ordine ICtorum autem, non prius in conſilium vocatis medicis, tanquam confeſſa et convicta capitis damnata et ſecundum hanc ſententiam etiam ſupplicio affecta eſt — documentum a SCHLOEZERIS PYLIISque poſteritati mandandum!) Experimenta in animalibus cum ſubſtantiis in ventriculo repertis inſufficientia; per concremationem aut deſtillationem, qualia Cl. EHRMANN ſuadet *), prorſus fallacia. Modi arſenicum p. 199.
detegendi, a Cl. HAGEN ſuppeditati: examen ope tubi ferruminatorii in carbone leviter excavato, quo vel quarta grani parte minor quantitas diſquiri poteſt, vapore albo et odore diſtincte percipiendis, ſi etiam arſenico partes alienae admixtae fuerint; ſal ammoniacus cupreus **); ſublimatio cum quarta parte ſulphuris; fuſio cum 4 — 5 partibus limaturae cupri; reductio reguli arſenici, optime per commiſtionem cum oleo unguinoſo et deſtillationem in retorta, poſt ceſſationem vaporum oleoſorum auctо igne, obtinenda. Mercurius corroſivus detegitur p. 202.
iniectione in prunas, praecipitatione ſolutionis in aqua calcis et alkali fixo et mutatione praecipitati per affuſam

*) Vid. Comment. noſtr. Vol. XXXI. p. 55.
**) Eorund. Vol. XXX. p. 242.

affuſam aquam hepatis ſulphuris, et additione mercurii crudi, coniunctione hac nigreſcente, ſi cum aqua calcis teratur; viride aeris, poſt ſolutionem in acido ſalis, affuſo ſpiritu ſalis ammoniaci vel alkali phlogiſticato, vel immiſſo ferro polito; vitriolum zinci (cum quo per incuriam peracti veneficii hiſtoriam Ill. Auctor alio loco *) expoſuit) per praecipitationem cum alkali fixo; vinorum per plumbum adulteratio aliaque per idem veneficia per liquorem probatorium HAHNEMANNI, cuius formula hic ſecundum praeſcriptum collegii ſupremi medici Berolinenſis exhibetur paullum diverſa ab ea, quam inventor ipſe tradidit **); tutior tamen omnibus reliquis modis evaporatio et reductio per adiectum pulverem carbonum. Veneficium per lapidem infernalem reductione; per terram ponderoſam, ſi occurreret, cryſtalliſatione poſt ſolutionem in acido nitri vel ſalis, et praecipitatione per affuſum acidum vitriolicum. Alii veneficiorum modi v. c. per vegetabilia, ſubſtantias liquidas, non adeo exacte eruendi, niſi ſymptomata mortem praegreſſa lucem aliquam affundant. Pocula odii, furoris, ſterilitatis, vix aſſumenda; curationes perverſae et errores in pharmacopoliis commiſſi; mors e fame vel per infortunium vel in infantibus neglectis aut male habitis (cuius nobis exemplum obvenit a vitrico, qui puerum plagis occidiſſe ferebatur; ſectio edocebat miſellum poſt variolas neglectas phthiſi tuberculoſa conſumtum eſſe, accedente tamen diro a parte parentum eiusdem neglectu, ad eiulatus ipſius clamoresque, ut vel tantillum panis ſibi porrigerent, obſurdeſcentium; aliud

*) *Materialien für die Arzneykunde und Jurisprudenz, Königsb.* 1792. 8. *p.* 122. *ff.*

**) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXX. p. 237.

aliud exemplum vidimus feminae in triſtiſſima annonae caritate 1772. fame enectae, in qua itidem mortis violentae a verberibus ſub mendicando acceptis ſuſpicio fuerat).

Cap. VIII. Autochiria et dubia mortis genera. p. 110.
Prior ad medicinam forenſem ſpectat, quatenus aut eius certitudo aut cauſſae corporeopſychologicae eruendae ſunt. Autochiria involuntaria huc non referenda. Autochiria duplici laeſione peracta: Ill. Auctor autochirum vidit, qui aſpera arteria prorſus, oeſophago ad dimidium diſciſſis poſt trihorium ex lecto ſubito ſe proripiens ad feneſtram properaverat et per eam ex quarto domus tabulato ſe praecipitaverat (ruſticus ſeptuagenario maior, pro ſuo rerum ſtatu opulentus, prima belli ſeptennis hyeme de rebus ſuis deſperans, iugulum diſcindere ob cultrum obtuſiorem fruſtra annïſus, hunc in trabe reponit et proxime ad eundem locum laqueo ſe ſuſpendit; praefectus militaris in pediluvio vaſa utriuſque pedis diſcidit poſteaque ſub eodem ſitu globum ex ſclopo minore exploſum per pectus traiecit). Mors a vulneribus ſclopetariis (ea tamen, quae pulvere pyrio ſolo efficitur, orificio tormenti ori immiſſo non memorata). Quis ex pluribus una mortuis primus exſpiraverit: inter coniuges, praecipue in caſu ſuffocationis, ceteris paribus praeſumendum pectus virile fortius ampliusque diutius femineo reſiſtere potuiſſe (caſum feminae cum filiabus in flumine merſae exhibet b. PLAZIUS **), in quo nihil certi ſtatui poterat). p. 225.

Sect. III. Cap. I. Monſtra: dicuntur „corpora ab hominibus quidem progenita, ſed a figura huma- p. 229.

**) Progr. de ſignis mortis non ſolute explorandis Spec. I. Lipſ. 1774. 4.

na multum diſcrepantia, et ſaltem uſque ad tempus partus ſaepe etiam poſt eum viventia"; minores aberrationes ſub naevis comprehenduntur, neque ad obiecta medicinae forenſis pertinent; diſtinctio inter monſtrum, oſtentum, portentum et prodigium ſuperflua.

p. 232. *Cap. II. Partus immaturi.* Monitum de cau-
p. 237. to uſu anthelminthicorum et diureticorum (ſabadilla et uva urſi nominantur) in gravidis. Cautiones in diiudicandis molis.

p. 241. *Cap. III. Partus praematuri et ſerotini.* Pon-
p. 244. dus et longitudo infantum recens natorum fallaces
p. 255. maturitatis indicia. Terminum partus non ultra 280 dies ſtatuendum eſſe.

p. 257. *Cap. IV. Gemelli et partus ſuppoſititii.* Ultimi caſus exemplum, marito acquieſcente, nonniſi poſt mortem infantis ad iudicium delati.

p. 260. *Cap. V. Infantes recens nati mortui reperti.* Iuſtus b. CAMPERI *) laudes; acrior HUNTERI **) cenſura. Optandum, ut caput de infanticidio numquam in compendia medicinae forenſis receptum fuiſſet; enecationem infantis factum eſſe, quod ad medicum forenſem prorſus non attineat. De docimaſia pulmonum exactiſſime, uti exſpectari poterat ab Ill. Auctore: intel-

*) Gedagten over de misdaad van Kindermoord — Leeuwarden 1774. 8. *Abhandlung von den Kennzeichen des Lebens und Todes bey neugebornen Kindern — Aus dem Holländiſchen überſetzt — von* I. F. M. HEBBELL. *Frankfurt u. Leipz.* 1777. 8.

*) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXXII. p. 299. Germanica verſio tractatus eius exſtat in PYLS *neuem Magazin. B.* I. *St.* 3. *Sammlung zum Gebrauche praktiſcher Aerzte, B. XI.* et *Neuem Magazin für Rechtsgelehrte. Heft* 2. *Leipz.* 1786. 8.

intelligit ſub ea „ſolertem per tentamina et accura- p. 263
tas comparationes inſtituendam diſquiſitionem con-
ditionis pectoris, pulmonum vicinarumque partium,
per quam ad factam vel non factam reſpirationem in-
fantis recens nati mortui concludi poſſit“. Reſpi-
ratio nonniſi infante ad coxas uſque aeri externo ex-
poſito poſſibilis. Poſt egreſſum ex utero materno p. 265.
pectus convexius fit, licet reſpiratione non ſemper p. 267.
protinus ſubſequente. Mutationes in ductu arterio- p. 268.
ſo, foramine ovali, vaſis umbilicalibus et canali ve-
noſo non attendendae, quum plus temporis requi-
rant, quam plerumque inter primam reſpirationem
mortemque infantis effluit. Hiſtoriae litterariae do- p. 270.
cimaſiae pulmonum ſcriptores. Requiſita eiuſdem: p. 271.
aqua pura frigida in vaſe apto; ſana corporis, prae-
ſertim pulmonum, conditio; capacitas pectoris, ex-
panſio et color pulmonum et reliqua praegreſſae re-
ſpirationis ſigna ſimul attendenda; pulmones primum
cum adhaerente corde, poſtea ſoli aquae imponendi;
iidem in fruſta conſcindendi et denuo experimento
ſubiiciendi, expreſſo ex ſingula particula ſanguine ſtag-
nante; ſtrepitus inciſis pulmonibus reſpiratione ex-
tenſis percipiendus, abſens in pulmonibus mortuo-
rum natorum, putreſcentibus, forte etiam arte in-
flatis; ſanguis in pulmonibus reſpiratione expanſis
reſiduus, deficiens in inflatis, item poſt haemorrha-
gias. Obiectiones refutatae: 1) aeris ſine praegreſſa p. 278.
reſpiratione praeſentia per inflationem vel putredi-
nem: pulmones tardius reliquis viſceribus putredine
tanguntur, et docimaſia commode inſtitui poteſt pul-
monibus externe tantum ab ea affectis, veſiculis ae-
reis ad inciſuras loborum decurrentibus antea digitis
compreſſis; has veſiculas magis in infantibus, qui p. 284.
ſub aqua, quam qui in terra putruerunt, obſervaſſe
ſibi viſus eſt Ill. Auctor; perfecta tamen putredo to-
tius corporis, ideoque etiam pulmonum, obductio-

p. 288. nem impoſſibilem reddit. 2) pulmonum poſt reſpi-
rationem collapſus et prior compactio gravitasque,
aut exitus aeris ingreſſi per fiſſuram accidentalem,
aut pulmones ab impulſi ſanguinis pondere graviores
p. 291. redditi, quos tamen ſemper nataſſe conſpexit. 3)
vitam extra uterum ſine reſpiratione nullam eſſe, nec
reſpirandi conatus in fetibus inprimis praematuris
vitam dici, nec fetus membranis incluſos in lucem
p. 294. editos huc referri poſſe 4) inaequalem pulmonum
expanſionem imperfectam, et hanc vitam ambiguam
probare; inflammationem aut infarctum mucoſum
pulmonum nonniſi hypothetice poſſibilem eſſe (re-
ſpirationis dextrilaterae exemplum etiam exhibet Cl.
MALER *); huc quoque referri videtur caſus enar-
p. 296. ratus a Cl. KECK **)). 5) fetum in utero, poſt-
quam aquae defluxerint, aut capite tantum nato, re-
ſpirare non poſſe, licet ſub partu ipſo lethalitas poſ-
p. 298. ſibilis ſit. Novae methodi Cl. PLOUCQUET ***) et
p. 301. DANIEL †) minus commendabiles. Veſicae urina-
riae examen minus ſufficiens, non tamen prorſus ne-
gligendum, praeſertim ubi ſuſpicio adſit, pulmones
inflato

*) *Mediciniſch-gerichtliche Beobachtungen — geſammlet von* CHR. LUDW. SCHWEICKHARD, *II. Theil, Straſsburg* 1789. 8. *p.* 149. *f.*

**) *Abhandlungen aus der praktiſchen und gerichtlichen Arzneywiſſenſchaft, Berlin* 1787. 8. *p.* 107. *ff.*

***) Diſſ. Nova pulmonum docimaſia, Tubing. 1782. 4. ulterius explicata in EIUSD. Comm. med. in proceſſus criminales ſuper homicidio, infanticidio et embryoctonia, Argent. 1787. 8. Sect. 2. §. 109 ſeqq.

†) Primo in BALDINGERS *Neuem Magazin B.* 2. St. 1. *p.* 42. et fuſius in Commentatione de infantum nuper natorum umbilico et pulmonibus, Hal. 1780. P. 2. p. 3. §. 35. ſeqq.

inflato aere expanſos fuiſſe. Sugillationes tunc de- p. 303.
mum admittendae, ubi alia indicia violentiae conſul-
to adhibitae ſimul adfuerint. Varices nodosque fu-
niculi umbilicalis mortis infantis cauſſam eſſe poſſe*),
quam maxime abſonum Auctori noſtro videtur.

Cap. VI. Genera mortis infantum recens nato- p. 305.
rum. Neceſſitas omnia momenta partum praegreſſa
et comitata ſollicite conquirendi, antequam de mor-
tis genere iudicium feratur. Diſtinctio ſecundum b.
WITTNERUM in aperta et ſubtiliora. Ani quoque et p. 309
oſſis ethmoidei diſquiſitio neceſſaria. Funiculi um- p. 312
bilicalis neglecta deligatio nonniſi corde et vaſis maio-
ribus vacuis incuſanda; ſanguinis in corpore reſidui
pondus examinare velle ſuperfluum.

Sect. IV. Cap. I. Morbi ſimulati. Huc etiam p. 317.
morbi vere externi referendi; quorum origo ſuſpicio-
nem movet. Exemplum feminae epilepſiam ſaepe ſimu- p. 320.
lantis, tandem vere ex acquiſito hoc habitu epilepticae
redditae. Modi epilepſiam fictam detegendi; potiſſimum
pulſus et oculorum ratio habenda) ſingularem metho-
dum a carceris cuſtode adhibitam narrabat b. LUDWIG:
alapa morbum ſimulanti inflicta protinus globus ex ſa-
pone paratus ex ore eius exiliit). Epilepticis matrimo- p. 323.
nium numquam concederet Auctor noſter; potius
ſorte tentamen, quid in alterutro ſexu coitus effice-
ret. In iudicio de divortio diſpiciendum, an epi-
lepſia puerperii ſequela fuerit, nec ne. Stuporem p. 326
poſt acceptam cum bacillo plagam in capite ſimula-
tum vomitorium ſuſtulit. Haemoptoe ſimulata a p. 328
vetula, quae quum fraudem ſuam effectu carere vi-
diſſet, ceſſabat, licet Ill. Auctor indagare non poſſet
unde depromeret materiam rubram, quam pro lubi-
tu excreabat. Soporem ſimulatum veſicatoria ſuris

*) Vid. Comm. noſtr. Vol. XXI. p. 234.

impoſita prodiderunt (epilepſiam cum affectibus ſoporoſis in duobus aegris vidimus, quam omnes fere adſtantes ſimulatam putabant; ſed pulſu ſenſim lentiore reddito magisque oppreſſo ſtria roſei primum, ſucceſſive intenſius rubri coloris in altero iuvene 18 annorum ad tempus ſiniſtrum, in altero viro 52 annorum ad latus colli ſiniſtrum apparebat, paroxyſmo ad finem vergente iterum ſenſim diſparens, eodemque rurſus ingruente rediens).

p. 333. *Cap. II. Morbi celati.* Huc refertur caſus, ubi ex timore morbi contagioſi negotium aliquod, v. c.
p. 335. conſignatio teſtamenti, omittitur. Diſtinctio inter morbos communicabiles, v. c. epilepſiam cet. et
p. 336. contagioſos. Ad diognoſin morborum venereorum
p. 338. praeſtantiſſimus auctor GIRTANNERUS *). Phthiſis pulmonalis proprie non contagioſa, ſed tamen com-
p. 340. municabilis. Exemplum tineae capitis inſanabilis ante coniugium a femina celatae, pro cauſſa divortii agnitae, licet iam filio ex matrimonio enato. De inſaniae ſpeciebus inferius agendum (nuſquam no-
p. 341. ſtambulorum mentio fit). Mortem ipſam celari ad tempus quoddam poſſe, quo relictis aliquid inde commodi accedat.

p. 342. *Cap. III. Morbi inculpati.*

p. 343. *Cap. IV. De inſania.* Sub ea intelligitur „is ſtatus morboſus mentis, in quo ea incapax eſt ad relationes rerum recte cognoſcendas, ideas adaequatas de obiectis externis formandas, et cogitationes rite combinandas; omnibus viribus animi nimis inordinate in ſe invicem reagentibus, quam ut voluntatem ad finem iuſtum dirigere poſſit". Duo eius genera primaria: fatuitas ſive mentis imbecillitas, et delirium, hocque iterum vel febrile vel chronicum. Dubia

*) Eorund. Vol. XXXII. p. 152.

bia de valore teſtamenti in articulo mortis facti. p. 346.
Graduum delirii diverſitas: melancholia, delirium p. 347.
in ſenſu ſtrictiore, mania. Gradus fatuitatis ibidem
varii a ſtupiditate ſeu ſimplicitate ad perfectum uſque
hebetudinem ſenſuum et intellectus. Hanc non ſem- p. 348.
per a matrimonio excludere, exemplo adducto proba-
tur. Cauſſa proxima horum morborum neque obſerva-
tione neque ſectionibus hucuſque detecta (MALECAR-
NII obſervationes *) non memorantur); probabilius ea,
quae anatome monſtrat, potius pro effectibus habenda.
Meritae b. GREDINGII laudes. Cauſſae praediſpo-
nentes et occaſionales: morſum canis rabidi huc re-
ferri poſſe, dubium. Species praecipue in medici- p. 352.
na forenſi memoranda: de delirio religioſo commen-
datur Cl. FAWCETT **) (hoc tamen Ill. Auctor forte
nimis arctis limitibus circumſcripſiſſe videatur, quum p. 354.
illud ex nimio timore vindictae divinae oriri et in de-
ſperationem de gratia Dei et aeterna ſalute degene-
rare ſtatuit; in ſubiuncta notula ipſe modificationes
admittit — exempla homicidiorum ex perverſa S. S.
explicatione occurrunt in b. MORITZ promtuario ***);
aliud aeque horrendum apud Cl. MEISNER †); femi-
na infanticidii inculpata, huius tamen, uti poſtea pa-
tuit, criminis inſons, ſcelerum graviſſimorum ſeip-
ſam accuſabat, et ab hoc delirii ſtatu medici ope ſa-
nata affirmabat; ſe credidiſſe, ad Mariae Magdalenae
exemplum ſe nulla re Deo cariorem fieri poſſe, quam

*) Eorund. Vol. XXXIV. p. 327.

**) Eorund. Vol. XXIX. p. 699.

***) *Magazin zur Erfahrungsſeelenkunde B. III. St. II. p. 1. B. VII. St. III. p. 17.*

†) *Skizzen, 4. Sammlung;* et recuſum in *Criminalgeſchichten aus gerichtlichen Acten gezogen* (Auct. CAR. MÜCHLER), *I. Theil, Berlin* 1792. 8.

p. 356. ſi maximam ſe peccatricem profiteretur *)). An iracundi et ebrii pro delirantibns habendi, ab ICtis decidendum; vix tamen credibile, effectus paſſionum
p. 357. animi et vitiorum delicta excuſare poſſe. Diſquiſitionis maniae adminicula: ad pſychologiam medicam, i. e. empiricam, promtuarium b. MORITZ laudatur (in ſignis ex corpore delirantis petendis deſideramus ſtructuram cranii ſaepe adeo a ſolita forma recedentem, licet in hac nihil conſtans eſſe omnino
p. 360. largiamur). Diiudicatio furoris tranſitorii cautionem inſignem exigens. Irritus vomitoriorum effectus, frigoris aliarumque rerum aliae moleſtarum abolita ſenſatio, veſicatoriorum efficacia minor, inſaniae documenta.

p. 363. *Sectio V.* brevis eſt, neque proprias obſervationes continet.

p. 371. *Sectio VI. Cap. I. Virginitatis iactura.* De eius ſignis praecipuum ſcriptum MORGAGNII ab Ill. Auctore in linguam teutonicam verſum **). An ſtuprum in dormiente perfici queat, dubium (allegatae
p. 376. ex ZITTMANNO hiſtoriae addi poſſet ea, quam ex PITAVALIO enarravit BRUHIER ***), licet ipſe b.
p. 380. IANKIUS eam itidem in dubium vocet). Impraegnatio in primo actu ipſoque ſtupro non quidem veriſimilis, nec tamen prorſus neganda.

p. 382. *Cap II. Graviditas*, quatenus celatur vel ſimu-
p. 387. latur. Superfetatio pro apparitione imaginaria habenda

*) I. F. DIETRICH de admonitione reorum rite inſtituenda, Dreſdae (1792.) 4. p. 8. ſeq.

**) *Annalen der Staatsarzneykunde*, 1e *Band*, Züllichau 1790. 8. *p.* 2. *ff.*

***) *Abhandlung von der Ungewiſsheit der Kennzeichen des Todes — Leipzig und Coppenhagen* 1754. 8. *p.* 62. *ff.*

benda. Signa partus praegreſſi nonniſi per aliquot ſeptimanas conſpicua.

Cap. III. Coitus contra naturam: paederaſtia (tribades?) ſodomia. p. 389.

Sectio VII. Cap. I. Vis maſcula generandi. Eius aberratio triplex: praematura, iuſto debilior, vel fortior. An hypoſpadiaei ad generationem habiles iudicandi, dubium adhuc; Ill. Auctor magis ad affirmantium partes inclinat*). Ad indagandam capacitatem ad generationem medicus dignitatis ſuae conſcius numquam ad inhoneſta ſe demittat (egregie!) p. 392.

Cap. II. Vis feminea generandi. Atreſiae recentius exemplum Regiomontii obſervatum (eius a circumciſione nigritis uſitata hiſtoria nuper ex inſula Grenada communicata **)). p. 399. p. 405.

Cap. III. Hermaphroditi. p. 413

IV.

Briefe über Italien, vornehmlich den gegenwärtigen Zuſtand der Arzneykunde und die Naturgeſchichte betreffend, am Herrn Prrfeſſor SANDIFORT *zu Leyden geſchrieben, von* WIHELM XAVERIUS IANSEN, *Churfürſtlich-Pfälziſchen Medicinalrath zu Düſſeldorf. Aus dem Holländiſchen überſetzt, und von dem Verfaſſer ſtark vermehrt. Düſſeldorf, in der Dänzeriſchen Buchhandlung,* 1793. 8. *pagg.* x. *et* 400.

i e.

*) Conf. Comm. noſtr. Vol. XXV. p. 252.

**) *Mediciniſche Commentarien von einer Geſellſchaft der Aerzte in Edinburgh II. Decade. IV. Band. Aus dem Engliſchen überſetzt von* D. AUG. FRIEDR. ADRIAN DIEL. *Altenb.* 1792. 8. *p.* 201. *ff.*

i. e.

GUIELMI XAVERII IANSEN epiſtolae de Italia, inprimis ſtatum hodiernum medicinae hiſtoriamque naturalem ſpectantes, ad SANDIFORTUM, profeſſorem Lugdunenſem. E belgico germanice verſae et ab auctore multu mau[illegible]

Praefationem his epiſtolis praemiſit clariſſ. EDUARD SANDIFORT. Agitur in ea breviter de IANSENIO, eiusque per Germaniam et Italiam itinere, atque origine harum epiſtolarum de hoc itinere ſcriptarum. Idem eſt ille IANSENIUS, cui praeclara debetur pinguedinis animalis conſideratio phyſiologica et pathologica. Non omnes de Italia epiſtolae hoc volumine continentur, promittitque SANDIF., earum in Belgio editor, alterum volumen mox proditurum eſſe.

p. 9. Vulgaris eſt opinio, ſtrumas in Stiria tam communes eſſe, ut pauci ab hoc morbo immunes reperiantur; imo vulgo perhibetur, hos tumores ibi pro pulchritudine haberi, ut, qui ſtruma careat, invenuſtus eſſe videatur. Hoc falſiſſimum I. reperit, viditque, vel in parte Stiriae montana longe plurimos huiusmodi tumoribus carere. Iis locis, ubi nulli ſunt montes, adhuc rarius ſtrumae apparent, noſterque in magna vi hominum, quae ipſi Graecii oblata eſt, tantummodo quatuor aut quinque ſtrumoſos reperit. Frequentius occurrunt mammae feminarum mirae magnitudinis in Stiria inferiore, ubi ſtrumae ſunt, quae res plerisque puellis magis turpitudinem quam pulchritudinem conciliat.

p. 10. Laubaci in Carniolia inviſit noſter PAULINUM arcano ſuo antivenereo univerſali tam Viennae quam in multis aliis Germaniae urbibus famoſiſſimum. Dicitur hoc remedium e ſuccis expreſſis plantarum viriarum

rum Americanarum compoſitum eſſe. PAULINO magnam morborum venereorum inſcitiam noſter exprobrat.

Lacus Circonienſis in Carniola vulgo dicitur ita comparatus eſſe, ut uno eodemque anno piſcationi meſſique inſervire poſſit. Concedit *I.* hoc fieri poſſe; ſed quo anno eum vidit, certe non factum eſt, quandoquidem menſe Maio omnia adhuc aquis tecta erant. p. 13.

De aedibus Tergeſti, in quibus, qui e locis peſtis nomine ſuſpectis illuc venerunt, quadraginta dies includuntur. Utrum mora tam longa in huiusmodi aedibus ſalutaris an noxia ſit, difficulter noſtro videtur poſſe definiri. Hoc ſe contendere poſſe credit, hoc inſtitutum eandem eſſe utilitatem praeſiturum, ſi homines modo per aliquot dies detinerentur. p. 15.

HOFFMANNI opinio *), fluxum haemorrhoidalem Venetiae ob uſum vini nimium tam frequentem eſſe, noſtro non videtur verosimilis, cum Venetiani vino neutiquam abutantur. Potius a vita ſedentaria eum repetendum cenſet. Sane hic morbus cum omnibus ſymptomatibus ipſi propriis Venetiae frequentiſſimus eſt, paucique reperientur in Europa loci, ubi tot hirudines, quot Venetiae, adhibeantur, totque ani fiſtulae occurrant. Ipſe auctor in noſocomio Venetiano puerum vidit circiter annos duodecim natum, cui ad fluxum haemorrhoidalem ciendum hirudines admoverentur. p. 32.

Inter profeſſores ordinarios academiae Mutinenſis eſt MICHAEL ROSA, verus aevi noſtri Eraſiſtratus. Epiſtolas quinque edidit duobus voluminibus inclu- p. 68.

*) De morbis certis region. et popul. propriis. Oper. Tom. VI. pag. 203.

incluſas *), in quibus demonſtrare conatur, arterias in hominibus brutisque vivis perparum ſanguinis continere, ſed plenas eſſe ſpiritu quodam, qui quodammodo pro ſubſtantia ſimplici haberi queat, ceterum inprimis duabus e partibus conſtat, quas hac ratione definit. Altera pars per pulmones ex aëre abſorbetur, hancque dicit vaporem expanſilem animalem. Alteram nuncupat materiam animaliſatam, vaporemque ſanguinis ſubtiliſſimum eſſe cenſet. Haec iam ſubſtantia ſpirituoſa ipſi eſt principium omnis vitae ac caloris, primusque auctor omnium ſecretionum effectuumque naturae animalis. Hoc principium vitae ſive potius hic vapor expanſilis ſecundum ROSAE decreta non modo in animalibus plantisque, ſed etiam in terra, aëre et aqua continetur, indeque in corpora organica transfertur. Vehiculum huius vitae principii in animalibus ſanguis eſt, unde apparet, quamobrem animalia iacturam aliorum ſuccorum, quam ſanguinis longe facilius ferant. — De veritate aut falſitate huius theoriae noſter nihil decernit. — Varios ea adverſarios nacta eſt. Primus de noſtri ſententia MOSCATUS ROSAM aggreſſus eſt, ſed ROSA in epiſtola quinta eius obiectiones diluere ſtuduit. Poſt LANDRIANI atque CARMINATI ROSAE theoriam oppugnarunt. Sunt tamen etiam, qui experimenta ROSAE magni aeſtiment. SCARPA quidem, quocum noſter Gottingae hac de re collocutus eſt, decreta novi huius Eraſiſtrati neutiquam contemnere videbatur.

p. 95. VINCENTIUS MENGHINI, profeſſor Bononienſis, de arte ſalutari praeclariſſime meruit. Multos peritia ſua practica ſanavit hydropicos, quorum conditio

*) Lettere eſtemporance ſopra alcune curioſità fiſiologiche, 1782.

ditio deſperata videretur. Laudavit hoc in morbo cremorem tartari auctorque fuit, ut nunc in nonnullis noſocomiis loco aliarum potionum potus e cremore tartari paratus propinetur, quo cum ſucceſſu aegroti utuntur. Clariſſ. VAN DOEVEREN, cuius auditor *I.* fuit, ſuis in praelectionibus MENGHINUM methodumque hydropem ſanandi ab eo adhibitam vehementer laudabat, atque STOLLIUS Vindobonae noſtro narravit, cremorem tartari in hydrope acuto unicum fere remedium eſſe.

De inſtituto ſcientiarum Bononienſi ſatis accurate agitur. p. 99.

Praeparata anatomica cerea ANNAE MANZOLINAE, quae in inſtituto Bononienſi adſervantur, noſtro nimium vulgo laudari videntur. Iis longe praefert ea praeparata cerea, quae ſumtibus Ioſephi II. Florentia Viennam in uſum academiae militaris allata ſunt. — Etiam de uteris in eodem inſtituto adſervatis auctor parum magnifice ſentit. Multum enim abeſt, ut naturam accurate referant. An omnes e cera confecti ſint, noſter dubitat; multi e terra aut gypſo conſtare ipſi viſi ſunt. p. 118.

Falſum eſt, quod nonnulli narrarunt, ULLYSSEM ALDROVANDUM ob ſummam paupertatem in noſocomio mortuum eſſe. — Muſeum rerum naturalium inſtituti Bononienſis non in optimum ordinem redactum eſt. Hoc nequit negari, animalia a plantis, plantasque a mineralibus ſeiunctas, claſſesque quodammodo diſpertitas eſſe, ſed de ſpeciebus in ſua genera ſyſtemati probato congruenter cogendis nominibusque adſcribendis nemo cogitavit. Multis corporibus naturalibus nomina Linnaeana, multis vetuſta obſcuraque adſcripta ſunt, pleraque nominibus prorſus carent. Magnus numerus pulvere ita obtectus eſt, ut hiſtoriae naturalis ſtudioſus non poſſit non indiginari. Inter ſerpentes *I.* reperit colubrum p. 126.

brum naiam albam, quam feminam huius ſpeciei eſſe ſuſpicatur. — Manuſcripta ULYSSIS ALDROVANDI hic adſervata plus quam 350. volumina continent, inter quae quatuordecim in forma maxima plena ſunt iconibus animalium plantarumque.

p. 140. Agricolae in Italia ad labores ſuos campeſtres bobus utuntur, qui tum colore albido tum corporis habitu cornibusque ad Hungaricos proxime accedunt. Falſa fuit veterum opinio a Plinio narrata, pecora potu aquarum Clitumni tinctum candidum contrahere, cum in plerisque Italiae locis hic color reperiatur. E contrario ſues ubivis in Italia nigrae ſunt, auctorque obſervaſſe ſibi videtur, quo magis locus ad auſtrum vergat, eo rariores illis ſetas eſſe, ſic ut in regno Neapolitano propemodum prorſus nudi, ſed nigerrimi deprehendantur. Cuius rei noſtro non videtur calidum Italiae clima ratio cenſenda eſſe, cum regiones dentur, quae Germaniam calore nihil aut parum exſuperent, ubi omnes omnino ſues nigro tincti ſint colore. E. g. in Bohemia noſter non modo nigras, ſed omnino corporis habitu a germanicis tam diverſas reperit, ut ſilvaticis ſimillimae viderentur. Pariter oves in Bohemia ab aliarum regionum ovibus certis quibusdam notis diſcrepant: omnes omnino candidae ſunt, capitaque habent fuſca, certe auctor in ſuo per hanc terram itinere alias videre non meminit. In Italia oves fere ubivis albae ſunt, lanamque gerunt admodum laudabilem.

p. 145. In territorio Anconenſi inter conchas inprimis Mytili lithophagi (*Dattili del Mare* Italorum) magna copia reperitur. Inter cibos refertur ſapidiſſimos, magnoque numero alias in urbes apportatur. Plerique Anconam afferuntur e monte Comero non multum diſſito. Lapides, quibus animalia inhaerent, mari immerguntur, quo animal muco aquae

portus

portus melius nutriatur ſapidiusque fiat. Lapides, in quibus degunt, *Saſſi del Bellaro* dicuntur.

Bos bulalis, ſi primam eius originem ſpectes, p. 177. ex Aſia oriundus, inprimis in ea paludum Pontinarum parte, quae provida Pii VI. cura feliciter exſiccata eſt, magno numero reperitur. Cornibus eſt nigris, ante compreſſis, ſurſum reflexis. Pili ſunt rari, ſed longe craſſiores, quam in bove tauro. Etſi magnitudine bobus italicis multum cedunt; tamen robore excellunt. Manſueti hic ſunt, adque labores adhibentur. Caro in cibum vertitur, et e lacte caſeus optimae notae (*formaggio di cavallo*) conficitur.

Quercus ilex in variis Italiae locis copioſiſſime p. 183 creſcit. Folia diverſa ſunt: alia ovato-oblonga, ſerrata, alia ovato-lanceolata, integerrima, ut facile duae huius arboris ſpecies aſſumi poſſent, niſi hae duae foliorum formae ſaepe in una eademque arbore occurrerent. Alia folia ſerrata, alia integra eſſe, iam dudum botanici obſervarunt, ut DODONAEI icon oſtendit, ſed diverſa figura foliorum ibi non indicata eſt. Noſter obſervaſſe ſibi videtur, quo melius haec arbor ſita ſit, ac quo laetius creſcat, eo minus folia ſerrata eſſe. Nam in iis huius ſpeciei arboribus, quas noſter extra Italiam, v. g. in horto botanico Pariſino vidit, pleraque folia ſerrata erant; e contrario in Italia, inprimis in ſolo fecundo, plura deprehenduntur integra, quam ſerrata.

In cappari ſpinoſa Italiae auctor nunquam po- p. 184 tuit ſpinas detegere; ut nomen characterque Linnaeanus huic plantae neutiquam congruat. Hinc ab A. TURRA in florae italicae prodromo in catalogo plantarum italicarum, quarum LINNAEUS nullam fecit mentionem, etiam Cappacis *inermis* pedunculis ſolitariis unifloris, foliis annuis, capſulis ovalibus, caule inermi numeratur, quae deſcriptio cappari vulgari in Italia creſcenti perfecte congruit. Utrum haec

ſit ſpecies peculiaris, an ſola varietas capparis ſpinoſae, *I.* decernere non audet.

p. 207. BRYDONI aliorumque de ſirocco, famoſo illo vento, narrationes prodigioſae confutantur.

p. 222. DOMIN. COTUNNIUS, academiae Neapolitanae ornamentum, iam ante SCARPAM nervum naſo-palatinum detexit. Dixit noſtro, de ſua ſententia huius nervi functionem in ſternutatione cerni; nam ſi fines eius in ore digito comprimantur, nullam fieri poſſe ſternutationem. Dubitat tamen noſter, an hoc a nervi compreſſione repeti queat, cum ſternutatio hoc in caſu iam animi attentione impediri poſſit. Conſtat enim, ſi quis ſternutare velit, animumque ad id advertat, ſternutationem fere impediri; etſi enim tunc magna in naribus titillatio ſentitur, ſtimulus tamen ſternutando non poteſt amoveri.

p. 229. DOMIN. CIRILLO, profeſſor Neapolitanus, nuper in omni Italia ſuis obſervationibus practicis de lue venerea nominis celebritatem adeptus eſt. Sublimatum corroſivum unguento admiſcere docuit; quae medendi ratio paullatim in tota Italia optimo cum ſucceſſu recipitur. Raro hoc modo ſalivatio cietur, fereque miaſma venereum per vias urinarias e corpore expellitur. Cardo autem rei in eo vertitur, quod inter uſum balneorum tepidorum potuumque diluentium per tres dies deinceps dimidia drachma unguenti illius mercurialis plantis pedum illinitur, quae operatio die uno interiecto repetitur. Unguentum hoc modo praeparatur:

℞. Merc. Sublim. Corroſ. Drachm. j.
Pingued. porcin. Unc. j.
M. Terantur in mortario vitreo per horam, ut mercurius rite ſubigatur.

p. 233. SERRAI, archiatri Neapolitani, de tarantula tractatus non abſolutus fuiſſe videtur, certe quod noſter eius exemplar Neapoli emit, non fuit integrum,

rum, ac bibliopola ei affirmavit, non totum typis exſcriptum fuiſſe.

Bononiae, Romae, Neapoli, Florentiae, Piſae multisque aliis Italiae locis in noſocomiis iuvenes, qui dicuntur (*giorani*), aegrotis operam manuariam praeſtant, v. g. medicamenta exhibent, cibum potumque curant, clyſmata applicant etc. Ex his deinde plerique medicinae doctores prodeunt, ſaepe ne celeberrimis quidem exceptis. Quae cauſa eſt, cur medicinae ſtudium in Italia vehementer contemnatur, hominesque genere clari divitiisque pollentes raro medicinam excolant. Nec mirum eſt, tales homines, cum tam viles labores ſuſcipere cogantur, omni fere pudore exui, cuius rei a noſtro exemplum narratur. p. 265.

Celebrem illum androgynum, Michaelem Annam Drouart, veram eſſe feminam auctor reperit, quae ſolius clitoridis magnitudine inſigni ſexum virilem mentiretur. Nulla erat in clitoride apertura, ſcrotumque etiam deerat. p. 263.

In noſocomiis Neapolitanis morbos pectoris inflammatione ſtipatos non infrequentes vidit. Tamen non ſemper erat vera inflammatio. Morbi fere erant rhevmatici, qui inprimis homines frigori et humiditati expoſitos aggrederentur. Praeterea Neapoli variae phthiſes pulmonales obſervantur, haeque, ut videtur, partim a parentibus ad liberos tranſeunt, partim contagione propagantur. Eryſipelas vagum frequentiſſimum eſt, ſed rariſſime remedia huius morbi uſurpantur. Omnis vulgo ſanatio a natura exſpectatur. Cauſam huius morbi THOM. BARTHOLINUS iure, ut noſtro videtur, eſſe dicit aedificia alte exſtructa, uſumque frequentem carnis bubulae, braſſicae ac lardi. Adfectiones hyſtericae inter feminas et hypochondriacae inter viros frequentiſſimae ſunt. Nec raro morbi graſſantur epidemici. p. 278.

Febres putridae cum petechiis ſaepe occurrunt; ſae-
penumero etiam ſpecies quaedam febrium remitten-
tium tuſſi, reſpiratione difficili inflammationibusque
pulmonum ſtipatorum. Variolae morbilliique ſingu-
lis annis graſſantur, ſaepe letales ſunt. Clariſſ. SAR-
CONE affirmat, Neapoli ſaepe variolas, vel confluen-
entes; eundem bis aggredi. Variolarum inſitio ra-
ro adhibetur. Multi Veſuvio magnam in morbos
huius urbis epidemicos vim attribuunt, cum erup-
tiones eius vehementes huiusmodi morbi ſequi vide-
antur. Cui ſententiae clar. SARCONE adverſatur, do-
cetque, non eas hac ſuper re obſervationes collectas
eſſe, ut certi quid conſtitui poſſit. Hoc tamen con-
ſtat, vapores lavae fluentis iis, qui nimis appropin-
quant, letales fieri. Scorbutus rariſſimus eſt, ac
quando occurrit, facile vincitur. CIRILLO noſtro
narravit, ſe hunc morbum ſolo citreorum ſucco ſa-
nare poſſe, idque brevi admodum tempore. Sed
multi dantur, qui calculis urinariis laborent. Ne-
p. 298. que anevryſmata rara ſunt. Lues venerea Neapoli
longe frequentiſſima eſt. Ob climatis calorem minus
eſt periculoſa, quam in regionibus frigidioribus, fa-
peque ſolo uſu thermarum Puteolanarum ſanatur.
Miaſma venereum hic ſaepe cutim aggreditur, ulce-
raque ibi generat, aut cruſtam producit, genitalibus
integris intactisque manentibus. Videtur is eſſe ef-
fectus calidi climatis.

p. 303. Echinus eſculentus ac ſolen cultellus inſigni co-
pia Neapoli in cibum vertuntur.

p. 307. Aquae Tofanae quae natura ſit, adhucdum igno-
ratur. Errare noſtro videntur, qui cantharides op-
umve primaria eius principia eſſe ſtatuunt. Mag
probat eorum ſententiam, qui venenatas huius aqu
vires inprimis ab arſenico repetendas cenſent.

p. 347. Cum auctor die 16. Iun. in Veſuvii vertice
adſcendiſſet, ſcarabaeum melolonthan maxime
co

copia volitare vidit. Ad radices vulcani iſtius aliisque in regionibus regni Neapolitani nullum hoc tempore videre ei contigit. Suſpicatur, haec inſecta ideo verticem montis huius ignivomi petere, ut in cineribus calentibus ova ſua deponant. In eodem vulcano reperitur lacerta peculiaris a com. DE LA CEPEDE deſcripta. Salamandris eſt adnumeranda, noſciturque tribus digitis in pedibus anterioribus.

Aërem letalem in ſpelunca canis (*Grotta del Cane*) non credit *I.* purum eſſe aërem fixum. — Clar. VAIRO, chemicus Neapolitanus, cum hoc aëre varia experimenta inſtituit. Vidit, magnetem in eo conſuetam in ferrum vim non exſerere, acum magneticam a ſeptentrione longe magis declinare, nullam electricitatem exſeri etc. p. 361.

Probat noſter BAUMEI et VAIRI de origine argillae e terra ſilicea acido vitriolico intime iuncta ſententiam, repudiatque, quae alii, inque his clariſſ. FONTANA, quocum Florentiae hac de re collocutus eſt, ad illam ſententiam refellendam proferunt. FONTANAE argumenta ſane graviſſima contra iſtam terrae ſiliceae metamorphoſin hic leguntur. p. 370.

V.

Libri, qui anno CIↃIↃCCXCII. in Germania prodiere.

Martius (E. WILLH.) *geſammelte Nachrichten über den maſſacariſchen Giftbaum; mit ein. Kupf. Erlang.* 8.

— (IOH. NIC.) *Unterricht in der natürlichen Magie, oder Anleit. zu allerhand Beluſt. und nützl. Kunſtſtücken u. ſ. w. völlig umgearbeitet v.* G. E. ROSENTHAL. *B. 6. Berl. u. Stett.* 8.

MASDEVALL's (DAN. IOS.) *Bericht üb. d. Epidemien von faulen und bösartigen Fiebern, welche in den letzten Jahren in Catalonien geherrſcht haben; nebſt der glückl. geſchw. und ſichern Heilmethode dieſer Krankheiten; a. d. ſpan. von* C. H. SPOHR. *Braunſchw.* 8.

MAYER's (F. C. S.) *Anweiſung zur angoriſchen u. engliſchen Kaninchenzucht, fortgeſ. u. mit neuen Erfahrungen ergänzt von* RIEM. *Dreſd.* 8.

— (I.) *Sammlung phyſikaliſcher Aufſätze, beſonders die böhmiſche Naturgeſchichte betreffend; von ein. Geſellſch. böhm. Naturforſcher. Th.* 2. *Dreſden* 4.

— (I. C.) *Gedanken über Stallfütterung. Ulmerrind u. Schwabenalpen. Ulm.* 8.

— (I. FR.) *das Ganze der Landwirthſchaft. Th.* 1. 2. *Götting.* 8.

MEDIKUS (F. K.) *über nordamerikaniſche Bäume und Sträuche, als Gegenſtände der deutſchen Forſtwiſſenſchaft und ſchönen Gartenbaukunſt. Mannh.* 8.

— — *Pflanzengattungen nach d. Innbegrif ſämmtlicher Fructifikationstheile gebildet. St.* 1. *Mannh.* 8.

MELITSCH (D. I.) *Abhandl. v. d. ſogenannten Umbeugung der Gebährmutter, z. Anfang ſeiner Privatvorleſ. üb. d. Entbindungsk. vorgetragen; nebſt ein. Nachr. v. d. damit verbund. pract. Inſtitut. Prag.* 8.

— *Nachricht v. d. Privatentbindungs- u. Krankenbeſuchsanſtalt f. arme, verheurathete Schwangere, kranke Weiber u. Kinder, ſamt d. Zerglieder. dieſer doppelten Anſtalt. Ebdſ.* 4.

METTERNICH (A. F.) *vom Schaden der Brechmittel in der Lungenſucht. Mainz.* 8.

METZGER's (I. D.) *Skizze einer pragmatiſchen Literargeſchichte der Medicin. Königsb.* 8.

— — *Materialien für die Staatsarzneykunde und Iurisprudenz. Ebdſ.* 8.

METZGER's (I. D.) *Grundſätze d. ſämmtl. Theile der Krankheitslehre. Königsb.* 8.

MEYER, (C. D.) *der Pferdearzt, od. gründl. Anweiſ. zu richtiger Kenntniſs der gemeinen Pferdekrankheiten, nebſt bewährten Heilmitteln hierwider. Leipzig.* 8.

— (FR. ALB. ANT.) *mediciniſche Verſuche. Lpz.* 8.

— — *Verſuch einer Naturgeſchichte der Hausthiere im Grundriſſe. Götting.* 8.

— — *gemeinnützige Naturgeſchichte d. giftigen Inſekten. Th.* 1. *Berl.* 8.

MINERALOGEN (*die*) *gegen das Ende des achtzehnden Jahrhunderts, Wien.* 8.

MÖNCHS (CONR.) *Arznezmittellehre. Zweyte ganz umgeänderte u. verb. Aufl. Marb.* 8.

MOHRENHEIM (IOS. *Freyh. von*) *Abhandl. über die Entbindungskunſt; verfaſst auf höchſten Befehl Sr. Majeſt. d. Kayſerin aller Reuſſen; m.* 46. *Kpfr. St. Petersb. Fol.*

MONTEGGIA (I. B.) faſciculi pathologici. Turic. 8.

MÜLLER's (NIK.) *freundſchaftl. Belehrung an ſeine Landsleute über die leichteſte und ſicherſte Art aus Kartoffeln einen rechten guten Brandewein zu gewinnen. Nürnb.* 8.

MURRAY's (IOH. ANDR.) *Arzneyvorrath, od. Anleit. z. pract. Kenntniſs d. einfachen u. gemiſchten Heilmittel. Th.* 6.; *a. d. lat. überſ. v.* L. CHR. ALTHOF. *Götting.* 8.

— — enumeratio librorum praecipuorum medici argumenti, aux. et cont. FR. GUIL. ab HALEM. Aurici. 8.

MURSINNA's (CHR. LUDW.) *Abhandlung v. d. Krankheiten d. Schwangern, Gebährenden, Wöchnerinnen und Säuglinge. B.* 1. 2. *Zw. verm. u. verb. Auflage. Berl.* 8.

MUSEUM *der Heilkunde. Herausgeg. v. d. helvetiſchen Geſellſch. korreſpond. Aerzte u. Wundärzte. B. 1. Zürich.* 8.

NATURFORSCHER (*der*) *St.* 26.; *m. illum. Kupfern. Halle.* 8.

NATURGESCHICHTE *des Menſchen nach ſeinen innern und äuſsern Theilen dargeſtellt, z. Nutzen f. junge Leute. m. Kpf. Nürnb.* 8.

— (*hiſtoriſch-phyſiologiſche*) *der Pflanzen f. d. Jugend, Gartenliebhaber, Gärtner und Landwirthe, m. ausgem. Kpf. Gotha.* 8.

NATURLEHRER (*der*) *oder Unterhaltungen eines Vaters mit ſeinen Kindern über die erſten Elementarbegriffe d. Phyſik. Ein Lehr- u. Leſebuch f. d. Jugend in Schulen und beym Privatunterricht zu gebrauchen; m. Kpf. Hamb.* 8.

NEILSON'S (H. E.) *Gedanken von der Schwere; eine Hypotheſe, wodurch die wichtigſten Naturerſcheinungen erklärt werden. Hannov.* 8.

NICANDRI Alexipharmaca ſ. de venenis, hominii in potu cibove datis eorumque ſignis et remediis carmen. Cum verſ. lat. ſcholiis graecis, EUTECNII paraphraſi graeca et comment. cura IO. GLOB. SCHNEIDERI. Hal. 8.

NICOLAI (E. A.) *Recepte u. Kurarten mit theoret. pract. Anmerk. Th.* 4. *Jena* 8.

NIEDERHUBER'S (I.) *neuer gründlicher Unterricht, wie jeder Bewohner des Landes in Mangel eines Arztes bey Krankheiten ſich mit Nutzen helfen kann. Zweyte Aufl. B.* 1. 2. *Landsh.* 8.

— — *einige nothwendige practiſche Erläuterungen über den nützlichen Gebrauch des in Salzburg. Hochgebirge gelegenen Gaſteiner Wildbades. Salzb.* 8.

— — *mediziniſche Polizeypflege bey herrſchenden Viehſeuchen. Salzb.* 8.

ROSE (C. W.) *Beyträge zu den Vorſtellungsarten über vulkaniſche Gegenſtände. Frft. a. M.* 8.

— — *Verzeichniſs einer Samml. niederrheiniſcher und weſtphäl. Gebirgsarten, nach den orograph. Briefen des Verf. geordnet. Ebdſ.* 4.

ROTH - *u. Hülfsbüchlein (neues) für den Bauersmann, od. gründlicher Unterricht v. d. Rindviehzucht, nebſt einigen Haus- u. Hülfsmitteln wider gemeine Viehkrankheiten. Klagenf.* 8.

RUDOW'S (H.) *Aphoriſmen über die Erkenntniſs der Menſchennatur im lebenden kranken Zuſtande. 2r. Th. Riga.* 8.

OBERMAYR'S (I. B.) *ausführl. Unterricht in der Entbindungskunſt, hauptſ. z. Gebrauch für Wundärzte für Stadt- u. Landhebammen. Sulzb.* 8.

OEKONOMIE - *Wochenbl. (das). Eine Samml. nützl. u. nöth. Erfahrungen f. alle Stände. 2. u. 3. Jahrg. 1. u. 2. Quart. Stuttg.* 4.

ORYKTONNOSIE; *oder Handbuch f. d. Liebhaber der Mineralogie, vermittelſt welchem die Mineraliën aus ihrer äuſsern Beſchaffenheit leicht zu erkennen, von einander zu unterſcheiden und andern kenntlich zu machen ſind. Lpz.* 8.

OSTERHAUSEN (IOA. CAR.) hiſtoria ſectae medicorum pneumaticorum. Altorf. 8.

OTTO (FR. WILLH.) *Naturgeſchichte des Meeres. Ein Beytrag z. phyſikal. Erdbeſchreib. B. 1. Berl.* 8.

PALLAS (PET. SIM.) flora Roſſica. Iuſſu et auſpic. Catharinae II. imper. edita c. icon. ad vivum pictis. Faſc. II. Petrop. fol. max.

PHARMACOPOEA in uſum officinarum reipubl. Bremenſis conſcripta. Brem. 8.

PIEPENBRING (G. H.) pharmacia ſelecta principiis materiae medicae, pharmaciae et chemiae ſuperſtructa, *oder Auswahl der beſten u. wirkſamſten*

Arzneymittel. Ein Handbuch für Aerzte, Wundärzte u. Apotheker. Erf. 8.

PITZER'S (I.) *Anfangsgründe der allgemeinen u. ſpeciellen Naturlehre z. Gebr. d. Aerzte u. Wundärzte. Wien.* 8.

PLENCKII (I. I.) icones plantarum medicinalium ſec. ſyſtem. Linn. digeſt. etc. Cent. IV. Faſc. IV. Vien. f. m.

PLOUQUET (GU. GDF.) delineatio ſyſtematis noſologici naturae accommodati. To. III. et IV. Tubing. 8.

— *Roſsarzt, oder Unterricht, die Krankheiten der Pferde zu erkennen und zu kuriren. Mit angeh. Receptb. Zw. veränd. Ausg. Ebdſ.* 8.

POMONA Franconica, *od. natürl. Abbildung und Beſchreib. d. beſten u. vorzügl. europ. Gattungen der Obſtbäume und Früchte, welche im Hofgarten zu Würzburg gezogen werden. Nebſt Anmerk. üb. der. Erzieh. Pfropfung u. ſ. w. v.* IOH. MAYER. *B.* 3. *Heft* 1. *Aepfel enthalt. Nürnb.* 4.

PORTAL'S (ANT.) *Lehrbegrif der practiſchen Wundarzneykunſt, a. d. franz. mit Anmerk.* (*v.* CH. FR. LUDWIG). *B.* 1. *Lpz.* 8.

PYL'S (IO. TH.) *Aufſätze u. Beobachtungen aus d. gerichtlichen Arzneywiſſenſch. Th.* 8. *Berl.* 8.

— — *Repertorium f. d. öffentliche u. gerichtliche Arzneywiſſenſch. B.* 3. *St.* 1. *Berl.* 8.

QVIN'S (K. WILLH.) *Abhandlung über die Gehirnwaſſerſucht, nebſt Bemerk. üb. d. Gebrauch des rothen Fingerhuts; a. d. engl. m. Anmerk. v.* CHR. FR. MICHAELIS. *Lpz.* 8.

RAFF'S (G. C.) *Naturgeſchichte für Kinder z. Gebrauch auf Stadt- u. Landſchulen; m. Kpf. Vierte verbeſſ. Aufl. Götting.* 8.

RAHN's (I. H.) *Handbuch d. theoret. u. practiſchen Arzneywiſſenſchaft. Heft* 1. 2. *Zürch.* 8.

— — *gemeinnütziges Wochenblatt phyſ. und medicin. Inhalts. Eine Fortſetz. des gemeinnütz. Archivs f. J.* 1790. *Ebdſ.* 8.

— — exercitationum phyſ. de cauſis phyſ. mirae illius tum in homine, tum inter homines, tum denique inter cetera naturae corpora pars IV. et V. Turic. 4.

REILII (I. C.) memorabilia clinica. Faſc. II. et III. Hal. 8.

REISEN (*botaniſche*) *nach einigen Oberkärnthneriſchen u. benachbarten Alpen. Herausg. v.* IOS. REINER *u.* SIEGM. *v.* HOCHENWART; *mit illum. Kpf. Th.* 1. *Klagenf.* 8.

REPERTORIUM *chirurg. u. mediciniſcher Abhandlungen f. pract. Aerzte, aus den wichtigſten u. neueſten engl. Zeitſchriften. B.* 1. *m. Kpf. Lpz.* 8.

REUSS (C. F.) *allgemeines mediciniſch-diätet. Handb. bey der Sauerbrunnenkur, welches die dabey zu beobachtenden Maasregeln enthält u. ſ. w. Frft. und Lpz.* 8.

— — diſpenſatorium univerſale ſ. lexicon chemico-pharmacevt. ad tempora noſtra accommodatum. Ed. II. auct. et emend. Sect. poſter. M — Z. Argent. 8.

RICHTER's (A. G.) *chirurgiſche Bibliothek. B.* 11. *St.* 4. *Götting.* 8.

RICHTERI (G. G.) praecepta diaetetica. Edit. nov. Bern. 8.

RICHTER (I. B.) *über die neuern Gegenſtände der Chemie. St.* 2. *vorzüglich über Waſſerbley u. d. daraus entſtehenden blauen Karmin. Bresl. u. Hirſchb.* 8.

RIEM's (IOH.) *auserleſene Sammlung vermiſchter oekonomiſcher Schriften. B.* 2. *Liefer.* 4. *Dreſd.* 8.

— — *Anhang u. Regiſter zu ſein. practiſch-oekonom. Encyklopädie. Lpz.* 8.

— — *Beſchreibung zweyer engl. Säemaſchinen*, od. *Beytrag zu d. zwey Bänden von Arthur Youngs Annalen des Ackerbaues*; *m. Kpf. Lpz.* 8.

RÖMER'S (CHR. LEBR.) *Abhandl. üb. die peruvianiſche Rinde, beſonders deren Anwendung als äuſſerl. Heilmittel u. ein. in d. Art gleich wirkſam gefundene, ja ſogar ſie noch übertreffende Mittel. Altenb.* 8.

ROSSARZT (*der deutſche*) *ſ. Verwalter, Schmiedemeiſter u. Bauersleute Grätz.* 8.

RÖSLER'S (C. ANT.) *bergmänniſche Nachrichten über die Gebirge u. den Bergbau zu Joachimsthal. Dreſden.* 8.

RÖSSIG'S (I. G.) *Cultur aller Sorten von Obſtbäumen fürs Erzgebirge und andre gebirgiſche Gegenden. Schneeb.* 8.

ROWLEY'S (W.) *Abhandl. über die vorzüglichſten Augenkrankheiten, nebſt ihren Kurarten, verteutſcht v.* CHR. F. MICHAELIS. *Bresl. u. Hirſchb.* 8.

RUSH'S (BJ.) *mediciniſche Unterſuchungen u. Beobacht. a. d. engl. Lpz.* 8.

RUSSEL (PETR.) *über die Peſt, nebſt einem Anhange, welcher Krankengeſchichten u. meteor. Beobacht. währ. d. Peſtzeit enthält: a. d. engl. B.* 1, *Lpz.* 8.

SAALMANNI (FERD.) deſcriptio febrium intermittentium in genere et ſpec. febris intermittentis quotidianae, tertianae et quartanae; deſcript. it. febr. vulnerar. acutar. et longar.; porro febrium contin. longar. den. febris hect. in ſpec. etc. Monaſt. 4.

SACHTLEBEN (DIET. W.) *Verſuch einer* medicinae clinicae, *od. pract. Pathologie u. Therapie d. aufzehrenden Krankheiten ſ. angehende Aerzte. B.* 1. 2. *Danz.* 8.

SACHTLEBEN (DIET. W.) *Kritik d. vorzüglichſten Hypotheſen die Natur u. Heilung des Kindbetterinnenfiebers betreffend, nebſt ein. pract. Syſteme der verſch. Arten derſelben.* Lpz. 8.

SALZMANN'S (F. Z.) *Pomologie od. Fruchtlehre, enthaltend eine Anweiſung, alles in freyer Luft unſers Klima's wachſende Obſt an ſeiner Farbe, Geſtalt, Geſchmack etc. zu erkennen; nebſt ein. kurzgef. Nachr. v. d. Kultur dieſer Bäume. Neue verm. u. verbeſſ. Aufl.* Berl. 8.

SAMMLUNG *auserleſener Abhandlungen z. Gebrauch f. pract. Aerzte. B.* 14. *St.* 3. *u.* 4. *B.* 15. *St.* 1. Lpz. 8.

— — — — *u. ſ. w. in einen vollſtändigen Auszug gebracht u. mit neuen Anmerk. bereichert v. c.* MART. KOCH. *Th.* 3. *welcher den* 7. *bis* 9. *Band enthält. Ebdſ.* 8.

— (*neue*) *vermiſchter oekonom. Schriften; herausg. v.* RIEM. *Th.* 1. *u.* 2. *Dreſd.* 8.

— (*neueſte*) *der beſten Abhandlungen f. Wundärzte. Aus verſchied. Sprachen überſ. St.* 5. Lpz. 8.

SAMMLUNGEN *zur Phyſik u. Naturgeſchichte; herausg. v.* E. B. G. HEBENSTREIT. *B.* 4. *St.* 6. Lpz. 8.

SANDER'S (H.) *oekonomiſche Naturgeſchichte. f. d. teutſchen Landmann u. die Jugend in den mittlern Schulen. Th.* 1. *Neue Aufl.* Lpz. 8.

SAEUGTHIERE (*die*) *in Abbildungen nach der Natur, mit Beſchreibungen vom Hrn. Präſ. v.* SCHREBER. *Heft* 53. 54. Erlang. 4.

SAXTORPH'S (MATH.) *Abriſs der Entbindungswiſſenſchaft für Wehmütter; a. d. dän. zuerſt überſ. v* K. F. SCHRÖDER; *jezt nach der neueſten Original-Ausg. durchaus umgearb. v.* I. CLEM. TODE. *Koppenh.* 8.

SAXTORPH'S (MATH.) *neueſter Auszug aus der Geburtshülfe zum Gebr. f. Hebammen.* Kopenh. 8.

SCHAEFFER (IOH. CHR. GLO.) *über die Kinderkrankheiten und deren Behandlung. Nach* ARMSTRONG *neu bearbeitet.* Regensb. 8.

SCHEELE (C. WILLH.) *ſämmtliche phyſiſch-chemiſche Werke chronolog. geord. u. mit den neueſten Entdeck. u. Anmerk. d. fremden Ueberſ. vermehrt; nach ſein. Tode herausg. v.* S. F. HERMBSTEDT. *Band* 1. 2. *Berl.* 8.

SCREID'S (C. AUG.) *Nachrichten v. Poch- u. Waſchwerken, wie auch vom Probieren der Erze. Th.* 1. 2. *Mühlhauſ.* 8.

SCHEIDEMANTELS (F. CH. G.) *Anleit. zum vernünft. Gebrauch aller Geſundbrunnen u. Bäder Deutſchlands, deren Beſtandtheile bekannt ſind. Für Aerzte und Nichtärzte.* Gotha. 8.

SCHERER'S (I. A.) *Verſuch einer neuen Nomenklatur für deutſche Chymiſten.* Wien. 8.

SCHERF'S (I. C. F.) *Beyträge z. Archiv der medicinſchen Policey u. der Volksarzneykunde. B.* 3. *Samml.* 2. *Lpz.* 8.

— — diſpenſatorium Lippiacum genio moderno accommodatum. P. I. Lemgo. 8.

SCHINDLERI (MICH.) commentatio medica ſiſtens obſervationes circa uſum con. maculati et mali citrei in ſcorbuto aliisque morbis etc. Ulm. 4.

SCHKUHR'S (CHR.) *botaniſches Handbuch. Heft.* 9. u. 10.; *m. Kupf. Wittenb.* 8.

SCHLEGELS (IOH. CHR. TRAUG.) *neue mediciniſche Litteratur f. pract. Aerzte. B.* 3. *St.* 3. *u.* 4. *B.* 4. *St.* 1.

— — Theſaurus ſemiotic. pathologic. vol. II. Stendal. 8.

SCHMETTERLINGE (*die europäiſchen*) *in Abbildungen nach der Natur, mit Beſchreibungen von Profeſſor* ESPER. *Neue Ausgabe. Liefer* 13. *u.* 14 *Erlang.* 4.

SCHMETTERLINGE (*die Ausländiſchen*) *in Abbildungen nach der Natur u. ſ. w. non ebendemſ. Heft* 7 – 9. *Ebdſ.* 4.

SCHNEIDERI (IO. GLOB.) amphibiorum phyſiologiae ſpecimen alterum, hiſtoriam et ſpecies generis ſtellionum ſ. geckonum ſiſtens. Trai. ad V. 4.

SCHÖPFII (IO. DAV.) chelonographia ſ. hiſtoria teſtudinum icon. illuſtrata. Part. I. et II. c. fig. colorat. et nigr. Erlang 4.

— — *Chelonographie, oder Naturgeſchichte der Schildkröten. Heft* 1. 2.; *m. Kpf. Ebdſ.* 4.

SCHRANK (FRC. DE PAULA) primitiae florae Salisburgenſis c. diſſertatione praevia de diſcrimine plantar. ab animalibus c. tabb. aen. Frft. a. M. 8.

— — *vom Pflanzenſchlafe u. von verwandten Erſcheinungen bei Pflanzen. Ingolſt.* 8.

SCHRAUD (FRC.) de febribus tentamina duo. Viene. 8.

— — *Beobachtungen aus d. Arzneykunde. Ebdſ.* 8.

SCHRÖTER (C. PH.) *Nendorfs aſphaltiſche Schwefelquellen, hiſtor. phyſ. chem. u. medis. beſchrieben. Lingen* 8.

— — *hiſtor. Unterricht von den Anlagen u. der Einrichtung dieſes Heilbrunnens. Ebdſ.* 8.

— — *Anweiſung, wie ſich der Landmann nicht nur gegen graſſirende, faulichte Gallenfieber präſerviren, ſondern auch in den mehreſten Fällen glücklich u. mit wenigen Koſten ſelbſt kuriren könne. Rinteln.* 4.

SCHULZ (CHR.) *Handbuch der Phyſik für diejenigen, welche Freunde der Natur ſind, ohne jedoch Gelehrte zu ſeyn. Th.* 4. *Lpz.* 8.

SCHÜTZ (*v.*) *Auszug aus der Krünitziſchen ökonomiſch. technologiſchen Encyklopädie. B.* 12. *ſo der größern Werks* 46 – 49 *Band in ſich faßt; fortgef. v.* G. L. GROSS. *Berl.* 8.

SCRIBA (LUDW. GLOB.) *Journal für die Liebhaber d. Entomologie. St.* 3. *Frft. a. M.* 8.

SCRIPTORES nevrologici minores ſelecti ſ. operum minora ad anatomiam, phyſiologiam et pathologiam nervor. ſpectantia. Vol. II. Edid. CHR. FR. LUDWIG. Lipſ. 4.

SEIDELS (C. E.) *Blumengärtnerkalender, worinne einige hundert Gewächſe mit ihren botaniſchen Beſchreibungen enthalten ſind. 2tes Heft. Stuttg.* 8.

SELLE (CHR. GEO.) medicina clinica, *od. Handbuch der mediciniſchen Praxis. Sechſte, ſehr verbeſſerte Auflage. Berl.* 8.

SIEBOLD'S (K. KASP.) *chirurgiſches Tagebuch; m. Kpf. B. I. Nürnb.* 8.

SIMMONS (SAM. FOART) *Sammlung der neueſten Beobachtungen engliſcher Aerzte u. Wundärzte f. d. J.* 1789.; *a. d. engl.; m. Kpf. Frft. a. M.* 8.

SIMSSENS (A. C.) *vorläufige Nachricht von den Mineralien Mecklenburgs ſyſtematiſch entworfen. Schwerin.* 8.

SÖMMERING (S. TH.) *über Verrenkung u. Bruch des Rückgrads; m.* 1. *Kupf. Berl.* 8.

— — *über die Wirkungen der Schnürbrüſte. Neue verm. u. verb. Aufl.; m.* 1. *Kpf. Ebdſ.* 8.

SPRENGEL'S (KURT) *Apologie des Hippokrates u. ſeiner Grundſätze. Th.* 2. *Lpz.* 8.

— — *Verſuch einer pragmatiſchen Geſchichte der Arzneykunde. Th.* 1. *Halle.* 8.

STARCK'S (IOH. CHR.) *Archiv f. d. Geburtshülfe. Frauenzimmer- u. neugebohrner Kinder Krankheiten. B.* 4. *St.* 2. 3.; *m. K. Jen.* 8.

STEPHA-

STEPHANI (FR.) enumeratio ſtirpium agri Moſquenſis. Dresd. 8.

STOLL's (CASP.) *natürliche u. nach dem Leben gemahlte Abbildung u. Beſchreib. d. Cikaden u. anderer damit verwandten Inſekten, aus Europa, Aſia, Afrika u. Amerika; a. d. holl. überſ. u. mit Anmerk. verſehen. Ausg. 7. u. lezte. Taf. XXI — XXIX. Text I bis N. Nürnb.* 4.

STOLL's (CASP.) *Wanzen u. andre damit verwandte Inſekten aus allen Welttheilen; aus dem holländ. mit Anmerk. 7te u. lezte Ausg. Taf. XXX — XL. Text N bis Q. Ebdſ.* 4.

STOLLII (MAX.) diſſertationes medicae in univerſ. Vindobonenſi habitae, ad morbos chronicos pertinentes. Vol. IV. Vienn. 8.

— — *Heilungsmethode in den practiſchen Krankenhauſe zu Wien, überſ. u. mit pract. Zuſätzen begleitet v.* GFR. LB. FABRI. *Th.* 4. *B.* 1. 2. *Bresl.* 8.

STÖWE (C. G. F.) *Erklärung der Konſtellationen oder Stellungen der Himmelskörper, welche Erdbeben, Orkane, Donnerwetter u. ſ. w. u. alle Witterungserſcheinungen verurſachen; m. Kpf. Berl.* 8.

— — *meteorologiſche Merkwürdigkeiten. Heft* 1.; *m. Kpf. Ebdſ.* 8.

STUMPF's (G.) *allgemeines oekonom. Jahrbuch für den Bürger u. Landmann auf. d. Jahr* 1793.; *m. Fig. Erf.* 4.

SUCKOW's (G. A.) *Diagnoſe der Pflanzengattungen der neueſten achten Ausgabe d. Sexualſyſtem's. Lpz.* 8.

SYDENHAM's *Abhandlung vom Podagra. Ueberſ. und mit Anmerk. beleuchtet v.* IGNATZ NIEDERHUBER. *Landsh.* 8.

SYKORAE (MATTH. MCH.) conſpectus medicinae legalis legibus Auſtriaco-provincialibus accommodatus: annot. auxit I. DION. IOHN. Dreſd. 4.

SYSTEM *der chemiſchen Zeichen f. d. antiphlogiſtiſche Chemie u. ihre Nomenklatur von* ADET u. HASSENFRATZ. *Zum Gebrauch deutſcher Scheidekünſtler, Aerzte u. Apotheker, herausgeg. v.* KARL. *Frhr. v.* MEIDINGER; *m. Kpf. Wien u. Lpz.* 8.

TABOR'S (H.) *Abhandl über Nervenſchwäche, nebſt einer Muthmaſung üb. die Nervenflüſſigkeit. Dürckh.* 8.

TASCHENBUCH *f. Fuhrleute u. Kutſcher, oder kurze Anleitung z. Heilung der gewöhnlichen Krankheit. u. Zufälle, denen Pferde, ſonderlich auf Reiſen unterworfen ſind. Stuttg.* 8.

THILENIUS (M. G.) *Beſchreibung des gemeinnützigen Fachinger Mineralwaſſers u. ſeiner heilſamen Wirkungen. Marb.* 8.

TISSOT (S. A. D.) *von der Onanie, od. Abhandl. über d. Krankheiten, ſo von der Selbſtbefleckung herrüren. Sechste Aufl. Lpz.* 8.

— (W.) *curiöſes Buch für Menſchen.* 12 *Theile. Altona.* 8.

— — *mediciniſches Noth- u. Hülfsbüchlein. Th.* 1 – 2. *Mühlhauſ.* 8.

TITIUS (IOH. DAN.) *nüzliche Sammlung v. Aufſätzen u. Wahrnehmungen über die Witterung, Haushaltungskunde, Gewerbe u. ſ. w. B.* 10. *Wittenb.* 4.

TODE (I. CL.) *das Receptſchreiben; nach einem neuen zweckmäſigen Plan vorgetragen und mit häufigen Exempeln pract. erläutert. Th.* 1. *Kopenh.* 8.

— — *arzneykundige Annalen. St.* 11 — 13. *Kopenh.* 8.

TREUTLERI (IO. AUG.) quaedam de echinorhynchorum natura. Lipſ. 8.

TROMSDORF'S (I. B.) *ſyſtemat. Handbuch der Pharmacie f. angehende Aerzte u. Apotheker. Erf.* 8.

TRZEBITZKY (*v.*) *Empfehlung einig. Waldbäume u. Färbepflanzen, welche in Böhmen noch wenig bekannt ſind.* Prag. 8.

UEBER *d. vortheilhaften Anbau der Erdäpfel od. Grundbirnen u. von der Erzeugung des Erdäpfelſaamens.* Tübing. 8.

— *die Viehkrankheiten u. deren Heilung. Ein Buch f. Oekonomen u. Thierärzte.* Lpz. 8.

— — *Zubereitungen aus dem Spiesglaſe u. den Gebrauch deſſelben bei Krankheiten.* Lpz. 8.

UEBERSICHT *der chemiſchen Theorie des Lavoiſier; a. d. holländ, überſ v.* B. KEUP. Stendal. 8.

UNTERRICHT (*kurzer u. faßlicher*) *z. Anlegung u. rechter Benutzung der Baum- Küchen- u. Hopfengärten. Allen Landwirthen, die des Unterrichts bedürfen, u. ſich deſſen nicht ſchämen, gewidmet.* Lpz. 8.

USTERI (P.) *Annalen der Botanik. St.* 2. 3.; *m. Kpf.* Zürich. 8.

— — *Repertorium d. mediciniſchen Litteratur des Jahrs* 1790. *Zürich u. Leipz.* 8.

— — *Grundlage mediziniſch-anatomiſcher Vorleſungen f. Nichtärzte. Nebſt ein. räſonnir. Ueberſ. d. dahin einſchlagenden Litteratur. Ebdſ.* 8.

VERSUCH *einer franzöſiſch-latein.- u. deutſchen Nomenclatur d. neuern f. Chemie. Nach dem franz. des Hrn.* SAGE *frey bearbeitet u. verm. v. dem deutſch. Herausgeber.* Lpz. 8.

— — *einer Kritik d. v. Hrn. Hofr.* RICHTER *in ſ. chir. Bibliothek bekannt gemachten Rezenſion v. Hofr.* WEDEKINDS *allgem. Theorie d. Entzündungen und ihrer Ausgänge v.* G. C. F. WÖLFING. *Lpz.* 8.

(Reliqua proxime.)

Contenta

Contenta in hac parte.

I. BRUGNATELLI Biblioteca fiſica d'Europa, Tom. I — XX. p. 587

II. IUNCKER'S *Gemeinnützige Vorſchläge und Nachr. über das beſte Verhalten in Rückſicht der Pockenkrankheit. Erſter Verſuch* p. 649

III. METZGER'S *Kurzgefaßtes Syſtem d. gerichtl. Arzneywiſſenſchaft* p. 655

IV. IANSEN'S *Briefe über Italien, vornehml. den gegenwärt. Zuſtand d. Arzneyk. u. d. Literaturgeſchichte betreffend* p. 675

V. Libri, qui anno CIↃIↃCCLXXXX. in Germania prodierunt. Cont. p. 697

INDEX VOL. XXXIV.

A.

Abdomen, in eo abſceſſus clam genitus 70. eius abſceſſus critici 81. dolor periodicus a refrigerio 92. dolores a puerperio reſidui 91. expanſio a cauſſa externa 70 ſeq. obſtructionum remedium 490. punctio in lue bovilla inutilis 276. tumor, eius cauſſae 78. elaſticus ſcabie critica ſublatus 94. viſcera inter ſe conglutinata ib. eorum obſtructorum remedium 310. vulnus ſclopetarium curatum 300. raiae et ſturionis 45

Abortus in lue bovilla procurandus 276

Abrudbanya, aurifodinarum eius deſcriptio 405 ſeqq,

Abſceſſus evacuatione alvina curati 299. in abdomine clam genitus 70. abdominis, umbilici et perinaei 81. in parte capillata capitis febrem bilioſoputridam ſolventes 81. in regione iliaca lethalis 303. in manu eius praematurae conſolidationis ſequelae 67. ſub mento criticus 72. ad ſinciput 74. poſt variolas inſitas 281 ſeq.

Abſinthii decocti uſus externus 300

Aceti geneſis 324. vini uſus in delirio 73, 85. in varicibus gravidarum 32. ſcillitici uſus 67, 71, 75, 84, 86

Achard Recherches ſur les propriétés des alliages métalliques 673

Acida nutritioni non apta 492 ſeq. eorum ſapor cauſticus unde 476. uſus in gangraena noſocomiorum 30. in ſcorbuto putrido 339. mineralia, eorum actio in argentum 435 ſeqq. in aurum 438 ſeqq. noxae 16. vegetabilia 593, 621.

Acidulae in locis paludoſis repertae 336. ad ripam Tiberis 664

Acidum acetoſum *vid. Acidum tartareum.*

Acidum aereum *vid. Aer fixus.*

Acidum arſenici, boracis, gallarum, lapidis ponderoſi molybdaenae *vid. has voces.*

Acidum carbonicum *vid. Aer fixus.*

Acidum fluoratum, eius actio in terram ſiliceam 578. vis vitrum corrodendi dudum nota 575. galactoſacchari num 595. muriaticum, eius vis in amalgamatione 446 ſeqq. in miſturas metallicas 682 ſeq. dephlogiſticatum 479. illud purum obtinendi modus 128. nitroſum 478. phoſphoreum, illud parandi ratio 323 ſeqq. 597 ſeq. de eo obſervata chemica 321, 334. eius efficaci-

ficacia in morbis ſcrophuloſis 168. ſaccharinum 621, 625. ex ſale acetoſellae parandum 326. ſulphuris *vid. Acidum vitrioli phlogiſticatum.*
Acidum tartareum et acetoſum concentratum fere ſimul parandi ratio 330 ſeq. vitriolicum 477. phlogiſticatum ib.
Ackermann ſociet. Reg. Norveg. ſcient. ſocius 701.
Acus mammae infixa, eius extractio 305. inſpirata phthiſeos cauſſa 15.
Adamas 586
Adeps quid 596
Adſtringentium uſus in cruditatibus primarum viarum 652. inutilitas in phthiſi 15. cautiſſimus uſus in ptyaliſmo rhevmatico 67
Adulariae analyſis chemica 456
Aegrorum ruri et in oppidis minoribus cura quomodo habenda 628 ſeq.
Aer, eius influxus in ſanitatem et morbos 486 ſeqq. emendandi conſilia 489 ſeq. vitium febris epidemicae Senenſis cauſſa 665. vegetationis chemicae cauſſa 466. eius ingreſſus in oſſa avium 236 ſeq. exſpiratus qualis 472. eius phlogiſticatio per ſcintillam electricam 23. alkalinus 476. atmoſphaericus 473. fixus 476 ſeq. in calculis biliariis 402. eius coniunctio cum terra ſilicea 578 ſeq. hepaticus 470. ſub metallorum cum ſulphure coniunctione evolutus 440. inflammabilis, eius geneſis 470. ſub incendiis 195 ſeq. in ſuperficie fontium frigidorum 599. puritas varia 470. elevatio in atmoſphaera 469 ſeq. effectus in reſpirationem 468 ſeq. paludoſus, eius partes conſtitutivae 175 ſeq. obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171. phlogiſticatus, eius ortus ab electricitate 23. exitus ſub tranſpiratione inſenſibili 253. connubium cum aere inflammabili 474. cum terra calcarea 475. cum magneſia ib. 476. phoſphoreus 598 ſeq. purus i. vitalis, eius origo 470 ſeq. diverſitas 471. in atmoſphaera relatio ad particulas peregrinas 343. neceſſitas ad combuſtionem 471. uſus ad reſpirationem ib. ſeq. effectus in ſanguinem 472. vires medicae 169, 472, 490
Aeroſtaticae machinae vernice ex reſina elaſtica obductae 183. quonam aere replendae 476
Aether reſinae elaſticae menſtruum 345
Aethiopum color et origo 232
Affectus animi vehementioris effectus lethalis 83
Affinitas chemica 465
Africi in Tauria character peculiaris 424 ſeq.
Agaricus fungorum genus 388. campeſtris, eius noxae 111

Aſſhau-

Alhaudii pulveris effectus in cadavere deprehenſi 289
Alauda, de ea obſervata anatomica 236
Alexipharmaca noxia in lue bovilla 276
Alimentorum abuſus obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171
Alkali minerale, eius geneſis 475. illud parandi modus 447. nativum 640. vegetabile quomodo ex tartaro vitriolato educendum 331 ſeq. phlogiſticatum, eius uſus in detegendis vini adulterationibus 670. ſalitum 479. volatile, eius generatio 474, 475 ſeq. evolutio luis venereae cauſſa 604 ſeq. reiicitur 611. ineffi cax in hydrophobia 4
Alkalium fixorum et volatilium uſus in ſcorbuto acido 339
Aloes extracti gummoſi uſus 63
Althaeae radicis uſus 72
Alvearia cylindrica ſtraminea et lignea 217 ſeq.
Alvi tarditas habitualis 91. obſtructio poſt inflammationem inteſtinorum 65. lethalis 648
Aluminis parandi ratio 578. noxa in pediluvio 309. uſus ad necandas larvas inſectorum 381
Amalgama argenteum nativum 456. cryſtalliſatum Landraergenſe 452
Amalgamatio minerarum 200 ſeqq. 221. eius theoria 409 ſeqq. 435 ſeqq. commoda 450
Ammoniacum *vid. Sal alkali volatilis.*
Ammoniacum gummi, eius uſus 62, 63, 72, 75, 82, 84, 85
Ammoniacus ſal in febre quartana 74. nativus 640
Amnii liquor a fetu non deglutitur 106. obſervatio contrarium probans 662. an eius augmentum diſtenſionis uteri cauſſa 643 ſeq.
Amphibia, eorum organon auditus 48. edulia 504
Amphionenſes aquae minerales 199
Anaſarca, eo affectorum hiſtoriae et ſectiones 64, 68. a moerore diuturno 78. mutationes inconſuetas ſubiens 71, 90. eius remedia 61, 82, 84, 85
Anatum inſtinctus 134
Anemone *vid. Pulſatilla.*
Anevryſmata interna 298
Angiak Groenlandorum commentum 339
Angina pectoris 54. polypoſa 656
Animalium inſtinctus 133 ſeqq. mens 136 ſeq.
Animi tranquillitas ad ſanandos morbos 14
Anſerum inſtinctus 134
Anthelminthica 401. eorum effectus 62. inutilia in lue bovilla 276
Anthracolithus 458
Anthrax 298
Antimonium, experimenta cum eo capta 128 ſeq. cum eius regulo 677. crudum, eius

eius uſus 86. eius ſulphur auratum in hydrothorace 402. tinctura in colica ſpasmodica 73. in hemiplegia poſt febrem putridam 59. in paralyſi 73
Antimonialia in phthiſi congenita 17. in cura morborum venereorum 55, 92
Antiphlogiſtica in cerebri inflammatione 401
Antiphlogiſticum ſyſtema controverſum 460, 522 ſeqq.
Antiſcorbuticorum uſus 76
Anus *vid. Inteſtinum rectum.*
Aortae oſſificationes 651
Apatitae analyſis chemica 576
Apes, earum inſtinctus 133 ſeq.
Aphonia poſt apoplexiam 86. poſt vertiginem 91
Aphthae poſt morbillos 651
Aponenſium thermarum colluviei uſus externus 15
Apoplexia 11 ſeqq. ea de mortui ſectio 59, eius prodromus 297. ſpecies earumque remedia 402. remedia 86. in anaſarca 68, 71. febri continuae ſuperveniens 69. inflammationi inteſtinorum 74 ſeq. lactea 310. ab oedemate pedum diſcuſſo 81. lethalis in abſceſſu inteſtinali 93. poſt lithotomiam 300. matris et infantis ſub partu 286. infantis protinus a partu 287. a metaſtaſi oedematis pedum poſt febrem putridam 93. materiae ſcarlatinoſae 94. ſanguinea 288
Aqua, eius generatio 473 ſeq. ſuper eius compoſitione et decompoſitione inſtituto experimentorum enarratio hiſtorica 159 ſeqq. frigida eius uſus externus et internus 63, externus 74. externus 109. eius depurationis remedium 396. eius cie liquefacta cur noxia 47 marina, ſapor eius amarus unde 576. pluvialis 47 regis 479 ſeq.
Aquae, earum depravatio biei frequentioris cauſſa 7 minerales, earum denominatio et diviſio 480 ſeq. uſus phthiſi congenita 17. pe pagum Coſſonay 193. dioeceſi Findaar 341. teranae, earum uſus 77. 34 ſtagnantes, earum emanationes morborum cauſſa 175 ſeqq.
Aquamarini ſibirici analyſis chemica 456
Arabici gummi uſus 88 ſeq. 654
Aranearum inſtinctus 134. trimentum ab aere 592
Arborum ſucci motus 138 ſeq. aſcenſus examini praemissum expoſitum 700.
Ardea ciconia, de ea obſervata anatomica 236, 239. nerea, ſtellaris 237
Ardor variarum corporis partium antiſcorbuticis ſanatus 76
Arena auſtralis 582
Argentum, acidorum minerallium in illud actio 435 ſeqq. eius cum ſulphure coniunctio 442. volatiliſatio 411. calx 416. huius reductio 419. eius minerarum a-

mal-

malgamatio 448 ſeq. cor-neum, eius ortus 448. re-ductio 451
rgillae ſpecies 119
micae uſus 306. florum 73.
nachi cortici peruviano ſub-ſtituenda 10
monticum principium plan-tarum 593 ſeq.
monici acidum puriſſimum parandi methodus 318 ſeqq.
ductilitas 411. cum metallis coniunctio 673, 675 ſeq. ponderis augmentum unde 321, 333. reguli cum hy-drargyro connubium 420. uſus adverſus inſecta 381. internus 305
nteriae ophthalmicae turgi-diſſimae 68
nteriotome in apoplexia ſan-guinea 402. in mania ib.
rthriticae materiae ad extre-mitates denegati acceſſus ſequelae 95. in motum du-ae effectus 61. in corpore oberrantis 62 ad abdomen converſae 81.
rthriticorum affectuum re-media 60, 62, 90
rthritici dolores poſt dyſen-teriam 66
rthriticus dolor fixus hypo-chondrii ſiniſtri in febre ter-tiana 94
rthritis, eius ſuſpicio in do-loribus abdominis et lumbo-rum 67. ei ſuperveniens febris continua putrida le-thalis 76, anomala 62. va-ga, emeticum in ea 80. vaga nervoſa ab onania 59. eius metaſtaſis ab apoplexia diſtinguenda 12. lethalis ad inteſtina 73.
Articulationum dolor et im-mobilitas poſt febrem inter-mittentem ſuppreſſam 92
Aſcaris Camperi 278
Aſcites, eo demortui ſectio 75. in vita non cognoſcen-dus 80. cum hydrope me-ſenterii 82
Aſphalti olei uſus 58
Aſſae foetidae uſus in hyſtericis 35, 58. in vomitu hyſteri-co 92. in dolore lienis 63. ad provocanda menſtrua 72 in clyſteribus 78
Aſthma a poena corporis affli-ctiva liberans 290. eius re-media 24 ſeq. aeris puri in eo noxae 490. a puſtulis faciei diſparentibus 58. con-vulſivum, eius remedium 40. pituitoſum curatum 61
Atoniae cauſſa 15
Atrabiliariae materiae effectus 85. *vid. etiam Bilis atra.*
Atramenti nigri theoria 326 ſeqq. ſympathetici parandi modus 318
Atricaulis, fungorum genus 389
Atrophiae curatio 16
Attractionis vis in formatione corporum 466
Avaritia quid ſit 135
Auditus organon in avibus 242. balaena 254 ſeq. bufoni-bus 238. crocodilo 242. delphino 47 ſeq. eſoce 241. phyſetere 242, 254. piſci-bus 260 ſeqq. raia 48, 241. teſtudine 48. officula, de iis obſervata anatomica 645

Avium auditus organon 242. caro alimentum 500 ſeq. digeſtio 29 ſeq. inſtinctus 134, 135. mors in aere inflammabili 468. oſſium maiorum ſtructura 235 ſeqq. 239 ſeq.
Aurantiorum pro climatis diverſitate differentia 622
Aurichalcum *vid. Orichalcum.*
Aurifodina Abrudbanyae vel Vöröſchpatakenſis 405 ſeqq.
Auris inflammatio ſponte reſoluta 305
Aurorae borealis natura et origo 98, 341. effectus in acum magneticam 408
Aurum larvatum 407. mineraliſatum ib. nativum 406. Salisburgenſe 221. eius minera Nagyagenſis 443. praeſentia in vegetabilibus 593. calx 416. huius reductio 419. eius coniunctio cum ſulphure 441, 442 ſeq. minerarum amalgamatio 448. eius volatiliſatio 411. acidorum mineralium in illud actio 438 ſeqq. 446 ſeqq.

B.

Bacchia 297
Baculus inteſtino recto intruſus mortis cauſſa 287
Balaenae myſticeti deſcriptio et anatome 254 ſeq.
Balnea publica an inſtituenda 291
Balnea, eorum uſus in phthiſi congenita 17. in diſpoſitione phthiſica a ſcabie ſiccata 88. in ſcabie 77, 82, 84. in doloribus ſcorbuticis et ſcabie 86. in tel... culi induratione 403. in e... ratione morbi venerei ... calidorum ad proliciend... ſcabiem 67. frigida univ... ſalia 97. frigida in ſcorb... to muriatico 338. adv... ſus ſcrophulas 169. ra... roſa in debilitate et para... ſi 92. in genu tumore ... 83. in dolore pedum a... tu difficili 73, 76. in r... riolis retrogradientibus ... in morbis venereis chro... cis 55
Balſamicorum uſus in abſce... pulmonum 306. ad exc... tandam gonorrhoeam i... noxa in phthiſi 15
Bang (Frid. Lud.) *Auswahl a... den Tagebüchern des königl... Friedrichshrankenhauſes z... Kopenhagen. Aus dem La... überſ. durch* Ioh. Henr. I... gler *I. Theil* 67. *II. Th...* 72
Barbae defectus 300
Barbados, tempeſtas in ea fo... rens 131
Bardanae radicis decoctum i... ſcorbuto muriatico 339. i... morbis venereis 55
Baſaltae origo 426. partic... larum cryſtallinarum in eo analyſis 457
Bavariae circulus, eius hiſto... ria naturalis 219 ſeqq. fa... linae 222 ſeqq. veſtigia vul... canica in eo 219
Baumes Oeuvres médicinales ou Recueil de prix remportés en diverſes Académies T. I. 165. T. II. 172. T. III. 174

eccabungae ſuccus in phthiſi congenita 17
Belladonna in apoplexia ſeroſa 402
Berchtolsgadenſes ſalinae 223
Bergbaukunde I. Band 404. *II. Band* 430
Bergmann munus prof. hiſt. nat. Mogunt. denuo ſuſcepit 525
Bertele (Auguſtin) profeſſor chemiae Ingolſtad. 702
Betulini ligni uſus 336
Bilis cauſſa materialis febrium intermittentium 61, 83. eius ductuum excretoriorum ſpaſmus icteri cauſſa 172. ſubita effuſio in inteſtina, febris lethalis cauſſa 83. principia 596. ſecretio et viae in piſcibus 46. atra, eam reſolvendi remedia 652
Bitumen vulcanorum cauſſa 594. elaſticum 428, 455
Böck (Ioh.) a conſiliis rerum medicinalium in Bavaria 382
Böttiger (Car. Aug.) acad. ſcient. Erford. ſocius 703.
Bohemiae montes 426. mappae geographicae Mullerianae complementa promiſſa 526
Boli armenicae uſus 64, 81
Bolides 97 ſeqq.
Boracis acidum 480
Boracites 576 ſeq.
Bos, in eius cerebro calculus 303
Boum morbi gallici dicti quis inventor 396. lues 274 ſeqq. huius inſitio dubia 672. commendata 277. lues virulenta 279 ſeqq.
Bracheria conficiendi ratio 256, 259. eorum cingula quomodo induranda 238
Brachii abſceſſus 81. dolor a cauſſa rhevmatica 89 ſeq. ſuppuratio 80
Brahm ſoc. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſocius 348
Branchiarum conſideratio anatomica 43
Bronchiorum lapides 306. glandulae *vid. Glandulae.*
Brüninghauſen ſupremus chirurgus et prof. chirurg. Herbipoli 351
Bruns (Ioh. Chriſt.) mortuus 704
Bubonum remedium 298. curatio 403 ſeq.
Bubulae carnis uſus externus 79
Buchan (Will.) *Haus-Arzneykunde, überſ. und mit Zuſ. begleitet von* Kurt Sprengel 394
Büchner (Ioh. Andr. Guil.) acad. ſcient. util. Erford. ſocius 703
Bufones, de iis obſervata anatomica 238, 239. in aëre inflammabili mortui 468
Butyrum alimentum 498. montanum 639
Buxi radicis uſus 304

C.

Cadaverum defoſſorum conſumtio 278
Caementi ex lapide calcareo ortus 574
Caeſarea ſectio matre mortua commendata 671
Calagualae radix 39 ſeq.

Calami aromatici uſus in praevertenda lue bovilla 276
Calcanei dolor 74
Calcarea terra podagrae et calculi cauſſa 18. *vid. etiam Terra.*
Calcareus lapis 574
Calceorum conformationis vitia eorumque effectus 250 ſeqq. rite conficiendorum praecepta 252
Calcinatio metallorum 412 ſeq.
Calcis vivae aquae uſus ad renovandum aërem 489 ſeq. medicus 63, 169
Calculi, de iis obſervationes 266 ſeqq. eorum cauſſa 18. biliarii 80, 132. eorum remedium 402. in bronchiis 306. hepatis 86. renales 81. urinarii ſola natura excreti 308. eorum remedium 637
Calculus in abſceſſu regionis iliacae 303. in cerebro bovis ib. ex veſica in abdomen delapſus 304. eum comitans ani procidentia 259
Calliſen (Henr.) in acad. chirurg. Havnienſi prof. primar. 702
Callus oſſium quando ſolideſcat 298
Calor ſub combuſtione liberatus 471. curationem hydropis iuvans 63, 80
Caloricum ſive caloris materia, corporum principium 467
Calx phoſphorata *vid. Terra calcis phoſph.*
Cameli dentes 274
Camper (Petr.) *ſämmtl. kleinere Schriften I. Band 228. II. Band 253. III. Band 269.* memoria 509
Camphora 65, 71, 72, 77, 78, 86, 87, 88, 90, 647
Cancer, eius origo 283 ſeq. mammae exſtirpatus 300. incurabilis quomodo cognoſcendus 284, 650
Cancrorum ius alimentum 505
Canis, eius inſtinctus 134. groenlandicus 340
Cantharidum pulvis in hydrophobia inefficax 4
Capilli fetus 645
Caput, eius contuſio vulnusque ſanata 303. ictus ſomnambuliſmi cauſſa 197. laeſiones lethales 298. lapſus ab alto in illud effectus 92 ſeq. fetus, de eo obſervatio 645
Carbo morbus in agro Belunenſi 37 ſeq.
Carbones ignis pabulum in laboribus chemicis 464. eorum pulveris vis in aqua corrigenda 396
Carbonicum, corporum principium 468
Carcinomatica ulcera curata 304
Cardiaca diaphoretica in carbunculo 38
Cardialgia febrium intermittentium ſymptoma 8
Caries in iſchiade 90. oſſis ilium 63. pubis 81. vertebrarum 62. ſcrophulosa 304. poſt inſitas variolas 298. venerea 301, 311

Carminati (Baſil.) Hygiene, therapevtice et materia medica, Vol. I. 484
Carnes animalium, alimentum 499 ſeqq.
Carreau morbus infantilis meſenterii 170 ſeq.
Carunculae *vid. Urethra.*
Carus apoplexiae gradus 12
Caſcarillae uſus 59, 64, 74
Caſeus alimentum 498. illum parandi modus 596
Caſtanea *vid. Fagus.*
de Caſtillon (Ioh.) mortuus 353
Caſtorei uſus in hyſtericis 35
Caſtoris inſtinctus 133
Caſtratio 163
Catalepticus morbus ab odontalgia ſponte diſparente 92
Cataplaſma in induratione teſticuli 403
Cataractarum electricitas 187 ſeqq.
Catarrhus, eius remedia 16. ex abuſu mixturae Swiet. 305. pulmonum, eius remedium 344
Catechu terrae vires 309
Catheter qualis ad lithotomiam praeferendus 268
Caviatum condimenti genus 505
Cauſtici liquidi formula 163 ſeq.
Cauſticorum noxae in verrucis digitorum pedum 253. uſus in hydrocele 162 ſeqq.
Cauteriorum noxae in vitiis ſcrophuloſis 304. uſus 16, 17, 89, 306
Cephalaea, eius curatio 62. a menſtruis nimiis 60. poſt ſcabiem repreſſam 85. ſcrophuloſa 308. tineae ſuperveniens 69. periodica, ea demortui ſectio 59 ſeq.
Cephalalgia poſt anaſarca 71. apoplexiae praenuncia 13. periodica diarrhoeae habituali accedens 92. periodica poſt febrem bilioſam continuam 85
Ceram dealbandi ratio 225 ſeq.
Ceraſorum gummi uſus 310
Cerealia nutrimenta 494 ſeqq.
Cerebrum, eius abſceſſus 59, 68. ſtatus in apoplecticis 12 ſeq. aqua in eo effuſa 59, 60, 63, 68, 69, 71, 74, 76, 81, 82. eius concuſſio lethalis 300. ad illud congeſtio in ſcarlatina 90. eius glandulae lymphaticae 655. hydrops 83, 655. inflammatio 401. ad illud metaſtaſis in febre bilioſoputrida lethalis 72. in febre putrida 73. eius ſubſtantia molliſſima 76. ſuppuratio 81. membranarum inflammatio 401. aethiopum color 231 ſeq. piſcium 240. ſepiae ſoliginis 51
Cereſolii vires et uſus 343 ſeq.
Cereviſiae additamenta inebriantia taxanda 670 ſeq.
Ceruſſae officinae, in iis laborantium aegritudines 294
Cervus alce, eius dentes 274. guineenſis 273. tarandus, eius deſcriptio et anatome 264 ſeqq.
Cetaceorum organon auditus 47
Chalybis induratio 238

Chamaemeli uſus in lue bovilla 276. extracti uſus 63
Chaptal (I. A.) *Anfangsgründe der Chemie. Aus dem Franz. überſ. und mit Anmerk. verſehen von* Frid. Wolf. *I. Theil* 459. *II. Theil* 471. *III. Th.* 591
Chelidonii maioris uſus medicus 310
Chemiae definitio 463. hiſtoria 461 ſeq. nomenclatura, eius methodus 19 ſeqq. germanica 161
Chirurgiae conditio quomodo emendanda 630
Chloroſeos remedium 490
Cholera febrium intermittentium ſymptoma 8. a comeſtis fungis 110
Chondropterygii an ad amphibia referendi 45. eorum auditus ratio 50
Chronicorum morborum origo 9
Chyli reſorptionis adiumentum 25
Cibi et potus ratio ad ſecundam vel adverſam valetudinem 507 ſeq.
Ciborum ruſticorum uſus in phthiſi 15
Cichorei ſuccus in phthiſi congenita 16
Ciconia *vid. Ardea.*
Cicutae extractum 88, 298, 304. uſus externus in induratione teſticuli 403
Cinae feminis uſus 401
Cineres clavellati in ſcorbuto acido 339
Cinnabaris fumi uſus 606. nativae origo vulcanica 452 ſeq.
Citri ſucci uſus 68. acidum puriſſimum parandi modus 325 ſeq.
Clariana methodus quando adhibenda 606
Clavaria fungorum genus 389
Claudicationis cauſſae 26 ſeq. in infantibus 248. eius curatio ib. ſeq.
Claudorum adiumenta 251
Clavorum pedum remedium 253
Clerk-Maxwell (Ge.) mortuus 137
Clima cauſſa coloris aethiopum 202. differentiae fructuum 622
Cloſs prof. anat. et chirurg. Tubing. 521
Clunium morbus in vitulis 279
Clyſteres in febribus intermittentibus 9. in ſuppreſſis menſtruis 78. in ſtranguria 63. in expanſione zonae coli 77 ſeq. in lue bovilla 276
Cobalti ab admixto biſmutho ferroque ſeparatio 317 ſeq.
Cochlearia in ſcorbuto acido 339
Coctio, praeparatio ciborum 504
Coeruleum berolinenſe nativum 422
Coleopterorum genera 379 ſeqq.
Colica, eius remedium 28. lethalis 70. nautarum 77. periodica 82. ſaturnina, cautus opii in ea uſus 60. ſpaſmodica 65, 73, 77
Colli diſtorſio in infanticidio 287.

Colon membrana pingui involutum 95
Colophonii uſus externus 401
Colorum corporum cauſſa 315
Columba, eius ingluvici ſtructura et uſus 30 ſeq. coronata, de ea obſervata anatomiae 239
Colymbus immer, de eo obſervata anatomica 236 ſeq.
Coma lethale in febribus intermittentibus 9. a fungorum veneno 112. ſomnolentum et vigil ib.
Combuſtio corporum 471. eius duae ſpecies 97
Condimenta ciborum 505
Contrafiſſurae 654
Convulſiones, earum remedia 14. lethales 71, 306. a fungorum veneno 112. hyſtericae 307. infantum 173 ſeq. maſculorum faciei 306
Cor ingens et pallidum 87. eius inflammatio 86. palpitatio 651. mutationes morboſae in hepatitide 82. valvulae oſſeae 651. in fetu monſtroſo extra pectus pendulum 301
Coriariorum officinatum exhalationes hyſtericis noxiae 291
Cornix, de ea obſervata anatomica 237
Coſſonay pagus in Helvetia, in colle, cui ſuperſtructus, obſervationes mineralogicae 193
Cothenii legatum 695 ſeqq.
Cotugno acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Cranii baſis, in ea extravaſatum 288. contrafiſſurae 654. oſſium craſſities inſolita 288
Crapulae effectus 73
Crell a Leopoldo II. honoribus ornatus 352
Cremor tartari *vid. Tartarus.*
Cretinorum miſera conditio unde 486 ſeq.
Criſes morborum quid 657
Crucibula chemica 464
Crurum dolores a fungorum veneno 112. ulcera 304
Cruſta inflammatoria 34. lacteae ſimilis poſt morbillos 651
Cryſtalli cruciatae montis S. Andreae 430 ſeqq.
Cryſtalliſatio, eius cauſſae 333. requiſita 465. vegetabilis 204
Cryſtalli montanae generatio 579
Cubiculorum aegrorum requiſita 490
Cubiti immobilitas a metaſtaſi lactis 90
Cucurbitarum ſiccarum uſus 73, 92, 310
Cunctatio in medicina 14
Cuniculorum inſtinctus 134. oculi 50
Cuprum an ab acido phoſphori afficiatur 597, 598
Curſus violenti ſequelae 86
Cygni caro alimentum 501
Cylindri ad explorandas miſturas metallicas 676
Cyprinus, de eo obſervatio anatomica 260. barbus, eius ovorum venenum negatur 504

D.

Danz (Ferd. Ge.) *Grundriß der Zergliederungskunde des ungebornen Kindes* cet. 641. prof. med. extraord. Gieſſae 350 ſeq.
Dardana (Ioſ. Ant.) in agaricum campeſtrem cet. 102
Debilitas mentis et corporis 68
Deglutitionis difficultas, febris biblioputridae ſymptoma 75. eius cauſſa ſingularis 64
Dehne (Ioh. Chriſt. Conr.) mortuus 655
Delirium poſt febrem bilioſoputridam 78, 85. in febre putrida 93. ab inanitione 310. phreniticum 73
Delius (Henr. Frid.) mortuus 353
Delphinus, eius oſſa pubis 271. phocaena, de eo obſervata anatomica 254, 263
Dentellariae unguenti uſus 298
Dentes, obſervationes de iis 277. eorum diverſitas in variis animalibus 274
Derivantia in morbillis 400
Dermeſtes inſectorum genus 379 ſeq.
Devotio quid ſit 135
Diacodion ſyrupi uſus 64
Diaphoretica in febribus intermittentibus 9
Diaphragma per abſceſſum hepatis eroſum 79. eius hernia congenita 287
Diarrhoea, cunctationis in ea commoda 14. eius metaſtaſis 87. ſequelae 73. anaſarca ſymptoma 84. in inſula Barbados a furente tempeſtate ſanata 131. chronica 72, 82, 92, 95. dyſenterica, eius ſequelae 82. febris intermittentis ſymptoma 8. a comeſtis fungis 109, 110. a glandularum meſenterii obſtructione 87. habitualis curata 59. ſcabiem excipiens 68 ſeq. ſtrumam tollens 298
Digeſtionis ratio in piſcibus 46
Digitorum pedis preſſioni a calceis quomodo medendum 252 ſeq.
Diodon 43. *vid. etiam Hyſtrix marina.*
Diomedea demerſa, de ea obſervata anatomica 236 ſeq.
Divionenſis academiae conſeſſus 179, 344
Dobrowsky iter literarium parat 525
Dolor vagus poſt diarrhoeam habitualem 73. rheumaticus febrem bilioſoputridam ſolvens 81. cum ſcabie et ſcorbuti ſignis 86
Domeier medici aulici titulo a rege Angliae ornatus 351
Doveri pulveris formula correcta 399 ſeq. uſus in affectionibus cerebri 401, hydrothorace 402. variolis 399
Draſtici effectus 75
Ductilitas an metalla a ſemimetallis diſtinguat 411
Dugon Buff. 270 ſeq.
Dulcamarae uſus 304, 400, 608, 611

Duodeni ſaburra, icteri recens natorum cauſſa 172
Dura mater laminae vitreae arctiſſime adhaerens 288
Duſſauſoy (Andr.) *Abhandlung über die Radikalkur des Waſſerbruchs durch das Aezmittel. a. d. Franz.* 161
Dyſenteria, eius remedium 88 ſeq. febrium intermittentium ſymptoma 8. ei ſe iungens inflammatio 88. nautarum 66
Dyſpnoea 70. eius cum virium languore coniunctae remedium 490. poſt ſcarlatinam 90 variolosa 656 ſeq.
Dyſuriae remedium 28

E.

Edinburgenſis ſociet reg. hiſtoria 126 ſeqq.
Eickemayer ſoc. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſocius 349
Comes ab Einſiedel (Detl.) ſoc. liber. oecon. Petropol. membrum 524
Electricae ſcintillae vis ad calcinationem metallorum 413
Electricitas, eius vires in motu muſculari 684 ſeqq. uſus medicus 206. adverſus paralyſin 402 ſeq. atmoſphaerica, eius influxus in plantas 100. cataractarum 187 ſeqq. vitri phoſphori 597
Electricum fluidum 97. eius efficacia in ſomnambuliſmum 205
Electrum veterum 149
Electuarium anthelminthicum Sellii 401
Elementa chemica 466 ſeqq.
Elephanti anatome 233 ſeqq. dentes 274
Embryones ſemper tunicis ſuis cincti 643
Emetica in angina 401. arthritide vaga 80. febre bilioſoputrida 92. nervoſa epidemica 647. puerperali 88. putrida 59. putrida maligna contagioſa 29. paralyſi a crapula 73. peripneumonia 16. adverſus ſcrophulas 169. in doſibus refractis ad reſolvendos bubones 403. quando exhibenda in febribus intermittentibus 9. ictero 401. noxia in apoplexia 14. eorum vires ſpecificae in variolis 399
Emollientia in ruptura tendinis Achillis 31
Empyematis curatio 16
de Engeſtröm (Iac.) reg. acad. ſcient. Holm. ſocius 703
Enterocele inſignis 304
Enulae eſſentiae uſus 61
Epilepſia 403. lethalis 63, 82. hydropi anaſarca ſuperveniens 90. alaudano liquido in colica ſaturnina 60. unius lateris 306
Epiſpaſtica adverſus febres intermittentes 305. rhevmatiſmum 16. in apoplexia noxia 14
Epithemata in ſingultu 78. frigida in febribus putridis 59
Equini lactis uſus ad potum ſpirituoſum parandum 142 ſeqq. ſtercoris uſus ad lutandas retortas 464

Equitatio in phthiſi congenita 17
Erectio penis an in diiudicanda impotentia attendenda 289
Erucarum inſtinctus 133
Eryſipelas catarrhale 401. inflammatorium ib.
Eſox lucius, de eo obſervata anatomica 240 ſeq. 261 ſeqq.
Eſſera febrium intermittentium ſymptoma 8
Evacuantia in variolis et poſt eas 400. inutilia in phthiſi 15. in lue bovilla 276
Euphorbiae cypariſſiae et helioſcopiae vires purgantes 309
Exercitia corporis in ſcorbuto muriatico 339
Exocyſtis 299
Exoſtoſis varioloſa 298
Expectorantium inutilitas in phthiſi 16
Expectoratio critica in febre bilioſoputrida 72

F.

Faciei inflammatio 297. muſculorum convulſiones 306
Fagopyrum *vid. Polygonum.*
Fagi caſtaneae nuces alimentum 495
Falco, eius inſtinctus 134. fulvus, de eo obſervata anatomica 236
Farina, eam ab acaris praeſervandi remedium 336. eius uſus contra haemorrhagias 654. ſecalina, iuſculorum eius uſus 69, 77, 86
Faſcia in ruptura tendinis Achillis 31 ſeq.
Faſciae, obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171
Faucium ulcera venerea curata 606
Febres, earum malignitas 397 ab affectu animi lethalis 83. amphimerina, mortis in ea imminentis ſignum 297, eius ſequela lethalis ib. bilioſa, eius effectus 80. metaſtaſes 94. bilioſoputrida lethalis 85. eius ſymptomata 93. criſes 75, 81, 93. variae metaſtaſes 71 ſeq. 77, 79, 84, 88. moſchi in ea effectus 80. tartari emetici 74, 92. vini 69. Senae epidemice graſſata 665. catarrhales hodie frequentiores, earum cauſſae indagandae praemium conſtitutum 179 ſeqq. catarrhalis epidemica anni 1782. 59. cholerica 95. chronicae 16. continua lethalis 68, 76. duplicata 92. hectica, oſcillationis in ea uſus 24. intermittentes 6 ſeqq. 68. earum cauſſa 396 ſeq. metetialis 61. variae mutationes 85. mortis in iis imminentis ſignum 297. ſequelae 58, 66, 86 ſeq. 91, 94. ſuppreſſarum ſequelae 68, 87. 92. remedium 305. ab egeſtate lethalis 86 ſeq. ſcabie critica curata 85. vomitum hyſtericum ſanans 92. lenta a cauſſa catarrhali, eius remedium 39. mercurialis 607, 612. nervoſa epide-

epidemica Halae obſervata 646 ſeq. puerperalis 88, 89, 653 ſeq. putrida 59. aboedernate pedum repulſo 90. cum ſcabie alternans 87. eius decurſus inſolitus 93 ſeq. eventus lethalis 73, 88, 94. metaſtaſes 58, 60 ſeq. 82, 83, 90. lethalis ad pectus 72. putrida maligna contagioſa in Arragonia et Catalonia 29. remittentes 177 ſeqq. rhevmatica 72. eius ſequelae 58. quartana, eius proclivitas in putridam 66. adverſus eam remedium 74. quotidiana eius ſponte evaneſcentis ſequelae 68. critica 94. poſt febrem putridam reſidua 60. poſt hepatitidem 61. tertiana in continuam mutata 58. diuturnior, poſt eam mors ſubitiſſima 60. cum dolore arthritico hypochondrii ſiniſtri 91. hepatis obſtructione 92. ſcorbuto 85. alternans cum pectoris dolore 87. ſcabie 91. ſcorbuti ſymptomatibus ib.
Febrilis ſtimulus 64, 83
L. B. a Fechenbach ſoc. Mogunt. phyſ. med. oecon. praeſes 348
Felis, eius inſtinctus 135. monſtroſa 643
Femoris abſceſſus a metaſtaſi poſt febrem amphimerinam 297. oedema purulentum ib. tumor metaſtaticus poſt diarrhoeam 87. lacteus 90. muſculi, in eorum vagina ſuppuratio diſcuſſa 303. oſſis morbi 26 ſeq. luxatio claudicationis cauſſa 248 ſeq.
Feneſtrae rotundae ſtructura 660. uſus 661
Fermentatio, eius requiſita 144 ſeq. effectus 623. incendiorum ſpontaneorum cauſſa 196
Ferri calcinatio 413. reductio 419. cum aliis metallis coniunctio 676 ſeq. maſſa integrum montem conſtituens 221
Fetus, eius conſideratio anatomica 641 ſeqq. an per os nutriatur *vid. Amnii liquor;* monſtroſus acephalus 301 ſeq. duplex coalitus 302
Feuiſſer (Bernh.) mortuus 355
Fibig ſoc. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſocius 349
Filicis radicis uſus 309
Findaar, dioeceſis Norvegiae, aqua mineralis 341
Fiſcher (Ioh. Henr.) medicus principis Naſſ. Weilburg. 701
Fiſtula inteſtini recti, lacrymalis *vid. has voces.*
Fluor albus febri innoxius 309. eius ſuppreſſi ſequelae ib. ſpecificum ib. cunctationis in eo uſus 14
Foeniculi ſeminis uſus 72
Foetor feminarum Lithuaniae 309.
Fomenta in variolis retrogredientibus 399
Fomentationes frigidae in affectibus cerebri 401
Fontana (Fel.) acad. reg. ſcient. Holm. ſocius exterus 703

Fonticuli, eorum uſus 66. cauſtici liquidi ad eos uſus 164
Forſter (Ge.) ſoc. Heidelb. phyſ. oecon. membr. extraord. 522. ſoc. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſocius 349
Foſſile colore variabili e ſylva Hercyniae 407 ſeq.
Foſſilium mineralogice ſimplicium ſyſtema 638
Frank (Ulr. Guſt.) reg. acad. ſcient. Holm. ſocius 702
Fraxini cortex peruviano ſubſtituendus 10, 276. foliorum uſus 304
Freſcarodi pulveris febrifugi uſus 72, 75
Fribergenſis diſtrictus venae metallicae 123 ſeq.
Frictiones in febribus intermittentibus 9. in ſcorbuto muriatico 339. adverſus ſcrophulas 169. mercuriales *vid. Mercuriales frictiones.*
Frigus hyemis 1788 — 89. 224 ſeq. inſolitum frequentiae ſcabiei cauſſa 74. in dorſo 58
Fringilla domeſtica, de ea obſervata anatomica 236, 237
Fructus horaei alimentum 496. eorum uſus 16
Frumenti maturatio, de ea obſervationes 129
Fuliginis uſus internus 309
Fungi 387 ſeq. eorum claſſes 388 ſeq. generatio et natura 103 ſeqq. 202 ſeqq. alimentum 497
Funiculi ſpermatici ligatio lethalis 298. dextri mutatio morboſa 60. umbilicalis craſſities diverſa 644. expreſſio an variolas praecaveat 388 ſeq. 665. brutorum differentia ab humano 644. vaſa lymphatica in dubium vocata ib.
Furni chemici 463. reverberii 464
Furunculi poſt dyſenteriam 297 ſeq. poſt veſicatoria 298

G.

Gadi aegleſini partium conſideratio anatomica 240 ſeq. 260 ſeqq. morrhuae 43 ſeq. 260 ſeqq.
Galbani uſus in hyſtericis 35
Galenae ſpecies 119 ſeq.
Gallae cortici peruviano ſubſtituendae 10. earum acidum 327. magiſterium 326 ſeq.
Galvanii experimenta de vi electricitatis in motu muſculari 684 ſeqq.
Gangraena lethalis febre biliioſoputrida 72. noſocomiorum, eius remedia 30
Gargariſmatum irritantium noxae in angina inflammatoria 401
Garmann (Imman. Hen.) mortuus 703
Garum condimentorum genus 505 ſeq.
Gaſtrici liquoris vis antiſeptica 278
Gaſtritis febrium intermittentium ſymptoma 8
Gauſſen membr. ord. ſociet. ſcient. phyſ. Lauſann. 187
Gaz acide carbonique vid. *Aer fixus*, *hydrogène* vid. *Aer inflammabilis*; *nitrogène* vid. *Aer*

Aer phlogiſticatus; oxygène. vid. *Aer purus.*
Gelatinae alimentum 505
de Gélieu membr. ord. ſociet. ſcient. phyſ. Lauſannienſis 187
Genae ſphacelus in febre bilioſoputrida 88. tumor et rubor in febre puerperali ib.
Generationis organon in piſcibus 46 ſeq.
Genevae inſtituta ſocietas amicorum naturam ſcrutantium 694 ſeq.
Genu, eius abſceſſus lethalis 87. lactis ad illud metaſtaſis ib. eius tumor 76, 78, 83. albus ab eryſipelate catarrhali femoris 401
Geognoſtica diſtrictus tabula quomodo conficienda 122 ſeq.
Georgi (Ioh. Gottl.) acad. ſcient. util. Erford. ſocius 703
Gerdeſſen (Imman. Gottl.) ſcholae obſtetriciae profeſſ. Glogaviae 521
Geum urbanum, eius vires in diarrhoea 60, 69, 72, 73 ſeq. 84, 92. febre quotidiana 60. haemorrhagia uteri 71. hydrope 84.
Gil (Franc.) Diſſertazione fiſico-medica che addita un methodo ſicuro di preſervare i popoli del vajuolo cet. tradotta del Sign. Ant. Larber 150
Gilbert (Ioh. Eman.) Adverſaria medico-practica prima 295. eius vita 296
Giornale per ſervire alla ſtoria ragionata della medicina di queſto ſecolo Tom. V. 3
Girtanner (Chph.) *Neue chemiſche Nomenklatur für die deutſche Sprache* 157
Glaciei generatio 473. uſus in hyſtericis 307
Glandulae 45. illarum obſtructio 81. unde 15. huius remedium 612. axillares tumidae in pemphigo 613 bronchiales tumidae et obſtructae 651. fetus 25. lymphaticae cerebri 655. pectoris miaſmatis cancroſi ſedes 284 ſeq. in mammis et collo, earum induratio 298. meibomianae, ſedes ophthalmiae glanduloſae 648 ſeqq. meſenterii, earum induratio 65, 68, 81, 85, 89, 308. infarctus ſcrophuloſus 655. pulmonales, earum officium 17. varioloſae 398
Glogaviae inſtituta ſchola obſtetrica 521
Glutinoſorum virtus et uſus contra haemorrhagias 654 ſeq.
Glycyrrhizae uſus 304, 310, 311
Gmelin ſoc. imp. oecon. Petropol. et med. Helvet. ſocius 701
Gneiſſum 585
Gonorrhoea, eius prophylaxis 604. curatio 403. cunctationis in hac uſus 14. ex coitu cum leucorrhoicis 309
Gordius argillaceus perperam pro cauſſa morbi norvegici Spedalſkhed habitus 337

Gotthard (Ioſ.) prof. anat. et med. veterin. Bamb. 352. (Phil.) prof. chir. pract. Bamb. ib.
Gottingenſis ſoc. reg. ſcient. conſeſſus 693 ſeq.
Goulardianae aquae uſus 90, 304. noxae 306, 309
Graeciae mineralogia 427
Gramberg (Gerh. Ant.) praemium ſecundum ab acad. nat. curioſ. retulit 349, 696
Graminis radicis decocti uſus 339, 400. extracti 72
Grandinis generatio 473
Granitarum formatio 213 ſeq.
Graumann (P. B. Chr.) ducis Megapolitani medicus 352
Gren reditus annui augmentum accepit 351
Gruner (Chr. Gottfr.) Luſus medici 481
Guaiaci decoctum in morbis venereis 55. infuſum in doloribus vagis ſcorbuticis cum ſcabie 86. gummi ſolutionis effectus 64. uſus 60, 73, 90, 91
Gutta roſea *vid. Bacchia.*
Gymnaſtici ludi veterum quatenus commendandi 671
Gypſum 574 ſeq.

H.

Haemoptyſis, eius ſequelae 78. curatio 16. remedia 81, 344. periodica 309
Haemorrhagiae, in iis cunctationis uſus 14. in apoplexia ib. narium critica in febre bilioſoputrida 71. in pectoris inflammatione 305 glutinoſorum in iis uſus 654 ſeq.
Haemorrhoides, cunctationis in iis uſus 14. eas reſtituendi remedium 76. haemoptyſin tollentes 309. Lithuanis frequentiſſimae ib.
Hagen (Ioh. Phil.) mortuus 704
Hagerig munere praeſidis et directoris ſociet. reg. Drontheimienſis ſe abdicat 702
Hakmette minerale Norvegiae 342
Halleinenſes ſalinae 223
Halotrichum 639
Hartmann (Petr. Imman.) mortuus 354
Haſſenkamp (Ioh. Matth.) acad. ſcient. util. Erford. ſocius 703
Hebenſtreit (Ern. Beni. Gottlieb) *Lehrſätze der mediciniſchen Polizeywiſſenſchaft* 669
Hecker donum ab electore Moguntino accepit 352
Hell (Maximil.) mortuus 521
Hellebori radicis uſus in lue virulenta boum 280
Helvetia, eius fundus antiquus arenaceus 218 ſeq. lignorum foſſilium in ea reperiundorum enumeratio 215 ſeqq.
Helveticae ſocietatis medicorum et chirurgorum membra 531
Hemicrania cauſſae venereae ſuſpicionem movens 95. periodica 11
Hemiplegia poſt febrem putridam 59. poſt apoplexiam lethalis ib.
Hennings mortuus 702

Hepar cum diaphragmate et peritonaeo coalitum 84. cum liene 95. ſanguine turgidum 88. in eius ſuperficie concava ſcirrhus exulceratus 89. eius abſceſſus 68, 76, 79. calculi 86. contuſio lethalis 300. dolor curatus 63. exulceratio 76. induratio 68, 81, 85, 95. mutatio morboſa 65, 75. obſtructio in febre quartana 74. tertiana 91. poſt hepatitidem 73. icteri recens natorum cauſſa 172. a cauſſa rheumatica 89 ſeq. obſtructionis ſigna in febre intermittente 68. ruptura mortis ſubitae cauſſa 288. ſteatomata 80, 96. ſuppuratio 91. incipiens 87. tumor poſt febrem intermittentem 87. roſa lymphatica ſuperficialis 26, 280

Hepatitis 61, 66, 82

Hermann ſociet. reg. Norveg. ſcient. ſocius 701

Herniae infantum recens natorum 255 ſeq. adnata 647 ſeq. diaphragmatis congenita 287

Herpes 78 ſeq. eius remedia 304. poſt luem veneream ſanatam 311

Herpetici principii reperculſi remedium 192

Herſchel praemium retulit 527

Heyne ſociet. reg. Norveg. ſcient. ſocius exterus 701

Hippocaſtani cortex peruvianus ſubſtituendus 10

Hippopotami dentes 274

Hirudinum uſus 60, 70, 75, 90, 95, 298, 300, 305, 306, 307, 402, 403

Hirundinum inſtinctus 134

Hiſtoire et mémoires de la Societé des ſciences phyſiques de Lauſanne T. III. 187

Hofmann (Ge. Fr.) prof. Gotting. et acad. ſcient. et litt. elegant. Lugd. ſocius 351

Hominis praecellentiae prae caeteris animalibus cauſſa 135

Humus animalis in ſepulcris reperta 189

Hydatides ieiuno appenſae 82. in plexu choroideo 81. in tumore inguinali 299. vaſorum lacteorum 25. vomitu et alvo reiectae 310

Hydrargyrum *vid. Mercurius.*

Hydroceles curatio 162 ſeqq.

Hydrophobia, alkali volatile in ea inutilitas 310. mellis vermium maialium 636 ſeq. a morſu lupi 4

Hydropicae ſectio 91

Hydrops acutus 84. cerebri 83. cum febre intermittente alternans 67 poſt eam 65, 91. poſt haemorrhagiam narium 75. meſenterii 82. ab obſtructionibus ſcirrhoſis abdominis 63. praeputii 60. a refrigerio 71. a ſcabie repreſſa 84. poſt ſcorbutum 83. ab ulceribus cutaneis conſolidatis 86. eius curatio calore aeſtivo adiuta per ſudorem criticum 66. reſciſſo umbilico 402. remedia 28, 72, 80, 84

Hydrothorax 65, 78, 87 ſeq. 94, 95, 402
Hygienes cum therapeutice et materia medica coniunctio 484
Hyoſcyami olei uſus externus 70, 74
Hyperici infuſi uſus 304
Hypochondriaci mali remedium 490
Hypochondrii dextri tumor poſt moerorem 310
Hyſteria 306 ſeq. inſolita 34 ſeq. eius criſes 657
Hyſtericae ab exhalationibus officinarum coriariorum male afficiuntur 291
Hyſtricis aculei 240. marinae curatio anatomica 51 ſeq.

I.

Ialapae uſus 304, 310, 400
Iberis in ſcorbuto acido 339
Ichneumonum inſtinctus 134
Icterus 401 ſeq. chronicus, eius remedium 344. in febribus intermittentibus 6. hepatitidis ſymptoma 61. poſt moerorem 310. recens natorum 172
Ignis, eius in formatione corporum vis 467. materiae concurſus ad cryſtalliſationem 333. elementaris, augmenti ponderis cauſſa 334. fatuus 101, 599
Ileus, mercurii crudi in eo uſus improbatus 637
Ilicis aquifolii vires 657
Ilium inteſtinum perforatum 79. os, eius caries 63
Imaginationis effectus in magnetismo animali 307
Immerſio in aquam mefficax in hydrophobia 4
Immobilitas totius corporis a rheumatismo 59
Impotentia maritalis 289 ſeq.
Incendiorum theoria 195 ſeq. remedia 196 ſeq.
Incendium ſpontaneum 456 ſeq.
Inceſſus erectus in ſimiis cur impoſſibilis 246
Inciſionum noxae in vitiis ſcrophuloſis 304
Infans coloris albi an ex aethiope et europaea nasci poſſit 294
Infanticidii caſus 287, 292
Infantum calcei quales eſſe debant 252. cohabitatio in hoſpitio charitatis, eorum obſtructionis meſenterii cauſſa 171. educationis phyſicae vitia ib. herniae 255 ſeq. inſtinctus 133. morbi 166 ſeq. recens natorum mortis exempla 286 ſeq. procidentia ani 258 ſeq. venereorum cura 303 ſeq.
Inflammatio morborum origo 8 ſeq. dyſenteriae ſe ingens 88. metaſtatica in febre bilioſoputrida 72. moſchi adverſus illam uſus 63
Ingeſtorum reiectio ex conſuetudine 91
Iniectiones in gonorrhoea 403. earum uſus minus ſecurus in hydrocele 162. inutilitas et noxae in cura ſinuum 301
Inſecta, eorum analogia cum plantis 472, 592. inſtinctus

ſus 134. reſpiratio 471 ſeq. edulia 504
Inſenſibilitas totius corporis 73
Inſtinctus quid ſit 136. eius variae ſpecies 133 ſeq. cognitionis defectus cauſſae 132
Inſtrumenta chirurgica ex reſina elaſtica 183
Inteſtina, eorum contractio 94. et expanſio morboſa 60, 70, 75. gangraena 76, 78. inflammatio naturae viribus ſanata 61, 64. eius curatio ſingularis 64. in gangraenam vergens poſt mortem ſubitaneam detecta 289. lethalis ab animi affectu 83. ab arthritidis vagae metaſtaſi 73. a febre intermittente ſuppreſſa 68. a comeſtis fungis 108. in puerpera 69. a ſcirrho omenti 67. puris poſt eam metaſtaſis lethalis ib. lactis ad ea metaſtaſis febris puerperalis cauſſa 89. eorum ſtenochoria obſtructionis lethalis cauſſa 648. mutatio poſt diarrhoeam 82, 87. tenuium ſphacelus 68
Inteſtinalis abſceſſus 93
Inteſtinum rectum ei intruſus baculus mortis cauſſa 287. eius fiſtulae, de iis monita 257 ſeq. earum curatio 304. curatarum ſequela 301. eius procidentia, de ea monita 258 ſeq. ſuppuratio 92. ulcera 651. venerea ſanata 606
Invidia quid 135
Iſchias, ea demortuorum ſectiones 61 ſeq. 90. a materia arthritica mota 61. eam curandi methodus Cotunnii 66. cauterio 85
Iuncker (Ioh. Chr. Guil.) prof. med. ord. Halae 351
Iura carnium alimentum 504 ſeq. tenuia in febribus intermittentibus 9. in comeſtis fungis 209

K.

Kaempfiana methodus in ictero chronico 401 ſeq.
Kannengieſſer mortuus 703
Karſten (Dietr. Lud. Guſt.) *Tabellariſche Ueberſicht der mineralogiſch-einfachen Foſſilien* 637. ſociet reg. Boruſſ. ſcient. et art. Francof. ſocius 528
Kauſch (Ioh. Ioſ.) ab acad. ſcient. util. Erford. praemium accepit 350. coll. med. et ſanit. Glogavienſis adiunctus 521
Kermis mineralis uſus 75, 77, 86, 402
Kertſch peninſulae hiſtoria naturalis 422
Kielmeyer prof. ordin. et aſſ. fac. med. Stutgardiae 528
Koumiß vini genus ex lacte equino 142 ſeqq.
Kraken bellua marina ficta 335

L.

Labii ſuperioris tumor ſignum ſcrophularum formatarum 167
Labiorum carcinomata curata 298

Lac alimentum 497 ſeq. eius uſus contra fungorum venenum 111. eo curata inteſtinorum inflammatio 64. eius noxa in phthiſi 17. maternum depravatum obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171. eius in nutricibus mutatio per mercurium appenſum taxatur 637. de eius repulſione ex mammis monitum 94. eius metaſtaſis ab apoplexia diſtinguenda 12. in abdomen lethalis 82. ad femur et ſcapulam 90. ad genu ſanata 87. ad inteſtina febris puerperalis cauſſa 89. negatur 654. equinum, ex eo paratum vini genus 142 ſeqq. humanum oſſa emollit 645
Lactis acidum *vid. Acidum;* cremor 498. ſerum potus aegrorum 507. eius uſus poſt variolas 400
Lacertarum generatio 272. uſus medicus 605
Lacrymalis fiſtula poſt variolas 301
Lacus ſalſi Tauriae 421
Lampyridis ſplendidulae phoſphoreſcentia 598
Langsdorf membr. med. ſociet. ſcient. phyſ. Lauſannenſis 187
Lapides de coelo cecidiſſe dicti 453 ſeq.
Lapis calcareus *vid. Calcareus;* cubicus *vid. Terra calcarea boracata;* hepaticus 120. manati 271. ponderoſus, eius acidum parandi modus 321 ſeq. huius regulus 458, Ravenſteinenſis 266 ſeqq. tuberonis ſ. tiburonis 255
Lapſus gravioris effectus lethalis 82
Larvae inſectorum, an eorum nidi carcinomata labiorum 298. eas necandi remedia 381
Latrinarum vapores noxii 18
Lavendulae ſpiritus compoſiti uſus 59, 73
de Laugier (Rob.) Inſtitutiones pharmaceuticae 389
Lauroceraſi aqua inefficax adverſus atram bilem 652
Ledi paluſtris vis inebriant 671
Lepra 157, 311. eius ſpecies variae 602, 609 ſeq.
Lepus, de eo obſervata anatomica 273
Lethargus ab apoplexia diſtinguendus 12. a fungis comeſtis 112
Lettere fiſico-meteorologiche de' cel. Fiſici, Senebier, de Sauſſure, e Toaldo, con le riſpoſte di Ant. Maria Vaſſalli 96
Leucophlegmatia, ad eam propenſio liberat a carcere 291
Leucorrhoea *vid. Fluor albus.*
Lienis dolor curatus 63. ab abuſu fumi nicotianae 310. dolores ſpurii curati 63. induratio ulcerum cauſſa 300 ſeq. mutationes morboſae 95. magnitudo inſignis 84. parvitas et albedo 85. obſtructio ſanguinis congrumati eiecti cauſſa 93
Ligamenti teretis mutatio in claudis 26 ſeq. 248

Ligaturae in fiſtula ani commoda 258 ſeq.
Ligni foſſilis ſpecies enumeratae 215 ſeqq.
Linguae carcinoma curatum 304
Lini olei uſus internus 307, 309, 310. ſeminis uſus 72
Linck (Henr. Fr.) prof. med. ord. Roſtochii 353
Linnaeanae ſocietatis Pariſienſis hiſtoria 528 ſeqq.
Lipoma in ligamento lato uteri 651
Liquoris anodyni mineralis H. uſus adverſus venenum fungorum 110. C. C. ſuccinati inefficax in ſingultu cum convulſionibus 61. nervini formula 59. uſus ib. 69, 73, 77, 78, 86, 90, 92, 93, 95
Lithanthracum natura, origo et ſpecies 208 ſeqq. ortus 594. eorum aemulum foſſile Leibſchowitzenſe 457
Lithotomia, eius infauſtus exitus 304 ſeq. duobus temporibus peragenda 247, 266 ſeqq. lateralis 300
Lithuanorum morbi 309
Lixivii alkalini uſus externus in gangraena noſocomiorum 30
Lochiorum metaſtaſis ab apoplexia diſtinguenda 12
Lophius piſcatorius, de eo obſervata 260 ſeq.
Lothian (Guil.) mortuus 137
Lowitz (Tob.) acad. ſcient. util. Erford. ſocius 703
Luechenſia balnea 191 ſeqq.
Lues bovilla 274 ſeqq. virulenta 279 ſeqq.
Lugdunenſis acad. reg. ſcient. quaeſtiones praemiis expoſitae 698 ſeqq.
Lumbago poſt pleuritidem 75
Lumborum abſceſſus poſt febrem bilioſoputridam 93
Lumbricorum ſpiritus inefficax inhydrophobia 4
Lumnitzer (Steph.) honoribus et praemio ornatus 522
Lupanaria publica damnata 671
Lupiae 299
Lupi morſus effectus 4 ſeq.
Luther (Io. Ge.) mortuus 703 ſeq.
Lutum ad operationes chemicas 464
Lux principium corporum 467 ſeq. ſub combuſtione libera reddita 471. vegetationis chemicae cauſſa 466. eius influxus in ſanitatem 486. in plantas 100, 592, 621
Luxatio extremitatum inferiorum cur facilior in feminis 250. vertebrarum lethalis 288
Lycoperdon fungorum genus 389

M.

Maceratio ciborum praparatio 504
Maculae lividae in arthritide anomala 62 ſeq. cum oedemate univerſali in gravida 71
Magneſia, eius uſus 77, 78. acido carbonico ſaturata ſ. aerata 578. nitrata 577 ſeq. vitriolata 577
Magneſium, ex eo aer purus 470 ſeq. eius calcis redu-

ctio 419. a ferro ſeparatio 316 ſeq. cum ſulphure coniunctio 440
Magnetica acus, obſervationes cum eadem in Hercynia inſtitutae 408
Magnetici fluidi efficacia in ſomnambulismum 205
Magnetiſmi animalis effectus 307
Malti decoctum in ſcorbuto muriatico 339
Mammalium caro alimentum 499 ſeqq.
Mammarum mutatio poſt exſectionem ovariorum 283 ſeq. tumores cancroſi *vid. Cancroſi tumores.*
Mania 310
Maniaci ſine mentis alienatione 293
Mammae uſus 73
Mantilis Hippocratis uſus in procidentia ani 259
Manuſtuprationis ſequelae 59, 299. puellarum 310
Marburgenſis academia pecuniam ad exſtruendum laboritorium accepit 530
Marcard acad. ſcient. Neapol. membrum extraneum 530
Margae a marmore differentia 579
Margaritarum ortus quaeſtione praemio condecoranda indagandus 528
Marmoris a marga differentia 579
Martialia adverſus ſcrophulas 169. poſt curatam luem veneream 612
van Marum (M.) acad. ſcient. util. Erford. ſocius 703
Materia viridis aquarum ſtagnantium 472, 592
Matrimonia quatenus ad politiam medicam ſpectant 671
Meconii evacuatio incompleta cauſſa icteri 172. obſtructionis meſenterii 171
Medendi methodus quomodo tradenda 485 ſeq.
a Mederer (Matth.) ab acad. ſcient. util. Erford. praemium accepit 350
Medicae cognitionis in iis, qui artem non faciunt, pretium 395
Medicamentorum venditio, de ea monita 630
Medicaſtri 628 ſeq.
Medici phyſici 629. practici 630, 664 ſeq.
Medicinae imperfectiones iisque medendi conſilia 627 ſeqq. reformandae conſilia 311 ſeq. perfectio unde repetenda 295. ſtudii requiſita 667 ſeqq. academici imperfectionis cauſſae 629. forenſis requiſita 668. publicae 672
Medulla ad oſſium fractorum coalitum non neceſſaria 236
Melancholia religioſa 294
Meleagris, de ea obſervata anatomica 236
Melitzſch prof. artis obſtetr. pract. Pragae 702
Meloe maialis, eius mel inefficax 636 ſeq. porſcarabaeus 4
Mens, eius imbecillitas an furtum commiſſum excuſet 290 ſeq. brutorum 136 ſeq.
Menſtrua praecocia 309. ea provocandi remedium 72. nimi-

nimia, eorum curatio 87. eorum ſuppreſſionis ſequelae 75 ſeq. 304, 401. ea revocandi remedia 73, 78, 193. eorum ceſſatio an cauſſa cancri mammarum 283 ſeq.
Menthae uſus in ſcorbuto acido 339. in praevertenda lue bovilla 276
Mercuriale emplaſtrum, eius adverſus clavos pedum 253. linimentum in immobilitate cubiti a metaſtaſi lactis 90 ſeq. in ſcabie 82, 92. unguentum in hydrocele 162
Mercuriales frictiones ad bubones reſolvendos 403. poſt eorum aperturam 404. in teſticulornm induratione 403. in tumoribus cutaneis 308. ad curandam luem veneream 605 ſeq. 612
Mercurialia in nyctalopia 653. in phthiſi congenita 17. cum opio in dyſpnoea varioloſa 657. inefficacia in hydrophobia 4. eorum ſelectus in morbo venereo 55
Mercurialis panaceae uſus 310
Mercurius, eius minerae 119 calcinatio 415 ſeqq. reductio 418 ſeq. dilatatio comparata cum expanſione ſpiritus vini 228 ſeq. actio in morbis venereis 606 ſeq. vis in morbos chronicos non venereos 77. uſus in unguento 304. crudus improbandus in ileo 637. loco amuleti ib. eius ſolutionis in ſpiritu nitri uſus 280. dulcis, eius uſus poſt apertum bubonem 404. effectus in ſcabie ſicca 78. gummoſus, eius uſus externus 298. praecipitatus ruber ex eo aer purus 470 ſublimatus corroſivus *vid. Swietenii mixtura*; eius antidoton 403. uſus inefficax in herpete poſt luem veneream 311. irritus in unguento 307. cryſtallorum uſus externus 299
Merulius fungorum genus 388
Meſenterii mutatio morboſa 75. glandulae induratae 308. *vid. Glandulae*: hydrops 82. obeſitas 95. obſtructio in infantibus 170 ſeq. ſcirrhi 83
Meſocoli obeſitas 95
Metallifoſſorum morborum cauſſae 395
Metallorum claſſes conſtituendae 419 ſeq. diviſio in perfecta et imperfecta 412. a ſemimetallis differentia reiicienda 411. coniunctio inter ſe, de ea experimenta 673 ſeqq. ſolutio in acidis 414 ſeq. huius ad pileos conficiendos actioni explicandae praemium conſtitutum 181 ſeq. combinatio cum ſulphure 440 ſeqq.
de la Metherie membr. honor. ſociet. ſcient. phyſ. Lauſannenſis 187
Metternich (F. A.) ſociet. phyſ. med. oecon. Mogunt ſocius 349
Metus effectus 63

Metzger (Ioh. Dan.) *Grundſäder ſämmtl. Theile der Krankheitslehre* 617
Meyer (C. G.) Mortuus 355
Mezler (Franc. Xaver) ab acad. med. chir. Vindob. praemium tulit 349. eiusdem ſocius factus 350
Miliaris materiae propenſio ad metaſtaſin 55
Militiae labores, ab iis excuſans vitium corporis 290
Militum morborum cauſſae 395 ſeq.
Mimoſa ſcandens Norvegiae indigena 337
Mineralogicae obſervationes 193
Minerarum amalgamatio 200 ſeqq. 443 ſeqq.
Mitte morbus a mephiti latrinarum 18
Mnium fontanum non ſemper aquae purae indicium 336
Moegele ſociet. phyſ. med. oecon. Mogunt. ſocius 349
Moehring (Paul. Henr. Gerh.) mortuus 704
Moeroris effectus 65, 71, 78, 95, 310
Moguntiae ſocietas phyſico-medico-oeconomica inſtituta 348
Molybdaenae acidum parandi modus 322 ſeq.
Monialium mania 310
Monro (Ioh.) mortuus 354
Montes Bohemiae 426. Graeciae 427. Novae Hiſpaniae 430, 458 ſeq. Scotiae 428. Tauriae 421 ſeq.
Monticultura in Graecia priſca et hodierna 427
Morbi, eorum differentiae 618 ſeq. auctumnales anni 1786. 5 ſeq. cutanei, cunctationis in iis uſus 14. epidemici, eorum profligatio a chemia repetenda 462 ſeq. haereditarii, eorum origo 14. ſponte ſanabiles, ſalutares et inſanabiles quinam ib.
Morbilli 400, 651. obſtructionis meſenterii cauſſa 171. eorum cura publica 155
Morolitas a ſuppreſſa leucorhoea 309
Comes de Morozzo (Car. Lud.) acad. reg. ſcient. Holm. ſocius exterus 703
Mors, eius hora a phthiſico praedicta 310. ſubita 74. ex apoplexia ſanguinea 288, 289. poſt febrem tertianam 60. ſub doloribus ad partum 71. a ſuffocatione 288. violenta a ruptura hepatis ib. omenti 289
Moſcati acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Moſchi uſus in cephalaea 60. in febre bilioſoputrida 80. nervoſa 647. putrida 90. in inflammationibus 63. in ſingultu nervoſo 78. in tetano 35. vertigine artuumque tremore 69. inefficax in hydrophobia 4. in ſingultu cum convulſionibus 61
Motacilla phoenicurus 189 ſcolopacina 343
Munikhoff (Ioh.) legatum 700 ſeqq.
Muri vitrificati in Scotia 456

Muſcularis motus, electricitatis in eo vires 684 ſeqq.
Muſculorum lumborum ſuppuratio 81
Muſicae vis ad ſanandos morbos 14
van der Mye (Freder.) de morbis et ſymptomatibus popularibus Bredanis cet. per Grunerum 482
Myrmeleontis larva ſolo aere vivens 592

N.

N. N. che la Platina Americana era un metallo conoſciuto dagli antichi 148
Narium haemorrhagia *vid. Haemorrhagia.*
Naſturtii ſuccus in phthiſi congenita 17
Nau ſocier. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſecretarius 348
Navigatio in phthiſi 17, 24
Nautarum morbi 66, 69, 77
Nervi piſcium 47, 240 ſeq. 260, 262
Nervi iſchiadici deſtructio 80
Neydeck (Ioh. Iac. Lud.) mortuus 353 ſeq.
Nicolai (Ioh. Nic.) ducis Coburgenſis medicus 528
Nicotiana damnata 508. eius fumi abuſus ſequelae 310. infuſi uſus internus et in clyſtere 28. pulveris uſus internus 305
Nicrophorus inſectorum genus 380 ſeqq. veſpillo 385
Nitrum nativum 640. eius generatio 475. uſus 64, 65, 72, 81, 87, 309. in lue bovilla praevertenda 276. ſpiritus epoti ſequela e 91
Nix frigidior aere vicino 141
Nomenclatura chemica nova, de ea monita 462
Noſe AA. LL. Magiſter 522, praemio ornatus 525
Noſocomia inſtruendi conſilia 40 ſeqq. 312. curae aegrorum in domibus praeferenda 672. Fridericiani Havnienſis vitia 57
Noſologia quid 618
Novae Hiſpaniae montes 430, 458 ſeq.
Nutritionis ratio 492 ſeq.
Nutritium principium in alimentis 491
Nyctalopia 653
Nye Samling of det Kong. Norſke Videnſk. Selſk. Skrifter I. Bind 335. II. Bind 140
Nyſtagmus 74

O.

Obſtetriciae rei conditio quomodo emendanda 630 ſeq. ſcholae novae 521, 702
Ocrearum in militibus noxae 253
Oculus unicus 299 ſeq.
Oculi, eorum contuſionum remedium 300. cura in variolis 155. fetus 645. cuniculorum 50. piſcium ib. ſeq.
Oculus mundi vulcanicus 193 ſeq.
Odontalgia, eius ſponte diſparentis ſequelae 92. rhevmatica 651
Oedema, eius diſcuſſi ſequelae 81, 90, 93. totius corporis in gravida 71. faciei a refrigerio 69. cum febre alternans 85. pedum poſt

poſt febres ib. purulentum 297. urinoſum ib.
Oeningenſis lapicidinae productа 219
Olea quatenus nutriant 493. etherea reſinae elaſticae in clyſteribus adverſus catalepſin 92. menſtrua 345. volatilia unde 593
Oleoſa in febre puerperali 88 in vomitu a comeſtis fungis 109
Olera alimentum 496
Oleum animale Dipp. eius uſus 61. aſphalti, lini, olivarum *vid. has voces.*
Olfactus organon in piſcibus 241
Olivarum olei uſus 91. fallax adverſus viperae venenum 300
Olivier Entomologie T. II. 379
Omenti ſtatus praeternaturalis in cadaveribus 61, 65, 89. conſumtio 83, 85. inflammatio a ſcirrho 67. obeſitas 95. ruptura lethalis 289. ſcirrhus 81. magni coalitus cum utero 91
Onania. *vid. Manuſtrupatio*
Ophthalmia 401. glanduloſa 648 ſeq.
Opiata in febribus intermittentibus 9. an in arthritide vaga 62. noxia in lue bovilla 276
Opium, eius vis antiſyphilitica 69, 612. uſus in bubonibus 404. catalepſi 92. melancholia 402. tumore teſticuli 403. variolis retrogradis 399 ſeq. cum mercurio in dyſpnoea varioloſa 657. in clyſtere adverſus ſtranguriam 63. effectus in hydrophobia 4. monitum de eius uſu in colica ſaturnina 60. ophthalmia 401
Oppoliae inſtituta ſchola obſtetricia 521
Orichalcum veterum 148 ſeq.
Orni corticis vires 279
Orphanotrophea 671
Orthopnoea a ſuppreſſa tuſi 306
Oryzae ſemina alimentum 494
Os intermaxillare 246 ſeq.
Oſcillationis uſus in phthiſi pulmonali et febre hectica 24
Oſiander (Fr. Beni.) med. prof. ord. Gotting. 701
Oſſa, ad eorum conſolidationem medulla non neceſſaria 236. avium quaenam cava 235 ſeqq. petrefacta 269. illa emolliendi menſtruum 645. eorum callus *vid. Callus.*
Otis tarda, de ea obſervata anatomica 239
Ova alimentum 418 ſeq. eorum uſus contra venenum a fungis 111
Ovariorum exſectionis ſequelae 283 ſeq. inflammatio 71. obſtructio in paracenteſi attendenda 70
Ovium variolae 282
Oxycrati uſus 280
Oximelitis ſcillitici uſus 61, 109

P.

Palati oſſium caries venerea curata 301
Palatinatus ſuperioris hiſtoria naturalis 219 ſeqq.

Paletta acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Palpebrae extraverſio 299. paralyſis ib. inferioris hydatides aut abſceſſus poſt morbillos 651. utriusque ſpaſmus nyctalopiae cauſſa 653
Paludum aer inflammabilis 470. effluvia cauſſa morborum 175 ſeqq.
Papilionacearum plantarum ſemina alimentum 495 ſeq.
Pancreas, eius induratio 65, 94. tumor 96. chondropterygiorum 46
Paracenteſis, de ea monita 79, 72. in hydrocele 162. hydrope univerſali 75
Paralyſis 402 ſeq. artuum inferiorum 69. brachii 73. lateris dextri 91
Paraphrenitis 92
Paraplegia extremitatum inferiorum 67
Paregoricorum noxae in tuſſi 306
Parotides in febre bilioſoputrida 92. febris nervoſae criſis 647. febris putridae metaſtaſis 60 ſeq. 72, 84
Partus, eius cauſſa 28. difficilis cur in nobilioribus frequentior 250. poſt eum relictus pedis dolor 72 ſeq. eius facilitas in claudis unde 248. natibus praeviis 28
Patellae defectus in avibus quibusdam 237. fractura cur feminis frequentior 251
Paulet (Io. Iac.) Tabulae plantarum fungoſarum 386
Pectus, eius concuſſio per accidens lethalis 288. inflammatio lethalis 59. rheumatica ib. illius ſequela 80. oppreſſio cum ſputo purulento, ſcabie critica levata 77. morbillos praecedens 72. lethalis poſt febrem quotidianam 94. viſcerum coalitus 60. vulnus inſigne ſanatum 300. metaſtaſis febris bilioſae ad illud 94. bilioſoputridae 77. lethalis puris ex abſceſſu 81. poſt inflammationem inteſtinorum 67
Pediluvia in febribus intermittentibus 9
Pedis articulationum ſtrepitus inter ſaltandum 304. atrophia a diſtorſione pedis extremi 251. a luxatione femoris 248. ab ocreis lineis 253. dolor poſt partum difficilem 72 ſeq. longitudo ſub variis conditionibus diverſa 250. plantae figura ib.
Pedum oedema non ſemper ſymptoma hydropis 402. ſudoris ſuppreſſi ſequelae 85, 309. tumor criticus 72
Pelvis anguſtatio a vitioſa calceorum forma 250. oſſium diaſtaſis 299
Pemphigus 653
Perenotti di Cigliano (Petr. Ant.) *von der Luſtſeuche. Aus dem Ital. mit Zuſätzen von* Kurt Sprengel 600
Pericardium, eius hydrops 86. raiae 45
Perioſtei color niger in avibus quibusdam 237

Peripneumonia, eius ſequelae 58, 305. ea demortui ſectio 62. eius curatio 16. ſine venaeſectione 305. remedium 40. rheumatica ſudore ſoluta 68
Peritonaei ſtructura, de ea obſervatio anatomica 663. proceſſus in infantibus recens natis aperti 285. inflammationis ſequelae 81. mutatio morboſa 75, 85
Perſpirationem promovendi remedia 508
Peruviani balſami uſus 111. corticis effectus in morbo ſpaſtico 93. inſoliti in febre tertiana 58. noxae in gangraena noſocomiali 30. intempeſtive adhibiti noxae 11, 92. uſus non in omnibus morbis periodicis 64. inefficacia in febre quotidiana poſt putridam reſidua 60. uſus in electuario anthelminthico 401. in arthritide vaga nervoſa 59. in cephalaea remittente, in cephalalgia periodica 85. in febribus intermittentibus 68, 92. eum in his exhibendi modus 11. eius uſus in febre putrida 90. quartana 74. tertiana 87, 91. in menſtruis nimiis 87. in nyctalopia 653. in laxitate pulmonum 64. in reſolutione ſanguinis 62. in ſcorbuto 83. in veneno a fungis 110, 111. in virium proſtratione 87. ad praecavendam luem bovillam 276. in ulcere a reſorpto pure luis virulentae boum 280. coniunctio cum frictionibus mercurialibus in cura morborum venereorum 607, 612. cum tartaro emetico in febre putrida maligna contagioſa 29. uſus externus in gangraena noſocomiali 30. in variolis retrogredientibus 399. ſuccedanea 10. rubri vires 76
Peſſarium applicandi conſilium 259
Peſtis viribus naturae ſuperata 36
Petroleum in peninſula Kertſch reperiendum 422. in inſula Taman 423 ſeq.
Petromyzon 43
Peziza fungorum genus 388
Pfingſten (Ioh. Herm.) electori Moguntino a conſiliis redituum camerae 351 ſeq.
Phalaena aam, eius larva cuti noxia 337. bombyx ſeticornis, geometra pecticornis, noctua ferruginea 343
Pharmaceuticae operationes 391
Pharmacopolia, de iis monita 630
Philadelphiae ſtudiorum progreſſus 531
Phimoſis hydropica in infante lethalis 298
Phlogiſtica diatheſis unde 15
Phlogiſticatio aeris per ſcintillam electricam 23
Phlogiſton an unica cauſſa colorum 315. nutrimentum plantarum 621, 622
Phlyctaenae 297
Phoca, de ea obſervationes anatomiae 271. vitulina 341

Phoſphori parandi ratio 597 ſeq. purgatio 598. acidum *vid. Acidum.*
Phreniticum delirium 73
Phrenitis 401
Phthiſica diſpoſitio, eius curatio 16. a ſcabie ſiccata 88
Phthiſicae infantes ſanos parientes 306
Phthiſici extiſpicia 58
Phthiſis 15 ſeq. eius contagium negatur 16. diverſus decurſus 306. raucedo in ea 95. accidentalis 16 ſeq. congenita 17. ingruens, eius remedium 40. a fiſtularum ani curatione 301. a ſuppreſſo ſudore pedum 309. puellarum a manuſtupratione 310. ſcrophuloſa, eius remedium 344. an aer purus in illa conveniat 472, 490. ſcorbuto ſanata 82. oſcillationis in ea uſus 24. tempeſtatis in inſula Barbados furentis ſaluber in eam influxus 131. eius ſymptomata mitigans remedium 344
Phyſeteris oſſa pubis 271. macrocephali cerebrum 260. cranii cavitas 263. organon auditus 242, 254
Pici (Vict.) Meletemata inauguralia 102
Pilulae pectorales 88
Pini turionum decoctum in ſcorbuto muriatico 339
Piſces alimentum 501 ſeq. eorum organon auditus 260 ſeqq. viſus 50. vaſa ſanguifera 43 ſeqq.
Piſſaſphaltum in Arvernia reperiundum 346 ſeqq.
Placenta, de ea obſervationes anatomicae 644. eius rudioris extractionis ſequelae 92
Plantae, earum nutritio 591 ſeq. 620 ſeq. maturitas 622. tranſpirationis adiumenta 100. venenatae an exſtirpandae 670
Platalea leucorodia, obſervatio anatomica de ea 239
Platina, eius antiquitas 148 ſeqq. experimenta cum ea capta 683 ſeq. cur ſulphuri non iungatur 441. eius a ferro ſeparatio 315 ſeq. calcinatio 416 ſeq. reductio 419. volatiliſatio 411. uſus ad crucibula 464
Plethora coctionis cruditatum gaſtricarum impedimentum 652
Pleura, in ea corpus oſſeum 88
Pleuritis 75. eius a peripneumonia diſtinctio reiecta 397. ſpecies ib. exitus varii ib. mutatio in phrenitidem 74. curatio, de ea monitum 89. ſine venaeſectione 305. tempeſtate in inſula Barbados furente 131. eius a refrigerio refrigerio remedium 39 ſeq.
Pleurodyne cum paralyſi et ſcabie ſicca 67. a materia ſcabioſa 85. ſcorbutica 66 ſeq.
Plexus choroidei hydatides 81
Plica polonica 310
Plomp morbus ex mephiti latrinarum 18

Plumbago europaea *vid. Dentellaria.*
Plumbeorum vaſorum in deſtillatione acidi fluorati incommoda 328
Plumbum, eius, per fuſionem in aere libero mutatio 412 ſeq. reductio 419. acetatum *vid. Saccharum ſaturni.*
Pluviae theoria 139 ſeqq.
Podagra 16. eius cauſſa 18. morbus depuratorius 308. cunctationis in ea uſus 14
Politia medica 669 ſeqq.
Pollex duplex in manu ſiniſtra fetus 302
Polygala in phthiſi congenita 17.
Polygonum fagopyrum alimentum 494
Polypi cordis 80, 87. in hydropicis 64
Ponderis corporum ſub combuſtione incrementum unde 471
Potulentorum genera varia 506 ſeq.
Potus frigidi aeſtuante corpore ſumti noxa 86. ſpirituoſi abuſus ſequelae 67, 68, 78, 87 ſeq.
Praeputii brevitas nimia connata 300. gangraena 92. hydrops 60
Praxis medica vera quid 664
Priſcianus *vid. Theodorus.*
Pruinae cauſſa 142
Pſeudogalena, eam via humida parandi tentamen 400 ſeq. picea, eius examen chemicum 313 ſeq.
Ptyaliſmus febri tertianae accedens 66. poſt morbillos 651. rhevmaticus 67, 91
Puerperae phrenitis 73
Pulmones, eorum in reſpiratione officium 469, conditio morboſa ſectione declarata 70. abſceſſus ſanatus 305. conditio in apoplecticis 13. diſruptio 77. erosio per abſceſſum hepatis 79. infarctus ſeroſi, aeris puri in iis ſus 490. inflammatio in morbillis 400. laxitatis poſt peripneumoniam curatio 63 ſeq. obſtructio tuberculoſa 71. ſcirrhi 78. ſphacelus 80. ſuppuratio metaſtaſi febris putridae 82. tabis remedium 39. ulcera colloſa phthiſeos progreſſum retardantia 306. amphiciorſtm 45. eorum vermis in oaccis 278 ſeq.
Pulpae farinaceae male coctae noxa 306
Pulſatillae patentis uſus 305
Pulſus tardus in febribus 74
Purgantia adverſus raucedinem poſt ſcarlatinam 90
Purpura 397. *vid. etiam Miliaris materia.*
Pus inſpiſſatum raucedinis difficilisque deglutitionis cauſſa 64. eius metaſtaſis ex abſceſſu brachii lethalis 81. ex abſceſſu manus ad ſpinam dorſi 67. ad pectus poſt inflammationem inteſtinorum ib. per urinam excretio 60
Pyl (Ioh. Theodor) *Aufſätze und Beobachtungen aus der gerichtl. Arzneywiſſenſch. V. Samml.* 286. *VI. Samml.* 292. *VII. Samml.* 293

Pyrethri radicis maſticatae uſus 306
Pyrmontanarum aquarum uſus 63
Pyritae, an aurum iis inſit 407, 443. aer inflammabilis ex iis elicitus 470
Pyromachorum fodina prope Anio 453

Q.

Nob. de Quarin directione noſocom. univerſ. Vindob. ſe abdicat 355

R.

Raggia (Ioſ.) prof. pathol. Vindobonae 353
Raiae partium conſideratio anatomica 45 ſeqq. 240 ſeq. 262 ſeq.
Ramponi (Ioſ.) mortuus 355
Ranarum maſcularum vocis organon 238 ſeq.
Ranunculi tuberoſi uſus 305
Raucedo, eius cauſſa ſingularis 64. non ſemper ſignum phthiſeos incurabilis 95. poſt ſcarlatinam 90
Ravenſteinenſis lapis 206 ſeqq.
Refrigerium, doloris abdominis cauſſa 92. hydropis 71
Regeneratio partium ſimilarium corporis animalis aſſerta 663
Reguli ex terris putatitii 590
Reichenhallenſes ſalinae 223
Reil (Ioh. Chr.) Memorabilium clinicorum medico-practicorum Vol. I. Faſc. I. 646. Faſc. II. 650. Vol. II. Faſc. I. 654. reditus annui augmentum accepit 351
Ren, eius diſruptio lethalis 288. unicus 84 ſeq. dexter, eius mutatio morboſa 64. abſceſſus 80. uterque ſuppuratus 66
Reſinae elaſticae menſtrua 314 ſeq. inſtrumenta ex ea parandi modus 182 ſeq. 345 ſeq.
Reſolventium effectus in primis viis 652 ſeq. cautus uſus in hepatis obſtructione poſt eius inflammationem 73
Reſpiratio, aëris inflammabilis in eam effectus 468 ſeqq. puri ad eam neceſſitas 471, 473. in ea effectus 472. dextrilatera 287. eius difficultas ab abuſu fumi nicotianae 310. *vid. etiam Dyſpnoea*; inſectorum 471 ſeq. piſcium 471
Reticulare corpus coloris ſedes 232
Retortarum loricatio 464
Reuſs (Ant.) ad continuanda itinera donum accepit 526
Reuſs (Chriſt. Frid.) Diſpenſatorium univerſale, Edit. II. 631
Rhachitis, eius cum ſcrophulis cognatio 168, 169. obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171. incipiens, eius curatio 490
Rhei, uſus 74, 86, 87, 91, 344. noxa in alvi obſtructione poſt inflammationem inteſtinorum 65. tincturae uſus 63, 69, 72, 84. vinoſae 59
Rhevmaticae materiae ad peritonaeum repulſae effectus 78

Rhevmatici dolores 59. eorum remedium 192
Rhevmatiſmus, eius curatio 16. a ſuppreſſa leucorrhoea 309. vagus cruris 308. chronicus, eius remedium 307
Richter (I. B.) *Ueber die neuern Gegenſtände der Chymie* cet. 312
Ricini olei vis anthelminthica 401. dubia in calculis biliariis 402
Riem (Ioh.) ſociet. agricult. reg. Aug. Taurinor. ſocius externus 525
Rigby (Edw.) Chemical obſervations on ſugar 619
Rigiditas fibrarum muſcularium vel nervearum, eius remedium 192. ſpinae dorſi et colli 58
Roborantium uſus in cruditatibus gaſtricis 652
Römer (Io. Iac.) Delectus opuſculorum ad omnem rem medicam ſpectantium cet. Vol. I. 657
Roris noxiae qualitates unde 474
Roſarum conſervae uſus 64, 81. albarum infuſi uſus externus 604
L. B. a Rottenhahn ſociet. elect. phyſ. oecon. Heidelb. membrum honorarium 521
Rubia adverſus ſcrophulas 169
Ruminatio animalium 273 ſeq.

S.

Saccharum quid 619, 625 eius ortus in vegetabilibus 621 ſeqq. ſyntheſis artificialis 624 ſeq. decompoſitionis modus 623. nonnutrit 493. ſaturni 624 ſeq. eius effectus in vinum 625
Sal ex lacubus Tauriae 421. *vid. Magneſia vitriolata*; ammoniacus *vid. Ammoniacus ſal*; communis ſ. culinaris, regionum eum continentium characteres 224. eius uſus in praevertenda lue bovilla 276. eius ſpiritus dulcis uſus 61, 67, 71, 75, 84, 86. epſomenſis *vid. Magneſia vitriolata*; foſſilis, eius origo 479. gemmae 640. marinus an ad nutritionem plantarum maritimarum neceſſarius 591. eum purificandi methodus nova 129 ſeq. mineralis Gl. in inſula Taman ſolum obtegens 423. e lateribus efloreſcens 453. eius uſus 63, 304. ſedativus Hombergii 480
Sales, nativorum diſpoſitio ſyſtematica 639 ſeq. illorum vegetatio chemica a cryſtalliſatione diverſa 465 ſeq. efficacia adverſus incendia 196. alkalini in vegetabilibus praeexiſtentes 593. eorum efficacia rarior in ſtrumis 298. ſolutio adverſus mercurium ſublimatum 403. fixi 474 minerales 475, 640. vegetabiles, eorum ortus 474 ſeq. medii quales in febribus intermittentibus 9. fluorati, eos parandi methodus 328 ſeqq.
Salicis cortex peruviano ſubſtituendus 10, 276

Salinae circuli Bavarici 222 ſeq.
Salisburgenſis regionis hiſtoria naturalis 221 ſeq.
Salivatio, eius effectus in ſanguinem 64. uſus adverſus arthritidem inveteratam 65 in curando morbo venereo 55. limites in eodem 607. ab hauſtu aëris puri ex calce mercurii 471. critica in febre putrida 90. *vid. etiam Ptyaliſmus.*
Salviae vires irritae adverſus ſudorem nocturnum 89
Sambui infuſi uſus externus 604. rob uſus 280
Sanguis, eius color unde 596. aëris puri in eum effectus 572. eius in febribus intermittentibus ex vena miſſi mutationes 10. in capite effuſus 59, 71, 82. congrumatus per os et anum eiectus 93. fluidus in ſuffocatis ſub aqua 4, 292. niger in utero 71. reſolutus poſt inflammationem hepatis 62. a pure ex abſceſſu reſorpto 93. ſtagnans in pulmonibus poſt mortem ſubitam 288
Saponis uſus 63, 169, 344, 637
Sarcoma ani exſtirpatum 298. in capite infantis ib.
Sarſaparillae decoctum in morbis venereis 55
Saſſafras infuſi uſus 56
de Sauſſure *vid. Lettere.*
Scabies, eius frequentiae cauſſae 74. cum febre putrida alternans 87. cum tertiana 91, durante febre intermittente ſanata 88. ſicca in herpetem mutata 78. critica 75, 77, 81, 85, 93, 94. prolecta pleurodynen ſanans 67. repulſa, eius ſequelae 72, 76 ſeq. 82, 84, 85. eius remedium prophylacticum 336. remedia 304. 636. eam revocandi remedia 67, 75, 77, 82, 88, 192
Scammonei uſus 309
Scapulae dolor poſt febrem bilioſam continuam 85. lactis ad eam metaſtaſis 90
Scarabaeorum quorumdam inſtinctus 134
Scarifationes in carbunculo 38. hydrope praeputii 60. morbillis 400. rhevmatismo 16. ulcere a reſorpto pure luis virulentae boum 280
Scarlatina, congeſtio ad cerebrum in ea 90, 94 eam revocandi ſigendique remedium 61
Schmidt acad. Ioſeph. med. chirurg. ſocius 350
Schönheider (Ioh. Chr.) praeſes et director ſociet. reg. Dronthemienſis 702
Scilla in hydrothorace 402
Scirrhoſae obſtructiones abdominis a terrore et metu 63. in hydrope poſt ſcorbutum 83
Scolopax ruſticula, de ea obſervatio anatomica 237
Scorbutica diatheſis dubia ophthalmiae glanduloſae cauſſa 650
Scorbutici dolores vagi 86

Scorbutus borealis 337 ſeqq. eius ſpecies 33. epidemicus 84. cum febre tertiana 85. febri bilioſo putridae ſuperveniens 83. diarrhoeam chronicam ſanans 82. phthiſin ib. eius ſymptomata cum febre tertiana alternantia 91
Scotiae foſſilia 428
Scrobiculus cordis, contuſionis in eum ſequelae 72. eius dolor 93
Scrophulae, earum diſquiſitioni praemium conſtitutum 696 ſeqq. ſigna 167. varietates ib. ſeq. contagium 168. origo ib. ſeq. curatio 169. remedia 490. encephali 655
Scrophulariae radicis uſus 304
Scrophuloſa conſtitutio 166 ſeqq. obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171
Scrophuloſa vitia ſanata 304
Scrophuloſi mali analogia cum phthiſi 17. ſcrotum cum teſticulis morſu ſuis ablatum 300
Scytharum *νοσος δηλεια* 602, 610 ſeq.
Secalis cornuti noxae unde 396
Secundinae gemellorum et trigeminorum 643
Selenites 574
Selteranae aquae *vid. Aquae.*
Semicupia in febribus intermittentibus 9
Semimetallorum a metallis differentia reiicienda 411
Senebier *vid. Lettere.*
Senii initium quando 12
Sennae foliorum uſus 72, 86
Sepiae loliginis partium conſideratio anatomica 50, 51
Septenarii numeri dignitas in oeconomia animali 36
Septum pellucidum a ſero diſruptum 68
Sepultura praematura 672
Sericeorum pannorum opificum morbi 304
Serpentes marini fictitii 335 ſeq.
Serpiginis remedium 297
Serum lactis *vid. Lac.*
Setaceum in tuſſi ſicca 16. minus ſecurum in hydrocele 162
Seubert mortuus 355
Silicum liquoris praecipitatio 457
Silpha veſpillo L. 385
Simarubae uſus 74
Simia longimana 243, 245, 246. maimon 245. ſatyrus, eius deſcriptio et anatome 242 ſeq. 248. ſeniculus 245. ſylvanus ib. 246
Sinapis uſus in ſcorbuto acido 339
Singultus nervoſus 78 biſſinatus 131
Sinuum iniectiones ſuperfluae et noxiae 301
Siren lacertina 271 ſeq.
Situs erecti firmitas minor a perverſa calceorum forma 250. impoſſibilitas in ſimiis unde 246
Solaris lucis actio in ceram dealbandam 225 ſeq.
Somnambuliſmus 197 ſeq. 205, 307
Soni propagatio per aquam 49

Sopientium inutilitas in phthiſi 15
Sordium gaſtricarum cruditatis earumque coctionis impeditae cauſſae 652 ſeq.
Spaſmus tonicus extremitatum 78
Spaſticus morbus 93
Spatum adamantinum 429 ſeq. eius terra *vid. Terra;* fluoris mineralis 575. ponderoſum Rammelsbergenſe 412 ſeqq. ſapphirinum 207 ſeq. ſedativum 576 ſeq.
Specilla flexilia ex reſina elaſtica 183
Specilli narium Laforeti uſus 258
Speculi cauſtici actio in metalla 411, 413, 416
Spedalſkhed morbus Norvegiae endemius 337
Spes quid ſit 135
Spinae dorſi diſtorſio a perverſa calceorum forma 250. ad eam metaſtaſis puris ex abſceſſu manus 67
Spiritus rector plantarum 593. varia illius deſtillati genera potus 507. vini, eius partes conſtitutivae 594. geneſis 624. expanſio 226 ſeqq. camphoratus, eius uſus 280
Spohr ſociet. Mogunt. phyſ. med. oecon. ſocius 349
Spongiae effectus rarior in ſtrumis 298
Sputum materiae lateritiae 67
Squalus glaucus 342
Squillae vermium generis nova ſpecies 337
Stanislaus Auguſtus acad. reg. ſcient. Berol. membr. extraord. honor. 526
Staphylini, de iis eorumque larvis obſervata 189 ſeq.
Staravatnig (Ge.Car.) mortuus 522
Stark ſociet. phyſ. med. oecon. Mogunt. director 348
Steidele acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Stellae cadentes 101
Stercorationis ad vegetationem plantarum uſus 591
Sterna nigra, de ea obſervata anatomica 237
Comes a Sternberg iter phyſicum in Ruſſiam meditatus 525
Stewart (Matth.) mortuus 137
Stillicidii uſus in mania 402
Stobaeus (Kilian.) mortuus 704
Stomachica adverſus ſcrophulas 169
Strangulatio infantis recens nati 292
Stranguria chronica curata 63 ab inflammatione colli veſicae 306
Strix ulula, de ea obſervata anatomica 236
Stromeyer titulo medici regis Angliae ornatus 530
Strontianites 583 ſeq.
Struma diarrhoea diſſipata 298
Struthio camelus, de eo obſervationes anatomicae 236, 237. eius inſtinctus 134. caſuarius, de eo obſervata anatomica 237
Stuck ſcholae obſtetr. profeſſor Oppoliae 521
Stuprum violentum 289

Sturionis abdominis conſideratio anatomica 45
Succi in arboribus motus 138 ſeq. aſcenſus, eius examini praemium expoſitum 700
Sudor in aegra ſingularis 308. eius defectus in febribus intermittentibus ſequelae 91, 94. criticus tollens dolorem et immobilitatem articulorum 92. hydropem 66. inſenſibilitatem corporis 73. paralyſin 68. peripneymoniam rheymaticam 68. phthiſin 15 ſeq. febrilis nocturnus 64 ſeq. glutinoſus frigidus in febre nervoſa 647. nocturnus ſalutaris poſt febrem catarrhalem 89. pedum habitualis reverſus vertiginem ſolvens 69 ſeq. pedum ſuppreſſus phthiſeos cauſſa 309. ſpontaneus in apoplexia 14
Sudorifera in veneno fungorum 110
Suffimigiorum inutilitas in phthiſi 15. lue bovilla 276
Suffocati a mephiti, aëris puri in iis uſus 490
Suffocatio ſub aqua 292. infantis recens nati ib.
Sulphur principium corporum 468. eius cum metallis copulatio 440 ſeqq. effectus in vinum 625. uſus externus 111, 304. acidum *vid. Acidum vitrioli phlogiſticatum;* balſami Rulandi uſus 304. florum uſus 65, 77, 78, 82, 88, 304. hepatis ſolutionis uſus adverſus mercurium ſublimatum 403. ſcabiem inveteratam 636. externus in gangraena noſocomiorum 30. ad vini adulterationes detegendas 670. vaporum actio in miſturas metallicas 683. lactis uſus 72
Superſtitio quid 135
Suppurationis internae indicium 92
Surarum dolores ſub inceſſu a perverſa calceorum forma 250
Sus, eius caro alimentum 500. dentes 274. taiaſſu de ea obſervationes anatomicae 273 ſeq.
Suturae cruentae inutiles et noxiae 300
Swietenii mixturae uſus 301, 304, 311. abuſus ſequela 305
Sympathia animi quid 135
Symphyti radicis uſus 309
Syncopes lethalis cauſſa 13
Syringotomi in fiſtulis ani uſus 258
Syrupus ſaponaceus balſamicus Baaderi 636

T.

Taeniae remedia 309 ſeq. excretae ſequelae 62
Taman inſulae hiſtoria naturalis 423 ſeq.
Taraxaci uſus 72, 85, 400
Tartari ortus 624. cremoris calcinatio 625. uſus 86, 91. cremoris ſolubilis effectus 61. emetici parandi modus 129. effectus in febribus bilioſo-putridis 74. olei per deliquium uſus 69. ſal adverſus ſcrophulas 169. tartariſati uſus 72, 84. terra foliata in phthiſi congenita

nita 17. vitriolati decompoſitio 331 ſeq.
Tauriae clima 423. hiſtoria naturalis 420 ſeq. morbi 425
Telluris corticis origo 146, 214, 218 ſeq.
Temperamentum ſanguineum et phlegmaticum unde 12
Temperantiae regularum principium 396
Tempeſtas in inſula Barbados graſſata 131
Tendinis Achillis ruptura 31 ſeq.
Teneſmus chronicus 650 ſeq.
Terebinthinae ſpiritus uſus externus in ulceribus gangraenoſis 30
Terra, eius in vegetationem plantarum influxus 591. adamantina 572, 586. aluminis vitriolata 578. argillacea puriſſima 572. calcarea boracata 576 ſeq. calcarea fluorata 575. calcarea phoſphorata 576. calcarea pura 572. calcarea ſalita 572. calcarea vitriolata 574. foliata tartari *vid. Tartarus*; peculiaris ex oſſibus 332 ſeq. 573. ponderoſa aërata *vid. Witherites*; muriata, eius efficacitas adverſus ſcrophulas definienda 697. ſilicea 578 ſeq. zirconi 572 ſeq.
Terrea in ſcorbuto acido 339
Terror, eius effectus 63, 68, 69. paralyſin tollens 402
Teſticuli excreſcentiae 163. tumor 403. in hydrocele 162. dextri mutatio morboſa 60
Teſtudinis pulmones 45. ius 505
Tetanus febris gaſtricae ſymptoma 35. a ligato funiculo ſpermatico 298. a ſcabie retrogreſſa 76
Tetrao urogallus, de eo obſervata anatomica 236
Theel (Dan.) reg. acad. ſcient. Holm. ſocius 703
Theodori Priſciani quae exſtant per Bernholdum 612
Theodoro-palatinae acad. elect. ſcient. claſſis hiſtoricae praemii adiudicatio novoque praemio propoſita quaeſtio 527. claſſis philoſophicae quaeſtio pro anno 1793. praemio propoſita 528
Theriacae Andromachi uſus 280
Thoraces obſtructionis meſenterii in infantibus cauſſa 171
Tibiae tumor ſub finem febris bilio-ſoputridae 79
Tineae ſymptomata 69
Toaldo *vid. Lettere.*
Tragacanthae gummi uſus adverſus haemorrhagias 654
Tranſactions of the royal ſociety of Edinburgh Vol. I. 126
Tranſpirationis inſenſibilis in pedibus impedimentum 253
Trautmann (C. W. L.) mortuus 355
Trichecus manatus 271. roſmarus 270
Trifolii albi florum uſus 71. fibrini uſus antiſcorbuticus 67

Troia acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Tuber fungorum genus aut ſpecies 106, 389
Tuberculorum pulmonalium remedia 16
Tumor inguinalis 299. cartilagineus in pelvi 67
Tumores, cauſtici liquidi ad eos uſus 164. cutanei ſingulares poſt rhevmatiſmum vagum 308
Turpethi mineralis uſus 162
Turundae uſus minus ſecurus in hydrocele 162
Tuſſis conamen naturae 306. cum ſputis lateritiis curata 67. catarrhalis, eius remedia 86. chronica, eius remedium 344. a cauſſa rhevmatica 89 ſeq. convulſiva, eius cura publica 155. ſicca, eius remedia 16. anaſarca excipiens 71. ab abuſu ſumi nicotianae 310. ſtomachica, eius a pulmonali differentia 395. in variolis 656
Tympani chorda 662

V.

Valerianae uſus 69. 306, 402, 403, 647. extracti inertia unde 636
Valliſoletum, prope illud vulcanus natus 455
Valvulae mitrales oſſeae 77
Vapores in febribus intermittentibus 9
Varices gravidarum 32. gregales 298 ſeq.
Varicocele 299
Variolae, de iis earumque inſitione adnotationes 281 ſeqq. earum origo 152. contagium 153, 397 ſeq. epidemicarum decurſus 398. ſymptomata ib. ſeq. periculum diverſum 398. exitium 153, 156, 656. ſequelae 171, 301, 656. confluentium effectus 298. retrogreſſus 399. curatio 155, 399 ſeq. cunctationis in iis uſus 14. exſtirpationis poſſibilitas 157. ad eam conſilia 151, 153 ſeqq. 398, 665. inſitio reiecta 665. caute adminiſtranda 672. eius commoda et incommoda 153. inſitae, earum effectus 298
Vaſa chemica 463
Vaſa lactea 25. lymphatica, eorum actio turbata a diarrhoea 92. hepatis ſuperficialia 26, 280. placentae et funiculi umbilicalis dubia 644. piſcium, quis eorum inventor 47. ſanguifera piſcium 43 ſeqq.
Vaſſalli *vid. Lettere.*
Vegetabilia, eorum principia 592. partes conſtitutivae 491. ex iis elicitus aër inflammabilis 470. purus ib.
Vegetatio chemica 466. plantarum, eius adiumenta 591 ſeq.
Venae metallicae, earum formationes 113 ſeqq. in diſtrictu Fribergenſi 123 ſeq.
Venae portae uſus 32 ſeq.
Venae ſectio in apoplexia 14, 74. in morbo pro inflammatione cordis habito 86. in epilepſia et vertigine 60. in eryſipelate 401. in febri-

bribus intermittentibus 9. in febre putrida maligna contagiosa 29. in genu tumore 78, 83. in lumbagine post pleuritidem 75. in mania 402. in morbillis 72. eius in his succedanea 400. in pectoris affectibus a cursu violento 86. dolore post febrem tertianam 87. inflammatione rhevmatica 59. oppressione 64 seq. in phrenitide 73. in phthisi congenita 17. in primarum viarum cruditatibus 652. in spirandi difficultate post scarlatinam 90. in stranguria 306. in uteri inflammatione 305 cautior in pleuritide 397. non semper necessaria in pectoris inflammatione 305. limitanda in angina inflammatoria 401. in cerebri affectionibus ib. anceps in congestione ad cerebrum a comestis fungis 110. in scarlatina 90. inefficax in hydrophobia 4. in phthisi 15. adversus luem bovillam 276. noxia in convulsionibus ab indigestione 306. in febre-biliosa 92. bilioso inflammatoria 83. eius sequelae in colica inflammatoria 81.

Venenum fungorum 105 seq. 112. eius symptomata 107 seq. 111 seq. curatio 108 seq. 112

Venereae luis antiquitas 601 seq. origo 603, 608. infectionis modi 603, 611. modus dubius 290. indoles 604 seq. 611. sedes 605. ea quomodo avertenda 604. eius remedia 16, 55, 310

Venerei mali degeneratio caussa vitii scrophulosi negatur 168

Ventriculi callositas 91. conformatio praeternaturalis 82 seq. 94. contractio 65, 80, 94. inflammatio 67. in gangraenam vergens in cadavere detecta 289. perforatio 89. scirrhus 60, 81. spasmus 72, 77

Vermes edules 504. in hydrophoborum cadaveribus 5. in vaccarum pulmonibus 278 seq. in ventriculo, eorum effectus 83

Vermiculi ulcerum caussa 300. in gonorrhoea 604

Verminosa colluvies cruditatis sordium gastricarum caussa 652

Verrucarum in digitis pedum remedia 253

Vertebrarum caries 62. laesiones 66. luxatio lethalis 288

Vertigo post febrem biliosoputridam residua 77. post frictiones mercuriales 606. a terrore 69 seq.

Vesica aërea piscium, aeris in ea inclusi qualitas 471. atramentaria sepiae loliginis 51. fellea inflammata 66. vacua 83, 95. urinaria contracta 62. expansa lotio sanguineo 67, 79. eius collum inflammatum 306

Vesicatoriorum usus 58, 59, 62, 67, 69, 73, 77, 78, 81, 82,

82, 85 ſeq. 86, 87, 88, 90, 92, 95, 608, 650, 653. ad curandam luem bovillam 276. in pleuritide, de eo monitum 89
Veſiculae ſeminales 30
Veſpa acad. Ioſeph. med. chir. ſocius 350
Veſpae, de iis obſervationes 190 ſeq. earum inſtinctus 134 ſeq.
Veſpertilionibus cur muſculi fortiores 240
Veſtimentorum ratio ad ſanitatem 488
Viborg (Eric.) reg. acad. ſcient. Havnienſis membr. ord. 702
de Villiers (Franc.) mortuus 354
Vinum, eius generatio 623 ſeq. adulteratio quomodo detegenda 670. potus genus 506. rhenanum, eius uſus 69, 647
Viperae morſus non ſemper venenatus 300. inſufficiens adverſus hydrophobiam 310. iuſcula 505, 608
Viſus vitia tineae ſuperveniens 69
Viſcerum inflammatio a ſcabie repulſa 72
Vitae epochae 36
Vitis ſectio 212 ſeq.
Vitriolum nativum 639. commune, eius uſus adverſus comeſtos fungos 109. acidum, principium aquarum ſulphurearum 193. aether, eius uſus 109. ſpiritus, eius uſus 62, 87, 88, 93, 110, 112, 131, 400. in lue bovilla praecavenda 276. martis, eius uſus 401
Vitulorum cartilago cordis 234. morbus 279
Ulcera carcinomatica 304. chronica recrudeſcentia artificialibus praeſtantiora 70. cutanea ſiccata hydropis cauſſa 86. interna, eorum ſymptomata mitigans remedium 344. a ſplene indurato 300 ſeq. ſpongioſa eorum curatio 300. verminoſa ib.
Ulcus impurum a reſorpto pure luis virulentae boum 280. pedis, eius ſiccati ſequela 82
Ulcuſcula prurientia pedum 78
Umbilici reſciſſio hydropem tollens 402
Uncus ad calculi extractionem 287
Unguentum ad praecavendam infectionem veneream 604. baſilicum, eius uſus 280. mercuriale, eius formula 607. neapolitanum, eius uſus 612. in dolore lienis 63. in tumore tibiae 79. in ſpaſmo ventriculi et vomitu 72
Unguium deformatio in lepra 311. pedum mutationes a calceis vitioſis 253
Vocis organon in cervo tarando 265 ſeq. in ranis maſculis 238 ſeq. in ſimia ſatyro 244 ſeqq.
Vöröſchpatakenſis aurifodina *vid. Abrudbanya.*

Vogel (Sam. Gottlieb) *Kurze Anleitung zum gründl. Studium der Arzneywiſſenſchaft* 666
Volatilitas an metalla a ſemimetallis diſtinguat 411
Volvulus 79
Vomicae curatio 16
Vomitus ad revocanda menſtrua 73. prophylacticus laudatus 508 ſeq. cunctationis in eo uſus 14. aeruginoſus 652. continuus, eius cauſſae 60, 80, 82, 91, 94, 95. in febre bilioſo inflammatoria 93. febrium intermittentium ſymptoma 8, 9. hyſtericus 92. cruentus lethalis 95
Vorſchläge (einige ohnmaasgebl. und wohlgemeynte) zu einer höchſtnöthigen Verbeſſerung des Medicinalweſens in Sachſen 626
Vos (Corn. Ioh.) ab acad. nat. cur. praemium ſecundum retulit 350, 696
Uranium ſemimetallum 313 ſeqq.
Ureterum inaequalitas 661 ſeq.
Urethrae carunculae, adverſus eas remedium 298. prolapſus *vid. Exocyſtis.*
Uſtulatio minerarum 200 ſeq.
Uteri diſtenſio an ab augmento liquoris amnii 643 ſeq. fibrarum irritabilitas partus cauſſa 28. mutatio morboſa 75. exſciſſio 299. haemorrhagia, eius in gravida cauſſa ſingularis 308. diuturna 71. inflammatio 305. lethalis 309. ligamentorum relaxatio 91. ligamentum latum, in eo lipoma 651. orificium laceratum 309. ſcirrhus ib. ſuppuratio 92
Vulcanica producta in Tauria reperiunda 422
Vulcanorum cauſſa 594. veſtigia in Nova Hiſpania 430
Vulcanus prope Valliſoletum natus 455
Vulnus pectoris ingens ſanatum 300. lethale 289. ſclopetarium ingens curatum 300. lethale 288
Vulpis inſtinctus 288
Uvula naturae luſu bipartita 88

W.

Wedekind (G. Chr. Th.) ab acad. nat. cur. praemium retulit 349, 696
Weidmann ſociet. phyſ. med. Mogunt. ſocius 349
Weigel (Chr. Ehrenfr.) reg. acad. ſcient. Holm. membr. extraneum 521
Werner (Abr. Gottlob) *Neue Theorie von der Entſtehung der Gänge* cet. 113
Weſtring (Ioh. Petr.) reg. acad. ſcient. Holm. ſocius 703
Wichmann ſociet. med. Helvet. membr. extraord. 524
Wiebening ſociet. phyſ. oecon. Heidelb. membrum extraord. 522
Wille (Ioh. Iac.) ſociet. reg. Norveg. ſcient. ſocius 701
Willemet (Petr. Remig. Franc) memoria 689
Witheritae differentia a ſtrontianite 583 ſeq.

X.

Xanthii ſtrumarii uſus 304, 310

Z.

Zea mays alimentum 494 ſeq.
Zeolithus Dunglaſſi in Scotia reperiundus 428
Zinci ductilitas 411. cum metallis coniunctio, de ea obſervationes 675. cum ſulphure connubia 440 ſeq. florum uſus in aſthmate 24 ſeq. in ſymptomatibus ſpaſticis poſt excretionem taeniae 62. in variolis 399. 400
Zirconi terra *vid. Terra.*
Zoophyta 103

Errata.

P. 7. l. 23. *lege* eccoprotica. p. 8. l. 6. paludoſo. p. 14. l. 24. *poſt* cutaneis *pone comma.* l. 32. *lege* corroborans. p. 16. l. 30. VALSALVAM. p. 19. l. 3. recudi. p. 23. l. 7. tatur. p. 25. l. ult. MASCAGNII. p. 30. l. 19. *poſt* aromaticarum *dele comma.* p. 33. l. antepen. *lege* XXVIII. p. 34. l. 21. linquens. p. 35. l. 7. improviſo. l. antepen. *dele* ſtatim. p. 47. l. 31. ſphenoidalium. p. 55. l. 29. temperari. p. 58. l. 12. ſublatus. l. 28. cavitate. p. 66. l. 24. ſuppurantem. p. 69. l. 16. tinctura. p. 70. l. 17. ex abſceſſu. l. 31. ſe manifeſtans. l. 7. imminutae. p. 72. l. 21. praenuncians l. 24. *poſt* Freſcarodi *adde* curatae. p. 73. l. 18. *lege* calidis l. 20. metaſtaſin. l. 21. Inflammatio. l. 28. *poſt* veſicatorio *pone comma,* p. 75. l. 22. *ad marginem lege* 57. l. 23. Aſcites. l. ult. nonum. p. 82. l. 16. aliusque. p. 83. l. 5. quantitati. p. 84. l. 19. oppugnata. l. 27. dulci. p. 85. l. 30. ſublata. p. 87. l. 3. ingens. l. 23. cortici. p. 88. l. 1. pectoris. l. 30. bilioſo-putrida. p. 92. l. 21. largo. l. penult XXXVI. grana. p. 93. l. 5. peruv. p. 97. l. 11. aeris. l. 15. puritas. p. 104. l. 21. praeparata et exſiccata. p. 106. l. 19. dyſphagiae. p. 113. l. 9. metallifoſſorum. l. 11. oryctognoſiam. p. 114. l. 11. adducuntur. l. 30. cryſtallis. p. 115. l. 16. erupere. l. 31. refutaverat. p 116. l. 23. cryſtalliſationis. p. 121. l. 9. ſtalactitae. p. 124. l. 7. cryſtallis. l. 23. cryſtalliſatum. p. 131. l. 14. *Hurricane.* l. 28. efficaciſſime ſanatae. p. 133. l. antepen. quamlibet. p. 141. l. 2. conſiderat. p. 143. l. 29. aceſcit. p. 144. l. 11. ſique. p. 145. l. 2. ſimulac aceſcit. p. 146. penult. *Uter.* p. 147. l. 15. *monticolarum.* p. 153. l. 5. evolventem. p. 161.

p. 161. l. ult. *Waſſerbruchs durch.* p. 162. l. 12. *poſt* conſideratio *pone colon.* p. 164. l. 22. *lege* inflammato l. 28. totam. p. 165. l. 1. effluxus. p. 168. l. 13. innumerabiles. p. 183. l. 20. alcohol. p. 192. l. 3. *dele comma.* p. 206. l. 26. *lege* aſpiciatur. p. 207. l. 17. porcellaneo. p. 219. l. 1. lapicidinam. l. 7. lapicidinae. p. 220. l. 7. galena. p. 230. l. antepen. 1791. p. 231. l. penult. II. Deel. p. 232. l. 6. nigreſcentem. p. 234. l. 17. felleae. p. 239. l. 7. linguam. l. 9. bufonibus. l. 29. unus. l. 30. duo. p. 241. l. 29. tertium. p. 245. l. 16. D' AUBENTON. l. 23. penitus. p. 247. l. 21. SAVIARDUS. p. 254. l. 24. petroſum. p. 256. l. 11. *loco commatis pone ſemicolon.* p. 265. l. 2. *lege* unguinoſa. l. 8. exiguo. p. 272. l. 27. jong. l. antepen. beſmettelyke. l. penult. gedaan. p. 278. l. 2. putrefactione. p. 283. l. 20. *ante* ſanguinis *pone* 2. l. 31. *lege* van onherſtelbaren. p. 288. l. 18. arceſſiverat. p. 293. l. 29. panaceae. p. 296. l. 5. XXIX. p. 298. l. 20 ſervat. p. 299. l. 22. inferioris. p. 306. l. antepen. hirudinibus. p. 310. l. 27. *poſt* rheumatici *pone comma.* p. 313. l. 26. *lege* vomitum. p. 314. l. 23. autem. p. 323. l. 8. patina. p. 325. l. 19. una, l. 20. diluuntur. p. 330. l. 13. inſiſtendum. p. 331. l. penult. hyemem. p. 332. l. penult. methodus acidum. p. 334. l. 22. evulgaſſe. l. 25. Selſkabs. p. 336. l. antepen. ligni. l. penult. Sondmor. p. 337. l. 11. Penelope. l. 12. Motacilla. l. ult. quem. p. 338. l. 16. pathognomica. p. 339. l. 8. tetradynamiam. p. 342. l. 6. admirationem. p. 344. l. 14. Icterum. l. 29. actis. p. 347. l. 15. piſſaſphaltum. p. 348. l. 22. hiſtoriae. p. 349 l. penult. GRAMBERG. p. 351. l. 6. GEFR. HOFMANN. l. 21. REILIO. p. 352. l. 15. cathedrale. l. 24. *poſt* librorum *pone comma.* p. 353. l. 3. *lege* doceret. p. p. 354. l. 16. maniacis. p. 357. l. 21. XVIII. p. 359. penult. HAENKE. p. 361. l. 21. *dele* u. p. 363. l. 25. *lege* NECKER. p. 369. l. 9. SCHEFFER. p. 372. l. 8. *dele* GRANZ. p. 375. l. 10. *lege pfaunenſchweif.* p. 376. l. 15. Selſkabs. p. 380. l. 12. quatuordecim. l. 28. purgent. p. 382. l. 6. fere. l. 19. compoſitae. p. 383 l. 30. conſumant. p. 390. l. 15. pharmacopoeo. p. 394. l. 8. *öffentlichem.* p. 404. l. 19, 1. F. GU. DE CHARPENTIER. p. 405. l. 6. extraordinariorum et p. 408. l. 29. diviſione. p. 425. l. 13. excipias. p. 426. l. 25. baſaltem p. 428. l. ult. cryſtalliſationem. p. 429. l. 1. ſegmentum. p. 439. l. 16. perpauxillum. p. 441. l. 23. difficillime. p. 442. l. 13. vitrum. p. 445. l. 16. ſeiungant. l. 25. concipit. p. 448. l. 9. connubium. l. antepen. non. p 453. l. 18. ſelenitem. p. 459. l. 18. *überſetzt.* p. 461. l. 8. encyclopaediae. p. 463. l. 14. diſcrimen. p. 464. l. 27. coeat. p. 465. l. 32. ſelenitem

tem. p. 467. l. 14. et p. 468. l. 19. atmoſphaerae. p. 470. l. 3. diſcrimen. p. 475. l. 22. ſalium. p. 481. l. 19. conſ. teri. l. 23. utilis. p. 482. l. 28. CIↃIↃCXXVII. ib. Plantiniana. p. 483. l. penult. diſſeruit. p. 487. l. 33. BANKSII. p. 489. l. 11. aquam. p. 490. l. 33. quid. p. 491. l. 12. Idem ib. principium. p. 496. l. 14. *poſt* perinde *dele colon.* p. 497. l. 13. *dele* ab. l. 17. *lege* Lycoperdon tuber. p. 498. l. 15. coëmere. p. 500. l. 24. delphinis. p. 501. l. 10. tinnunculi. l. 12. comeſtae. l. 18. iſpidam. l. 27. clypeatam. l. 31. hae rite. p. 504. l. 7. ſepiolam. p. 507. l. 16. intybi. p. 514. l. 22. ouderdom. p. 517. l. 13. delineandi. l. 22. comparavit. l. ult. Comment. p. 518. l. 14 *Huishoudkundig.* p. 519. l. 28. Angliam. p. 520. l. 3. Sancto. l. 9. *Vaterlandſche.* p. 521. l. 13. Oppoliae. p. 522. l. 13. *adde:* obiit 26. Mart. 1792. a. a. 44. p. 523. l. 22 *lege* angulo. p. 528. l. antepen. excolerent. p. 535. l. 17. HUNCZOVSKI. p. 539. l. 24. BECKER. p. 543. l. 23. Ghryſelius. p. 545. l. penult. O. I. EVERS. p. 547. l. antepen. GARN. p. 549. l. 3. GOEZE. l. 17. F. A. C. GREN. p. 552. l. penult. et p. 553. l. I. G. F. HOFMANN. p. 557. l. 29. LOSCHGE. p. 571. l. 18. hucuſque. p. 574. l. 32. ſelenitem. p. 576. l. 12. BOWLES. p. 581. l. 28 et p. 592. l. 2. ſapphirus. p. 583. l. 27. Strontianitem. p. 584. l. 18. Baſaltem. p. 587. l. ult. *adde:* p. 411. p. 588. l. 29. *lege* minerarum. p. 595. l. antepen. verſare. p. 597. l. 22. ſelenitem. p. 612. l. 18. THEODORI. p. 622. l. 2. creverunt. p. 626. l. 10. *Antireinarus* p. 627. l. 9. magiſtratibus. p. 635. l. 26. vitriolicus. p. 641. l. 21. divulſae. p. 642. l. 1. tegumentis. p. 643. l. 2. quorum. p. 644. l. 5. et 15. tenerior. l. 28. iniiciat. p. 646. l. 5. Faſc. I. l. 17. uſus. p. 647. l. 9. vere. l. 33. Multifarios. p. 651. l. 18. repletae. l. antepen. aphthas. p. 655. l. 27. perioſteum. p. 664. l. 10. *poſt* facta *dele punctum.* p. 670. l. 14. *lege* notione. l. antepen. enumerare. l. ult. inebriationem. p. 672. l. 11. variolarum. l. 32. acceſſura. p. 682. l. 18. chalybeum. p. 689. l. 2. WILLEMET. l. 8. animus. l. penult. ſocieté. p. 690. l. 6. antiquitates. p. 701. l. 13. athenaeo. p. 702. l. 19. Ambergae. p. 704. l. penult. *Azzoguidi,* p. 706. l. 6. C. G. SELLE. p. 708. l. 1. Supplemeutum. p. 708. *pone lineas* 9. et 10. *poſt* 11. et 12. p. 712. l. 27. *lege* WINTRINGHAM.

INDEX VOL. XXXV.

A.

Abanenſes thermae 330 ſeq.

Abdominis laeſiones 662. conſtrictio et expanſio poſt febrem intermittentem relicta 240. dolores inflammatorii in puerperis 207. morbus antiſpaſmodicis curatus 246. abſconditus ſectione declaratus 316 ſeqq. viſcerum infarctus, de emeticorum in eo uſu monitum 206

Abortum praecavendi remedium 268

Abſceſſus ad aures poſt ſcarlatinam 236. infra coſtas ſpurias ſiniſtras 206. metaſtatici in febre bilioſonervoſoputrida 232. in femore phthiſin levans 204. a rhevmatiſmo arthritico 221

Abſorbentium effectus 67 ſeq. uſus in bile abſorbenda 71. diarrhoea febrium inflammatoriarum 69. pleuritide verminoſa 70. rhachitide 85, 268.

Abſynthii olei cocti uſus 211 ſeq.

Acalypha betulina 436

Acari an cauſſa ſcabiei 569

Acetoſum acidum *vid. Acidum.*

Acetum fermentationis productum 347 ſeq. 355. de eius deſtillatione monita 355. cum butyro remedium antilyſſum 257 ſeq. eius uſus cum vino annoſo adverſus febrem intermittentem 249. vis minor in febribus inflammatoriis 67. vaporis balnei uſus 210. uſus ad aquarum mineralium examen 630 ſeq.

Achillea criſtata et ſerrata 428

Achyranthes polygonoides 427

Acida 490 ſeq. eorum vis in cartilagines 91. oſſa 88. ſynoviam 97. ad atramenta ſympathetica 605. concentratiora cur metalla lentius ſolvant dilutis 533 ſeq. mineralia in febre bilioſoputrida 79. radicalia 314 ſeq. vegetabilia, eorum partes conſtitutivae 645. vis antiſeptica 608.

Acidulae aſcianae 329 ſeq.

Acidum acetoſum 355. illud purum obtinendi modus 642. aluminis 355. boruſſicum parandi ratio 593. experimentum cum eo 594. aluminis 355. carbonicum *vid. Aer fixus*; citri conſervandi et concentrandi ratio 34 ſeqq. marinum *vid. Gas acidum muriaticum*; marinum oxygenatum ad photometrum adhibendum 23 ſeq. mephiticum, eius effectus in animalia 590. muriaticum 355, 492. eius vis antiſeptica 608. dephlogiſticatum ad corporum dealbationem 565, 642. nitro-

troſum, de eo obſervatio 593. in vitriolico quomodo detegendum 31. eius generatio an cauſſa aurorae borealis 502 ſeq. oxalinum 354. phoſphoricum in oſſibus 309. ſaccharinum in cerebro 112. lapillis glandulae pinealis 111. ſpiritus vini 347. ſulphuricum oxygenatum 46 ſeq. tartari 354. vegetabile novum ex cicere arietino 634. vitriolicum an reliquis fortius 357. eius in retorta mutatio 334 ſeq. adulteratio quomodo detegenda 31. praeſentia in aquis quomodo demonſtranda 32. uſus in diſpoſitione phthiſica poſt febrem bilioſam 78. *vid etiam Vitrioli ſpiritus.*

Aconiti extractum adverſus lumbaginem rhevmaticam 248. ſequelas mercurialilium praepoſtere adhibitorum 251

Acrimonia quid et qui eius effectus 535 ſeqq.

Acroſtichum quercifolium 442. ſiliquoſum 435. tenue 442. thalictroides 435

Acta regia ſoc. med. Havnienſis Vol. II. 203. Vol. III. 230

Adipis mira copia 241

Adſtringentia in haemoptyſi 74. phthiſi 284. noxia in dyſenteria 292

Aer, eius influxus in calorem vitalem 66 ſeq. inſpirati uſus 280. eius corruptio in urbibus 170 ſeq. qualitates ſenſibiles an cauſſa diſpoſitionis inflammatoriae 62. praeſentia ad calcinationem metallorum neceſſaria 359. alkalinus, eius accenſio in aëre muriatico dephlogiſticato 639. atmoſphaericus, eius partes conſtituentes 490. dephlogiſticatus in aqua 8 ſeq. eius actio in detonationem nitri 17 ſeq. effectus in animalia in eo incluſa 590. uſus in phthiſi 28. ex acido muriatico oxigenato 23. experimenta cum eo 639. ad dealbationem corporum 642. ad ſcripturas deletas reſtituendas 606. ex magneſia alba et terra aluminari 633. fixus 9. ex acido muriatico oxygenato 24. metallis ſub calcinatione accedens 350. contra calculum 248. inflammabilis 353. ſub decompoſitione aquae genitus 8. in detonatione 17 ſeqq. duae eius ſpecies 9. eius effectus in corpora organica 590. phlogiſticatus 355. phoſphoricus, eum obtinendi methodus 50 ſeq.

Aether vitriolicus 349, 592. eius hiſtoria et uſus 315 ſeq. rectificatio 591 ſeq. 627.

Aetna 26

Affinitates chemicae 489

Agave americana 620

Aggregatae, ordo naturalis plantarum 527 ſeq.

Agroſtis cinna 435. piloſa 438

Agrypnia poſt febrem inflammatoriam 69

Aiuga pyramidalis 428
Albina ſcitaminum genus 432, 514, 516
Aldrovandi (Ulyſſ.) mors 679. manuſcripta 680
Alkali quomodo cauſticum reddendum 354. phlogiſticatum ad ſcripturas deletas reſtituendas 605 ſeq. *vid. etiam Sanguinis lixivium*; fixum 491, 492. eius ortus 347. an deſtrui poſſit 354. aeratum, eius uſus ad depurandum aetherem vitriolicum 591 ſeq. volatile 491. illud extricandi ratio 357. eius decompoſitio 595, 639. vis antiſeptica 79. minerale ex ſale culinari parandi ratio 356 ſeq. eius ſolutio ad atramenta ſympathetica 605. vegetabile acido muriatico dephlogiſticato ſaturatum 639
Allium nigrum 428
Aloes floris ſtructura 520
Alpinia ſcitaminum genus 514. ſeſſilis 431
Althaeae radicis uſus 217. 525. florum tincturae ad atramenta ſympathetica 605
Alvi obſtructio praeſente ſimul diarrhoea 208. in chalybis artificibus 478. poſt colicam ſaturninam remanens 479. a particulis cupri ingeſtis 476 ſeq. a vaporibus mercurialibus 480. opii in ea uſus 542. ſegnities in hypochondriacis 292
Aluminaris terra 348. aer dephlogiſticatus ex ea 633
Aluminis praeparatio 565. acidum 355. uſus in colica pictonum 205. febribus intermittentibus 249 ſeq.
Amalgamatio hydrargyri in ea ſeparatio 352
Amara adverſus effectus arſenici 481
Amaryllis capenſis 434
Ambroſiae maritimae vires et uſus 473 ſeq.
Ambuſtio lethalis 658 ſeq.
Amentaceae ordo naturalis plantarum 628
Americae meridionalis vulcani 26
Ammoniacum gummi noxium in ſcirrho 571
Ammoniaci ſalis uſus adverſus febres intermittentes 214. 246. flores martiales pandi modus 611. ſpiritus uſus externus 224
Amnii liquor in ventriculo et inteſtinis 333. membrana an arteriis gaudeat 103
Amomum ſcitaminum genus 515. eius ſpecies 431 ſeq. 437
Amputatio in carie 573. tumore albo genu 637 ſeq. poſt vulnus ſclopetarium 568
Amygdalarum dulcium olei uſus in ſpaſmis aſperae arteriae 296. tuſſi febris inflammatoriae 69
Anagallis adverſus rabiem 172
Anaſarca hydrops curatus 218
Anaſtatica 526
Anatis ſpecies in Chaquenſi provincia 141
Andromeda ovibus infeſta 520
Andropogonis muricati uſus 430

Anevryſma 570. ſponte curatum 304, 305 ſeq. mortis lentae cauſſa 305. caritidis 660
Angina mercurialis 250 ſeq. pituitoſa 221 ſeq. ſcarlatinoſa 236
Anguillae organon olfactus 464. ſpecies in Chaquenſi provincia 145
Anima, eius indoles ex morbis declaranda 77. brutorum 114
Animalia variis aeris generibus incluſa 590. inebriata, electricitatis in ea effectus 634
Animalium ante hominem creatorum exſtirpatio 403. giganteorum priſcis temporibus exiſtentia ib. oſſa foſſilia 404 ſeq.
Animi pathematum et virium actio in cerebrum 113 ſeq.
Aniſi oleum, ex eo camphorae ſpecies 644
Ankyloſis 91, 309. ſpuria ſcrophuloſa 251 ſeq.
Anthelminthica 80, 81, 211 ſeq. 220, 247, 295, 647. de eorum uſu monitum 668
Anthropolithi negati 95
Antideſma acidum 436
Antidota Chaquenſium 144
Antimonialium qualitas et uſus 77. adverſus vermes 81
Antimonii ſpecies 421. uſus 214, 219, 220, 247. regulus et tinctura acris quomodo paranda 359. ſulphur auratum in exanthematibus ad labia enatis 224. vitrum ceratum 75
Antiphlogiſtica methodus quando neceſſaria 61. cautiones in ea obſervandae 71
Antiſeptica 79, 608, 629
Anus, eius diſquiſitio in infantibus mortuis 671. artificialis 572. illius fiſtula 570. imperforatus 572. eius ſpecies et curatio 445 ſeq.
Aortae laeſio in autochiro 661
Apatites 632
Apes in provincia Chaquenſi 144
Aphonia, eius caſus ſingularis 215 ſeq. a linguae immobilitate 223. poſt ſcarlatinam 236
Aphrodiſiaca opii vis 542
Aphthae febri rhevmaticae ſupervenientes 210. hecticae lethales 245
Apoplexia 310. ſaepius recurrens 204. a ſpaſmo cerebri 57. in fulmine tactis 663. ſubmerſis ib. a vaporibus mephiticis ſeq. in tritaeophya carotica 211. a plethora venarum 290. illius remedium prophylacticum 473
Aqua, eius decompoſitio 6 ſeq. 314, 352 ſeq. generatio 9, 490. transmutatio in terram 346, 352. partes cretaceas et calcareas continens innoxia 245. communis vis in plumbum 350. deſtillata ferri menſtruum 593. frigida capiti ſuperfundenda 69. *vid. etiam Capitis lotiones*; eius uſus internus et externus in mor-

morbis 77. mineralis Gloceſtrienſis 50. tofana 684. vegetomineralis, eius uſus in paronychia 246. incautus in ophthalmia 226
Aquae Belobergenſes 173. deſtillatae plantarum 353 hepaticae in Prenaco lacu 328 ſeq. martiales Recoari 643. minerales, earum examen 629 ſeqq. puteales et fontanae Veronae 31 ſeq. 33
Aquilae in Chaquenſi provincia 137
Aquilegia viridiflora 430
Aquoſa remedia 474
Arachis fruticoſa 436
Arachnoidea membrana 110
Aralia 527. lappaefolia 439
Araneae, in earum pedibus corpore ſeparatis irritabilitas ſuperſtes 640 ſeq. earum in provincia Chaquenſi ſpecies 145
Arbuti floris ſtructura 520
Arcani duplicati uſus 210
Archiatri quid fuerint 257
Areca oryzaeformis 511
Argentum, eius ſpecies 419 ſeq. porcellanae ſuperinducti incommoda 632 ſeq. ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 603. fulminans 490, 611 ſeq.
Argillae origo 685. nitri per eam decompoſitio 491 ſeq.
Aridura a vitiis lymphae 247. cruris a rhevmatiſmo 220
Arietes in Chaquenſi provincia 128
Ariſtidae ſetaceae uſus 434
Armenta in Chaquenſi provincia 128
Arnicae florum uſus 246. radicis 75
Aromaticorum uſus externus in debilitate primarum viarum 85
Arſenicum, eius minerae 420. butyrum 358. albi cum mercurio ſublimato coniunctio ib. illud in caſu veneficii detegendi modi 665 veneficium ſingulare eius ope 242 ſeq. eius effectus in corpore humano, iisque medendi ratio 480 ſeq. uſus adverſus carcinoma 605
Artemiſiae infuſi uſus 249. campeſtris vires 528
Arteriae, Roſae de iis hypotheſis 678. earum functiones 105 ſeq. obſervata anatomica de iis 102 ſeqq. 106. cerebri 103, 110
Arteriotome 290 ſeq.
Arthaud (Charles) Obſervations ſur les loix concernant la médecine et chirurgie de la colonie de S. Domingue 388
Arthritica ulcera 569
Arthritici dolores 218
Arthritis, eius cauſſa non ſemper ſpecifica 61 cartilaginum, in ea mutatio 91. illius curatio 384. anomala 248. *vid. etiam Podagra.*
Articulationum morbi 573 ſeq.
Artuum dolores vagi ſalivatione ſpontanea ſublati 238
Arundo karka 434
Aſcaridum remedium 226
Aſcianae aquae *vid. Aquae.*
Aſcidia aurantium, globularis, ſquamata 402

Aſcites, aqua in eo educta putredinis expers 546. eo demortui ſectio 239 ſeq. ſphacelo pedis ſuperveniens 637. curatus per cicutam 213 ſeq. digitalem purpuream 229
Aſclepias vincetoxicum 523
Aſperifoliae, ordo naturalis plantarum 526
Aſphalti olei virtus antiphthiſica 220
Aſplenium falcatum et falſum 441
Aſſa foetida in agrypnia poſt febres inflammatorias 69
Aſterias oligaetos 402
Aſthma 207, 211. ipecacuanhae in eo effectus 285. lethale 239
Athamantae mei uſus 227
Atmoſphaera, magneticorum phaenomenorum in ea cauſſa 607 ſeq. eius electricitatis poſitivae origo 503
Atramenta ſympathetica 602 ſeqq. 643
Atreſia a circumciſione 675. podicis *vid. Anus imperforatus.*
Atrophia ex diabete 211
Auditus organon in avibus 321 ſeq. 457 ſeqq. caecilia 321, 453 ſeq. cancro 319, 448 ſeq. homine 322 ſeq. 333, 457 ſeqq. piſcibus ſquamoſis 320, 451 ſeqq. ſalamandra 321, 453. ſepia loligine et octopodia 319, 449. ſerpentibus 321, 453. ſqualo catulo 450 ſeq. teſtudine 321, 454 ſeq. oſſicula, de iis obſervata anatomica 97. ratio 461 ſeq.
Avena tartarica 335
Averrhoae carambolae vis ſentiendi 592
Avium organon auditus 321 ſeq. 457 ſeqq. olfactus 468 ſeq.
Avoira palmarum genus 510
Aurantiorum corticis decocti uſus 204. foliorum uſus 268
Auricula, eius muſculi 100. externa quibus animalibus negata 461
Aurorae borealis ortus et natura 501 ſeq.
Aurum, eius artificum morbi 476. nativum 419. illius ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 603 ſeq. 605. praecipitatio 358. fulminans 350, 490
Autochiria 167. eius conſideratio medicoforenſis 667. cauſſa 292

B.

Baldi montis mineralia 619 ſeq.
Baliſtes niger 270
Balnea in febre bilioſa 78. ſcabie 215. variolis 653. artuum in febribus 61. calida adverſus effectus arſenici 481. vaporum mercurialium 479. frigida, eorum habitualis uſus infantibus noxius 83. uſus poſt febres gaſtricas 72. in rhachitide 85. adverſus debilitatem a vaporibus mercurialibus reſiduam 480. vaporis in doloribus arthriticis 218

Balneum electricum 251 ſeq.
Balſamicorum actio in morbis pulmonum 281
Banksea ſpecioſa Koen. 432, 437
Bardanae uſus adverſus effectus mercurialium praepoſtere adhibitorum 251. in ſcabie 215
Baſaltes 39 ſeq. eius origo vulcanica 41
Baſis, principium corporum mineralium 596 ſeq.
Belladonnae uſus adverſus carcinoma 605. ſcirrhum mammae 210. tuſſim convulſivam 212, 223
Belobergenſes aquae *vid. Aquae.*
Benacus lacus, obſervationes ſuper eum 616 ſeqq.
Benzoes ſolutio ad atramentum ſympatheticum 643
Bernhard (Steph.) mortuus 575 ſeq.
Berthollet Elémens de l'art de la teinture 377. *vid. etiam Morveau.*
Bibonibus cur icterus frequens 73
Bicornes, ordo naturalis plantarum 520
Bidentis ſpecierum vires 528
Bilhuber (Io. Fr.) mortuus 576
Bilioſa degeneratio olim frequentior quam hodie 76
Bilioſorum morborum cauſſa ib.
Bilis indoles et uſus 444 ſeq. abundantia univerſalis eiusdemque ſpiſſitudo, icteri cauſſae 73
Bitumina 598. eorum ortus 348
Blennii vivipari organon olfactus 464
Boa conſtrictor 143
Bodianus apua 174. aya et pentacanthus 173
Boehmeri (Ge. Rud.) Commentationes oeconomico-medico-botanicae 557
Bolcae montis petrefacta 643
Bondioli (Pietr. Ant.) ſopra l'aurora boreale 501
Bonneſs (Lud.) mortuus 579
Bononienſis inſtituti muſeum 679 ſeq.
Boraſſus ihur, Sonnerati, ſylveſtris 511
Borax, eius ortus 349. an partes metallicas contineat 357
Bos bubalis 681. eius cranium 403
Boves in provincia Chaquenſi 128. eorum color albidus in Italia frequens 680. lues gallica vulgo dicta 255. morbo confectorum carnis comeſtae effectus 300 ſeq.
Brenner (Ern. Guil.) mortuus 577
Breſciani littoris clima et morbi 620
Bronchiorum mucus nigreſcens an tuberculorum praecurſor 287
Brugnatelli (L.) Annali di Chimica T. I. 4. T. II. 31. T. III. 51. Biblioteca fiſica d'Europa T. I. 588. T. II. 595. T. III. 599. T. IV. 606. T. V. 610. T. VI. 616. T. VII. 622. T. VIII.

629. T. IX. 636. T. X. 639. T. XI. 644.
Bruguiere *vid. Journal d' hiſt. naturelle.*
Brutorum anima 114
Bubonis curatio 570
Buekia ſcitaminum genus 514, 515
Bufonis organon auditus 455. ſpecies in provincia Chaquenſi 142 ſeq.
Bulbi plantarum 516 ſeq.
Burſae mucoſae 100
Burſae paſtoris herbae uſus externus 249
Butyrum quid veteribus Graecis 267

C.

Cachexiae remedium 615
Caeciliae organon auditus 321, 453 ſeq.
Caeruleum berolinenſe 350
Caeſareae ſectionis hiſtoriae ſciagraphia 256, 257. caſus in fetu extrauterino 289 ſeq.
Calagualae radix 28 ſeqq. 44 ſeq. 613 ſeqq.
Calamariae ordo naturalis plantarum 512
Calcarea concretio *vid. Lithiaſis*; terra *vid. Terra.*
Calcarei montes Idrienſes 418
Calcedonii varietates 419
Calcinatio metallorum 359. an plumbi pondus augeat 358
Calculi remedia 248, 370, 521. ſecandi methodus nova 538
Calculi biliarii 571. icteri cauſſa 73
Callicarpa integrifolia 434
Calor, eius uſus ad curationem ulcerum 568 ſeq. animalis, eius ortus 311, 534 ſeq. aggregati cauſſae et effectus 311 ſeqq. atmoſphaericus, eius in corpus animale actio 311. febrilis 59 ſeq. telluris aeſtivus unde 601. vitalis 66, an in pulmonibus gignatur 77
Caloricum 489. triplex eius ſtatus 312
Calx 354. aeratae et fluoratae varietates 418. vitriolatae 417
Calycanthemae ordo naturalis plantarum 520
Cameli ſpecies in provincia Chaquenſi 136
Cameraria zeylanica 434
Campanaceae ordo naturalis plantarum 523
Campanula ſtrigoſa 438
Camphora, eius fruſtulorum motus in ſuperficie aquae 12 ſeqq. uſus in dolore abdominis poſt dyſenteriam ſuperſtite 217. cardiae a ſuppreſſa febre tertiana 238. in febre bilioſa 78. bilioſonervoſoputrida 233. rhevmatiſmo vago 226. externus in rhevmatiſmo arthritico noxius 205. americana 368 ſeqq. ex oleis eſſentialibus 644
Cancer aquoſus 208 ſeq.
Cancer eius organon auditus 319, 448 ſeq. pulex 618
Canes, eorum rabiei prophylaxis 254 ſeq. feri apud Chaquenſes 128

Canis rabidi venenum 568. morſus an delirii cauſſa 673
Canna ſcitaminum genus 514
Cantharidum intus aſſumtorum ſequelae 664. uſus in iſchuria 220
Capparis inermis 681
Caprarum ſpecies in provincia Chaquenſi 136
Caput quomodo poſt verſionem ſolvendum 537. eius laeſiones 568, 659. lethales 175
Carbones 353 ſeq. experimenta electrica cum iis 17. eorum pulveris uſus 564
Carcinomatis remedia 365 ſeq. 605
Cardiae dolor in chalybis artificibus 478. poſt ſuppreſſam febrem tertianam 238. poſt herpetem ſiccatum 217. a refrigerio 218 ſeqq. a conſolidatis ulceribus cruris 238 ſeq.
Cardui mariae ſeminis vis ſpecifica 70
Caries 309, 573
Carotidis anevryſma 660
Carpionis organon olfactus 464
Cartilagines 90 ſeq. eorum vulnera 91
Caryophylleae ordo naturalis plantarum 521
Caſcarillae uſus in febre meſenterica pituitoſa 80. eſſentiae uſus 219
Caſſine peragua 139
Caſulani agri conſtitutiones epidemicae 301 ſeq.
Cataractae depreſſionis ſequela 117
Catarrhus, eius cauſſa 278. phthiſeos cauſſa 277. perrinax, eius remedium 615. ſuffocativus in fulmine tactis; ſubmerſis, a vaporibus mephiticis 663
Catini montis balnea 324 ſeqq.
Cavia aperea 131
Cauſſarum generalium morborum examen ad determinandas ſpecificas 74
Cauſtica in phthiſi pulmonali 281. ſpina ventoſa 309
Cauteria in phthiſi pulmonali 281, 288. adverſus polypum narium 571
Celoſia comoſa 439. lanata 434. monſonia et polygonoides 427
Centaurea ferox 372
Cephalaea chronica poſt capitis laeſionem 666. rhevmatica, eius remedium 345
Cephalalgia arthritica 218
Cera, eius dealbatio 22, 565. oleum, in ea cryſtalli 644. ſigillatoria, experimenta electrica cum ea 17. caerulea, eius praeparatio 639
Cerebelli laeſiones 172. earum lethalitas 659
Cerebrum, eius conſideratio anatomica 109 ſeqq. examen chemicum 112. arteriae *vid. Arteriae*; ſinus transverſus 107. reactio 113. ſpaſmus 57. opii in illud actio 542. illius vulnerum lethalitas 659. ſerum in illo effuſum 207, 235, 239. Cretinorum 327
Cereviſia fermentationis productum 348

Cervi in regione Chaquenſi 135. capreolus 136. dama 135 ſeq.
Ceruſſa ad atramentum ſympatheticum impendenda 603. eius praeparatio 564
Chaco provinciae Americae meridionalis, hiſtoria naturalis 122 ſeqq.
Chaetodon Kleinii et trifaſciatus 271
Chalmers (Will.) mortuus 575
Chalybis ortus 495. praeparatio 350. artificum morbi 477 ſeq.
Chamaemeli infuſum ſaturatum pro ſcopo vomitum ciendi 476, 478. olei cocti uſus 211 ſeq.
Chamaerops palmarum genus 509, 510
Chamitis 527
Charta a vi ignis quomodo defendenda 52 ſeq.
Chauſſier, *vid. Encycl. méth. T. II.*
Chemiae obiecta 482. nomenclatura *vid. Nomenclatura.*
Chirurgi forenſes 657
Chiton amiculatus 402
Chloroſeos remedium 628
Chopart Traité des maladies des voies urinaires 382
Chriſt (Franc. Xav.) mortuus 575
Chryſopraſius 632
Cicer arietinum, novum acidum ex eo 634
Cicutae extracti uſus in aſcite ab obſtructione glandularum meſenterii 213 ſeq. in tuſſi convulſiva 268. abuſus noxius 86. emplaſtrum in tumoribus albis tentandum 573
Cinerum clavellatorum Ruſſiae examen chemicum 416 ſeq.
Cinna graminum genus expungendum 435
Cinnamoni aqua corrigens ſellae 367 ſeq.
Circonia terra vid. *Terra.*
Circonienſis lacus 637
Circumciſionis in femina nigrita ſequela 675
Citri uſus in ſcorbuto 273, 684 ſuccus adverſus febres intermittentes 249. acidum *vid. Acidum.*
Clyſterum uſus adverſus effectus arſenici 481. poſt inflammationem inteſtinorum ſuperatam 218. interdum noxius in febre puerperali 76. cauta applicatio in hypochondriacis 292
Coadunatae ordo plantarum naturalis 529
Cobaltum 359
Cocos nucifera 512
Coctio in febribus 60
Coffeae uſus in phthiſi 283. infuſum ſaturatum adverſus febres intermittentes 215
Cohobatio 353
Colchicum 516
Coli ſtatus praeternaturalis in hydropico 318
Colica, eius cauſſa abſcondita ſectione detecta 240. olei ricini in ea uſus 295. ab arſenico 481. in chalybis artificibus 478. ex cupri particulis in corpus ingeſtis 476 ſeq. flatulenta 217 ſeq. hepa-

hepatica 309. periodica 221. pictonum ſ. ſaturnina 75, 205, 269, 478 ſeq. ſpaſmodica, electricitatis in ea ſequelae 238. a taenia 223
Colli laeſiones 660
Colocynthidis uſus adverſus hydropem 241 ſeq.
Coloris corporum immutationis cauſſa 490
Columba radix 433
Columbarum ſpecies in provincia Chaquenſi 139. ſtercus in bibliis memoratum quid 517
Coluber naia albus 680
Columniferae ordo naturalis plantarum 525
Colutea 524
Comparetti (Andr.) Prodromo di fiſica vegetabile 549
Compoſitae ordo plantarum naturalis 528
Conarium *vid. Glandula pinealis.*
Confervae paluſtres oculo nudo inviſibiles 409
Coniferae ordo plantarum naturalis 529
Consbruch (Ge. Fr.) mortuus 575
Contortae ordo plantarum naturalis 423 ſeq.
Convolvulus copticus 427. ſepium 523
Convulſiones a cruſta lactea retrogreſſa 647. epilepticae a conſolidatis ulceribus cruris 238 ſeq.
Cookia punctata 440
Cophoſis paralytica 310. *vid. etiam Surditas.*
Cor, de eo obſervationes anatomicae 101 ſeq. eius fibrarum diſquiſitio anatomica 398 ſeqq. 411 ſeqq. nervi 98. coalitio cum pericardio 207, 239. vulnerum lethalitas 661. valvularum lithiaſis *vid. Lithiaſis.*
Coriariorum corticum uſus ad operationes chemicas 352
Coronariae ordo plantarum naturalis 516 ſeq.
Corydales, ordo plantarum naturalis 522
Coryli nux, cotyledonum in ea defectus 509
Coſtus ſcitaminum genus 514. malaccenſis 431
Coturnices in provincia Chaquenſi 128
Cranium, eius oſſa 96. baſis, in ea ſerum effuſum 207. Cretinorum 327. animalium 403 ſeq. foſſilium 404
Cremaſter 100
Crepis coronopifolia 363. virgata 362
Creſſa cretica et indica 434
Cretini 326 ſeqq.
Critici dies in febribus 60
Crocodilus *vid. Lacerta alligator.*
Crotalus 143 ſeq.
Croton punctatum 436
Crucibula 352
Cruralium vaſorum vulnera 662
Cruris aridura a rhevmatiſmo 220. tumor a metaſtaſi lactis 210. ulcera *vid. Ulcera.*
Cruſta inflammatoria 63. eius in pus mutatio 64. lactea

ctea 249, 569. eius retrogreſſae ſequelae 647
Cryſtalli in oleis aethereis 346, 353. in oleo cerae 644. cubicae Luneburgenſes 606, 632
Cryſtalliſatio 596 ſeq. ſalium 346
Cucurbitaceae ordo plantarum naturalis 524 ſeq.
Cullen taxatus 81, 567
Cuniculorum ſpecies apud Chaquenſes 131
Cuprea vaſa ad depurationem tartari 564
Cuprum 420. eius amalgama parandi ratio 358. effectus in corpore humano 476 ſeq.
Curcuma ſcitaminum genus 514. longa 431
Cutanea perſpiratio, eius ſuppreſſionis ſequelae 227, 278. an ulcerum cauſſa 569
Cutaneorum vaſorum irritabilitas et contractilitas 539
Cutis conditio, icteri cauſſa 73. ſiccitas febrium intermittentium cauſſa 82
Cycus circinalis 529
Cymbachne novum graminum genus 441
Cynanche parotidea epidemica 211 ſeq.
Cyperus albidus, canaliculatus, racemoſus 438. aegyptiacus *vid. Schoenus mucronatus.*
Cyphoſis paralytica 308
Cyprinus rex 272

D.

Danz (Ferd. Ge.) mortuus 576
Daſypus, eius ſpecies in provincia Chaquenſi 133 ſeq.
Dealbatio corporum ope acidi muriatici dephlogiſticati 565, 642
Deauratores quomodo a vaporibus mercurialibus praeſervandi 480
Debilitas poſt febres inflammatorias 69. apparens in iiſdem 65 ſeq. univerſalis, eius cauſſa 85
Deglutitionis privatio a linguae immobilitate 223
Delirium 672 ſeqq. ex animi pathematibus 247. febrium gaſtricarum ſequela 73. in febribus inflammatoriis 68 ſeq. poſt eas 69. a lactatione ſuſpenſa 204. phreneticum, eius remedium 608. ex abuſu purgantis 209
Dentes, de iis obſervationes anatomicae 95 ſeq. an ex iis phthiſeos ſignum 278. animalium molares foſſiles 404
Dentitio ſub variolis 603, difficilis phaenomenorum rhachiticorum cauſſa 84 ſeq. eius cauſſa et medela 83
Desgenettes Analyſe du ſyſtême abſorbant ou lymphatique 389
Deſtillatio per deſcenſum 352
Detonatio nitri 17 ſeqq. ſalium nitroſorum 349
Dextrum corporis latus curfirmius ſiniſtro 105 ſeq.
Diabetes ex conſuetudine 211. cum fame inſigni 119
Diacodion ſyrupi uſus 282, 608

Diaeta reſtaurans poſt febres gaſtricas 72. in debilitate poſt febres inflammatorias 69
Dianae arbor 494 ſeq.
Dianthi novi hybridi 423 ſeqq.
Diaphragmatis vulnera 661
Diarrhoea, opii in ea uſus 541. alvi obſtructioni iuncta 208. apoplectica 432 ſeq. a comeſſatione 205. chronica 219. a cupri particulis ingeſtis 476 ſeq. in febre bilioſonervoſoputrida lethalis 231. in febre inflammatoria 69. paraplegiam tollens 225. phthiſicorum 280. ſpontanea dolores arthriticos levans 218. ſuppreſſa, eius ſequela 206. ſub eruptione variolarum 653
Diaſtaſis oſſium 573
Dietrichia ſcitaminum genus 514, 516
Digeſtionis mechaniſmus, de eo coniectura 590
Digeſtiva facultas ſanguinis 59 eius effectus ib. ſeq.
Digeſtiva emeticis in febre meſenterica pituitoſa praemittenda 80
Digitalis purpurea, eius vis antihydropica 228 ſeq. thapſi 522
Diodon Kleinii 273
Diſſolvens, principium corporum mineralium 596 ſeq.
Divortium 671, 672
Diuretica, de eorum uſu monitum 668
Dolores, methodi antiphlogiſticae in iis neceſſitas 61
Doveri pulvis in febre bilioſonervoſoputrida 233. adverſus effectus vaporum mercurialium 479 ſeq.
Doulceti methodus medendi febri puerperarum 80
Ductus eiaculatorii ſpermatici tumor 306 ſeq.
Duhamel. *vid. Encycl. méth. T. I. et II.*
Dumoſae ordo plantarum naturalis 526 ſeq.
Duntze (Arn.) mortuus 180
Durae matris fungus 571
Dyſenteria 74 ſeq. 217. putrida maligna epidemica 302. adſtringentium in ea abuſus ſequelae 292
Dyſphagia rhevmatica 205 ſeq.
Dyſpnoea habitualis morbillis ſoluta 226. tandem lethalis 239
Dyſuria periodica 244

E.

Ebenus herbacea 362
Ebrii an pro delirantibus habendi 674
Echium pyrenaicum 434
Elaeodendrum argan 439
Electrica tentamina 16 ſeq. 616, 621.
Electricitas, eius effectus in animalia ebria 634. in motum foliorum averrhoae carambolae 592. uſus in ankyloſi ſcrophuloſa genu 251 ſeq. in affectionibus nervoſis poſt colicam ſpaſmodicam 238. adverſus debilitatem a vaporibus mercurialibus 480. atmoſphaerae 503. nervorum 115

Ele-

Electricum fluidum an phlogiſton contineat 7 ſeq. eius recurſus an cauſſa aurorae borealis 502
Electrometrum atmoſphaerae portatile hygrometri loco adhibendum 505 ſeq.
Electrum veterum 21
Electuarium martiatum 214
Elephantiaſis 84
Elephantis oſſa foſſilia 404
Elixir acidum Hall. adverſus debilitatem ventriculi poſt febres gaſtricas 72. paregoricum, eius noxae in phthiſi 282
Embelia groſſularia et ribes 434
Embryonis cerebrum 110. cor 101. nervi olfactorii 117
Emeticorum uſus adverſus arſenicum 480. in colica pictonum 75, 478. febribus biliioſonervoſoputridis 233. cholericis 206. inflammatoriis 65. meſentericis pituitoſis 80. ſub prima hydrophobiae ſuſpicione 228. in morbis pectoris 286. phthiſi 287, 537. adverſus vaporum mercurialium effectus 479, 480. in variolis confluentibus 286. cautus in infarctibus viſcerum abdominalium 206. *vid. etiam Ipecacuanha.*
Emphyſema ab eſu carnis bovis morbo peremti 300 ſeq. in abdomine poſt mortem inventum 240. artificiale, eius effectus 67
Empryema 546 ſeq.
Encyclopédie méthodique T. I. 472. T. II. 473
Enſatae ordo naturalis plantarum 513
Enulae eſſentia in oedemate et tuſſi poſt febres intermittentes 215
Ephedra altiſſima 372
Epidendra Indiae orientalis 442 ſeq.
Edidermidis vegetabilium ſtructura 549 ſeq.
Epiglottidis conditio in ſubmerſis 663
Epilepſia a cauſſa arthritica 205. pediſymptomatica 229. cum affectibus ſoporoſis 672. an divortii cauſſa eſſe poſſit 671. eius ſequelae 216 ſeq. in puero curatio 248. remedia 236. 646. ſimulata 671
Epilepticis an matrimonium concedendum ib.
Epithema frigidum in delirio febri biliioſonervoſoputridae iuncto 233. haemoptyſi 247. hernia incarcerata 221 ileo ſpaſmodico 223
Equi in Chaquenſi provincia 128
Equiſetum 529
Equitatio adverſus debilitatem poſt febres 69, 72. in phthiſi 284
Erinus lychnidea 430
Erndlia ſcitaminum genus 431, 515, 516
Erxleben (Ioh. Chriſt. Polyc.) *Anfangsgründe der Chemie, vermehrt* von Wiegleb 337
Eryſipelas neglectum, eius ſequela 569. vagum, eius cauſſae 683
Eſocis lucii organon auditus 320, 452 ſeq. olfactus 464

Ethmoidei oſſis diſquiſitio in infantibus mortuis 671
Ettlingera ſcitaminum genus 432, 514, 516
Evacuantia in delirio poſt febres gaſtricas 73 in ſtadio cruditatis febrium 62. in morbis inflammatoriis 65. adverſus rhevmatiſmos diuturnos 248
Evacuationum quae ratio habenda in morborum deſcriptionibus 56
Eudiomerrum Voltae 231
Eversmann (Fr. Aug. Alex.) *Technologiſche Bemerkungen auf einer Reiſe durch Holland* 552
Eupatorii cannabini vires 528
Euphorbia heterophylla 440 peplus 429
Euterpe palmarum genus 510, 511
Excaecariae ſuccus innoxius 433
Exercitus francogallici medicos conſtituendi conſilia 379
Exoſtoſeos ſpecies 358
Extracta Garayana 346
Exutoria in phthiſi pulmonali inutilia 281

F.

Faciei lotiones cum aqua frigidiſſima in variolis 654
Falconum ſpecies in provincia Chaquenſi 137
Fames diabeti iuncta 119
Farina, experimenta electricum eadem 17
Faſciarum uſus in debilitate 85. poſt empyematis operationem 546
Faſtidium ciborum in febribus 57
Fatuitas 672 ſeq.
Febris, eius geneſis 539 ſeqq. cauſſa proxima 566, 567. phaenomenorum explicatio 57 ſeqq. diverſitates 567. ardens 77 ſeq. biliosa generalis 76 ſeqq. 216. rhevmatiſmo inteſtinali ſuperveniens 238. epidemica ſ. cholerica 205, 206. biliosa putrida 78, 238. biliosonervoſo-putrida in claſſe danica epidemica 233 ſeqq. catarrhalis pituitoſa 79 ſeqq. cur frequentior quam inflammatoria et biliosa 277. catarrhalis maligna *vid. pituitoſa putrida;* cholerica *vid. biliosa epidemica;* continua ex intermittente orta 226. ephemera 60 ſeq. gaſtric obiliosa 71 ſeqq. hectica 244, 245. ſuppurationi ſuperveniens 547 ſeq. eius differentia a phthiſi pulmonali 279. hectica infantum 85. inflammatoria 61 ſeqq intermittens 82. eius geneſis 548. rebellis ſanata 246. cum ſcorbuto, eius ſequelae 240. frictionum in ea uſus 229 ſeq. opii 541, 542. recidivarum eius remedium domeſticum 245. lenta ab effectibus arſenici 480. lenta nervoſa ſ. lymphatica *vid. biliosa - putrida;* maligna 80. meſenterica pituitoſa ib. nervoſa ab atonia 85. a ſpaſmo ib. ſeq. pituitoſa *vid. catarrhalis;* pituitoſa putri-

putrida ſ. generalis 81. phthiſica 277 ſeq. 278, 280. puerperalis 76, 446 ſeq. eius cauſſa 571 putrida 217. ea demortui ſectio 239. eius metaſtaſis ad pectus 207. quotidiana ſcabie critica ſublata 218. rhevmatica 209, 210. rhevmatica maligna *vid. pituitoſa putrida*; rhevmaticobilioſa, eius ſequelae 239. tertiana 205. ſimplex 214 ſeq. epidemica 212 ſeq. in gravida rebellis 222. in quartanam mutata 235. eius ſuppreſſae ſequelae 238. eius remedia 249 ſeq. tritaeophya carotica 211

Felis concolor 130. onca 128 ſeq. alia ſpecies odorata 133

Feminae an phthiſi frequentius ſubiectae quam viri 287

Femur elephanti foſſile 404. 405

Feneſtra ovalis et rotunda 462

Fermentatio 347 ſeq.

Ferrum, experimenta electrica cum eo 17. in lacte 444. eius amalgamatio 359. coniunctio cum carbonico 495. cum ſtanno 359. flos 417 ſeq. minerae 420. praecipitatio ex acido boruſſico 544. ſolutio in acido nitroſo 358 ſeq. ad atramentum ſympatheticum 603. in aqua deſtillata 593. negata 359

Fertilitas provinciae Chaquenſis 126

Fetus unde ſanguinem accipiat 290. eius organon auditus 459 ſeq. eius capitis ſitus obliquus forcipis Levretiani uſum poſtulans 222 ſeq. extrauterinus viva matre exſectus 289 ſeq.

Fibig (Ioh.) mortuus 575

Ficus lactis uſus 127

Filaria grylli 143

Filices, ordo naturalis plantarum 529

Filicis maris uſus adverſus taeniam 223

Fiſſurae oſſium cylindricorum 573

Flamma quid 18

Flammulae Iovis uſus 268

Fletus 113

Flumina provinciae Chaquenſis 123 ſeq.

Fluoris albi maligni remedia 268

Fluores ſ. fluxus in chemia 356

Fomentationes aromaticae in vulneribus ſclopetorum 567

Fontes in provincia Chaquenſi 124 ſeq.

Fonticulus adverſus haemoptyſin 245 ſeq.

Forcipis Levretianae uſus 222 ſeq.

Formicae in provincia Chaquenſi 145

Forskohlea ſcabra 429

de Fourcroy Médecine éclairée par les ſciences phyſiques — T. I. 360. *vid. etiam Encycl. méth. Th. II. et Morveau.*

Fracturae oſſium 573

Fragaria veſca var. β. 440

Frank (Ioh. Peter) *Syſtem einer vollſtändigen medicinischen Polizey IV. Band* 160
Frictiones, earum uſus in febribus intermittentibus 229 ſeq. abdominis adverſus debilitatem ventriculi poſt febres gaſtricas 72. aromaticae adverſus ſpinam ventoſam 309
Fries mortuus 352
Frigus quid 535. maius, eius retardatio unde 601. febrile, eius cauſſa 57. effectus 58
Fritze (Ioh. Gottl.) mortuus 576.
Fructus horaei in dyſenteria 75
Frumenti ſpiritus haemoptoes in infantibus cauſſa 247. cum ſucco citri adverſus febrem intermittentem 249
Fucus zeylanicus 442
Fuliginis eſſentia in febribus intermittentibus 215
Fulmen quomodo interimat 663 ſeq. eius avertendi auxilia 163 ſeq.
Fumaria corymboſa 361 ſeq.

G.

Gadi aegleſini organon olfactus 465
Gaertnera novum plantarum genus 438 ſeq.
Galbanum in agrypnia poſt febres inflammatorias 69
Galeni in medicinam forenſem merita 171
Galeopſis tetrahit, oleum unguinoſum ex eadem 565
Gallinae in provincia Chaquenſi 136
Ganglia nervorum 116
Gangraena, opii in ea uſus 542, cum moſcho 636 ſeq. corticis peruviani 567. poſt caſtrationem oborta 640. in febre bilioſonervoſoputrida 231. ſplenetica, morbus epizooticus 257
Garda (Lago di) *vid. Benacus.*
Gas acido carbonicum ex oxygenia et carbone ortum 314. exſpiratione productum 311. de eius effectibus in reſpiratione experimentum 286 ſeq. acidum muriaticum, oxygenatum 11. ſub eius deſtillatione productum oleum 10 ſeq. inflammabile 346. oxygenium, de eius effectibus in reſpiratione experimentum 286
Gaſtrici morbi cur hodie frequentiores 62, 65. eorum ab inflammatoriis diſtinctio 62
Gaſtrotomia 309 ſeq.
Genitalia ictu tormenti bellici ablata 662
Genu tumor et ankyloſis electricitate curata 251 ſeq. vulnera 662. tumores albi *vid. Tumores.*
Germina corporum 597
Genu urbanum adverſus colicam periodicam 221. febrem bilioſonervoſoputridam 233. febres intermittentes 235. haemorrhoides praematuras 226. poſt hydropem depulſum 242. adverſus rhevmatiſmum arthriticum 205
Gibberoſitatis cauſſa 308

Gior-

Giornale per ſervire alla ſtoria ragionata della medicicina di queſto ſecolo T. VI. 289
Glaciei electricitas 621
Glandula pinealis 111
Glandularum conglobatarum ſtructura 108 ſeq. obſtructionis ab atonia remedium 80. ad claviculas poſitarum tumor 279. colli tumor in febre bilioſonervoſo-putrida 132. tumor in Cretinis 326 ſeq. tumorum ſcrophuloſorum remedium 249. ulcera ſcrophuloſa 251. lymphaticarum tumor in hecticis 288
Globba ſcitaminum genus 514
Globus tranſvolando aerem vehementius movens laeſionum vel mortis cauſſa 568, 664
Gloceſtrienſis aqua mineralis *vid. Aqua.*
Glycine monoeca 524
Goetz Traité complet de la petite vérole et de l'inoculation 377
Gramina ordo naturalis plantarum 512
Granati albi in materiis vulcanicis reperti 37 ſeq.
Grandinis origo 600 ſeq.
Granitae varietas 421
Gratiolae extracti uſus 268
Graviditas, plethorae in ea ratio habenda 61. rarius in ea phaenomenon 233. biennis putatitia 174. veſicularis 241
Gravitas eſſentialis a ſpecifica diſtinguenda 533
Greenwaya ſcitaminum genus 432, 514, 515
de Grimaud Cours complet de fièvres T. I. 54. T. II. 68. T. III. 78. T. IV. 82
Grotta del cane, experimenta in ea capta 685
Gruinales ordo naturalis plantarum 519
Grylli in provincia Chaquenſi 144
Guacho avicula in eadem 140
Guaiaci gummi in dyſphagia rhevmatica 205 ſeq. febre bilioſonervoſoputrida 233. adverſus ſequelas mercurialium praepoſtere adhibitorum 251. reſina, atramentum ſympatheticum ex ea 604 ſeq.
Guglielmini (Io. Bapt.) de diurno terrae motu 500
Gummi arabicum, eius uſus 217. flavum ex Nova Wallia auſtrali 49. guttae 433. rubrum ex Nova Wallia auſtrali 48 ſeq.
Guſtaviae duae ſpecies 435
Guttae roſaceae metaſtaſis 244
Gypſi mutatio in calcedonium 30
Gypſophilarum vires medicae 521

H.

Haematemeſis *vid. Vomitus cruentus.*
Haematoma in muto 292
Haematoxyli campechiani uſus 284
Haematteria 220, 221
Haemoptyſis 74, 247. a menſtruis ſuppreſſis et motu vehementiore 209. fonticulo curata

curata 245 ſeq. veſicatorio 226. olei ricini in ea uſus 295 ſimulata 671
Haemorrhagiae, opii in iis effectus 541. purgantium 68. narium in febre biliosonervoſoputrida 231. critica in febre inflammatoria 68. uteri 205. eius remedium 249
Haemorrhoidalis inflammationis ſequelae 292
Haemorrhoides cur Venetiis frequentiores 677. olei ricini in iis uſus 295. nimiae, earum remedium 249. praecoces 226
Hauy *vid. Journal d' hiſtoire naturelle.*
Heclae eruptionis effectus 602
Hedychium coronarium 431, 514
Hedyſari triflori varietas 434
Heliconia ſcitaminum genus 514
Hellebori albi exterius applicati effectus purgans 546
Hellenia Retz. ſcitaminum genus 432, 437
Hemionitis eſculenta 441 ſeq. prolifera 442
Hemiplegia 207. ſanata 210
Hepar ſyſtematis venoſi centrum 71. eius affectiones a laeſionibus capitis 568, 660. tumores poſt febres gaſtricas 72. poſt febrem intermittentem cum ſcorbuto 240. horum remedium 628. illius mutatio in maſſam ſteatomatoſam 240. conditio morboſa in cadavere aſcitici ib. phthiſici 235
Hepatitis in hypochondriaco 293. eius ſymptomata in febre bilioſa 218
Heritiera Retz. ſcitaminum genus 432, 437.
Hermannia pinnata 525
Herniae 571 ſeq. incarcerata 221. cruralis 234. lumbaris 572. omentalis 571. ſeq. ventriculi 571
Herniotomia, eius lethalis hiſtoria 203 ſeq. haemorrhagia in ea unde 106
Herpes 570. eius ſpecies 224. in hypochondriaco 293. in manu ſiccatus, eius ſequelae 217. criticus in fronte 206. lactentium 224
Hibiſcus moſcheatos 525
Hieracium heterophyllum 428
Hilaritas ab opio 542
Hippocrates *Werke überſetzt von Grimm IV. Band* 258
Hippopotami dens molaris foſſilis 404
Hippuris lanceolata et vulgaris 429.
Hirudines 574. in apoplexia inutiles 291. earum uſus in affectionibus capitis 216. dentitione difficili 83. febre bilioſonervoſoputrida 233. paronychia 246, 570. prima phthiſeos periodo 283
Hiſtoriae naturalis tabulae Neowidii prodituraе annunciantur 390 ſeq.
Hoffmann (C. L.) *vermiſchte mediciniſche Schriften durch Chaver II. Theil* 532. *III Theil* 539.
Holmſkioldia novum plantarum genus 440

Holocentrus ſogo et tigrinus 274
Holoraceae ordo naturalis plantarum 514 ſeq.
Hominis organon auditus 322 ſeq. 333. 457 ſeqq.
Hordei decoctum in phthiſi 282
Hornſtedtia ſcitaminum genus 432, 437.
Hortis infeſta animalcula quomodo deſtruenda 30
Humectantia externa in elephantiaſi 84
Humeri luxati repoſitio 538 ſeq. vulnus ſclopetarium lethale 176
Humorum corporis humani alteratio in febribus 59
Hura ſcitaminum genus 431
Hyacinthus, de eius ſpeciebus monitum 428
Hydatides in funiculo ſpermatico et teſticulo 293. utero excluſae 241
Hydrargyrum vid. *Mercurius.*
Hydrocardiae remedium propoſitum 615
Hydrocele 572. in hypochondriaco 293
Hydrogenium 314
Hydromphalus 213
Hydrophanus 632
Hydrophobia 165 ſeq. 172. per emunctorium ſuſcepta 176. coniugum ea demortuorum hiſtoria 226 ſeq. eius remedium a Moneta propoſitum 257 ſeq.
Hydrops, eius differentiae 158. in febre bilioſonervoſoputrida 232. a refrigerio 218. medullae in eo reſorptio 90. eius ſerum regreſſum inflammationes internae cauſſa 218. eo demortui ſectio 217. eius remedia 228 ſeq. 241 ſeq. 367 ſeq. 542, 608, 628, 639, 679
Hydrothorax et hydrocardia ſectione detecta 239. illius remedia 205, 571, 615
Hyemis acrioris cauſſa 602
Hygiene quid 533
Hygrometri capillaris praeſtantia 589 ſeq. 595
Hyphaene palmarum genus 511
Hypochoeris minima 371
Hypochondriacus morbus, eius ſpecies duae 72. alvi ſegnities in eo 292. olei ricini in eo uſus 295
Hypophlegmaſiae 155
Hypoſpadiaei 675
Hypoxis ſtellata 434
Hyſteria, olei ricini in ea uſus 295. a rheumatiſmo arthritico 205

I.

Edl. v. Iacquin (Ioſ. Franc.) *Lehrbuch der allgemeinen und mediciniſchen Chemie I. Theil* 481
Iaegera ſcitaminum genus 431, 514, 515
Iagua tigris americana 129
Ianſen (Wilh. Xaver.) Collectio Diſſertationum ſelectarum in variis foederati Belgii academiis editarum T. I. Sect. I. 443. *Briefe über Italien etc.* 675
Iatrophae curcas nucleorum uſus 127
Ichthyolithus 421

Icterus 73. eius ſpecies 155. remedia 598, 628. in febre bilioſonervoſoputrida lethalis 231
Idearum in cerebro aſſervatio 113. ab huius laeſionibus imminutio 114
Idrienſes montes calcarei 417
Ignis, eius conſideratio 534 ſeq. actio in vaporibus et corporibus elevandis 352. pabulum ad operationes chemicas ib. remedium chirurgicum 574
Ileus, ipecacuanhae in eo efficacia 209 ſeq. ſpasmodicus 223
Illecebrum iavanicum 434. Monſoniae 427
Impotentiae 310
Impraegnatio 674
Incrementum celere debilitatis cauſſa 85
Indigofera linifolia 440 ſeq.
Infantes, eorum cerebrum 110 ſeq. cor 101. cranium 96. oſſa 88, 90. ſenſibilitas maior unde 113. cur dextro magis quam ſiniſtro utantur 106. eorum vitiorum quorumdam remedia 249. febris hectica 85. haemoptoe 247. neglectorum vel male habitorum mors 666. mors frequentior unde 55. recens natorum maturitas 668. icterus 73, 159
Infanticidium 668 ſeqq.
Infantilis aetatis vires vitales et morbi 83
Inflammabilia 492
Inflammatio 567. quando opio in ea locus 542. interna a ſero hydropico regreſſo 218. metaſtatica poſt laeſiones capitis 660
Inflammatoria ſanguinis mutatio 63
Inſania 672 ſeq.
Inſectorum larvae, earum apud Chaquenſes uſus 145
Inteſtinorum inflammatio, olei ricini in ea uſus 295. recti abſceſſus 292. carcinoma ib. ſpasmus in hypochondriacis ib.
Inundatae ordo naturalis plantarum 519
Ioachim (Ioſ. Ren. Mar.) mortuus 576
Iolis (Giuſ.) Saggio ſulla ſtoria naturale della provincia del Gran Chaco T. I. 119
Journal d'hiſtoire naturelle, par une Societé de Naturaliſtes 374
Ipecacuanhae uſus in aſthmate 207, 211, 285. morbis bilioſis 77. ſymptomatibus a cupro excitatis 476. dyſenteria 75. febre meſenteriea pituitoſa 80. haematuria 220, 221. haemorrhagia uteri 205. phthiſi 277, 282 ſeq. 284, 285 ſeq.
Iracundi an pro delirantibus habendi 674
Iridis florentinae uſus 277
Irritabilitas, eius ſedes 99, 117. arteriarum 104. venarum 107. in pedibus aranearum a corpore ſeparatio 640 ſeq.
Irritantia in qua pnevmoniae ſpecie 70
Irritatio diverſarum corporis partium 6 diverſis acrimoniis 536

Iſchaemum barbatum, ciliare, imberbe et muticum 441
Iſchuria, eius caſus duo 219 ſeq. in febre biliſoſonervoſoputrida 232. opii in ea uſus 541
Itinerum uſus in phthiſi 282 ſeq.
Iuglans 528
Iuncker (Joh. Chriſt. Wilh.) *Gemeinnützige Vorſchläge und Nachrichten über das beſte Verhalten der Menſchen in Rückſicht der Pockenkrankheit cet.* 649.
Iuniperus in bibliis quod 509 ſeq.
Iuvenilis aetatis vires vitales 83

K.

Kaempfera ſcitaminum genus 514. purpurea 431
Kalmia ovibus infeſta 520
Kauhlen (Franc. W.) mortuus 576
Kermes minerale adverſus ſequelas mercurialium praepoſtere adhibitorum 251. rheumatiſmum vagum 226
Kleinii (Iac. Theodor.) ichthyologia emendata per Walbaum 270
Knautia unde dicta 527
Krauſe (Car. Chriſt.) mortuus 576
Kreander (Sal.) mortuus 177
Kyllingia cypriana 438

L.

Labia, maculae ad ea enatae 224
Labium leporinum 572
Labrus macropterus 271. meſolevcus 272. piloſus 271
Labyrinthus, ſemicanalis in eo detectus 75. oſſeus, eius ſtructura 457 ſeq. partes molles 459 ſeq.
Lac humanum in quo ab animali diverſum 444. eius mutatio in ſanguinem ib. ferrum in eo ib. eius metaſtaſes 571. cauſſa herpetis epinyctidis 224. tumorum 210
Lacerta agilis, eius organon auditus 455, 456. alligator 141 ſeq. chamaeleon, iguana, marmorata et ſalamandra 142. nova eius ſpecies 685
Lactationis ſuſpenſae ſequelae 204
Lactis uſus in morbis artificum chalybis 478. adverſus particulas cupri ingeſtas 477. vaporum mercurialium effectus 480. in tuſſi convulſiva 302. ad depurandum tartarum 564. noxius in dyſenteria putrida maligna 302
Lacus provinciae Chaquenſis 124
Laeſiones, earum diiudicandarum limites 658. variae cauſſae externae a magiſtratibus curandae 160 ſeqq. externae, methodi antiphlogiſticae in iis neceſſitas 61
Lagerſtroemia flos reginae et indica 436
de la Grange (E. I. B.) Cours d' étude pharmaceutique 386

Lalouette (Petr.) mortuus 178
de Lamarck Extrait de la Flore françoiſe 387. *vid. etiam Journal d'hiſtoire naturelle.*
Languas ſcitaminum genus 431, 432, 437
Lanzenſes valles, obſervationes mineralogicae in iis factae 644
Lapidificus ſuccus veterum 33
Lapilli glandulae pinealis 111
Lapis cauſticus in hydrocele 572. infernalis, eum in caſu veneficii detegendi modus 666. mutabilis 419
Laterum aquae innatantium uſus 44
Lavae 38 ſeqq. 421. Veſuvii, earum vapores lethales 684
Laudani liquidi Syd. uſus in colica ſaturnina 478 ſeq. doloribus colicis ab arſenico 481. a cupro 477. effectus vehementiores 226 Warneri formula 232
Lavoiſier *vid. Morveau.*
Laurus involucrata 439 ſeq.
Laxantia adverſus effectus arſenici 481. in morbis artificum chalybis 478. colica ſaturnina ib. ſeq. variolis 653. *vid. etiam Evacuantia et Purgantia.*
Le Blanc Mémoire ſur les Officers de Santé de l'Armée françoiſe 378
Legum ad rem medicam ſpectantium hiſtoria critica 256 ſeq.
Leones provinciae Chaquenſis *vid. Felis onca.*
Lepores eiuſdem provinciae 131. Lepus viſcaccia ib.
Lethalitatis diſtinctio 658 ſeqq.
Lethargi remedium 646
Leucaethiopum cranium 95
Leucophlegmatia poſt ſcarlatinam anginoſam 236
Lexell (Andr. Ioh.) memoria 395 ſeq.
Libri in plantis origo 551
Lichen capenſis, chryſophthalmus et flammeus 435. pyxidatus, eius uſus 277
Lienis tumor in febribus intermittentibus 215. eius tumorum remedium 628
Ligamenta, obſervationes anatomice de iis 97
Ligatura epilepſiam ſanans 229
Lignum eius in plantis origo 551. foſſile 422
Liliaceae plantae cuiusdam in regno Chaquenſi vis adverſus morſus ſerpentum 144
Limax tetraptera 401 ſeq.
Limoſella 521
Linguae immobilitas 223
Lini infuſum in phthiſi 282
Linimentum volatile in febre bilioſonervoſoputrida 233. adverſus teſticulum induratum 570
a Linné (Car.) Praelectiones in ordines naturales plantarum edit. Giſeke 506
Linteorum dealbatio 12. ad colores iis ingerendos 47
Lipoma 571
Lipyria 77
Liquor nervinus in febre putrida 217. adverſus rhevmatiſmum vagum 226. probatorius 47. Hahnemanni 358.
Lithanthracum principia 494

Lithiaſis valvularum cordis 296 ſeq. chemice diſquiſita 636 ſeq.
Lithomarga 418
Lobelia genus venenatum 523. bellidifolia 435
Locuſta aptera 365
Lomentaceae, ordo plantarum naturalis 524
Lophii piſcatorii organon auditus 453. olfactus 464,465
Lotus medicaginoides 428. veterum quid 510
Lucis materia 489 ſeq. actio in corpora 604, 621
Lumbago in febre bilioſonervoſoputrida 232 ſeq. rhevmatica 248
Lumbricis terreſtribus deſtruendis aptus liquor 30
Lupi provinciae Chaquenſis 130
Luridae, ordo plantatum naturalis 522 ſeq.
Luther (Bernh. Marian.) mortuus 574
Lutianus ephippium et lutianus 275
Luxatio 573
Lycium indicum 427
Lycoperdon axatum 364
Lympha vaſorum abſorbentium 109
Lymphaticorum vaſorum tumor in hecticis 288

M.

Maceratae camera obſtetricia 335 ſeq.
Madera an phthiſicis ſalubris 285.
Magia 187 ſeq.
Magneſia alba, aer dephlogiſticatus ex ea 633. ſalita 357. vitriolata nativa 418
Magneſium 421. eius uſus ad depurandum aetherem vitrioli 591
Magnetica phaenomena ab atmoſphaera 607 ſeq.
Magnetis uſus in oculorum laeſionibus ab inflictis ferri fragmentis 477
Mahernia 525
Malignitas morborum 80
Mammae ſcirrhus curatus 210 tumores 570
Mammonteum animal 403. 404 ſeq.
Mangifera pinnata 435
Manitia ſcitaminum genus 431, 514, 516
Mappa genealogico-geographica affinitatum 530 ſeq.
Maranta ſcitaminum genus 514
Maret *vid. Encycl. méth. T. I.*
Marmaroſchenſis terra *vid. Terra.*
Marmor flavum Turrium montis Baldi 619
Marſillac (I.) La goutte radicalement guérie 383
Martenſia ſcitaminum genus 431, 514, 516
Martiales aquae *vid. Aquae.*
Martialia ad debilitatem ab arſenico reſiduam 481. a vaporibus mercurialibus 480
Martinet Obſervationes ſur quelques maladies chroniques cet. 379. Journal phyſico-médical des eaux de Plombières pour l'année 1791. 380

Martis ſulphurati limatura adverſus febres intermittentes 214
Maſtoidei proceſſus perforatio 252 ſeq. 570
Matrimonium, an ab eo epilepſia excludat 671. fatuitas 673
Mauduyt de la Varenne (P. I. E.) mortuus 178 ſeq.
Meatus auditorius externus 461
Medicamentorum effectus cognitio in corpore vivo 67
Medici, eorum apud Romanos conditio 256 ſeq. iuniores, quaenam eorum inſtitutio praeferenda 292. forenſes, eorum officia et requiſita 657 ſeq.
Medicinae epochae diſtinctae 276
Medici ſtudii requiſita 471 ſeq. in Italia contemtus unde 683
Medulla oſſium 90. ſpinalis, eius conſideratio anatomica 111 ſeq. laeſiones 661. vegetabilium 551
Meiſtera ſcitaminum genus 431, 514, 515
Melancholicus infanticida 174
Melia 521
Melianthus 522
Meliloti emplaſtri cum camphora effectus in angina pituitoſa 221 ſeq.
Membrana pituitaria in avibus 469
Menorrhagia chronica eius remedia 268. tandem lethalis 240 ſeq.
Menſtrua, plethorae in iis habenda ratio 61. praematura 226. in gravida 204. eorum poſt puerperium defectus ſequelae 210 ſeq. ceſſatio ſubita, haemoptoes cauſſa 209. icteri 73. eruptio paralyſin extremitatum et febrem intermittentem ſolvens 246. ea ſuppreſſa revocandi remedium 249. venaeſectio in brachio in iisdem 66
Menſtrui in chemia denominatio et notio 488 ſeq.
Menthae oleum eſſentiale, ex eo camphorae ſpecies 644. pulegii uſus 127
Mentis ſtatus in examine reorum attendendus 255
Menuret Eſſai ſur le moyen de former de bons médecins cet. 471
Mercuriale linimentum in ſcabie febri intermittenti ſuperveniente 215
Mercurialia, eorum actio 281. uſus in prima phthiſeos periodo 283. quaenam praeſtantiora ad ulcera venerea 569. incongrua adverſus tumores lacteos 571. eorum abuſus ſequelae 250 ſeq.
Mercurialis ſalivatio adverſus ſcabiem pertinaciſſimam 218
Mercurialium vaporum effectus noxii horumque medela 479 ſeq.
Mercurius 420. ab aliis metallis ſeparatur 351, frigore congelatus 408. experimenta electrica cum illo 16 ſeq. quatenus medicamentum ſpecifium 69 eius uſus in peſte 80. noxius effectus in variolis eidem adſcriptus 76. eius ſolutiones

nes nitroſae 494. crudus venenis non adnumerandus 174. dulcis, eum ſine mercurio corroſivo parandi ratio 357 ſeq. eius uſus in convulſionibus ab ulceribus cruris conſolidatis 238 ſeq. nitratus, eius ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 603. praecipitatus ruber adverſus ophthalmiam ſcrophuloſam 249. ſublimatus, eius adulteratio per arſenicum 358. eum in caſu veneficii detegendi modi 665 ſeq. eius uſus in ſcabie febri intermittenti ſuperveniente 215. in unguento 682. eius ſolutio atramenti ſympathetica ſpecies 603

Merulae in regione Chaquenſi 139

Meſenterii glandulae obſtructae aſcitae cauſſa 213. tumorum remedium 628

Metalla 598. eorum geneſis 351. differentia ib. transmutatio ib. experimenta electrica in iis 16 ſeq. eorum pondus ſub calcinatione auctum 350, 358, 359. calces 5 ſeq. 350. aer inflammabilis ex iis 9. illorum detonatio 19. ſolutio in acidis 533. in vino quomodo detegenda 47 ſeq. ea tractantium morbi 476 ſeqq.

Metzger (Ioh. Dan.) *Handbuch der Chirurgie* 565. *Kurzgefaſstes Syſtem der gerichtlichen Arzneywiſſenſchaft* 655

Mezerei ſeminum effectus 238

Milium ramoſum 438

Millin (Aubin Louis) Diſcours ſur l'origine et les progrès de l'hiſtoire naturelle en France 385

Mimoſa, eius facultas ſe movendi 592. ſcandens 524

Mineralia, eorum claſſes 597 ſeq. provinciae Chaquenſis 123

Mineralogorum errores 397

Mixturae laetificantis Fabricii formula 247

Moeror a defectu menſtruorum poſt puerperium 210 ſeq.

Monſtra 667 ſeq.

Morbi cognitio, quae ad eam requirantur 55. definitio 56. deſcriptio qualis eſſe debeat 55 ſeq.

Morbi, eorum ſyſtematis requiſita 147 ſeqq. cur in urbibus frequentiores quam ruri 171. novi, eorum ortus dubius 84. celati 672. chronici cur hodie frequentiores quam olim 276 ſeq. eorum ab acutis diſtinctio 74. haereditarii 84. eos praevertendi auxilia 70. nervoſi ex atonia 82, 84 ſeq. ſimulati 174, 671 ſeq.

Morbilli dyſpnoeam habitualem ſolventes 236. opii in iis uſus 541

Morituris illatae iniuriae 168

Mors, eius ſigna 168 ſeq. a nimia doſi opii 541, 542. ſubita 239

Mortuorum cura magiſtratibus incumbens 169. una plurium quis primus exſpirasſe iudicandus 667

de

de Morveau, Lavoiſier, Berthollet *und* de Fourcroy *Methode der chemiſchen Nomenclatur für das antiphlogiſtiſche Syſtem etc.; aus dem Franzöſ. v. Frz.v.* Meidinger 496. *vid. etiam Encycl. méth. T. I.*

Moſchi uſus in convulſionibus ab ulceribus cruris conſolidatis 238 ſeq. delirio febrili 69. ſequelis ſcarlatinae 236. variolis 244. opio iuncti in gangraena 636 ſeq.

Motus duplex corporis vivi 57. tonicus quid ib. corporis, eius uſus in debilitate poſt febres inflammatorias 69

Mucor ſepticus 530

Mucoſorum humorum depoſitio in primas vias 79

Muris ſpecies in provincia Chaquenſi indigenae 128

Muſa ſcitaminum genus 514. troglodytarum 516

Muſculi, de iis obſervata anatomica 98 ſeq.

Mushet mortuus 575

Myricae gales uſus 528

Myrmecophaga dydactyla, iubata et tetradactyla 133

Myrobalani chebulae uſus 249

Myroſma ſcitaminum genus 514

Myrrha in phthiſi 283 ſeq.

Mytilus lithophagus 680 ſeq.

N.

Narcotica in haemoptyſi 74. ictero 598

Narium polypi 571

Naſturtina, de eorum uſu monitum 526

Neapoli quinam morbi frequentiores 683 ſeq.

Nebula anni 1783. 601 ſeq.

Necroſis 573. opii in ea vis 229

Nereis aphroditoides, chryſocephala, ebranchiata, lamellifera et lumbricoides 401

Nervi, eorum conſideratio anatomicophyſiologica 114 ſeq. auditorius 460 ſeq. 462. facialis 118. lingualis medius 119. olfactorius 117, 464 ſeqq. optici 111, 117 ſeq. eorum decuſſatio 115, 117 ſeq. thalami 113. dextri thalamus a morbo mutatus 207 naſopalatinus 682. ſympathetici 119. vagus 118

Nervoſi affectus recentiorum quid 57. ab animi pathematibus 61. eorum analogia cum ſtadio primo febris 59

Nevae aquae analyſis chemica 400

Niccoli regulus ex chryſoprasio 632

Nicotianae clyſma adverſus aſcarides 226. folia antidoton 142, 144. fumus haemoptoes in pueris cauſſa 247. oleum ab eo exterius applicato vomitus 546

Nitraria tridentata 371

Nitri generatio 655. decompoſitio 356, 491. detonatio 17 ſeq. uſus in prima phthiſeos periodo 283. pnevmonia 70. doſis in-

gens mortis cauſſa 176. acidum 349, 350. huius rubor et volatilitas 355 ſeq. ſpiritus fumantis accenſio a pruna 349
Nitroſorum ſalium detonatio 349 356
Nix prima cur brevi liqueſcat 601
Nolana 526
Nomenclatura nova chemica 482, 497 ſeqq. 622. morborum 150 ſeqq.
Nova acta academiae ſcientiarum Imperialis Petropolitanae T. II. 395. T. III. 406
Nova Guinea 512
Nux moſchata adverſus febres intermittentes 449 ſeq. vomica adverſus eaſdem 214

O.

Obſidiana gemmia lapis, vitrum 612 ſeq.
Obſtetricia camera *vid. Macerata.*
Obſtructio *vid. Alvus.*
Oculorum convulſiones 118. laeſio a fragmentis ferri inflictis 477
Oculus mundi *vid. Hydrophanus*; purulentus 209
Odontalgia rhevmatica 214
Oedema poſt febres intermittentes 215. brachii in puerpera 206. pedum 334
Offa Helmontii 357
Olea capenſis 527
Olea eſſentialia plantarum 357. ad photometrum adhibenda 24. camphorae ſpecies ex iis 644. eorum cryſtalli 346, 353. unginoſa 353
Oleoſa in doloribus colicis artificum chalybis 478. in febribus 64 ſeq.
Oleum in alvi obſtructione poſt colicam ſaturninam reſidua 477. ad praecavendos morbos a plumbo metuendos 479. eius partes conſtitutivae 347. quomodo ex materiis gummoſis et mucilaginoſis extricandum 608. eius in alenda flamma conſumtio quomodo minuenda 53. in deſtillatione gas acidi muriatici oxygenati productum 10 ſeq. aethereum camphorae 593. animale, illud parandi ratio 353. volatile eius uſus externus 210
Olfactus organon in avibus 468 ſeqq. in piſcibus 323. cartilaginoſis 465 ſeq. ſquamoſis 463 ſeq. in reptilibus 467
Olivier *vid. Journal d' hiſtoire naturelle.*
Omenti ligatura noxia 572. maioris mutatio morboſa 240
Ononis arvenſis 428
Ophioxylon 427
Ophthalmia, aquae vegeto mineralis incautus in ea uſus noxius 216. ſcrophuloſa 249
Opiata in phthiſi 283. noxia in tuſſi convulſiva 302. *vid. etiam Laudanum.*
Opii actio in muſculos 98. effectus et uſus 540 ſeqq. in morbis acutis 608. colica pictonum 75. doloribus colicis artificum chalybis

bis 478. delirio febrili 69. ſebre biliosa 78. haemoptyſi 74. hydrope 639. necroſi 229. variolis 294, 653. morbis venereis 229, 298 ſeq. 308.
Orbitae in ſimiis et homine 96
Ornithogalum umbellatum 517
Orobanches virginianae uſus 365 ſeq.
Oſſa, eorum conſideratio anatomica 88 ſeqq. ortus ex cartilagine 92. mutationes per totam vitam 93. redintegratio ib. ſeq. morbi, fracturae, luxationes 573. baſilare 92, 95. intermaxillaria 403, 404. petroſum a violentia externa fiſſum 221. ſeſamoidea 97. ſpongioſum ſuperius 95
Oſſicula auditus 461
Oſſificatio 84, 93. *vid. etiam Lithiaſis.*
Oſteomatoſae excreſcentiae *vid. Exoſtoſis.*
Oſteoſarcoſis 88, 309, 573
Oſteoſteatoma 571
Oſtracion naſus 273
Otorrhoea aquoſa 220 ſeq.
Ovarium morboſum 621. eius obſtructio aſcitae cauſſa 214. tumor ſteatomatoſus 304
ab Overkamp (Franc. Phil.) mortuus 575
Oves, earum organon auditus 459. ozaena 173. iis infeſtae plantae 520. Bohemiae Italiaeque, earum ſingularia 680. Chaquenſis provinciae 128
Ovilli ſtercoris examen 655
Ovi albumen, experimenta electrica cum eo 17
Oxalinum acidum *vid. Acidum.*
Oxidum 5 ſeq. vegetabile 315
Oxygenium 6, 12, 490
Ozaena ovium 173

P.

Paeonia corallina 430
Paico herbae apud Chaquenſes uſus 127
Palamedeae ſpecies in provincia Chaquenſi 141
Palloris cauſſa 539
Palmae ordo naturalis plantarum 509 ſeqq.
Paludana ſcitaminum genus 431, 514, 516
Paludoſarum regionum morbi unde 590
Pancreas induratum 240
Panicum antidotale, eius uſus 433. Burmanni 429. dimidiatum 438
Panis, experimenta electrica cum eo 17
Papilionaceae ordo plantarum naturalis 524
Paracenteſis in ankyloſi 309
Paralyſis eiusque ſpecies 310. remedium 645 ſeq. a cerebro affecto 112. extremitatum a terrore 246
Paraphroſyne febricoſa 220
Paraplegia diarrhoea ſoluta 225
Parenchyma vegetabilium 550 ſeq.
Paronychia 570. gravior curata 246
Parorchidion 572
Parotis 570. poſt febrem biliosonervoſo-putridam 232.

eius in febre biliosa praenuncius 216
Parra chavaria 140
Partus terminus 668. phaenomena explicata 334. praegressi signa 674. difficilis casus 222, 225
Paspalum stoloniferum 363
Passiflora suberosa 524
Paulini arcanum antisyphiliticum 676 seq.
Pavones in provincia Chaquensi 138
Pectoris laesiones 661. morborum remedium 615. dolor post herpetem siccatum 217. fixus in febre biliosa 216
Pediluvia in delirio 247
Pedis luxationes 573. sphacelus lethalis 218
Pedum ulcerum intempestivae sanationis sequelae 219
Peganum crithmifolium 430
Pellagra 555 seqq.
Pelletier *vid. Iournal d' histoire naturelle.*
Pelvis in graviditate dilatata 92
Penis duplex 572
Perdicis species in provincia Chaquensi 138
Pericardium 101. cum corde coalitum *vid. Cor*; eius hydrops *vid. Hydrocardia*; liquor 101
Periosteum 89 seq.
Periplocae emeticae usus 428
Peripneumonia *vid. Pneumonia.*
Peritonaei structura 333 seq.
Personatae ordo plantarum naturalis 526
Perspirabilis materiae indoles 288
Peruviani corticis usus in ascite sphacelo superveniente 637. post dolores colicos a particulis cupri ingestis 477. in dysuria periodica 244. febrelioso binervoso putrida 233. biliosо-putrida 79. 238. continua 226. tertiana 214. gangraena 567. glandularum obstructione ab atonia 80. scorbuto rubro 223. sudoribus post febrem inflammatoriam 69. tussi convulsiva 302. variolis 653, 654. ventriculi debilitate post febres gastricas 72 vomitu cruento 268 seq. noxius in phthisi pulmonali 281
Pestis, eius arcendae causa aedes Tergesti 677. mercurii in ea usus 80
Petechiae 67
Petrefacta ignota descripta 422 seq. montis Bolcae 643
Petrolei ortus 348. fons in Hungaria repertus 606. naphtha 43
Phaseolus vulgaris 430
Phasiani species in provincia Chaquensi 138 seq.
Phlegmasiae 154
Phlegraei campi *vid. Vesuvius.*
Phlogistica diathesis sub pubertatis tempore evoluta 83.
Phlogiston in fluido electrico 7 seq. eius conditio ad detonationem necessaria 18. exi-

exiſtentia 313 ſeq. negata 11.
Pholas teredula 402
Phoſphori accenſio in aere muriatico dephlogiſticato 639. pondus combuſtione auctum 354. acidum *vid. Acidum phosphoricum.*
Photometrum Sauſſurii 23 ſeq.
Phrenitis imminens curata 216. periodica in hypochondriaco 293
Phthiſicorum hiſtoriae morbi et ſectiones 235, 543 ſeqq. commoda a ſitu decliviori 573. ſudores *vid. Sudores.*
Phthiſis, eius cauſſa et curationis ratio 277. curatio 281 ſeqq. 286 ſeqq. ab arſenico 480. a pleuritide curatu facilior reliquis 238. metaſtatica 204. pituitoſa, eius remedium 615. pulmonalis 683. an contagioſa 672. cur citius lethalis 245. tuberculoſa 278 ſeqq.
Phyllis 527
Phyſalis barbadenſis 429
Phytolacca heptandra 440
Pimpinella diſſecta 429
Pinguicula 522
Pipae pulli 648 ſeq.
Piper, eius uſus apud Chaquenſes 126. ad recidivas febrium intermittentium 245. longum 437
Piperitae ordo naturalis plantarum 512
Piroux Mémoire ſur le ſel et les ſalines de la Lorraine 381
Piſanae thermae 329
Piſcium organon olfactus 323, 465 ſeqq. cartilaginoſorum organon auditus 319 ſeqq. 450 ſeq. ſquamoſorum 320 ſeq. 451 ſeqq. 463 ſeqq.
Pituitoſi morbi 79 ſeqq. 84. 276 ſeq.
Placenta, eius ſtructura 289 ſeq. tardius excluſa 225. poſt abortum relicta et ſuppuratione ſecedens 248 ſeq.
Planera ſcitaminum genus 432, 514, 515
Plantae, earum ordinum naturalium nexus 508, 530 ſeq. ſegeti infeſtae 558 ſeqq. venenatae 561 ſeqq.
Plantago bullata 362
Plantaris muſculus 101
Platanus 528
Platina 22, 26. veteribus cognita 21. eam tractandi modus 633. in porcellana figendi 632
Plethora ad conſtitutionem inflammatoriam accedens 62. aetatis infantilis 83
Pleuritis, eius ſpecies 154. verminoſa 70
Pleuronectes dentatus 410. punctatus 270
Plexus choroideus 110
Ploucquet (Guil. Godofr.) Delineatio ſyſtematis noſologici naturae accommodati 146
Plumbago 495
Plumbum, eius ſpecies 420. minera viridis 634. vitriolum nativum ib. acido phoſphori mineraliſatum 594. illius pondus calcinatione auctum 358. aquae vis in illud unde 350. illius ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 603

Pnevmonia inflammatoria 69 ſeqq. ſuppurata, eius remedium 615
Poa viſcoſa 433 ſeq.
Podagra, eius remedium 526. aetheris vitrioli in ea uſus 316. *vid. etiam Arthritis.*
Polianthes 517
Polygala amara, eius uſus 277. maior 441. virginiana, eius uſus 615
Polynemus naſo 272
Polypodium pteroides 442
Polypus *vid. Sepia octopodia.*
Polypus in dextro cordis ventriculo 241. in utroque poſt veneficium per arſenicum 243
Porcellana, metalla eidem inuſta 632 ſeq.
Porphyrites 421
Porphyrius 611
Potus calidus adverſus arſenici effectus 481
Praeparata anatomica cerea 679
Preciae ordo plantarum naturalis 521
Prenanthes pinnata 435
Preſteres in mari Adriatico 623 ſeq.
Pſittaci ſpecies in provincia Chaquenſi 140 ſeq. earum diſtinctio cur difficilis 140
Pteris nigra et quadriaurita 442
Ptolis 310
Pubertatis effectus 83
Pubis oſſium ligamentorum mutatio ſub partu 97
Puerperarum morbi 293. dolores abdominis inflammatorii 207. febris cholerica lethalis 206. inflammatoria 207. herpes epinyctis 224
Puerperia nimia, debilitatis cauſſa 85
Puihn (Io. Ge.) mortuus 575
Pulmones, fluidum ex iis exhalatum 279 ſeq. 287, 288, 311. eorum mutatio in eadem re phthiſici 235. ſcirrhi cum ſcorbuto complicatio lethalis 239. tubercula *vid. Tubercula;* vulnera num curatu difficiliora 547. docimaſia 171 ſeq. 669 ſeq.
Pulvis pyrius 19, 413. tonitruans 493
Pumices vulcanicum productum 40, 42
Purgantia in haemorrhagiis 68. fortiora, eorum uſus ſub morborum putridorum initia 208
Purpura alba critica 209
Pus, eius ortus 567. in morbis inflammatoriis 64. mutatio a corruptis oſſibus 94. reſorptio 546. diverſitas in empyemate et vomica ib. in tuberculis pulmonum 279, 288
Puſtulae in plantis pedum vertiginem ſolventes 292
Puteolanarum thermarum uſus 684
Putredo 535. quomodo in humoribus arceatur 546. in morbis 79
Putridi morbi, purgantium fortiorum ſub eorum initiis uſus 208
Puzzolanae 41
Pyl (Ioh. Theodor) *Repertorium für die öffentliche und gerichtliche Arzneywiſſenſchaft.*

ſchaft. I. Band 170. II. B. I. Stück. 254. II. St. 256.
Pylorus calloſus et ſteatomatoſus 240
Pyramis oſſis temporum pars 95
Pyrethri radicis uſus 223
Pyrexiae 153
Pyrophorus 348 ſeq.

Q.

Quarzi varietates 419
Quaſſiae pulvis adverſus febres intermittentes 215
Quercus ilex 681
Quinua planta oleracea Americae 126

R.

Rabiei nomen an hydrophobiae competat 228. remedia *vid. Hydrophobia.*
Radicum in plantis ſtructura 551
Raiae clavatae organon auditus 319 ſeq. 450. ſeq. olfactus 465 ſeq. torpedinis organon olfactus 467
Ranae ſpecies in provincia Chaquenſi 142
Ravenala ſcitaminum genus 515
Recoari aquae martiales 643
Refrigerantium abuſus debilitatis cauſſa 85
Regeneratio partium 113, 567, 611
Reguli terrarum abſorbentium 22, 34
Reid (Thom) Eſſai ſur la nature et le traitement de la phthiſie pulmonaire, mis en François par Dumas et Petit-Darſſon 275
Reptilium organon auditus 321, 453 ſeqq. olfactus 467 ſeq.
Reſeda 524
Reſinae elaſticae menſtruum 43
Reſinarum ſolutiones ſpirituoſae ad atramenta ſympathetica 643
Reſtio articulatus 433
Retina 117, 594
Revulſio in morbis inflammatoriis 66
Retzii (Andr. Ioh.) Faſciculus obſervationum botanicarum II. 426. III. 428. IV. 432. V. 434. VI. 436
Rhachitis 83, 84 ſeq. 268, 277, 308, 573. oſſium in ea mutatio 88, 94 ſeq.
Rhamnus oenoplia 427
Rhamphaſtos picatus 139
Rhei uſus in febre biliоſonervoſoputrida 233. in diverſis phthiſeos periodis 283, 284. cum mercurio dulci in morbis febrilibus 282. tincturae uſus 207, 210, 219. vinoſae 219. rhapontici examen chemicum 636
Rhevma pectoris, eius remedium 615
Rhevmaticae materiae intus collectae ſolvendae remedium 207. ad pectus delatae ſequelae 239
Rhevmatici affectus veterum quid 57. diuturni evacuantibus ſanati 248. emphyſematis artificialis in illis uſus 67
Rhevmatiſmus eius remedium 645 ſeq. a refrigerio 226. arthri-

arthriticus 204 ſeq. eius ſequelae 221. inteſtinalis 238. vagus in ariduram cruris tranſiens 220
Rhinocerotis oſſa cum elephantinis comparata 405
Rhododendrum dauuricum 434
Rhodora 520
Richardſon (Wilh.) *Chemie der Metalle für Fabrikanten und Manufacturiſten cet.* 474
Ricini olei uſus 217, 295 ſeq. 479, 647
Rinmann (Swen) obitus et vita 176 ſeq.
Riſus 113
Riverii potio in febre biliоſo-nervoſoputrida 233. prima phthiſeos periodo 283
Roborantia in convaleſcentibus poſt phthiſin 284. in debilitate poſt febrem inflammatoriam 69. a vaporibus mercurialibus 480. in haemoptyſi 74. rhachitide 85. ſpina ventoſa 309
Roſa (Mich.) eius hypotheſis de arteriarum functione 677 ſeq.
Roſa maialis 429 ſeq.
Roſarum tinctura adverſus ſudores nocturnos phthiſicorum 283
Ruellia dorſiflora 440

S.

Sabadilla, de eius uſu monitum 668
Sabinae decocti uſus in balneo 547
Sabulum in dura matre 111
Sacchari uſus 594. arundinacei 430. acidum *vid. Acidum.*
Sacombe Avis aux ſages femmes 386
Sagapeni uſus in agrypnia poſt febrem inflammatoriam 69
Sagus palmarum genus 510 ſeq. filaris et genuina 511
Sal amarus, eius praeparatio 565. catharticus novus 49 ſeq. culinaris an ſub coctione decomponatur 352. eius uſus adverſus febres 249 ſeq. haemoptyſin 247. Viennenſis 492. Glauberi 565. ſedativus 349, 357. in cryſtallis cubicis Luneburgenſibus 606. petuleo Hungariae ib. Seignette, eum parandi modus 564
Salamandrae organon auditus 321, 453
Saleb infuſi uſus 217
Sales 597. eorum cryſtalliſatio 346. vegetatio 621. alkalini, eorum decompoſitio 51. eſſentiales plantarum 350. medii et neutri 491. urinoſi, eorum ortus 346 ſeq. 348
Salicis albae uſus adverſus febres intermittentes 214 ſeq.
Salina leniora in phthiſi 282, 283
Salivatio in angina pituitoſa 222. a ventriculo calloſo 240. ſpontanea dolores vagos artuum ſolvens 238
Salvia, eius uſus in ſudoribus poſt febrem inflammatoriam 69. bicolor 370 ſeq. nilotica 429
Sambucus, eius vires 327. laciniata 439
S. Lazari morbus 146

Sanguis, eius motus 105. an in circulatione mutetur 280 ſeq. eius denſitas a ſuſcepto aere ſolvenda 67. mutatio inflammatoria 63. ex vena miſſi conſideratio neceſſaria 77. in cerebro effuſus 659 ſeq. eius lixivium 358. illud parandi modus 593. ex eo atramenti ſympathetici ſpecies 604. ei ſimilis liquor 648
Sanguis draconis 433
Sapo acidus 627 ſeqq.
Saponaria veterum quid 521
Sappari analyſis 639
Sarcocele 572
Sarmentaceae ordo naturalis plantarum 517 ſeq.
Sarſaparillae vires 249
Saturni ſacchari uſus internus 236 ſeq.
Saturnina in ſcirrho inſufficientia 571
Saxum trapezium 39
Scabies an ab acaris 569. eius remedium 528. curatae ſequelae 206. critica 214, 215, 218. humidae remedium 214. retrogreſſae 646
Scabridae ordo plantarum naturalis 529
Scarabaeus melolontha 685
Scarifatio in apoplexia 290
Scarlatina, eius ſequelae 234 ſeq. 243. anginoſa epidemica 236
Scarpa (Ant.) Anatomicae diſquiſitiones de auditu et olfactu 319, 447
Sceleton humanum 88 ſeq. 94
Scheelium 408 ſeq.
Schmidel (Caſim. Chriſtoph.) obitus et vita 179
Schoenus mucronatus 438
Schoerlus 418, 613. caeruleus *vid. Sapporam.*
Schrebera Linn. 436. Retz. ib. 439
Scilla, eius uſus 367 ſeq. undulata 371
Scillitica in oedemate poſt febrem intermittentem 225. quaudo in morbis pulmonum adhibenda 281
Scirpus barbatus 438. globuloſus 437 ſeq. iunciformis et piloſus 438
Scirrhus 571. mammae curatus 210
Scitamineae ordo plantarum naturalis 513 ſeqq. earum character eſſentialis 430. genera 431 ſeq. 514 ſeq.
Sciuri ſpecies in provincia Chaquenſi 133
Scleria, eius character eſſentialis 433. ſumatrenſis 435 ſeq.
Sclopetorum vulnerum medicatio 568 ſeq.
Scomber ephippiatus et guarapucu 272
Scorbuticorum morborum remedium 594
Scorbutus 684. oſſium in eo mutatio 88. febrilis 234 ſeq. ruber 223
Scorzonera coronopifolia 371
Scripturas deletas reſtituendi modi 605 ſeq.
Scrophularia nectarifera 371
Scrophuloſum miaſma 571
Scroti exulceratio poſt curatam hydrocelen 293

Sectionis cadaverum methodus 298
Securitas publica politiae medicae obiectum 160 ſeq.
Seiz (Herm. Frid.) mortuus 579
Semicupiorum tepidorum uſus 211 ſeq. 243
Seminis retentio a tumore ductus eiaculatorii 306 ſeq.
Senecio alpinus 435. uniflorus (cernuus L.) 430.
Senekae decoctum in febre hectica 244. ſeq. *vid. etiam polygala virginiana.*
Sennae foliorum infuſi uſus 477, 480
Senſibilitatis diverſorum ſubiectorum gradus diverſi unde 113
Senſorii communis organon 112. ſedes 113
Senſuum internorum vitia a vitiis cerebri 113
Sepiae loliginis et octopodiae organon auditus 319, 449
Sepiariae ordo naturalis plantarum 527
Septum pellucidum a ſero collecto abolitum 239
Sepulturae ex urbibus relegandae 171. praematurae *vid. Mortui.*
Seriola hieracioides 372
Serpentum organon auditus 321, 453
Serratula heterophylla 372
Seſamum luteum 440. proſtratum 434
Setacea in cyphoſi paralytica 308. phthiſi 281, 283
Sialagoga ſub prima hydrophobiae ſuſpicione 228
Silene orchidea 435
Silicea terra *vid. Terra.*
Silicis varietates 419
Siliquoſae ordo plantarum naturalis 526
Sinapis ſeminis uſus 223
Sinapiſmi in delirio 247. febre inflammatoria 68. variolis 653
Sitis in febribus 57
Smalti correctio in Belgio 553
Smaragdus 418
Societas libera naturae cultorum Pariſienſis 361, 373
Sodae ſalis uſus 224
Soemmering (S. Th.) *Vom Baue des menſchlichen Körpers. I. Theil* 86. *II. Theil* 97. *III. Theil* 98. *IV. Th.* 101. *V. Theil* 109.
Solandra Sw. 523
Solani officinalis decocti uſus 608.
Soliditas corporum 534
Solis radiorum refractio an aurorae borealis cauſſa 502. concurſus ad cerae dealbationem 22
Solutio 533 ſeq. in menſtruo iam alia ſubſtantia ſaturato 352
Somnambuliſmus 68
Somnus ab opio 542
Sonorum compoſitorum perceptio unde 463
Sopor ſimulatus 671 ſeq.
Sorex caecutiens 425
Spallanzani Lettera — ſull' elettricità organica e minerale 504
Spartium monoſpermum 510
Sparus macrophthalmus et vittatus 271
Spaſmus febrilis 57. ſeq. in nervis, eius cauſſa 526

Spathaceae ordo plantarum naturalis 516
Spatum adamantinum 642. calcareum, eius varietates 418. ponderoſum, eius varietates ib. ſpecies nova 366
Specificorum diſtinctio 69
Spectrum oculare 594
Spelunca canis *vid. Grotta del cane.*
Spermatici funiculi deligatio 572
Sphacelus in febre bilioſonervoſo-putrida 231, 232. lethalis a metaſtaſi febris bilioſae 218
Sphaerocarpus Gmel. 431
Spina ventoſa 308 ſeq.
Spiritus vini aduſti praeparatio 564
Spirituum ardentium ortus 347, 348. urinoſorum depuratio 353
Sputorum imminutio in ultima phthiſeos periodo 280
Squali catuli organon auditus 450 ſeq. olfactus 466. galei organon olfactus ib. ſeq.
Stanni ſolutio in acido nitroſo 359. coniunctio cum ferro ib. artificum morbi 478.
Steatoma in ovario dextro 304
de Stehlin (Iac.) memoria 406 ſeq.
Stellatae ordo naturalis plantarum 527
Sternutatio 682
Stiffera ſcitaminum genus 514, 516
Stoebe gnaphaloides 435
L. B. de Stoerk (Ant.) Praecepta medico-practica in latinum verſa a Schoſulan 267
Strangulationis modi 663
Stranguria in febre bilioſonervoſoputrida 232
Strelitzia ſcitaminum genus 514
Strigis ſpecies in provincia Chaquenſi 137 ſeq.
Strumae Stirenſium 676
Struthio rhea 136 ſeq.
Struthiolae character emendatus 429
Stupiditas Cretinorum 327
Stupor ſimulatus 671
Stuprum 674
Submerſorum mors 663. faſcia eorum abdomini applicanda 546 ſeq.
Succinum 494
Succow (Ge. Adolph) *Bemerkungen über einige chymiſche Gewerbe* 563
Succulentae ordo naturalis plantarum 519
Sudor in febre bilioſonervoſoputrida 231
Spontaneus hydropem a refrigerio ſanans 218. vomitum originis rhevmaticae vel arthriticae levans 219
Sudores ſucceſſivi adverſus ſpinam ventoſam 309. colliquativi, opii in iis uſus 541 matutini phthiſicorum 283, 547
Sudorifera in febribus 61. bilioſis 78. inflammatoriis 69
Sue (S. I.) mortuus 178
Suffocationum conſideratio medicoforenſis 663 ſeq.
Suffocatorum abdomini faſcia applicanda 546 ſeq.

Sugillationes in infanticidii ſuſpicione 671
Suicidium *vid. Autochiria.*
Suilla lues 255 ſeq.
Sulphur, eius geneſis 355. experimenta electrica cum eo 17. eius detonatio cum nitro 18. inflammatio 19 ſeq. neceſſitas ad pulverem pyrium 19. florum uſus 210, 215, 477, 481
Superfetatio 674
Surditas ab abſceſſu ad aures 236. poſt ſcarlatinam ib. eius curatio per proceſſus maſtoidei proforationem 254 ſeq. *vid. etiam Cophoſis.*
Suturae cruentae uſus 567
Sus, eius peculiaria in Bohemia et Italia 680. ſpecies in provincia Chaquenſi 135. tayazà ib.
Swarzia Retz. 432
Sympathiae ſedes 113
Symphyti tuberoſi vires 526
Symptomata an ſyſtema morborum ingredi debeant 149 ſeq.
Synochus non putris 61
Synonia 97, 100
Syſtema corporis animalis triplex 71, 84. arterioſum 84. nervoſum 80. nutritivum 81.

T.

Tabacum *vid. Nicotiana.*
Tacca pinnatifida 435
Taenia curata 223. eius remedium 647. cerebralis 143
Talci varietates 419
Talpae ſpecies in provincia Chaquenſi 130 ſeq.
Taraxaci uſus in variis infantum vitiis 249. ſcabie febri intermittenti ſuperveniente 215
Tartari depuratio 563 ſeq. acidum *vid. Acidum*; cremoris uſus in hydrope 679. cremoris ſolubilis uſus 224. ſalem parandi modus 564. ſalis eſſentialis Retzii uſus 210
Tartarus emeticus, eum parandi modus 495. eius uſus in dyſenteria 75. vis ſpecifica adverſus ſaburram bilioſam 282. doſes ſolito maiores 226. doſium minorum uſus 70, 250. in phthiſi ipecacuanhae poſtponendus 282
Telluris calor aeſtivus unde 601. motus diurnus experimentis indagatus 500 ſeq.
Tempeſtatum viciſſitudines, ſenſationum earum cauſſa 116
Tendines, obſervationes anatomicae de iis 100
Terebinthinae oleum eſſentiale, ex eo camphorae ſpecies 644
Teredo *vid. Spina ventoſa.*
Terminalia, eius character genericus 436. chebula ib.
Terra iaponica 433
Terrae 597 ſeq. primitivae ſeu ſimplices 492. aluminaris *vid. Alumen;* circonia 631 ſeq. calcarea pura 492. phoſphorica marmoroſchenſis 50. ponderoſa in caſu veneficii quomodo eruenda 666. ponderoſa ſalita in aquis 32. ſilicea 355. in aquis 32 ſeq.

ſeq. viridis veronenſis 619 ſeq.
Terrea *vid. Abſorbentia.*
Tertianariae herbae uſus adverſus febres intermittentes 214
Teſticulorum tunica vaginalis duplex 308. mutatio ſub pubertate 83. morbi 570
Teſtudinis organon auditus 321, 454 ſeq.
Tetanus ambuſtioni ſuperveniens 659
Thalia ſcitaminum genus 514, 515
Theriacae Andromachi uſus externus 217
Thermae abanenſes 330 ſeq. montis Catini 324 ſeq. piſanae 329. puteolanae 684
Thermometri aſcenſus ſub electricitate 616
Tigridis ſpecies 129 ſeq.
Tillandſia unde dicta 517
Tincal 357
Tincturae amarae uſus in febribus intermittentibus 215. catharticae effectus 209. thebaicae uſus in phthiſi 282
Tinea inſanabilis, divortii cauſſa 672
Tinea echiella 364
Titius (Sal. Conſtant.) Pellagrae pathologia 554
Tofana aqua *vid. Aqua.*
Toibà mimoſae ſpecies 127
Tollwurm vid. Vermis lyſſodes.
Tonitru in mari 627
Tophi vulcanici 83
Traité complet de la culture, fabrication et vente du Tabac 384
Tranſpiratio *vid. Cutanea perſpiratio.*
Traſs 421
Trepanatio in capitis laeſionibus 660
Trichuris ab epileptico excreta 248
Tricoccae ordo plantarum naturalis 525 ſeq.
Trifolii fibrini extracti uſus adverſus ſequelas mercurialium praepoſtere adhibitorum 251
Trihilatae ordo plantarum naturalis 521
Triorchides 572
Triſmus ambuſtioni ſuperveniens 659. lethalis poſt herniotomiam 203 ſeq.
Tritaeophya *vid. Febris,*
Triumfetta 525
Tſiana Gmel. 432
Tuba Euſtachiana 461. eius obſtructio an iniectionibus in cavum tympani tolli poſſit 253
Tubercula in colo et meſocolo 240. in pulmonibus eorum ortus 278. ſeq. 287.
Tulipa ſylveſtris 517
Tumores 570 ſeq. albi 573. amputatione curati exemplum 637 ſeq. chronici a lactis metaſtaſi 210. in regione epigaſtrica poſt febrem gaſtricam 72
Tungſtein vid. Scheelium.
Turbinata corpora in naribus avium 468 ſeq.
Turdi ſpecies in provincia Chaquenſi 139, 140
Turundarum poſt ani imperforati operationem noxae 572

Tuſſis, ipecacuanhae adverſus omnes eius ſpecies uſus 282. in febribus bilioſo-nervoſoputridis 231 ſeq. inflammatoriis 69. intermittentibus 226. poſt easdem 215. in phthiſi pulmonali 282. convulſiva 81, 212, 222, 223, 268, 278, 302. ſicca floribus zinci ſanata 205

Tympani chorda 118. membrana et cavitas 461. iniectiones in hanc 252 ſeq.

Typorum in motibus naturae diverſitas 71, 76

V.

Vaccinium veterum quid 520

Vaginae coalitus 226

Vairo (Ioſ.) merita in diſquiſitione vulcanorum 25 ſeq.

Valeriana ſaxatilis 427

Vapores, eorum elevatio ope ignis 352. mephitici quomodo interimant 663. elaſticus ſub detonatione extricatus 19. expanſilis animalis 678

Variolae, de iis obſervata 224 ſeq. 235 ſeq. 243, 244, 248. 286, 653 ſeqq. iis demortuorum ſectiones 655. internae ib. opii in illis uſus 541, 542. earum exſtirpatio 176, 651 ſeqq. inoculatio, experimentum in ea propoſitum 281

Varioloſa epidemia Halae 1791. 650

Vaſa abſorbentia, earum conſideratio anatomica 107 ſeqq. vegetabilium 551

Vegetabilium phyſice 549 ſeqq. aer inflammabilis ex iis 9

Vegetatio plantarum, eius cauſſa 552. ſalium 621

Velauniae vulcani 26

Venae ſectio in apoplexia 290. dolore cardiae a ſuppreſſa febre tertiana 238. delirio 247. febribus 61, 64, 65 ſeq. 71. haemoptyſi 74. phrenitide 216. phthiſi 280, 282, 283. ad materiam rhevmaticam intus collectam ſolvendam 207. in tuſſi convulſiva 302. noxia in delirio poſt febrem gaſtricam 73. gravidis et puerperis 293.

Venarum conſideratio anatomica 107

Veneficia, eorum conſideratio medicoforenſis 664 ſeqq. magiſtratuum in iis officia 166. eorum exempla 175. mercurio crudo tentati 174

Veneni notio 561

Venena icteri cauſſa 73

Venerea ulcera 569, opii in iis uſus 229 putrida 79

Venerei miaſmatis effectus in oſſa 95. tranſplantationis modus propoſitus 281

Venerei morbi, eorum prima apparitio huiusque effectus 59, 76, 84, 277. analogia cum phthiſi 80. cur Neapoli mitiores 684. eorum curatio 682. remedium 628. camphorae adverſus eos vis 369 ſeq. opii *vid. Opium.*

Ventriculi calloſitas 240. debilitas poſt febres gaſtricas 72. dolor a particulis cupri ingeſtis

ſtis 476. hernia 571. ſpaſmus in febribus 57 ſeq. eius effectus 59, 64
Verbeſinae ſpecierum vires 528
Vermis haemoptoes cauſſa 247. per urethram excreti 292
Vermis lyſſodes 166, 172, 254 ſeq.
Vernix nova pro vaſis fictilibus 649
Veronenſes aquae, veronenſis terra, *vid. has voces.*
Verſio, poſt eam quomodo caput ſolvendum 537
Vertebrarum colli laeſiones 661
Vertigo poſt ſuppreſſam diarrhoeam 206. in hypochondriaco 292
Veſicae urinariae debilitas et atonia, iſchuriae cauſſa 220. laeſio a morbis inteſtini recti 292. vulnera 662. examen in infanticidii ſuſpicione 670 ſeq.
Veſicatoria quando in apoplexia 291. eorum effectus in complicatione rhevmatiſmi cum diſpoſitione biliosa 238. uſus in affectionibus abdominis infantum 83. cephalalgia arthritica 218. doloribus arthriticis ib. dyſenteria 217. febre biliosonervoſoputrida 233. meſenterica pituitoſa 80. haemoptyſi 226. hydrope 218. pectoris 245. morbis inflammatoriis 66, 68. viſcerum 292. linguae immobilitate 223. ophthalmia ſcrophuloſa 249. prima phthiſeos periodo 283. pneumonia 70. rhevmatiſmo vago 226. ſalivatione anginae pituitoſae ſuperveniente 222. ſcarlatinae ſequelis 236. tumore a metaſtaſi lactis 210. noxae in delirio poſt febres gaſtricas 73
Veſiculae felleae tumor 209
Veſtibulum 457, 462
Veſuvii deſcriptio lithologica 26 ſeq. 39 ſeqq. eruptiones an morbis producendis faveant 684
Vicentini vulcani 26
Vicia Gerardi 441
Vinca parviflora 427 ſeq.
Vinum fermentationis productum 348. eius mangonia detegendi modi 47 ſeq. 173 ſeq. 358, 666. oleum 349. ſpiritus 347, 354. huius rectificatio ib. ſeq. fuſcum Huxhami in dyſenteria putrida maligna 302
Viola tricolor in cruſta lactea 269, 569
Vires vitales, earum conſideratio in infantia et iuventute 83 ſeq. centra 73. ubi diutius ſuperſtites 102
Viridis aeris praeparatio 564. illud in caſu veneficii detegendi modi 666
Vis tonica quid 57
Viſcerum inflammatio, veſicatorii in iis applicatio 292. tranſpoſitio a medico forenſi attendenda 661
Vita abſque ſignis manifeſtis exiſtens 56. interior 57, 59.
Vitriolum, eius acidum, aether, *vid. has voces*; elixir adverſus ſudores nocturnos

phthiſicorum 283. olei depuratio 355. oleum dulce 592 ſpiritus in febribus bilioſoputridis 238. dulcis 349. album in collyrio 477. cobalti 359. cupri, eius ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 604. plumbi nativum 634. romanum in phthiſi 282. zinci, illud in caſu veneficii detegendi modus 666

Vitrum, eius cryſtalliſatio 611. experimenta electrica cum eo 17. vulcanicum 40 ſeqq.

Vivareſiae vulcani 26

Viverra mephitis 132. putorius 131 ſeq.

Ulcera 568 ſeq. inveteratorum remedium 365 ſeq. cruris ſponte ſiccati ſequelae 297. cruris et pedum conſolidatorum ſequelae 229, 238 ſeq venerea *vid. Venerea ulcera.*

Ulyſippo num phthiſicis huc profectis ſalubris 285

Umbellatae ordo naturalis plantarum 527

Umbilicalis funiculi varices et nodi 671. deligatio ib.

Unguentum piceum in ſcabie humida 215

Volta (Aleſſ.) della maniera di far ſervire l'elettrometro atmoſferico portatile all' uſo di un igrometro ſenſibiliſſimo 505

Vomicae ſigna 543 ſeq. 546. remedium 615

Vomitus ab externa olei tabaci applicatione 546. continuus poſt herpetem ſiccatum 217. crebro recurrens rheumaticae et arthriticae originis 219. diuturnus poſt refrigerium ib. eius in itinere maritimo effectus ſalubris 285. cruentus ſanatus 206 ſeq. 210. eius remedium 268 ſeq. olei ricini in eo uſus 295. in febre continua 226

Uranites 22

Urbium inſalubritatis cauſſae 170 ſeq.

Ureterum inaequalitas 332 ſeq.

Vreythoff (I. B.) mortuus 577

Urinae retentio *vid. Iſchuria.*

Urſi ſpecies in provincia Chaquenſi 130

Urticae ſuccus expreſſus in ſcabie 215. ſpecies 126 ſeq.

Urticationis uſus 645 ſeqq.

Uteri actio in partu 334. contractio ſpaſtica iſchuriae cauſſa 220. enematum frigidorum noxae 206. haemorrhagia *vid. Haemorrhagia;* inflammatio lenta 206. inverſio et perforatio 244 ſeq. inverſionis ſpecies diverſae 250. polypus 571. retroflexio 572. lethalis 662

Utricularia 522

Uva urſi, de eius uſu monitum 668

Vulcani, eorum ſtudii utilitas 25. producta 36 ſeqq. Americae meridionalis, Velauniae, Vicentini, Vivareſiae 26

Vulpis ſpecies in provincia Chaquenſi 130

Vulturis ſpecies in eadem 137. V. gryphus ib.
Uvulae muſculi 100

W.

Weber (Iac. Andr.) mortuus 574
Wenzel (Carl. Frid.) obitus et vita 577 ſeqq.
Willemet *vid. Encycl. méth. T. II. et Journal. d' hiſtoire naturelle.*
Wismuthum 358. eius ſolutio atramenti ſympathetici ſpecies 302 ſeq.
Wurfbainia ſcitaminum genus 431, 514, 515 ſeq.

Z.

Zeae maidis fertilitas 126. analyſis chemica 608 ſeqq.
Zeolithi varietates 419. in Aetna 26.
Zerumbeth ſcitaminum genus 431
Zinci ſpecies 420 ſeq. coniunctio cum ſulphure 359. florum uſus 205, 222. vitriolum *vid. Vitriolum.*
Zingiber ſpurium 431
Zinnia bidens 436
Zonae ſonorae Valſalvae quid 456
Zſchuck (Chriſt. Gottlieb) mortuus 574

Errata.

P. 3. l. 20. *lege* Approvazione. p. 6. l. 17. oxygenium. p. 9. l. 28. combuſtus. p. 21. l. penult. *adde.* p. 39. p. 30. l. 10. *lege* aderat. p. 31. l. 2. ſapphirinum. l. 10. *loco puncti pone comma.* p. 32. l. 24. *lege* omnis. l. 29. phialarum. p. 33. l. 6. frigoris. p. 37. l. 6. conſpicuae. p. 44. l. 23. auferendum. p. 46. l. 15. circiter decem. l. 22. oxygenii. p. 47. l. 3. flavum. p. 48. l. ult. Wales. p. 52. l. 10. vitriaria. p. 54. l 24. ſcoperte. p. 55. l. 3. *poſt* excitantibus *pone comma.* p. 56. l. 25. *lege* ſpectantibus. p. 59. l. 30. antecedente. p. 62. l. 27. ſummo. p. 76. l. 28. *loco commatis pone punctum.* p. 81. l. 11. *lege* opinionum. p. 82. l. 5. effectus. p. 85. l. 4. ſequelae. p. 86. l. 22. uſum. l. penult. quid. p. 87. l. 2. quid. l. 14. oculatus. p. 88. l. 22. hyoidis. l. 23. thyreoideae. p. 89. ll. 24. 25. 32. 33. et ult. perioſteum. l. 30. indicandae. l. 31. perioſteo. p. 90. l. 7. perioſteo. l. 8 perioſtei l. 9. medullam. p. 91. l. 1. cartilaginibus. l. 5. ankyloſis. l. 10. perioſteo. l. 18. formantur. p. 92. l. 12. perioſtei. p. 93. l. 23. Luxuriam. l. 28. deſecti. p. 94. l. 7. ſynnevroſis. p. 94 l. 4. capiant. p. 99. l. 12. irritabilitas. p. 100. l. 23. nominet. l. 32. attollit. p. 101. l. 25. ſine ordine procedunt. l. 29. tranſeunte. p. 104.

l. 3.

l. 3. anevryſmatibus. p. 105. l. 27. aſſentitur. p. 106. ll. 24. et 28. ilium. p. 109. l. 16. ankyloſi. p. 115. l. 1. involuntarios. p. 116. l. 27. evaneſcunt. p. 117. l. 6. dimidium. l. 15. calori. l. 21. ſpeciatim. p. 120. l. 15. LOUREIRO. p. 121. l. 21. Chaquenſis. p. 122. l. 8. *loco* 30. *pone* 20 p. 124. l. 2. *lege* meridionali. p. 125. l. 11. Monluis. p. 129. l. 10. Jaguar. l. 11. Jagua. l. 12 DE PAUW. p. 130. l. 23. ut in hyſtrice. p. 131. l. 4. inſtrumentis. l. 26. Yaguane. l. ult. 394. p. 133. l. 16. Tamanduà. l. 31. Chinchin Yecò. p. 134. l. 2. aeque ac. l. 28. Oqueſeſeres Chiquitenſium. p. 135. l. 11. *dele* ex caudis longioribus. l. 13. *lege* ſiniſtrorſum. p. 136. l. 27. conſiderantur. p. 145. l. 7. flaveſcente. p. 146. l. 6. graſſatae. p. 150. l. antepen. quasque. p. 151. l. 28. graecae. l. 29. deterreant. p. 161. l. 7. de vita. l. 10. in campana. p. 162. l. 18. occurrendum. p. 163. l. 5. pertinet. l. 17. periculum incurrant. p. 164. l. 23. cuiuſcunque. p. 172. l. 20. nervoſe. p. 173. l. 15. GREN. p. 174. l. 19. anatinas. p. 175. l. 27. hemiſphaerium. p. 177. l. 23. Duos l. penult. Aboenſibus. p. 186. l. penult. Schmetterlinge. p. 188. l. 1. BUCHOLZ. p. 191. l. 10. EYEREL. p. 193. l. 13. *adde* Leipzig 8. p. 196. l. ult. *lege* Arzneywiſſenſchaft. p. 197. l. ult. CHAVET. p. 205. l. 30. adſcribendas. p. 208. l. 1. diarrhoeae. l. 12. accedebant. l. 28. diarrhoea, p. 210. l. 10. brachio. p. 219. l. 3. volatilis. p. 220. l. 11. A. B. RANÖE. l. 28. cruris. p. 221. l. penult. CHRIST. p. 222. l. 5. interpoſitis. p. 223. l. 27. fruſtis. p. 233. l. 4. iteranda. p. 239. l. 7. noſocomium. p. 247. l. 2. veſicatoriis. p. 250. l. 1. *poſt* aluminis *adde* et ſalis communis. p. 251. l. 25. *poſt* fluctuante *pone comma.* p. 252. l. 17. *lege* BOURIENNE. p. 254 l. 26. lyſſodem. p. 259. l. 5. octimeſtri. p. 262. l. 4. Ellipſin. l. 19. Kopf. p. 263. l. 10. Cf. p. 266. l. ult. porcus. p. 268. l. 18. commendari. p. 273 l. 13. Baliſtes. l. 20. branchiales. p. 279. l. 28. conſpiciamus. 287. l. 2. *ante* quamprimum *pone* alter. p. 289. l. 13. *lege* tranſverſos. l. ead. ilii. l. 24 meſenterio. p. 290 l. 19. paucis — laudabilibus. p. 292. l. 19. derepſiſſe. p. 295 l. 8. obſtructione. l. 22. ipſum fuiſſe expertum. l. pennult. ſi. p. 297. l. 5. cardinali. p. 299. l. 5. quinquaginta. p. 300. l. 22. aſſam. p. 302. l. 17. hydropem. p. 306. l. 21. MARCHI. p. 307. l. 12. *poſt* largeque *dele comma.* l. 21. *lege* eretiſmus. l. 24. althaeae. p. 308. l. 26. ſcolioſin Cypholin. p. 309. l. 13. ankyloſi. l. 14. ſi. l. ead. paracenteſin. p. 310. l. 30. quam ad gravitatem. p. 312. l. 32. pro *dimam* legendum *dictam?* p. 316. l. 2. laudatiſſi-

datiſſimis. l. 21. *dele* ab *et* perpeſſi. p. 318. l. 23. *lege* ilio l. 18. affecto. p. 321. l. 25. conſtructa. p. 326. l. 22. MALACARNE. p. 327. l. 4. ſimias. l. 6. timendum. l. 10. Pedemontii. l. 32. meningis. p. 328. l. 2. ſint. l. 14. numero. p. 329. l. 26 limpidiſſimam. p. 330. l. 24. confervas. p. 332. l. 9. PLANERI. l. antepen. Vol. XXVI. p. 38. et Vol. XXXI. p. 43. *lineae penult. et ultimae deleantur.* p. 334. l. ult. volatiliſſima. p. 337. l. antepen. Vol. XIX. p. 493. p. 338. l. 10. medios. p. 340. l. 15. cucurbitae. p. 348. l. ult. incaleſcat. p. 351. l. 27. reperiuntur. p. 352. l. 28. auriferarum. l. 33. terram. p. 358. l. 12. praecipitari. p. 364. l. 24 echiella. p. 372. l. 6. creſcit. p. 386. l. 4 ALBINO. p. 396. l. 7. fungente. p. 397. l. antepen. primitivas. p. 398. l. 1. BORNIO. l. 2. granite. l. 6. granitae. p. 402. ll. 20. et 29. aſcidia. l. 32. ovaria. p. 405. l. 27. INOCHODZOW. p. 406. l. 23. didicerat. p. 407. l. 24. Karbardinis. p. 411. l. 1. BERNOULLI. p. 420. l. 2. arg. l. ead. Federerzt. l. 10. pyramital. p. 421. l. 15. Felſobanya. p. 426. l. 12. *et* p. 427. l. 22. trigyna. p. 428. l. 10. *poſt* depicta *pone punctum.* p. 430. l. 27. *lege* qua. p. 433. l. 15. cyperoides. ll. 16 et 19. SWARZ. l. 25. culmos. p. 434. l. 9. Embeliae. l. 13. corollarum. l. 20. depicta. p. 436. l. 15. Bidentis. p. 437. l. 30. oblonga. p. 439. l. 30. 3 fidum. p. 440. l. 17. campanulatus. p. 442. l. 5. fructificationis. p. 451. l. 4. anaſtomoſin. p. 452. l. 19. *poſt* Auctor *pone ſignum parentheſeos clauſae.* p. 456. l. 19. *lege* inſtructi, ut in. l. 30. qui. p. 458. l. 22. quidam. l. penult. cylindricus. p. 464. l. 18. reticulatae. l. antepen. inſtar. p. 465. l. 27. adhaerent. p. 468. l. 4. externae. p. 471. l. ult. hygienen. p. 472. l. antepen. Ditiſſima. p. 477. l. 20. operariorum. l. 24. lanceolae. p. 478. l. 28. obdormiſcat. p. 479. l. 8. lenius. p. 482. l. penult. operam. p. 495. l. 23. hanc. p. 504. l. antepen. SPALLANZANI. p. 506. l. 12. apparatuum. l. 24. inſtituantur. p. 510. l. 6. ſuſpicatus. p. 511. l. 27. Amſt. p. 512. l. 17. Ambroſinia. p. 513. l. 4. *poſt* poſſet *pone punctum.* l. 12. *poſt* lectoribus *adde* laborem. l. 30. *lege* omnino. p. 516. l. 3. PALUDANUS. l. 30. Yuccae. p. 519. l. 13. Sparmanniam. p. 523. l. 22. Rhopala. p. 524. l. 8. Securidaca. l. 29. elaterium. p. 525. l. 29. Tricoccae. p. 526. l. 4. Chamira. l. 14. Hyobanche. p. 527. l. 7. Novae. p. 538. l. 24. convolvantur. p. 543. l. 24. aſthmatis. p. 544. l. 27. 23. p. 547. l. 23. decocto. p. 549. l. 19. COMPARETTI. p. 554. l. 1. diffindendis. p. 556. l. 8. mox. l. 29. exactius. p. 558. l. 24. agros. p. 560. l. 7. Orobanche. l. 23.

Sinapis

Sinapis. l. penult. Aphaca. p. 561. l. 18. cyanum. p. 562. l. 4. reducenda. l. 26. Cynancha l. 27. Crithmum maritimum. p. 565. l. 2 maiori ſtudio. p. 567. l. 5. neceſſaria. p. 568. l. 14. *adde* capitis. p. 570. l. 30. *adde* linimentum. l. ult. *lege* anevrſmata. p. 571. l. 15. polypi. p. 573. l. 8. oſteocopi, venerei. p. 574. l. 5. hirudines. p. 575. l. 15. aetate. p. 577. l. 6. vita. l. 11. bibliopego. l. 18. ſuppetebat. p. 578. l. 15. matheſi. p. 579. l. 2. Miſenae. l. 7. lapicidinis. l. 14. cui. l. 17. vita. p. 589. l. 10. balaenae. l. 30. Manheim. p. 591. l. 18. acidum ſulphureum. l. 31. poſſit. p. 596. l. 11. Cremonenſis. p. 597. l. 18. *dele* T. p. 603. l. 14. *lege* acres. p. 605. l. 8. althaeae. l. 17. malorum. p. 608. l. 30. multarum ſubſtantiarum p. 611. l. 5. ipſi. p. 616. l. 23. geographice. p. 617. l. 7. ſuavem. l. 25. Tinca. p. 618. l. 25. aerearum. p. 619. l. 24. haematitae. p. 620. l. penult. recenſio. p. 621. l. 6. Altenbergenſis. l. 9. vegetationemque. l. 16. reperta. p. 624. l. 29. preſterum. p. 625. l. 16. preſteribus. l. 26. *loco ſemicoli pone comma.* p. 628. l. 2. *lege* refrigeſcat. p. 629. l. 1. *dele* os. p. 631. l. 7. *lege* linguam. l. 34. zeolithus. p. 632. l. 13. Apatitem. p. 633. l. 1. inuſtum. p. 634. l. 2. Ilefeldenſis. p. 637. p. 28. ſeparatae. p. 644. l. 20. camphorae. l. 26. hiemen. p. 646. l. 10. caedendas. p. 647. l. 5. CRELLIUM. l. 11. nonnullas. l. 33. ricinique. p. 652. l. penult. *adde* mirati. p. 654. l. 11. *lege* dyſenterode. p. 655. l. 2. Iudaeis. l. 13. glottidem. l. 18. fibroſa. p. 657. l. penult. 1771. p. 659. l. 13. diſcrimine. l. 27. *praepone* ſed. p. 660. l. 22. *lege* vertebrarum. p. 661. l. 18. KALTSCHMIED. l. 28. OLLENROTH. p. 662. l. 31. FRID. p. 667. l. ult. 1765. p. 671. l. 16. veri. p. 673. l. 4. perfectam. l. 14. memorandae. p. 674. l. 24. coitu. p. 675. l. 20. Profeſſor. l. 21. WILHELM. p. 676. l. 2. GUILIELMI. l. 6. multum auctae. p. 677. ll. 19. et 23. Venetiis. p. 679. l. ult. indignari.